

...από τα βουνά
του μεξικάνικου
νότου

Π ε ρ ί ε χ ο μ ε ν α

Μεξικό: Μερικά στοιχεία για την κοινωνική και πολιτική κατάσταση	2
Εισαγωγή στο 1997: «Έτος δέκατο τρίτο του αγώνα και τέταρτο του πολέμου ενάντια στη λήθη και το Φέμμα»	6
 Ντοκουμέντα	
7 ερωτήσεις για όποιον ενδιαφέρεται...	
Εικόνες του νεοφιλελευθερισμού στο Μεξικό του 1995	12
Μήνυμα στις Επιτροπές Πολιτών για το Διάλογο	20
Μήνυμα σε 7 φωνές 7	21
Προς τους μαχητές και τη διοίκηση του EPR	29
Διακοπή του διαλόγου του San Andrés	31
Άπαράδεκτη... (Απάντηση του EZLN στην κυβερνητική πρόταση σχετικά με τις συμφωνίες του San Andrés)	33
Κάλεσμα για διεθνή αλληλεγγύη	33
Η σχέση ανάμεσα στο εθνικό ινδιάνικο κίνημα και τον EZLN στο πέρασμα στη δημοκρατία στο Μεξικό	34
Διακήρυξη του Congreso Nacional Indígena (CNI) για τις εκλογές του Ιούλη 1997 στο Μεξικό	35
Σύντομη παρουσίαση του CHILTAC	36
Το πρόγραμμα @ του Νότου	37
Πρώτη Διηπειρωτική Συνάντηση για την Ανθρωπότητα και Ενάντια στο Νεοφιλελευθερισμό	40
Προετοιμάζοντας τη Δεύτερη Διηπειρωτική	42
Πρόσκληση στη Δεύτερη Διηπειρωτική	46

Χρειάζονται ακόμα πολλά "YA BASTA"

"Δεν σας προσκαλέσαμε για να προσθέσουμε παράπονα.
Δεν σας φωνάξαμε για να δώσουμε δύναμη στην κακομοιριά.
Δεν σας καλέσαμε για να δώσουμε παγκόσμιες διαστάσεις στον εφιάλτη μας.
Σας προσκαλέσαμε για να πολλαπλασιάσουμε τις επιθυμίες.
Σας φωνάξαμε για να ελαττώσουμε τον πόνο.
Σας καλέσαμε για να δώσουμε παγκόσμιες διαστάσεις στην ελπίδα."

EZLN

Αυτή η κοινωνία δεν αρέσει. Η μισθωτή εργασία, ο ανθρώπινος κόπος και χρόνος που σπαταλιέται από δω κι από κει, η εκμετάλλευση, η αδικία, η ανισότητα, η ανελευθερία, ο φόβος και το βίωμα της καταπίεσης, ο παραλογισμός, η φτώχεια, οι βασικές ανάγκες που δεν ικανοποιούνται ενώ ταυτόχρονα συνεχώς δημιουργούνται καινούριες ψεύτικες, ο κοινωνικός πλούτος -που σε μεγάλο ποσοστό είναι πρόσιonta σκουπίδια- στα χέρια λίγων, ο πόλεμος, οι αρρώστιες, ο θάνατος, ο "Τρίτος Κόσμος", ο "Τρίτος Κόσμος" μέσα στον "Πρώτο", ο οργή που στρέφεται προς όλες τις κατεύθυνσεις, οι μικρές μάχες κι οι ψεύτικοι εκθροί, οι μεταμφίεσεις του καθημερινού κοινωνικού πολέμου.

Τριάμισυ, περίπου, χρόνια από την εξέγερση στη ζούγκλα Λακαντόνα και λίγο πριν απ' τις εκλογές του Ιουλίου, οι ζαπατίστικες ινδιάνικες κοινότητες υποφέρουν και πάλι από τη βία και την τρομοκρατία της μεξικανικής κυβέρνησης που με τη στήριξη του βορειοαμερικανικού Πενταγώνου έχει εξαπολύσει τους τελευταίους μάνες βρώμικο πόλεμο, πόλεμο χαμπλίς έντασης. Οι ζαπατίστας, σε πείσμα όσων τους θέλουν να παραδίδουν τα όπλα και να συμμετέχουν στις εκλογές ως πολιτικό κόμμα, συνεχίζουν να αγωνίζονται με τα ισχυρότερα όπλα, αυτά της αξιοπρέπειας, της αλλολεγγύης και της αντίστασης.

Απ' τα βουνά του μεξικανικού νότου φύσης καθαρός αέρας στην καρδιά μας -και μας πήρε και μας στήκωσε. Και στο μυαλό φύσης αέρας, αλλά θα αργήσει μάλλον να καθαρίσει. Τι λέει; Απέναντι στη διεθνή του TROMOY να στήσουμε τη διεθνή της ΕΛΠΙΔΑΣ. Χρειάζονται σχέδια, δρόμοι, προετοιμασίες που να έχουν τα χαρακτηριστικά του σκοπού, να είναι ανοιχτά στις καινούριες προτάσεις, να είναι κλειστά σε ιδεολογικές αγκυλώσεις, θεολογισμούς, νομοτέλειες.

Στην κατεύθυνση αυτή διοργανώνεται στην Ισπανία, από τις 25/7 ως τις 3/8, η δεύτερη Διπειρωτική Συνάντηση Ενάντια στο Νεοφιλελευθερισμό και για την Ανθρωπότητα με τη συμμετοχή περίπου 4500 ανθρώπων απ' όλον τον κόσμο.

Μικρή συμβολή στο στοίχημα των καιρών μας, στο τέλος των διαχωρισμών και την ανάδειξη του ανθρώπινου θέλει να είναι και το έντυπο που κρατάτε στα χέρια σας. Η έκδοσή του αποφασίστηκε στην 1η Πανελλαδική Συνάντηση, όπου συμμετείχαν πρωτοβουλίες αλλολεγγύης και άτομα από την Καλαμάτα, την Πάτρα, τα Χανιά, την Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη. Για την υλοποίηση αυτής της απόφασης υπεύθυνη ήταν η Πρωτοβουλία της Αθήνας και για την έκδοσή του συνεργάστηκαν μέλη των Πρωτοβουλιών από Αθήνα και Θεσσαλονίκη.

Για επικοινωνία με τις Πρωτοβουλίες Αλλολεγγύης στον Αγώνα των Ζαπατίστας:

★ Αθήνα, Βαλτετσίου 35 / Τ.Κ. 106 81
Τηλ.: (01) 3813928, fax: 3840390, e-mail: ftla@mail.otenet.gr.

Συνέλευση κάθε Τρίτη, 20.30.

★ Θεσσαλονίκη, Πατριάρχου Ιωακείμ 13 / Τ.Κ. 540 13

Τηλ.-fax: (031) 257364, e-mail: nautilus@otenet.gr.

Συνέλευση κάθε Τρίτη, 19.00.

Καταστολή
και
“πόλεμος
χαμηλής
έντασης”

στο Μεξικό,
στους
πρώτους
μήνες
του '97

(Γενική παρατήρηση: η στρατιωτικοποίηση στο Μεξικό έχει επεκταθεί σε 16 πολιτείες -Michoacán, Puebla, Guerrero, Oaxaca, Chiapas, Campeche, Yucatán, Tabasco, Veracruz, Morelos, Jalisco, Κάτω Καλιφόρνια, Chihuahua, Coahuila, Hidalgo, Πολιτεία του Μεξικού/Πρωτεύουσα-. Τα στοιχεία που ακολουθούν αποτελούν μια πρόχειρη αποδελτίωση μεξικάνικων εφημερίδων του Γενάρη και του Φεβραρίου του 1997.

Γενάρης '97

05.01.97 Ανακοινώνεται πως σύμφωνα με επίσημα στοιχεία τα τελευταία 6 χρόνια έχουν δολοφονηθεί 149 μέλη του PRD. Οι νεκροί από το 1988 φτάνουν τους 448.

05.01.97 Η κυβέρνηση της Ισπανίας αναγγέλει την αποστολή μεγάλου αριθμού ισπανών αστυνομικών στο Μεξικό “για αναζήτηση μελών της ETA”.

08.01.97 Επίθεση της αστυνομίας σε αγρότες που είχαν μπλοκάρει δρόμους στην Chiapas

08.01.97 Στρατιώτες καταλαμβάνουν τα σπίτια 50 χωρικών στην πολιτεία Guerrero.

08.01.97 Αστυνομικοί δολοφονούν μετά από βασανιστήρια έναν ίσχρονο στο Nuevo Laredo.

08.01.97 Αστυνομικοί δολοφονούν

ΜΕΞΙΚΟ

Όταν οι αριθμοί περιγράφουν την κοινωνική αδικία

Το Μεξικό είναι μια χώρα με μεγάλες αντιθέσεις. Ενώ είναι μια από τις πιο πλούσιες, όσον αφορά τους φυσικούς πόρους, χώρα (ενδεικτικά αναφέρουμε ότι είναι 7η στον κόσμο σε αποθέματα πετρελαίου), ο πληθυσμός της μαστίζεται από την ανεργία, τη φτώχεια, τις αρρώστιες, τη μεγάλη θνησιμότητα, τον αναλφαβητισμό. Ο πλούτος που παράγεται από τους εργάτες και τους αγρότες του Μεξικού χρησιμοποιείται είτε για να πλουτίζουν οι λιγοστοί δισεκατομμυριούχοι, είτε για την αποπληρωμή του εξωτερικού χρέους (το Μεξικό είναι μια υπερχρεωμένη χώρα: το 1995 το εξωτερικό χρέος του ήταν 164,5 δισ. δολάρια, ίσο με το 35% του ΑΕΠ), ενώ π οικονομική και πολιτική έξαρτηση του Μεξικού από τις ΗΠΑ είναι χαρακτηριστική και γίνεται φανερή είτε με τις επενδύσεις βορειοαμερικανικών κεφαλαίων, είτε με την οικονομική ενίσχυση των ΗΠΑ προς το Μεξικό σε περίοδο κρίσης.

Το Μεξικό έχει πληθυσμό περίπου 92.000.000 κάτοικους και έκταση 15 φορές περίπου μεγαλύτερη από την Ελλάδα (1.967.183 τ. χλμ.). Ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός της χώρας είναι περίπου 35.000.000. Από αυτούς 11.000.000 είναι άνεργοι σύμφωνα με την κυβέρνηση, ενώ, σύμφωνα με τα ανεξάρτητα εργατικά συνδικάτα, ο αριθμός αυτών φτάνει τα 18.000.000. Αν συνυπολογίσει κανείς τους υποαπασχολούμενους (τους ανθρώπους που κυρίως πουλάνε μικροπράγματα στο δρόμο), τότε ο παραπάνω αριθμός φτάνει τα 24.500.000, το 70% δηλαδή του οικονομικά ενεργού πληθυσμού.

Επιπλέον 20.000.000 κάτοικοι του Μεξικού δεν έχουν κοινωνική ασφάλιση ασθένειας και εργατικού ατυχήματος.

Είκοσι πέντε εκατομμύρια ζουν στην ύπαιθρο. Απ' αυτούς τα 3/4 είναι φτωχοί και το 1/4 ζει σε συνθήκες απόλυτης φτώχειας.

Αυτή η κατάσταση πλήττει ακόμα περισσότερο τις κοινότητες των Ιθαγενών, οι οποίοι αποτελούν το 14% του πληθυσμού και μιλούν 56 περίπου διαφορετικές γλώσσες. Οι Ιθαγενείς είναι το πιο πολλαπλά καταπιεσμένο και περιθωριοποιημένο κομμάτι στο Μεξικό. Είναι οι πιο φτωχοί, αυτοί που έχουν τη μικρότερη πρόσβαση στην περίθαλψη και την εκπαίδευση, αυτοί που πεθαίνουν κατά χιλιάδες από αρρώστιες που θεραπεύονται. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι το 90% των Ιθαγενών δεν τρέφεται κανονικά, ενώ 4 στα 5 παιδιά κάτω των 6 ετών δεν έχουν κανονικό βάρος. Το εθιμικό δίκαιο των Ιθαγενών δεν αναγνωρίζεται, ούτε και οι γλώσσες τους και, όταν διώκονται, τις περισσότερες φορές δεν έχουν καν δυνατότητες υπεράσπισης του εαυτού τους, αφού δεν τους παρέχονται και μεταφραστές στις δίκες, ενώ ένα πολύ υψηλό ποσοστό τους δεν γνωρίζει καθόλου ισπανικά. Επιπλέον, η απαλλοτρίωση της γης τους, των ejidos, των κοινωνικών δηλαδή εκτάσεων που κατέκτησαν με την επανάσταση της δεκαετίας του '90, τους εξαθλιώνει και τους τσακίζει ακόμα περισσότερο οικονομικά αλλά και πολιτισμικά, αφού γι' αυτούς και, σύμφωνα με την κουλτούρα τους, η γη είναι αναπόσπαστο κομμάτι της ζωής τους, είναι η «μπτέρα γη» όπως την αποκαλούν και ανήκει σε όλους.

Τα κοινωνικά στρώματα που πλήττονται επίσης ιδιαίτερα από την κοινωνική αδικία είναι οι γυναίκες και τα παιδιά. Χιλιάδες γυναίκες πεθαίνουν στη γέννα, στη διάρκεια εκτρώσεων ή από αρρώστιες που μπορούν να γιατρευτούν. Παίρνουν το 70% του μισθού που κερδίζει ένας άντρας, ενώ το 45% των παιδιών υποστίζεται.

Επίσης 9.000.000 είναι αναλφάβητοι, ενώ εκατομμύρια Μεξικάνικοι αναγκάζονται να μεταναστεύουν στις ΗΠΑ (μόνο μέσα στο 1995 μετανάστευσαν 1.400.000), από τη μεταφορά των οποίων θη-

μερικά στοιχεία για την κοινωνική και πολιτική καταστασή

σαυρίζουν συμμορίες (αστυνομικών και μη), ενώ τα τελευταία 6 χρόνια τουλάχιστον 100 Μεξικάνικοι έχουν σκοτωθεί από από τις συνοριακές φρουρές των ΗΠΑ.

Αυτή η κατάσταση της κρίσης και της έντασης της κοινωνικής αδικίας είχε αρχίσει ήδη να οξύνεται από τη δεκαετία του '80, με τις διωτικοποίησης της συντριπτικής πλειοψηφίας, τον πλούτισμό πολλών κυβερνητικών στελεχών, την αλματώδη αύξηση των απολύσεων και της ανεργίας τη συμπίεση των μισθών, την αλματώδη αύξηση του πληθωρισμού, τη μείωση της κατάργηση των επιδοτήσεων της αγροτικής παραγωγής.

Αποκορύφωμα και σταθμός στην έξυπνη της οικονομικής κρίσης που ακολούθησε απότελεσε η έναρξη της ισχύος της NAFTA (Βορειοαμερικανική Συνθήκη Εμπορίου) για το Μεξικό την Πρωτοχρονία του '94 -ημερομηνία που όχι τυχαία επέλεξαν οι

Ζαπατίστας για να κάνουν την ένοπλη εμφάνισή τους στην Τσιάπας, τη νοτιότερη πολιτεία του Μεξικού. Η NAFTA, η οικονομική συνθήκη μεταξύ ΗΠΑ, Καναδά και Μεξικού, εξυπηρετεί εμφανέστατα το κεφάλαιο των ΗΠΑ. Το Μεξικό «συμβάλλει» με ένα φτηνό και εύκολα εκμεταλλεύσιμο εργατικό δυναμικό.

Ένας από τους όρους για την ένταξη του Μεξικού στη NAFTA ήταν και η αναθεώρηση του άρθρου 27 του μεξικάνικου συντάγματος, που προέβλεπε την κατοχύρωση της κοινωνικής ιδιοκτησίας της γης - κατάκτηση από την επανάσταση της δεκαετίας του '90, της οποίας εξέχουσες μορφές ήταν ο Εμιλιάνο Ζαπάτα και ο Πάντσο Βίγια. Ετσι, το 1992 τροποποιήθηκε το σύνταγμα και άνοιξε ο δρόμος για την ιδιωτικοποίηση της γης σε μεγάλη κλίμακα, δημιουργώντας ακτίμονες και υπερχρεωμένους αγρότες, τη πλειοψηφία των οποίων αναγκάζονταν να μεταβούν στις πόλεις, όπου κι εκεί τους περίμενε η ανεργία και η εξαθλίωση.

Η έξυπνη των αντιθέσεων στην Τσιάπας

Αν αυτή η κατάσταση ισχύει στο Μεξικό, μια μικρογραφία της, αλλά με πολύ πιο οξυμένες τις κοινωνικές αντιθέσεις, ισχύει στη νοτιότερη πολιτεία της, την Τσιάπας. Αξίζει να σταθούμε στην κατάσταση που επικρατεί σ' αυτή την πολιτεία και γιατί εκεί υπάρχουν οι απελευθερωμένες ζαπατίστικες ζώνες, αλλά και γιατί είναι μια πολιτεία με πολύ μεγάλη εκμετάλλευση και καταπίεση, κυρίως των Ιθαγενών πληθυσμών.

Η Τσιάπας έχει έκταση 73.887 τ. χλμ. και πληθυσμό 3,5 εκατ. κατοίκους, ενώ παρουσιάζει τη μεγιστηριακή αύξηση στη χώρα: 4,5% το χρόνο. Είναι μια από τις πιο πλούσιες πολιτείες του Μεξικού από την άποψη των φυσικών πόρων, αλλά η πιο φτωχή από την άποψη του βιοτικού επιπέδου του πληθυσμού της. Είναι η πρώτη πολιτεία σε παραγωγή υδροπλεκτικής ενέργειας (παράγει το 55% της συνολικής παραγωγής του Μεξικού), αλλά οι κάτοικοι της έχουν το «προνόμιο» να «απολαμβάνουν» το πιο ακριβό ρεύμα στη χώρα.

Το 1/3 του πληθυσμού της Τσιάπας είναι Ινδιάνοι. Υπάρχουν περιοχές που κατοικούνται σχεδόν αποκλειστικά από Ινδιάνικους λαούς. Το 15% των κατοίκων της δεν γνωρίζει καθόλου ισπανικά πάνω τη γλώσσα της φυλής του και ο αναλφαβητισμός αγγίζει το 30%. Από τις III περιοχές της Τσιάπας οι 94 χαρακτηρίζονται επίσημα ως περιοχές πολύ υψηλής περιθωριοποίησης. Το 67% του πληθυσμού παίρνει μισθό κάτω από το βασικό. Σ' αυτή την πολιτεία επίσης παρατηρείται πολύ μεγάλη κατάτμηση της γης.

Στην Τσιάπας γίνονται συνεχώς καταλήψεις γης και το μεγαλύτερο μέρος των συγκρούσεων και των αγώνων αφορά την ιδιοκτησία ή τη χρήση της γης. Αξίζει, από την άλλη, να σημειωθεί ότι

.....από τα βουνά

η Τσιάπας ήταν για χρόνια απόρθητο εκλογικό φρούριο του PRI, του κυβερνητικού κόμματος που στήριξε τη δύναμη ένδειξη της κοινωνικής πόλωσης.

Πολιτική και κόμματα στο Μεξικό

Το Μεξικό, από το 1929 κυβερνάται από ένα κόμμα, το PRI (Θεσμικό Επαναστατικό Κόμμα), που, έχοντας ανέβει στην εξουσία εμφανιζόμενο ως «εγγυητής» των κατακτήσεων της επανάστασης της δεκαετίας του '20, έχει καταφέρει να παραμείνει έκτοτε στην κυβέρνηση, ελέγχοντας το συνδικαλισμό, χρησιμοποιώντας όποτε χρειαστεί εκλογική νοθεία, τρομοκρατώντας τον ιθαγενή πληθυσμό, καταστέλλοντας κάθε εξέγερση και κάθε κίνημα. Είναι μια κυβέρνηση ταυτισμένη με το ένα και μοναδικό κόμμα, τη διαφορά, την ενσωμάτωση του συνδικαλισμού και την άγρια καταστολή.

Στην αντιπολίτευση, από το 1988 βρίσκεται το PRD, ένα πολυσυλλεκτικό κόμμα της αριστεράς, που περιλαμβάνει από νεοφιλελεύθερους διανοούμενους και σοσιαλδημοκρατικές οργανώσεις μέχρι το Κομμουνιστικό Κόμμα. Τον πρώτο καιρό της εξέγερσης των Zapatistas υποστήριξε το κίνημά τους, αλλά στη συνέχεια φάνηκε ότι κύριος σκοπός του ήταν η πολιτική χειραγώγηση του

Ζαπατίστικου κινήματος. Αξίζει να σημειωθεί ότι ένα πολύ μεγάλο κομμάτι της βάσης του PRD και αγωνιστές που υφίστανται τις διώξεις του κράτους, υποστηρίζουν τους Zapatistas, ενώ συχνά παρατηρείται πολιτική απόκλιση μεταξύ της βάσης και της ηγεσίας αυτού του κόμματος, ιδίως έπειτα από τις προσπάθεις του PRD να καναλιζάρει κοινοβουλευτικά το κίνημα των Zapatistas.

Στην κοινοβουλευτική αντιπολίτευση βρίσκεται επίσης το δεξιό κόμμα PAN και το «σοσιαλδημοκρατικό» PT.

Στο Μεξικό υπάρχει επίσης μια αντιπολίτευση δεκάδων εξωκοινοβουλευτικών κομμάτων και οργανώσεων της άκρας αριστεράς. Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι δρα ένα από τα πιο ισχυρά τροτσιστικά κόμματα στον κόσμο, το PRT, μέρος του οποίου έχει αποσχιστεί και έχει ενταχθεί στο πολιτικό μέτωπο των Zapatistas, ενώ πολλές οργανώσεις και κόμματα έχουν βγει στην παρανομία.

Οι κοινωνικοί αγώνες

Σ' αυτή την ασφυκτική οικονομικά, κοινωνικά και πολιτικά κατάσταση, ένα πού μεγάλο κομμάτι του λαού του Μεξικού αντιστέκεται και αγωνίζεται με πολλούς τρόπους, έχοντας να αντιμετωπίσει την άγρια καταστολή του κράτους. Από τη δεκαετία του '60,

μετά από βασανιστήρια έναν νεαρό αγρότη στο Tepic.

09.01.97 Τέσσερις "άγνωστοι" ένοπλοι απαγάγουν τέσσερις δάσκαλους στην πολιτεία Oaxaca.

13.01.97 "Άγνωστοι" δολοφονούν 8 αγρότες στη Tierra Caliente.

14.01.97 Στρατιώτες καταλαμβάνουν τα σπίτια χωρικών στο Ahualotzingo της πολιτείας Guerrero.

17.01.97 Έντονη στρατιωτική παρουσία στο Altamirano και στο Ocosingo, στην Chiapas.

18.01.97 Στην πολιτεία Morelos "εξαφανίζεται" η Berenice Medina, μέλος της Επιτροπής Ενόπτης του Tepoztlán.

18.01.97 Έξι άτομα που κατηγορούνται για συμμετοχή στον EPR καταδικάζονται σε 8 χρόνια φυλακή.

20.01.97 Δικαστικοί αστυνομικοί εκκενώνουν κτήμα που είχε καταληφθεί από μέλη της UNTA.

21.01.97 "Άγνωστοι" δολοφονούν 6 άτομα στη Ciudad Juarez.

22.01.97 Δεκάδες τραυματίες μετά από επίθεση της αστυνομίας σε αγρότες που είχαν μπλοκάρει δρόμο στην Chiapas.

23.01.97 Στρατιώτες συλλαμβάνουν ένα αγρότη στην πολιτεία Guerrero "κατά τη διάρκεια ερευνών για μέλη του EPR".

26.01.97 "Άγνωστος" δολοφονεί τον εκπρόσωπο του PRD στο Jalacingo της πολιτείας Veracruz.

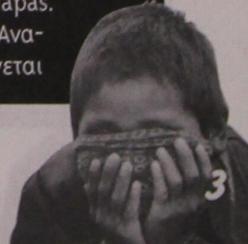
29.01.97 Στην πολιτεία Chihuahua "εξαφανίζονται" μια ινδιάνα και τα δύο παιδιά της.

Φλεβάρης '97

03.02.97 Έντονη στρατιωτική παρουσία στην περιοχή των ινδιάνων Tarahumara.

07.02.97 Δολοφονείται σε ενέδρα από μέλη του PRI ένας αγρότης στο Venustiano Carranza της Chiapas.

16.02.97 Ανακοινώνεται

ότι 3.000 σταρτιώπες θα χρησιμοποιούνται σε "αστυνομικά καθήκοντα" στην Πόλη του Μεξικού.

18.02.97 Η αστυνομία συλλαμβάνει 61 άτομα μετά από επίθεση σε αγρότες που είχαν μπλοκάρει δρόμο στη Chiapas. Άγνωστος αριθμός

πριν και ύστερα από τη μεγάλη «σφαγή» του φοιτητικού κινήματος κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων στην Πλατεία των Τριών Πολιτισμών το 1968 (χρονολογία-σταθμός και γιατί έκτοτε πολλοί αγωνιστές κατέψυγαν στη ζούγκλα, κομμάτια των οποίων αποτέλεσε αργότερα τον αρχικό πυρήνα του EZLN), ο λαός του Μεξικού οργανώνεται σε μεγάλες και μικρές, εργατικές και αγροτικές οργανώσεις, καθώς και οργανώσεις ιθαγενών, δίνοντας αγώνες και διεκδικώντας ότι του στέρούν με τη βία. Παράλληλα, δρουν διάφορες αντάρτικες οργανώσεις στην επικράτεια του Μεξικού.

Αξίζει να σημειώσουμε τις οργανώσεις των ιθαγενών και των αγροτών που αγωνίζονται με καταλήψεις γης, καταλήψεις ξένων πρεσβειών, συγκεντρώσεις διαμαρτυρίας και έχουν να αντιμετω-

πίσουν δολοφονίες, «εξαφανίσεις», βασανιστήρια. Ακόμα τα ανεξάρτητα εργατικά συνδικάτα που συνασπίστηκαν το 1995, σε αντί-παράθεση με τον ελεγχόμενο από την κυβέρνηση εργατικό συνδικαλισμό. Κι ακόμα, το κίνημα των υπερχρεωμένων αγροτών (οργάνωση «El Barzon»), που με μαζικές καταλήψεις τραπεζών, καταστροφές πιστωτικών καρτών, απεργίες πείνας κ.τ.λ. διεκδικεί τη διαγραφή των χρεών τους. (Σήμερα το «El Barzon» έχει πάνω από 1.000.000 μέλη).

Να αναφέρουμε επίσης οργανώσεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα, συλλόγους κατοίκων των φτωχογειτονιών και πλήθος άλλων συλλογικοτήτων. Από το 1996 δρα το πολιτικό μέτωπο των Ζαπατίστας (FZLN), καθώς και το FACMLN (Πλατύ Μέτωπο για την Οικοδόμηση του Κινήματος Εθνικής Απελευθέρωσης, ένα μέτωπο δε-

16 Φλεβάρη 1997: Ι χρόνος από την υπογραφή των συμφωνιών του San Andrés.

Η Κυριακή 16/2/1997 (επέτειος ενός χρόνου από την υπογραφή των συμφωνιών του San Andrés) είχε οριστεί από το παγκόσμιο κίνημα αλληλεγγύης στους Ζαπατίστας ως ΔΙΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΗΜΕΡΑ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΣΤΟΥΣ ΑΓΩΝΕΣ ΤΩΝ ΙΝΔΙΑΝΙΚΩΝ ΛΑ-

ΩΝ. Στο πλαίσιο αυτό η ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΣΤΟΝ ΑΓΩΝΑ ΤΩΝ ΖΑΠΑΤΙΣΤΑΣ (Αθήνα) κυκλοφόρησε το παρακάτω ενημερωτικό δελτίο και οργάνωσε πορεία με μηχανές στη Μεξικανική και την Αμερικανική Πρεσβεία και την ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΛΛΗ-

ΛΕΓΓΥΗΣ ΣΤΟΝ ΑΓΩΝΑ ΤΩΝ ΖΑΠΑΤΙΣΤΑΣ (Θεσσαλονίκη) συγκέντρωση στο Μεξικανικό Προξενείο της Θεσσαλονίκης. Εκείνη τη μέρα στάλθηκε το παρακάτω ψήφισμα στον πρόεδρο του Μεξικού υπογραμμένο από συνδικαλιστικούς φορείς

(ΟΛΜΕ, συνελεύσεις πολλών ΕΛΜΕ της Αττικής, τον πρόεδρος και μέλη του Δικηγορικού Συλλόγου Αθήνας, Παγκρήτια Ένωση Γιατρών ΕΣΥ, Συνδικάτο Οικοδόμων Χανίων), κοινωνικές και πολιτικές οργανώσεις, κινήσεις νεολαίας, περιοδικά

Εμείς που υπογράφουμε το παρακάτω κείμενο, έκοντας υπόψη μας τις πρόσφατες εξελίξεις στο Μεξικό και τις μεθοδεύσεις της κυβέρνησης Zedillo ενάντια στον EZLN και τους ιθαγενείς του Μεξικού,

ΚΑΤΑΓΓΕΛΟΥΜΕ

— Τη στρατιωτική κατοχή ινδιάνων κονοτόπων, τις ποικίλες προκλήσεις και τη στρατιωτική πίεση στις περιοχές των ζαπατίστικων βάσεων, τις επιθέσεις σε χωρά, τις δολοφονίες και τις συλληψίες ινδιάνων αγωνιστών.

— Την άριστην της κυβέρνησης να ικανοποιεί τα αιτήματα του EZLN και του CNI (Εθνικό Συμβούλιο Ιθαγενών) για τα δικαιώματα των ιθαγενών για:

- Νομική και συνταγματική αναγνώριση της ύπαρξης των κονοτόπων των ιθαγενών.
- Δικαιώματα αυτοδιεύθυνσης των ινδιάνων κονοτόπων σε καθεστώς αυτονομίας.
- Αναγνώριση του εθνικού δικαιού των ιθαγενών παών ως ισότιμου με το επιστρόμι, στο πλαίσιο ενός πλουραλιστικού νομικού συστήματος.
- Αναγνώριση των εδαφών των ινδιάνων παών και του δικαιώματος προσβαστικής στη γη με συμπλοκικό τρόπο, σύμφωνα με την ινδιάνη αντίτυπη ότι πηγαίνει σ' αυτούς που τη δουλεύουν.

ΑΠΑΓΟΥΡΟΥΜΕ

- Άμεση αποχώρηση του στρατού και της αστυνομίας από τις ζαπατίστικες και ινδιάνικες κονοτόπους.
- Να γίνουν δεκτές οι θέσεις των Ζαπατίστας και του Εθνικού Κογκρέσου Ιθαγενών για τα δικαιώματα των ινδιάνων.
- Να εφαρμοστούν οι συμφωνίες του San Andrés.

- Άμεση απελευθέρωση όπων των πολιτικών κρατουμένων.

Ενημερωτικό Δελτίο της «Πρωτοβουλίας Αλληλεγγύης στον αγώνα των Ζαπατίστας»

ΠΟΤΕ ΠΙΑ ΕΝΑΣ ΚΟΣΜΟΣ Χωρίς ΕΞΙΔΑΣ

ΈΚΚΛΗΣΗ

ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ

για Διεθνιστική

Αυτή την περίοδο η ελληνική κοινωνία δεν βιώνει μόνο τη φρίκη του νεοφιλελευθερισμού, αλλά και την ελπίδα που γεννά η κοινωνική αντίσταση. Οι μαζικές, μαχητικές και επίμονες κινητοποιήσεις των τελευταίων μηνών (των αγροτών, των λιμενεργατών, των καθηγητών και των δασκάλων), αλλά και η ακραία αδιαλλαξία της κυβέρνησης, μας δείχνουν ότι αυτό που διακυβεύεται δεν είναι απλώς η ικανοποίηση μιας οικονομικής διεκδίκησης, αλλά η συνοχή μιας πολιτικής που θέλει τους αριθμούς να ευημερούν όταν οι άνθρωποι υποφέρουν.

Είναι η ίδια πολιτική που στην Ελλάδα απαιτεί να κλείσουν τα μισά αγροτικά νοικοκυριά, στο Μεξικό τη φυσική και πολιτισμική εξόντωση των Ινδιάνων, στις καπιταλιστικές μητροπόλεις καταδικάζει το 1/3 του πληθυσμού στην εξαθλίωση και την περιθωριοποίηση και στις χώρες του «τρίτου κόσμου» σκοτώνει τους λαούς με την πείνα και τον πόλεμο.

Γίνεται επίσης φανερή η αλληλοεξάρτηση της πορείας και της τύχης των επί μέρους κινημάτων. Ότι κάθε ρήγμα στη νεοφιλελευθερη πολιτική ανοίγει δρόμους, ότι κάθε υποχώρηση, κάθε ήττα βαραίνει όλους αυτούς που αντιμάχονται αυτή την πολιτική.

.....από τα βουνά

κάδων κοινωνικών οργανώσεων).

Να επισημάνουμε ακόμα την ύπαρξη καταυλισμών εκατοντάδων πολιτών γύρω από τις απελευθερωμένες ζώνες των Ζαπατίστας, που συντονίζονται από το Κέντρο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και λειτουργούν σαν ασπίδα προστασία των εξεγερμένων Ζαπατίστας από τις αγριότητες του Ομοσπονδιακού Στρατού.

Παράλληλα, στην επικράτεια του Μεξικού δρουν ένοπλες αντάρτικες οργανώσεις από τη δεκαετία του '60. Μέσα στο 1996 σημειώθηκε η επανεμφάνιση κλασικών αντιλήψεων για το αντάρτικο με τη συνένωση παλιότερων οργανώσεων και τη δημιουργία του E.P.R. (Λαϊκός Επαναστατικός Στρατός), ενώ επίσης ανακοίνωσαν τη δημιουργία τους και άλλες αντάρτικες ομάδες, χωρίς όμως να έχει καταγραφεί κάποια δραστηριότητά τους.

ΔΙΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΗΜΕΡΑ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΣΤΟΥΣ ΑΓΩΝΕΣ ΤΩΝ ΙΝΔΙΑΝΙΚΩΝ ΛΑΩΝ

και εφημερίδες.

Στα παρακάτω fax μπορεί οποιοσδήποτε να στείλει επιστολές διαμαρτυρίας για τον «πόλεμο χαμπλής έντασης» στο Μεξικό και τη συνεχίζομενη αδιαλλαξία της μεξικανικης κυβέρνησης.

Ελλαδα

ΜΕΞΙΚΑΝΙΚΗ ΠΡΕΣΒΕΙΑ (Αθήνα): (οι) 6741506

ΜΕΞΙΚΑΝΙΚΟ ΠΡΟΞΕΝΕΙΟ (Θεσσαλονίκη): (οζι) 542189

Μεξικο

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΜΕΞΙΚΟΥ: Ernesto Zedillo

Ponce de Leon

Presidente de los Estados Unidos De México

00-52-5-2711764

Εφημερίδα La Jornada: 00-52-5-5219300

Τα σύννεφα του πολέμου πυκνώνουν ακόμα μια φορά πάνω από τα βουνά του Μεξικανικού Νότου. Μετά από παρελκυστική πολιτική 2 χρόνων, η κυβέρνηση Ζεντίγιο απορρίπτει τα αιτήματα των Ζαπατίστας για τα δικαιώματα των Ινδιάνων.

Οι Ζαπατίστας και το Εθνικό Συμβούλιο Ιθαγενών (που είναι μια ανεξάρτητη ένωση Ινδιάνικων λαών στην οποία συμμετέχουν 45 οργανώσεις ιθαγενών από 23 πολιτείες του Μεξικού) διεκδικούν:

— Νομική και συνταγματική αναγνώριση της ύπαρξης των κοινοτήτων των Ιθαγενών.

— Δικαίωμα αυτοδιεύθυνσης των Ινδιάνικων κοινοτήτων σε καθεστώς αυτονομίας.

— Αναγνώριση του εθνικού δικαίου των Ιθαγενών λαών ως ισότιμου με το επίσημο, στο πλαίσιο ενός πλουραλιστικού νομικού συστήματος.

— Αναγνώριση των εδαφών των Ινδιάνικων λαών και του δικαιωματος πρόσβασης στη γη με συλλογικό τρόπο, σύμφωνα με την Ινδιάνικη αντίληψη ότι η γη ανήκει σ' αυτούς που τη δουλεύουν.

Μέρος αυτών των αιτήσεων είχαν γίνει δεκτές από την κυβέρνηση στις συμφωνίες του Σαν Αντρές (το αποτέλεσμα του πρώτου κύκλου των διαπραγματεύσεων κυβέρνησης-Ζαπατίστας), αλλά ποτέ δεν υλοποιήθηκαν. Στην κρίση που δημιούργησε η κυβέρνηση ασυνεπεία, που είχε ως αποτέλεσμα τη διακοπή του διαλόγου, παρεμβλήθηκε τον περασμένο Νοέμβριο το COCOPA (νομοπαρασκευαστική επιτροπή διαμεσολάβησης για την ειρήνη, κοινής αποδοχής) αναλαμβάνοντας την εκπόνηση μιας πρότασης νομικής και συνταγματικής ρύθμισης των παραπάνω ζητημάτων στο πλαίσιο των συμφωνιών του Σαν Αντρές. Η κυβέρνηση απέρριψε και την πρόταση της COCOPA, δημοσιοποιώντας τη δική της πρόταση νόμου για τα δικαιώματα των Ιθαγενών, που αναφέρει στην ουσία τους όλα τα σημεία της συμφωνίας του Σαν Αντρές.

Η απάντηση των Ζαπατίστας υπήρξε άμεση. Με ανακοίνωσή τους στις 11 Γενάρη απέρριψαν το κυβερνητικό νομοσχέδιο σαν «Απαράδεκτο». Στην ίδια γραμμή κινήθηκε και το Εθνικό Συμβούλιο Ιθαγενών.

Παράλληλα απούθυναν έκκληση αλληλεγγύης στο εθνικό και διεθνές κίνημα, επισημαίνοντας ότι αυτό που κρίνεται αυτή τη στιγμή δεν είναι μόνο η αναγνώριση των αγώνων των Ινδιάνικων λαών (που έτσι κι αλλιώς βρίσκονται στην καρδιά της ζαπατίστικης εξέγερσης) αλλά και η συνολική δυνατότητα συνέχισης της πολιτικής των διαπραγματεύσεων ή, σε αντίθετη περίπτωση, η μετωπική ένοπλη αντιπαράθεση.

Και πράγματι ήδη από την επόμενη μέρα άρχισαν να εντείνονται οι στρατιωτικές κινήσεις στην Τσιάπας, να καταφέρουν στρατιωτικές ενισχύσεις, να οργανώνονται στρατιωτικά γυμνάσια λίγα μόλις χιλιόμετρα μακριά από τις ζαπατίστικες βάσεις. Έγιναν καθημερινές οι χαμπλές πτήσεις αναγνωριστικών αεροπλάνων πάνω από τις ζαπατίστικες κοινότητες και οι περιπολίες του στρατού με τηλεφακούς και βιντεοκάμερες. Σε δύο τουλάχιστον περιπτώσεις η αντιπαράθεση υπήρξε πιο βίαιη. Στις 12 Γενάρη 40 οικόγενειες Ινδιάνων υποστηρικτών του EZLN (Ζαπατίστικος Στρατός για την Εθνική Απελευθέρωση) εκδώκησαν βίαια από την κοινότητα Pantelio και κατέφυγαν στα βουνά. Στις 21 Γενάρη στρατός και αστυνομία με την υποστήριξη δύο στρατιωτικών ελικοπέρων επιτέθηκαν με δακρυγόνα και ριπές πολυβόλου στο χωριό Ελ Παράσο, προκαλώντας το θάνατο δύο χωρικών και τον τραυματισμό πολλών άλλων.

Αντίστοιχα πυκνώνουν και οι εκδηλώσεις διαμαρτυρίας στο Μεξικό και σ' ολόκληρο τον κόσμο. Στις 31 Γενάρη πραγματοποιήθηκαν ταυτόχρονες συγκεντρώσεις αλληλεγγύης στον EZLN στα μεξικανικά προξενεία 30 πόλεων των ΗΠΑ. Την ίν Φλεβάρη πραγ-

Αφήσαμε τελευταίο το κίνημα των Ζαπατίστας, για το οποίο δεν θα κάνουμε εκτενή αναφορά σ' αυτό το άρθρο. Αυτό γιατί όλο το τεύχος είναι αφιερωμένο στον αγώνα τους. Θα πούμε μόνο πως το κίνημα των Ζαπατίστας, με την εμφάνισή του την Πρωτοχρονιά του '94, έδωσε νέα ώθηση και νέα ελπίδα στους αγωνιζόμενους και καταπιεσμένους του Μεξικού. Εφερε στην επιφάνεια τους πλέον αγνοημένους της γης του Μεξικού, τους ινδιάνικους λαούς, αφού είναι ένα κίνημα των ίδιων των Ιθαγενών. Βασισμένο στην άμεση δημοκρατία, με μια πλατειά απεύθυνση, με τον ένοπλο αγώνα αλλά και με πολιτικούς τρόπους, αποτελεί αυτή τη στιγμή το βασικό άξονα της αντιπολίτευσης στο Μεξικό και σημείο αναφοράς εκπαραγγελίας ανθρώπων και οργανώσεων στο Μεξικό, αλλά και σ' όλο τον κόσμο.

τραυματών.

19.02.97 Στην Πόλη του Μεξικού, η αστυνομία διαλύει συγκέντρωση χωρικών από το Tabasco που διαμαρτύρονταν για το θάνατο ενός συντρόφου τους.

19.02.97 Στην πολιτεία Guerrero, αστυνομικοί συλλαμβάνουν σε αγροτες, ενώ 2 άλλοι αγρότες «εξαφανίζονται».

19.02.97 Στην Guadalajara εκτελέσεις αστυνομικές έρευνες με επικεφαλής στρατιωτικούς.

19.02.97 Στην πολιτεία Oaxaca στρατιώτες δολοφονούν ένα αγρότη. «Πίστευαν πως ήταν ανάρτης».

20.02.97 Μη-Κυβερνητικές Οργανώσεις κατηγορούν το στρατό για την «εξαφάνιση» 10 τόμων στην πολιτεία Jalisco.

22.02.97 To State Department ανακοινώνει ότι η στρατιωτική συνεργασία ΗΠΑ-Μεξικό αποτελεί προτεραιότητα για την κυβέρνηση Clinton.

25.02.97 Εκένωση κατειλημένου αγροκτήματος στην πολιτεία Tabasco.

26.02.97 Στην Πόλη του Μεξικού, η αστυνομία διαλύει βίαια διαδήλωση εκπαιδευτικών.

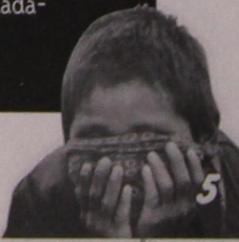
26.02.97 Στο Angel Albino Corzo «εξαφανίζονται» 20 αγρότες μετά την εκκένωση κατειλημένου αγροκτήματος από τον στρατό.

26.02.97 Στην πολιτεία Guerrero «εξαφανίζονται» δύο Ινδιάνοι αγρότες.

26.02.97 Σύμφωνα με την αμερικανική μυστική υπηρεσία DEA, η κυβέρνηση του Μεξικού εξετάζει την παραχώρηση πλήρους ελευθερίας κινήσεων (συνθήκες ανάλογες με αυτές των διπλωματών) σε αστυνομικούς από τις ΗΠΑ.

27.02.97 Συμπλοκές αστυνομικών-αγροτών στην Chiapas σε απόπειρα εκκένωσης κατειλημένου αγροκτήματος.

27.02.97 Έφοδος του στρατού σε δύο φυτείες στην Guadajara.

— Άμεση αποχώρηση του στρατού και της αστυνομίας από τις Ζαπατίστες.

— Να γίνουν δεκτές οι θέσεις των Ζαπατίστας και του Εθνικού Συμβουλίου Ιθαγενών για τα δικαιώματα των Ινδιάνων.

— Να εφαρμοστούν οι συμφωνίες του San Andrés.

— Άμεση απελευθέρωση όλων των πολιτικών κρατουμένων.

Αθήνα, 12 Φεβραρίου 1997

"Έτος δέκατο τρίτο του αγώνα και τέταρτο του πολέμου ενάντια στη λήθη και στο ψέμα"

Το ξημέρωμα της πρώτης Γενάρη του 1997 σ' ένα χωριό της ζούγκλας που λέγεται "La Realidad" και μεταφράζεται "Η Πραγματικότητα" φέτος δεν αποκάλυψε εκπλήξεις και νέες πρωτοβουλίες από την πλευρά των ζαπατίστας. Ούτε κι έμοιαζε πολύ με επέτειο. Θέλω να πω, υπήρχε χορός και μια μικρή τελετή, αλλά πιο πολύ απ' αυτές τις επετειακές εκδηλώσεις βάραινε μια σκιά. Η μεξικανική κυβέρνηση δεν είχε απαντήσει ακόμη για το αν θα δεχόταν να κάνει τις συνταγματικές αλλαγές που θα αναγνώριζαν την αυτονομία των ινδιάνικων κοινοτήτων. Και οι ζαπατίστας περίμεναν. Και ετοιμάζονταν. Κάτι στον αέρα έδειχνε πως περισσότερο από τα τρία χρόνια που τους χωρίζαν από την 1η Γενάρη του '94 και από την πορεία τους με τα ξύλινα ντουφέκια που θα τους έκαναν σύμβολα σε μέρη πολύ πιο μακρινά απ' ό, τι χωρούσε ο νους τους, πάνω τους βάραινε η απόσταση από τα δύο σχεδόν χρόνια που είχαν περάσει από το Φλεβάρη του '95 και την προδοσία της κυβέρνησης, την εισβολή του ομοσπονδιακού στρατού στη ζούγκλα που κατάργησε την ελεύθερη ζώνη και την αντικατέστησε με στρατοκρατούμενα χωριά, συνεχή επιτήρηση και φόβο.

Ακριβώς όπως και τότε, η κυβέρνηση επαναλάμβανε πως επιμένει στην οδό του διαλόγου, όρος που στη σύγχρονη μεξικανική πολιτική μεταφράζεται σε "κερδίζω χρόνο ποντάροντας στο ότι οι εξεγερτικές μόδες δεν κρατάνε πολύ, ετοιμάζοντας ένα γρήγορο ρεύμα για όταν οι ζαπατίστας δεν θα φοριούνται πιά".

Εισαγωγή στο 1997

Το μήνυμα του EZLN μετά από 1095 μέρες πολέμου τελίωνε προειδοποιώντας πως: "Το αν αυτός ο τέταρτος χρόνος θα είναι χρονιά πολέμου και ειρήνης, θα εξαρπθεί από το αν η ανώτατη κυβέρνηση θα αποδεχθεί ή όχι την ιστορία και από το αν θα αναγνωρίσει ή όχι, πως οι διαφορετικοί δικαιούνται ένα χώρο για το λόγο και για το βήμα τους..."

Τρεις μήνες μετά από αυτή τη διαβεβαίωση, το 1997 δεν φαίνεται να έχει άλλη προοπτική από αυτήν του πολέμου για τους ζαπατίστας. Τελικά το '94 είναι πιο κοντά απ' ότι δείχνουν τα νούμερα.

Το έργο που παίζεται τους τελευταίους μήνες στο Μεξικό έχει ξαναπαίχτει και παλιότερα, μόνο που η εξέλιξη των κυβερνητικών τεχνικών του έχει δώσει τις απαραίτητες νεοφιλελεύθερες αποχρώσεις που κάνουν τη διαφορά. Και επιπλέον, τον τελευταίο καιρό έχει και αίμα, περισσότερο αίμα, απ' αυτό που παίζουν οι κάμερες, το μόνο υπαρκτό δηλαδή. Και για να είναι πιο εύκολη η παρακολούθησή του, θα το χωρίσουμε σε πράξεις με κάποια φλας μπακ -όπου κρίνεται απαραίτητο. Ο χωρισμός είναι λίγο αυθαίρετος γιατί δεν είναι εύκολο να ξεδιαλύνεις γεγονότα, παράγοντες και πρωταγωνιστές. Και κάπου σίγουρα θα μπλεχτούν. Ας πούμε λοιπόν συμβατικά ότι η ιστορία έχει κάπως έτσι:

ΠΡΩΤΗ ΠΡΑΞΗ

Αναγνώριση των δικαιωμάτων των ινδιάνων ή

Η παράξενη γοντεία του να ζεις στο Μεξικό αγνοώντας την ύπαρξη 56 ινδιάνικων φυλών (13 εκατομμυρίων ανθρώπων)

Φλας μπακ στο 1996: Το Φλεβάρη αυτού του χρόνου έκλεισε ο πρώτος κύκλος διαπραγματεύσεων του EZLN με τους εκπροσώπους της κυβέρνησης. Επιτυχημένα, υποτίθεται, αν η επιτυχία μετριέται με υπογραφές. Σ' αυτά τα έγγραφα, που απ' ότι φαίνεται η κυβέρνηση ποτέ δεν μπήκε στον κόπο να διαβάσει, περιλαμβάνονται συμφωνίες που αναγνωρίζουν μερικά την αυτοδιεύθυνση και το εθνικό δίκαιο των ινδιάνικων κοινοτήτων. Οι συμφωνίες δεν ικανοποιούν ολικά τα αιτήματα των ζαπατίστας, αλλά θα αποτελούσαν ένα σημαντικό βήμα (αν τελικά αυτό το βήμα δεν έμενε μετέωρο).

Για την κυβέρνηση η αξία έγκειται στις φιγούρες των υπογραφών, που θα παρουσιάζει στο μέλλον στα παζάρια της με ξένους επενδυτές σαν την τελική επίτευξη ειρήνης, παραμύθι που δεν ήταν εφικτό να κρατήσει πολύ. Για τον EZLN, ό, τι εκεί αναφέρεται ως συμφωνία, είναι η πρώτη νίκη για τις ινδιάνικες κοινότητες. Έλεγε ο Marcos πως αυτή ήταν η πρώτη δόση της πληρωμής του χρέους που η κώ-

ρα, αλλά και ο αρχικός πυρήνας του EZ, είχε με τους ινδιάνους.

Μισό χρόνο μετά, τέλη Αυγούστου δηλαδή, ο EZLN διακόπτει το διάλογο που έχει μετατραπεί σε κοροϊδία και ανάμεσα στις προϋποθέσεις που απαιτεί για την επιστροφή του στις διαπραγματεύσεις είναι η υλοποίηση των συμφωνιών του Φλεβάρη, γιατί χωρίς αυτήν δεν έχει νόημα η συνέχιση του διαλόγου. Το περίφημο χρονοντούλαπο της ιστορίας τους ήταν γεμάτο από χαρτιά με υποσχέσεις. Μερικές σφραγίδες παραπάνω δεν κάνουν τη διαφορά.

Το Νοέμβρη του ίδιου χρόνου άρχισε να φαίνεται κάτι σαν φως στο τούνελ (λίγους μήνες μετά, θα αποδεικνύοταν απλή αντανάκλαση). Η COCOPA (νομοπαρασκευαστική επιτροπή διαμεσολάβησης για την ειρήνη, κοινής αποδοχής) παρουσιάζει ένα έγγραφο που εκπόνησαν τα μέλη της βασισμένοι στις συμφωνίες που έχουν ήδη υπογράψει τα δύο μέρη, και προτείνει τις απαραίτητες αλλαγές στο μεξικανικό σύνταγμα που θα επιτρέψουν την αναγνώριση:

- της ύπαρξης των κοινοτήτων των ιθαγενών.

- του εθνικού δικαιού των ιθαγενών λαών ως ισότιμου με το επίσημο, στο πλαίσιο ενός πλουραλιστικού νομικού συστήματος.

- των εδαφών των ινδιάνικων λαών και του δικαιώματος πρόσβασης στη γη με συλλογικό τρόπο, σύμφωνα με την ιν-

διάνικη αντίληψη ότι η γη ανήκει σ' αυτούς που τη δουλεύουν.

Το κείμενο επιδέχεται μόνο ένα "ναι" ή ένα "όχι" ως απάντηση, γιατί όπως ορίζει η ίδια η COCOPA στην αντίθετη περίπτωση (αυτή των πιθανών τροποποιήσεων δηλαδή) θα ξανάρχιζαν διαπραγματεύσεις πάνω σ' ένα ζήτημα που είχε πια κλειστεί, 9 μήνες πριν.

Ο EZLN δέχεται το κείμενο, παρόλο που, όπως σημειώνει, δεν συμπεριλαμβάνει όλα όσα είχαν συμφωνηθεί. Για την άλλη πλευρά, αυτή της κυβέρνησης, τα πράγματα δεν είναι τόσο απλά. Μετά από ένα στριαλ αρχικής αποδοχής του εγγράφου από το γενικό γραμματέα της, που μετά παίρνει πίσω ό, τι είπε με την δικαιολογία πως ήταν μεθυσμένος, ένα σπαρακτικό λογίδριο του Zedillo (του μεξικανού προέδρου), όπου αποκαλύπτει ότι δεν έχει ιδέα για το τι υπέγραψαν οι εκπρόσωποι της κυβέρνησης του στο San Andres και επομένως χρειάζεται χρόνο για να μελετήσει τα δυο κείμενα, και τη φοβερή απάντηση των αρμοδίων - στο επιχείρημα πως αφού έχουν υπογραφεί οι συμφωνίες πριν από 9 μήνες δεν έχει νόημα να τις αρνούνται τώρα - πως όταν υπέγραψαν δεν ήξεραν πως κάποια στιγμή θα έπρεπε και να τις τηρήσουν καταχωρώντας τες στο Σύνταγμα, η κυβέρνηση απαντάει με ένα διπλωματικό και γελοίο "Ναι μεν, ΆΛΛΑ ..." και στέλνει στον EZLN μια αντιπρόταση κειμένου όπου με κάποιες υποτιθέμενες αλλαγές τεχνικών όρων, αλλάζει τελείως το πνεύμα του αρχικού εγγράφου και εξαλείφει κάθε ιδέα αυτονομίας και χρήσης του εθνικού δικαίου. Οπως ήταν φυσικό, ο EZLN στις 11 Γενάρη απορρίπτει τη πρόταση νομοσχεδίου ως "ΑΠΑΡΑΔΕΚΤΗ", αφού πρόκειται για μια "ξεδιάντροπη κοροϊδία" και επαναλαμβάνει πως στηρίζει το κείμενο της COCOPA.

Από εκείνη τη στιγμή ξεκινάει μια δημόσια διαμάχη σχετικά με το αν οι ινδιάνοι έχουν το δικαίωμα να υπάρχουν ως τέτοιοι, σε μια χώρα που για αιώνες προσπαθούσε να ασπρίσει το χρώμα του δέρματός της και ζήλεψε το Michael Jackson γιατί τα κατάφερε. Και ίσως τελικά αυτή ακριβώς η δημόσια διαμάχη και η παραδοχή των προκαταλήψεων, με την αντίστοιχη δυνατότητα απάντησή τους να είναι ήδη μια νίκη για το ινδιάνικο κίνημα του Μεξικού.

Το ότι οι ινδιάνοι βγήκαν από τις φολκλόρ φωτογραφίες και τις κεντρικές πλατείες, όπου πουλούσαν βραχιολάκια, και έγιναν θέμα συζήτησης σε δρόμους και σχολές, γειτονιές και καφενεία, σημαίνει ότι άρχισαν με κάποιο τρόπο να υπάρχουν στη δημόσια ζωή της χώρας και αυτή τη φορά όχι μόνο ως γραφικοί κουκουλοφόροι γκεριγέρος. Γιατί γύρω από τα αιτήματα για την αναγνώριση των δικαιωμάτων των ινδιάνων έχουν συσπειρωθεί ινδιάνικες οργανώσεις από ολόκληρη τη χώρα, που αποτελούν το Εθνικό Συμβούλιο Ιθαγενών (CNI), ένα δίκτυο που δημιουργήθηκε μετά από πρωτοβουλία των Ζαπατίστας και στήμερα έφτασε να θεωρείται σημαντική πολιτική δύναμη, τόσο που οι κυβερνητικοί παράγοντες να καταδέχονται να συνομιλούν απευθείας με τους εκπροσώπους του Συμβουλίου και να βλέπουν τα επιχειρήματά τους να γίνονται σκόνη από αυτούς. Η θεωρητική κατάρτιση δεν είναι αρκετή όταν την αντιπαραθέτεις με το δίκιο.

Κοιτάζοντας λίγο προς τα πίσω, βλέπουμε πως δεν είναι η πρώτη φορά που οι ινδιάνοι διεκδικούν δικαιώματα, μόνο που στο παρελθόν αυτές οι προσπάθειες έμεναν στο περιθώριο της χώρας και της ιστορίας τους. "...Στη δεκαετία του '70 εμφανίζονται οι πρώτες ινδιάνικες οργανώσεις που αρχίζουν να βάζουν το ζήτημα των ινδιάνικων δικαιωμάτων. Σύμφωνα με κάποιους απ' αυτούς που συμμετείχαν, το πρόβλημα των λαών τους "δεν είναι μόνο ένα πρόβλημα πλούσιων και φτωχών, αλλά πάει παραπέρα, αφού αυτό που ζητάμε είναι να μας αναγνωρίσουν το δι-

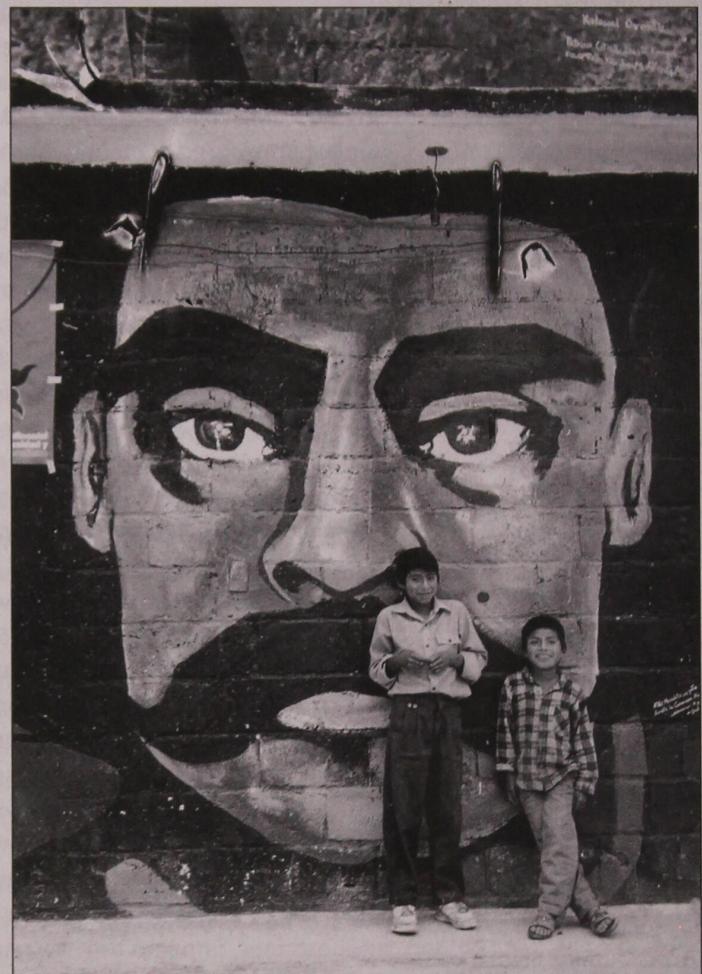
καίωμα στη διαφορά". Αυτή η ιδέα έθρεψε την "ινδιάνικη αναγέννηση" της δεκαετίας του '80 και των αρχών του '90. Μπροστά στην όλη και μεγαλύτερη ανάπτυξη του Ινδιάνικου Κινήματος - με την ευκαιρία της συμπλήρωσης 500 χρόνων από τον ερχομό των ισπανών σ' αυτή τη γη και με μια δυναμική διεθνή πίεση, η μεξικάνικη κυβέρνηση επιχειρεί να σωπάσει τις ινδιάνικες φωνές με μια προσήκη στο άρθρο 4 του συντάγματος, που αναγνωρίζει κάποια από τα πολιτιστικά τους δικαιώματα αλλά σταματάει εκεί. Η εμφάνιση του EZLN το γενάρη του '94 γίνεται ο καταλύτης αυτού του κινήματος. Οι λόγοι που τους έσπρωξαν να πάρουν τα όπλα είναι οι ίδιοι που υποκινούσαν τις υπόλοιπες ινδιάνικες οργανώσεις, η διαφορά είναι στην επιλογή του ένοπλου, ως τρόπου προώθησης των αιτημάτων τους. Γι' αυτό κάποια στιγμή έλεγε ο Marcos "Μπορείτε να αμφισβητήσετε το δρόμο που διαλέξαμε, τις αιτίες όμως ποτέ". Έτσι, το San Andres, το χωριό όπου πραγματοποιείται ο διάλογος EZLN - κυβέρνησης είναι το σημείο συνάντησης, ανάμεσα σ' αυτά που θα μπορούσαμε να ονομάσουμε Πολιτικό και Ένοπλο Ινδιάνικο Κίνημα. Και οι συμφωνίες που εκεί υπογράφησαν εκφράζουν τους πόθους των ινδιάνων όλης της χώρας. Γι' αυτό δεν είναι πάραξεν το ότι στο κυβερνητικό δημοψήφισμα σχετικά με τα ινδιάνικα δικαιώματα, ακόμη και οι κυβερνητικές οργανώσεις ιθαγενών απάντησαν πως στηρίζουν τις συμφωνίες. (Άρθρο του Adelfo Regino, μέλους του Εθνικού Συμβουλίου Ιθαγενών).

Παρόλα αυτά - ή ίσως εξαιτίας τους - η μεξικάνικη κυβέρνηση φαίνεται πως εξακολουθεί να πιστεύει στη λογική Σου - Δίνω - Καθρεφτάκι - Μου - Δίνεις - Χρυσάφι (στην προκειμένη περίπτωση πετρέλαιο, ξυλεία, πλεκτρική ενέργεια κλπ κλπ). Όπως επίσης, εξακολουθεί να προβάλλει ως επιχείρημα για τη μη τήρηση των συμφωνιών, το σεβασμό στους θεσμούς δηλ. το σύνταγμα. Λέει ο β' γραμματέας της κυβέρνησης Arturo Nunez πως "δεν γίνεται να συμπεριλάβουμε τις προτάσεις της COCOPA στο σύνταγμα γιατί έρχονται σε αντίθεση με το πνεύμα του. Ως εκ τούτου θα πρέπει να εναρμονίσουμε τις τροποποιήσεις με το υπάρχον πνεύμα". Ναι, μόνο που ακριβώς αυτό το υπάρχον πνεύμα είναι το πρόβλημα, αφού στο μεξικάνικο σύνταγμα ΔΕΝ ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΙ ΟΙ ΙΘΑΓΕΝΕΙΣ δηλ. ΔΕΝ ΥΠΑΡΧΟΥΝ ως τέτοιοι. Στο ισχύον κείμενο δεν υπάρχει ένας ορισμός των ινδιάνικων λαών και η κυβέρνηση παρά τις διεθνείς συμφωνίες που έχει υπογράψει σχετικά (Σύμβαση 169 της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας) απέλειψε το σχετικό ορισμό από το κείμενο της COCOPA.

Είναι χαρακτηριστικό πως το 1824, ο Jose Maria Mora -

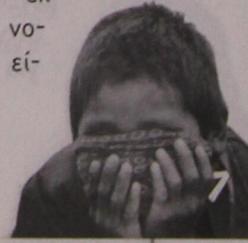
διαπρεπής νομοθέτης - απαίτησε να διακηρυχθεί με διάταγμα η νομική ανυπαρξία των ινδιάνων και να μη χρησιμοποιείται πια η λέξη ινδιάνος. Επιπλέον, ισχυρίζόταν πως η συλλογική πρόσβαση στη γη είναι ένα σύστημα πρωτόγονο και ενάντιο στον εκσυγχρονισμό και το "πολιτισμό" της ιδιωτικής ιδιοκτησίας. Λες και ήταν χθες...

Σ' ένα άρθρο που λέγεται "Η κατάρρευση ενός μοντέλου Κράτους - έθνους", ο ανθρωπολόγος Gilberto Lopez y Rivas κά-

νει μια ανάλυση του πώς αυτό το "χθές", μεταφέρεται στο "σήμερα":

"... Η πρόταση - νόμου του Zedillo επιχειρεί να επιβάλλει για μια ακόμη φορά ένα μοντέλο Εθνους - Κράτους που βασίζεται στο καθεστώς εξαίρεσης του μύθου του ενιαίου πολιτισμού, που δημιούργησε τα λατινοαμερικάνικα έθνη, με όλο το ρατσισμό και την αυταρχικότητα που συνεπάγεται αυτό. Αυτό που εκφράζει το νομοσχέδιο, εί-

ναι το σύνολο των φόβων και των αδιαλλαξιών όλων αυτών, που νιώθουν ακόμη ιδιοκτήτες του παρελθόντος, του παρόντος και του μέλλοντος του Μεξικού, των κληρονόμων αυτών που έκαναν πράξη ένα σχέδιο έθνους, βασισμένο στην προοπτική ενός Κράτους, που σ' όλες τις μορφές του (εθνικό, κεντρικό ή ομοσπονδιακό) οι κυρίαρχες τάξεις θεωρούνται ανώτερες φυλετικά και πολιτιστικά από τον ιθαγενή πληθυσμό, ο οποίος θα έπρεπε να εξαφανιστεί ως τέτοιος, με βάση πολιτικές εξομοίωσης - ένταξης από τη μια μεριά και διαχωρισμού - διάκρισης από την άλλη (...)

Αυτή είναι η αιτία που τα συνταγματικά νομικά πλαίσια, έκφραση των εθνικών σχεδίων των κρεολών και των mestizos (απόγονοι των ευρωπαίων που έχουν και ινδιάνικο αίμα), αρνούνται την πολυεθνική σύνθεση του έθνους, κάτω από το φιλελεύθερο σόφισμα του "όλοι οι πολίτες είναι ίσοι απέναντι στο νόμο (...)"

Στη διαμάχη που έχει ξεσπάσει μετά την απόρριψη του νομοσχεδίου του Zedillo από τους ζαπατίστας, έχουν χρησιμοποιηθεί επιχειρήματα που στρίζονται σ' αυτήν την ακριβώς την ιστορική και πολιτική μήτρα που έχει χαρακτήρα ταξικό, εθνοκεντρικό και ρατσιστικό. Είναι η καθιερωμένη εξουσία, αυτή που θα αποφασίσει τελικά τι θα γίνει με τους ινδιάνους. Αυτοί θεωρούνται ως παθητικά υποκείμενα της δράσης του κράτους, σε μια σχέση κυριαρχίας που μπορεί να αλλάξει τις μορφές όχι όμως και το περιεχόμενο. Από εδώ πηγάζει και η ανάγκη του Κράτους να αδειάσει τις ινδιάνικες αυτονομίες από κάθε ελευθεριακό και δημοκρατικό περιεχόμενο".

Φυσικά το Κράτος επιμένει πως ενδιαφέρεται για τους ιν-

διάνους του. Γι' αυτό και ο Zedillo σε μια θεαματικά στημένη συγκέντρωση ιθαγενών της φυλής yaqui (στο βόρειο Μεξικό) με αφορμή την επίσημη παράδοση στους yaquis μερικών χιλιάδων στρεμμάτων γις - κάποια τα κατείχαν ήδη και τα υπόλοιπα δεν θα τα δουν ποτέ - κατακεραύνωσε τους πάντες με μια ασυνάρτητη δύλωση χωρίς παραλήπτη: "Δεν θα επιτρέψω να τραφούν στο όνομα των ινδιάνικων δικαιωμάτων, δημαγωγικές θέσεις και άνομες φιλοδοξίες για πολιτική δύναμη".

Συνήθως τα επιχειρήματα της μεξικανικής κυβέρνησης κυμαίνονται σ' αυτό το επίπεδο αφορισμών και ιστορικής αγνοίας, με κύριο εκφραστή ένα διαπρεπή φασίστα νομικό, με όνομα Burgoa, που διαβεβαιώνει πως η αναγνώριση του εθιμικού δικαίου των ινδιάνων σημαίνει την αναγνώριση απάνθρωπων πρακτικών, όπως για παράδειγμα τις θυσίες μικρών παιδιών. (ΧΩΡΙΣ ΣΧΟΛΙΑ).

Τρείς μήνες μετά το "OXI" των ζαπατίστας, η νομικής της επιχειρηματολογία των κυβερνητικών εμπειρογνωμόνων περιορίζεται στον κίνδυνο βαλκανοποίησης της χώρας και τη δημιουργία πολλών κρατών μέσα στο Κράτος, όταν η πρόταση της COCOPA δεν μιλάει για ανεξαρτητοποίηση των 56 ινδιάνικων φυλών, αλλά για ακριβώς το αντίθετο, για την ένταξή τους δηλαδή με ίσους - σχεδόν - όρους, στην χώρα όπου ζουν εδώ και αιώνες χωρίς να έχουν πρόσβαση σε τίποτα, που να μην είναι φυλακή και θεσμοποιημένη μιζέρια. Και είναι τουλάχιστον υποκριτικό το να μιλάει η μεξικανική κυβέρνηση για τον κίνδυνο που απειλεί την εθνική κυριαρχία, όταν είναι ακριβώς η κυβερνώσα τάξη που έχει ακολουθήσει μια πολιτική εξάρτησης από το ξένο κεφάλαιο, για να ξεπουλήσει τις φυσικές πηγές της χώρας, την ενεργειακή και την εργατική της δύναμη.

Το ζήτημα λοιπόν, δεν είναι πόσα κράτη μέσα στο Κράτος θα δημιουργηθούν, αλλά το αν είναι συμβατή η αυτονομία των ινδιάνων με τα mega-plάνα του νεοφιλελεύθερισμού στο Μεξικό.

Όταν ο Salinas, ο προηγούμενος "εξαίρετος σικονομολόγος" πρόεδρος και νυν φυγάδικος, μεταρρύθμισε το άρθρο 27 του συντάγματος, που καταργούσε τη συλλογική κτήση και χρήση της γης, το έκανε για να διευκολύνει την πρόσβαση των πολυεθνικών στη γη των ινδιάνων, που τύχαινε να είναι πολύ ενδιαφέρουσα καθότι είχε πετρέλαιο, ξυλεία και πηγές πλεκτρικής ενέργειας. Αν τώρα αναγνωριστεί το δικαίωμα των ιθαγενών στη συλλογική κατοχή της γης, οι ινδιάνικες κοινότητες θα έχουν ένα πολύτιμο εργαλείο στα χέρια τους για να υπερασπιστούν τα χώματά τους, μπροστά στην επικείμενη πραγματοποίηση των μεγαλεπίβολων πολυεθνικών σχεδίων. Οι κυβερνητικοί παράγοντες όμως, δεν είναι συνθησμένοι να δίνουν άλλα εργαλεία στους ιθαγενείς, που να μην είναι αξίνες και τσάπες (και αυτά δηλαδή, μόνοι τους τα παίρνουν). Πόσο μάλλον, όταν μ' ένα τέτοιο επικίνδυνο νομικό εργαλείο μπορούν να απειλήσουν κερδοφόρα σχέδια όπως είναι η δενδροφύτευση όλου του μεξικανικού νότου με ευκαλύπτους.

Αυτό το σχέδιο δεν είναι καινούργιο, αλλά είναι πολύ φιλόδοξο. Φιλοδοξεί λοιπόν να φυτεύσει μέχρι και 12 εκατομμύρια στρέμματα με ευκάλυπτους, το δέντρο έμβλημα του νεοφιλελεύθερισμού, που καταβροχθίζει τα πάντα γύρω από αυτό, με σκοπό να βγάλει λεφτά. Και τα βγάζει πολύ γρήγορα. Σε 7 χρόνια μπορεί να χρησιμοποιηθεί. Μόνο που μετά, εκεί όπου υπήρξαν ευκάλυπτοι, δεν μεγαλώνει τίποτα. Το σχέδιο αυτό λοιπόν, θα το καρπωθεί η International Paper και την πείνα που θα προκαλέσει η πραγματοποίησή του, οι ινδιάνοι, αφού τα εδάφη που χρησιμοποιηθούν είναι τα ίδια όπου τώρα καλλιεργείται καλαμπόκι και φασόλια. Οικονομία σε χαρτί και νέες θέ-

σεις εργασίας φαίνεται να είναι τα επιχειρήματα. "Τι σημαίνει να μπορεί να έχει όμως η αποταμίευση 250 εκατομμυρίων δολαρίων σε χαρτί και πολτό μπροστά στα 3.000 εκατομμύρια δολλάρια που σημαίνει το έλλειμμα σε τρόφιμα. Τι αντιπροσωπεύουν οι 8.000 θέσεις εργασίας που δημιουργούνται μπροστά στο ενάμισι εκατομμύριο αγροτών που θα έβρισκαν δουλειά αν προσπαθούσε το Μεξικό να γίνει αυτάρκες σε τρόφιμα;" (Luisa Pare: "La Jornada del Campo). Επιπλέον, η International Paper έχει άλλον ένα στόχο: να ξαναεισάγει μετά τα προϊόντα της στη μεξικανική αγορά - παράξενο τρόπο για να ενισχύσει μια αδύνατη οικονομία. Οι ιθαγενείς κατέχουν περίπου το ένα τέταρτο των δασών της χώρας και όμως ποτέ δεν τα έχουν εκμεταλλευτεί.

**Μήπως λοιπόν είναι
γι' αυτές τις μικρολεπτομέρειες
που δεν χωράνε οι ινδιάνοι στο σύνταγμα;**

Αυτή τη στιγμή τα μόνα σχέδια ανάπτυξης που υπάρχουν για το μεξικανικό νότο προέρχονται από το ΔΝΤ και την Παγκόσμια Τράπεζα. Σ' ένα από τα τελευταία έγγραφά της η Π.Τ. διευκρινίζει και προειδοποιεί πως για να υπάρξουν ξένες επενδύσεις στο νότο, είναι απαραίτητες πολιτικές αλλαγές. Αρκετά κομψός τρόπος για να μιλήσει για την ανάγκη εξουδετέρωσης των Ζαπατίστας (με οποιοδήποτε τρόπο).

Οι λόγοι τελικά για τους οποίους η μεξικανική κυβέρνηση αρνείται να κατοχυρώσει συνταγματικά τις συμφωνίες του San Andres είναι:

a. οικονομικοί, όπως φαίνεται και από το παραπάνω παράδειγμα του εφιαλτικού νεοφιλελεύθερου σχεδίου ανάπτυξης,

b. πολιτικοί. Ο νεοφιλελεύθερισμός στηρίζεται στο συγκεντρωτικό, μεξικανικό προεδρικό "σύστημα" στο οποίο οι αποφάσεις παίρνονται στην πρωτεύουσα και μεταφέρονται στους δήμους, ενώ οι συμφωνίες του San Andres προβλέπουν την αναγνώριση πολιτικών και οικονομικών δικαιωμάτων στις κοινότητες και ανοίγουν το δρόμο για μια αληθινή δημοκρατία: "από κάτω προς τα πάνω".

γ. Η κυβέρνηση δεν θέλει την ειρήνη στην Chiapas. Ο "πόλεμος χαμηλής έντασης" που διατηρεί στην Chiapas (και σ' όλη τη χώρα), της επιτρέπει με μια διεστραμμένη λογική, να αυξήσει τη στρατιωτικοποίηση της χώρας:

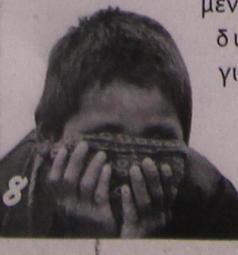
i) για να συνεχίσει να καταστέλλει και να δολοφονεί κοινωνικούς αγωνιστές και να τρομοκρατεί τον πληθυσμό,

ii) για να παραχωρεί κομμάτια εξουσίας στις ένοπλες δυνάμεις, που είναι το βασικότερο στήριγμα της κυβέρνησης και

iii) για να πρωθήσει μια προπαγανδιστική εκστρατεία φόβου, καθώς πλησιάζουν οι εκλογές.

Τι κάνει η COCOPA μπροστά σ' αυτή την αδιέξοδη κατάσταση; Μετά από δύο μήνες σιωπής ανακοινώνουν μ' ένα αρκετά αντιφατικό κείμενο πως είναι πρόθυμοι να "τελειοποιήσουν" το νομοσχέδιο τους, για να συμβιβάσουν τα δύο άκρα, αναιρώντας έτσι ότι είχαν οι ίδιοι βάλει ως όρο να μην ξαναρχίσουν οι διαπραγματεύσεις.

Δεν είναι παράξενη η στάση τους. Εξηγείται από τη λογική του παζαριού των εκλογών, όπου συμμετέχουν και οι ίδιοι ως εμπορεύματα, αφού πρόκειται για βουλευτές των κομμάτων του κοινοβουλίου. Μπροστά στον κίνδυνο της απώλειας ψήφων, προτιμούν να ξέσουν το κύρος και την αξιοπρέπεια τους και να κάνουν στην άκρη, αφίνοντας τα "άκρα", το ένα να βομβαρδίζει τα media με παραμύθια περί βαλκανοποίησης και το άλλο πιο κοντά παρά ποτέ

στην τελική ρίξη που σημαίνει πόλεμο.

Ο EZLN απαντάει στο έγγραφο της COCOPA μ'ένα ανακοινωθέν, όπου ανακοινώνει πως αρνείται να συζητήσει ξανά ό,τι έχει ήδη συμφωνηθεί, και πως διατηρεί την ίδια - "αδιάλλακτη" θα την πούνε μετά - στάση:

«...Αφήστε τους να ξαναρχίσουν τον πόλεμο, να δοκιμάσουν να δουν αν ο χρόνος θα μας νικήσει, να επιχειρήσουν τη δολοφονία, να επαναλάβουν κοροϊδίες και φέματα, να μοιράσουν όσα λεφτά θέλουν στα MME, να κλείσουν στόματα και πλάνα, να κοροϊδεύουν με κοινωνικά προγράμματα, που πλουτίζουν μόνο τους ίδιους κλέφτες, να αγνοούν, να ξεχνούν, να σκοτώνουν.

Εμπρός! Εδώ είμαστε. Δεν αφηνόμαστε στην κοροϊδία, δεν παραδίνομαστε, θα παλέψουμε, θα πεθάνουμε αν είναι απαραίτητο, αλλά θα υπάρξει δημοκρατία, ελευθερία και δικαιοσύνη για τους ινδιάνικους λαούς και για όλους τους μεξικάνους.

Κύριοι νομοθέτες,

Το κυβερνητικό στοίχημα είναι ξεκάθαρο, αλλά αν πιστεύετε πως η φτώχια και η στρατιωτική πίεση θα μας κάνουν να παραδοθούμε, γελιέστε.

Αν πιστεύετε πως "η χαμπλή μας δημοτικότητα στην κοινή γνώμη" μας ανησυχεί και θα μας υποχρεώσει να κάνουμε ο,τιδήποτε για να μη χάσουμε μια θέση στον Τύπο, γελιέστε.

Εμείς δεν χρειάζεται να προσέξουμε τα βουλευτικά μας δικαιώματα, ούτε να διατηρήσουμε ένα δείκτη δημοτικότητας, ούτε να ανεβάσουμε ποσοστά στις δημοσκοπήσεις, ούτε να κερδίσουμε ένα πόστο στις εκλογές, ούτε να προσπαθήσουμε να σώσουμε ένα σαπισμένο πολιτικό σύστημα.

Εμείς δεν έχουμε τίποτα, μόνο την αξιοπρέπεια (...)

Δεν θα αρχίσουμε το διάλογο με την ομοσπονδιακή κυβέρνηση όσο δεν θα πληρούνται οι ελάχιστες προϋποθέσεις που κάνουν την ειρηνευτική διαδικασία, κάτι σοβαρό, δίκαιο και αξιοπρέπές.

Η "ειρήνη", αυτή η μισή και μπαλωμένη ειρήνη που ζουν τα 3 τελευταία χρόνια οι ινδιάνικες κοινότητες στο Chiapas, έχει αρχίσει να ξεφτίζει επικίνδυνα. Και η άλλη ειρήνη, η πραγματική, αυτή που ήταν ο στόχος τους όταν άρχισαν τον πόλεμο, έχει χαθεί απ' το προσκήνιο. Ψέμματα. Μένει, ως ελπίδα.

ΠΡΑΞΗ ΔΕΥΤΕΡΗ

"Πόλεμος χαμπλής έντασης" στην Chiapas - Στρατιωτικοποίηση όλης της χώρας, ή "Θλιβεροί πόλεμοι αν δεν είναι η αγάπη το κίνητρο"
(σύνθημα σε τοίχο του San Cristobal)

i) Η ένταση που μετριέται σε καυτό αίμα

Ο "πόλεμος χαμπλής έντασης" δεν είναι καινούργια εφεύρεση. Στο Βιετνάμ και το Ελ Σαλβαδόρ οι Η.Π.Α ακόντισαν τις τεχνικές που χρησιμοποιούνται τώρα στην Chiapas. Ως τακτική, έχει πολλά πλεονεκτήματα. Το κυριότερο, είναι η ανυπαρξία του για την κοινή γνώμη. Στην περίπτωση της Chiapas, οι ομοσπονδιακές στρατιωτικές δυνάμεις έχουν στρατοπεδεύσει σε άνετες εγκαταστάσεις, στην καλύτερη περίπτωση στα 500 μέτρα από τις κοινότητες, στη χειρότερη μέσα σ' αυτές. 25.000 στρατιώτες έχουν αναλάβει ως ιερό χρέος να παρενοχλούν συστηματικά τις κοινότητες των Ζαπατίστας συμβάλοντας μ' αυτό τον πρωικό τρόπο στη διατήρηση της εθνικής ενότητας.

Η παρουσία του στρατού στη ζούγκλα έχει διαταράξει τον τρόπο ζωής των ιθαγενών, και κατ' επέκταση τον κύκλο της σποράς, που είναι η βάση της οικονομίας τους. Οι κάτοικοι των χωριών δεν πάνε στα χωράφια τους - όταν αυτά είναι απομακρυσμένα - φοβούμενοι ότι θα πέσουν πάνω σε στρατιωτικές περιπολίες που τους κλείνουν το δρόμο, τους ανακρίνουν και τους αναγκάζουν να γυρίσουν πίσω. Στα ποτάμια απ' όπου παίρναν το νερό τώρα πλένονται φαντάροι, και τα λιβάδια όπου είχαν τα ζώα τους, είναι γεμάτα από χροισμοποιημένα προφυλακτικά από τα μπουρδέλα που φτιάχτηκαν τώρα για τους στρατιώτες. Το άθροισμα της κοινωνικής προσφοράς του στρατού είναι η εισαγωγή της πορνείας στις ινδιάνικες κοινότητες, η αύξηση του αλκοολισμού, η πείνα και ο ιατρικός αποκλεισμός καθώς και μια καλή δόση φόβου. Σε επίσημα στοιχεία τα παραπάνω μεταφράζονται ως κοινωνικό έργο:

- Άνοιγμα δρόμων, χωρίς ν' αναφέρεται πουθενά πως γίνεται μόνο σε επιλεγμένες στρατιωτικές περιοχές και για ευνόητους λόγους πρόσβασης των τεθωρακισμένων τους.

- Ιατρικές Υπηρεσίες, που συνοδεύονται από διακριτικά ερωτηματολόγια σχετικά με την ταυτότητα των Zapatistas και τις ακριβείς τοποθεσίες των στρατοπέδων των ανταρτών.

- Ανθρωπιστική βοήθεια σε τρόφιμα (συνήθως γαλατάκια που έχουν λήξει από τον προηγούμενο μήνα), και άλλες σημαντικές υπηρεσίες, όπως κόψιμο μαλλιών.

Οι κοινωνικές υπηρεσίες που "παρέχει" ο στρατός, σε συνδυασμό με δάνεια με την μορφή αγροτικών επιδοτήσεων, και υποσχέσεις για ολική πλεκτροδότηση των κοινοτήτων που βρίσκονται στη ζούγκλα (το "ολική" είναι τουλάχιστον επιστημονική φαντασία, αφού στο σχέδιο βρίσκονται μόνο όσα χωριά έχουν πρόσβαση σε δρόμους, τα υπόλοιπα που είναι και η μεγάλη πλειοψηφία προφανώς δεν υπάρχουν), αποτελούν μέρος της στρατιωτικής "αντι-αντάρτικου", που ακολουθεί την μεξικανική κυβέρνηση, και που στηρίζεται στην εμπορευματική λογική του "εξαγοράζουμε τις βάσεις για να μην υποστηρίζουν τους αντάρτες". Μέχρι τώρα, αυτοί που έχουν εξαγοραστεί είναι οι από πριν πουλημένοι, όσοι δηλαδή ανήκαν σε κυβερνητικές οργανώσεις. Τρία χρόνια μετά το γενάρη του '94 οι Ζαπατίστας δεν έχουν πλεκτροδότηση και πόσιμο νερό, αρνιούνται να πάρουν δάνεια, να στείλουν τα παιδιά τους στα κυβερνητικά σχολεία, και να γιατρευτούν από τους γιατρούς - λοχίες - ανακριτές.

Από την άλλη, εκείνοι που από πριν αρκούνταν στα

κυβερνητικά δάνεια, που τους εξασφάλιζαν την απαραίτητη για μια εβδομάδα ποσότητα αλκοολ, σήμερα έχουν πλιακούς συσσωρευτές για την παραγωγή πλιακής ενέργειας, δεξαμενές που στέλνουν νερό στα σπίτια τους, και πληρώνονται 100 pesos (4.000 δραχμές) από τους φαντάρους, για να τους δώσουν τις παρθένες κόρες τους για μια νύχτα. Αυτό το τελευταίο έσοδο έχει αρχίσει να γίνεται λίγο προβληματικό, γιατί ενώ στην αρχή ήταν μια καλή επένδυση το να έχεις γυναίκες για πούλημα, τώρα φαίνεται πως δεν το βρίσκουν και πολύ ευχάριστο να γυρνάνε από τα χωράφια τους και να βρίσκουν την γυναίκα τους στο κρεβάτι μ' ένα στρατιώτη για δύο χιλιάρια. Έχουν τύχει και περιπτώσεις φαντάρων τραυματισμένων σε πάρομοια επεισόδια. Αγοράζεται τελικά η αξιοπρέπεια;

Οι Ζαπατίστας που διηγούνται τα παραπάνω με μια δόση θλίψης και απόδιας, λένε πως όχι. Πως αργά ή γρήγορα, και αυτοί που υποστηρίζουν την κυβέρνηση θα καταλάβουν ότι δεν περπατάει αυτός ο δρόμος και θα πάρουν τον άλλον, της αντίστασης.

Στο μεταξύ όμως, οι τακτι-

κές του "πολέμου χαμηλής έντασης" εξελίσσονται και εξαπλώνονται. Τα θύματά του δεν γίνονται ποτέ είδηση γιατί δεν πουλάνε στα media. Δεν πεθαίνουν από χαριστικές βολές, αλλά από υποσιτισμό και θεραπεύσιμες αρρώστιες. Ακριβώς όπως και πριν το '94. Σιωπηλός, πίσω από τις κάμερες, θάνατος που δεν τραβάει την προσοχή κανενός, εκτός ίσως αν τον ζήσει δίπλα του.

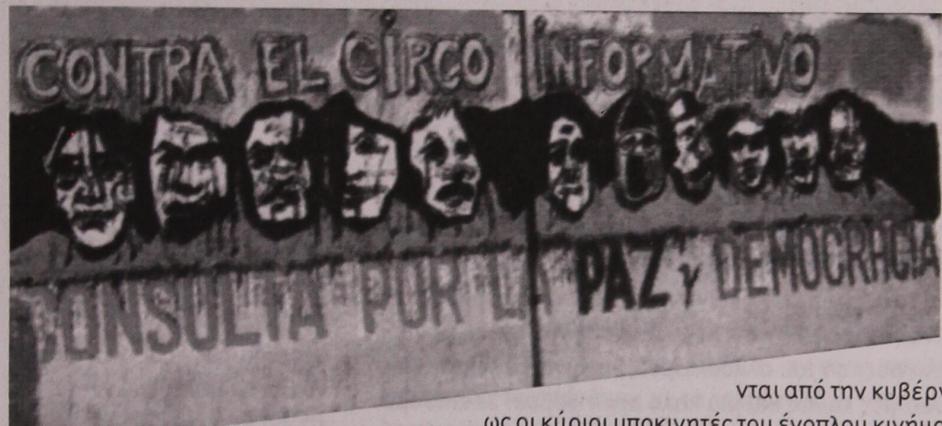
Και εκτός από το θάνατο υπάρχει και ο φόβος. Υπουρλός, σαν σκιά, που μετριέται σε τεθωρακισμένα, αμφίβια, τανκς, πολυβόλα και αξιωματικούς που διασχίζουν επιδεικτικά τα χωριά κάθε μέρα, και στον ήχο των ε-

ται για το πόσο έχει παρεξηγηθεί ο ρόλος τους στρατού στην περιοχή.

Βόρεια Chiapas: Δολοφονίες - εκκενώσεις χωριών - κατάσταση πολιορκίας (ο άλλος πόλεμος)

Αν στην ζούγκλα μιλάμε για "πόλεμο χαμηλής έντασης", στο βορρά της Chiapas ο πόλεμος είναι ανοιχτός, όμως αδήλωτος. Εκεί δεν είναι μόνο ο στρατός που σκοτώνει (με σφαίρες αυτή τη φορά), αλλά και η "Δημόσια Ασφάλεια" (ειδικό σώμα αστυνομίας), η Αστυνομία Δρόμων, οι "Λευκές Φρουρές" (ένοπλες ομάδες στην υπηρεσία τσιφλικάδων), οι ευαγγελιστές και γενικά όποιος οπλοφορεί και έχει το απαραίτητο νταλίκι και την σιγουριά ότι θα μείνει ατιμώρητος. Χωριά ολόκληρα καταφεύγουν στα βουνά, μετά από επιθέσεις πιστολάδων στην υπηρεσία της τοπικής κυβέρνησης, που έχουν την υποστήριξη των σωμάτων ασφαλείας.

Στο βορρά της Chiapas ο EZLN δεν έχει δημόσια φανερή παρουσία. Η οργάνωση είναι πολύ πιο μυστικήπατ' ότι στα υπόλοιπα μέρη της Chiapas. Γι' αυτό το λόγο, οι βάσεις του γίνονται θύματα συχνών επιθέσεων, όπως και οι βάσεις του PRD (κόμμα της αριστερής αντιπολίτευσης). Η κατάσταση σ' αυτή την περιοχή -όπου έχει μεγάλη επιρροή η καθολική Εκκλησία, οι εκπρόσωποι της οποίας θεωρού-

νται από την κυβέρνηση

ως οι κύριοι υποκινητές του ένοπλου κινήματος είναι εξαιρετικά πολύπλοκη για να την αναλύσουμε εδώ. Δεν είναι μόνο ένας ο πόλεμος, ούτε υπάρχει ένας αυστηρά καθορισμένος εχθρός και τα αίτια xάνονται στο παρελθόν μακρινό ή κοντινότερο. Δύσκολο να πεις τι προγνήθηκε. Ο πόλεμος μεταξύ των ευαγγελιστών που υποστηρίζουν την κυβέρνηση και των καθολικών οπαδών του PRD και του EZLN; Η πάλη για την γη, που συμπεριλαμβάνει γαιοκτήμονες και μεγαλοκτηνοτρόφους από το Palenque, το Ocosingo, το Yajalon, καθώς και άλλους πόλους της τοπικής οικονομικής εξουσίας; Το γεωπολιτικό ενδιαφέρον αυτού του περάσματος ανάμεσα στη ζούγκλα της Λακαντόνας και την πετρελαιοφόρα ζώνη του Tabasco;

Από πάνω και από έως επιχειρείται η έξαρση των παραδοσιακών διαφορών -συχνών ήτοι κι αλλιώς στις ινδιάνικες ζώνες- ήτοι ώστε αυτές να μετατραπούν σ' έναν εμφύλιο πόλεμο εμφυτευμένο από τις στρατηγικές του αντιαντάρτικου.

Το γεγονός είναι πως από τις 1.600 δολοφονίες ινδιάνων, τις 2.300 καταλήψεις γης και τις αμέτρητες βίαιες εκκενώσεις των κατειλημμένων κτημάτων που έχουν καταγραφεί στην Chiapas μετά το '94, οι περισσότερες έχουν συμβεί εκεί.

Μια ένοπλη κυβερνητική οργάνωση, ονομαζόμενη "Ειρήνη και Δικαιοσύνη" (αφού και στο Μεξικό είσαι ό,τι δηλώσεις), υπεύθυνη για εκκενώσεις χωριών και πολλές δολοφονίες, ανάμεσα στα άλλα, συνεχίζει ανενόχλητη την δράση της. Από τον περασμένο αύγουστο έχει υπογράψει 179 συμφωνίες μη - επίθεσης, χωρίς να έχει τηρήσει καμία. Εξαιτίας των μπλόκων της στους κύριους δρόμους, δεν υπάρχει ελεύθερη διακίνηση στην περιοχή. Οι

κι επιπλέον μπορεί να διαμαρτύρε-

κάτοικοι των κοινοτήτων δεν μπορούν να βγούν από αυτές αν δεν έχουν ένα πάσο που εκδίδουν οι πιστολάδες στους δικούς τους. Τον περασμένο φλεβάρη μια ομάδα δημοσιογράφων και ξένων παραπρητών των ανθρώπινων δικαιωμάτων προσπάθησε να διεισδύσει σ' αυτή τη ζώνη, και μετά από μια ενέδρα αναγκάστηκε να γυρίσει πίσω με δύο τραυματίες από σφαίρα. Για την τοπική κυβέρνηση, όλα τα παραπάνω (και οι σφαίρες) ανήκουν στην σφαίρα της επιστημονικής φαντασίας. Τον περασμένο μάρτη, ο Διεθνής Ερυθρός Σταυρός ξαναγύρισε στην περιοχή, ενώ είχε αποχωρήσει από το καλοκαίρι του '95 θεωρώντας ότι δεν υπήρχαν συνθήκες πολέμου.

Πώς ορίζεται τελικά ο πόλεμος; Πώς αλλιώς μπορείς να ονομάσεις μια κατάσταση, όπου δεκάδες χιλιάδες άνθρωποι δεν μπορούν να δουλέψουν στα χωράφια τους, δεν μπορούν να μετακινηθούν για να πουλήσουν την παραγωγή του καφέ τους, ζουν με την απειλή - και την πραγματικότητα - του θανάτου δίπλα τους και δεν έχουν ούτε "ειρήνη" ούτε "δικαιοσύνη", δηλαδή δεν έχουν τίποτα;

Για τον EZLN, η επήλυση των συγκρούσεων στη βόρεια Chiapas είναι ένας από τους όρους που έχει θέσει για να ξαναγυρίσει στο διάλογο. Παρόλα αυτά καμιά ουσιαστική κίνηση δεν έχει γίνει προς αυτή την κατεύθυνση κι αυτό δεν είναι καθόλου παράξενο, όταν μέσα στο παιχνίδι βρίσκονται όλοι οι οικονομικοπολιτικά ισχυροί της Chiapas.

Στο μεταξύ ο μεξικανική κυβέρνηση επιμένει να επαναλαμβάνει το γνωστό σύνθημα "στην Chiapas δεν συμβαίνει τίποτα", όταν:

- Στις 12 γενάρη, 40 οικογένειες ινδιάνων υποστηρικτών του EZLN εκδιώχθηκαν βίαια από την κοινότητα Pantelho, και κατέφυγαν στα βουνά.

- Στις 21 γενάρη, στρατός και αστυνομία με την υποστήριξη 2 στρατιωτικών ελικόπτερων επιτέθηκαν με δακρυγόνα και ριπές πολυβόλου στο χωριό El Paraíso, προκαλώντας το θάνατο 2 χωρικών και τον τραυματισμό πολλών άλλων.

- Στις 7 μάρτη, η αστυνομία εκκενώνει για δεύτερη φορά ένα κτήμα που λέγεται Emiliano Zapata και είχε καταληφθεί στις 4 φλεβάρη του '94. Οι καταληψίες χωρικοί δηλώνουν πως "θα ξανακαταλάβουμε τη γη ακόμη κι αν μας κοστίσει τη ζωή μας. Δεν πρόκειται να μας σταματήσουνε. Είμαστε στο δρόμο". Αμέσως μετά τη βίαιη εκκένωση, η αστυνομία μαζί με τους πιστολάδες του τσιφλικά ιδιοκτήτη του κτήματος, καίει τα σπίτια τους. Μετά από λίγες ώρες, η αστυνομία ανακοινώνει πως έπεσε θύμα ενέδρας των ινδιάνων, με θύμα δύο μπάτσους. Στην πραγματικότητα τα θύματα είναι το αποτέλεσμα των διασταυρούμενων πυρών μπάτσων - πιστολάδων.

Την άλλη μέρα συλλαμβάνονται και κατηγορούνται για τις δολοφονίες δύο ιερείς (ο ένας σύμβουλος του EZLN στις διαπραγματεύσεις για τα ινδιάνικα δικαιώματα), και δύο ηγέτες της αγροτικής ινδιάνικης οργάνωσης Xi Nich, που όλοι έχουν κάτι κοινό. Δεν βρίσκονταν στον υποτιθέμενο τόπο του εγκλήματος, και μπορούν να το αποδείξουν. Μόνο που δεν έχουν την ευκαιρία. Η τοπική αστυνομία τους "εξαφανίζει" για δυο μέρες, για να κατασκευάσει τις ενοχοποιητικές ενδείξεις. Αποδεικνύεται άχροστο. Είναι πολύ σικέ το παιχνίδι για να γίνει πιστευτό. Μετά από πέντε μέρες ο ανακριτής τους αφήνει ελεύθερους, λόγω έλλειψης αποδεικτικών στοιχείων (και λόγω της αντίδρασης της εκκλησίας). Μια ακόμη αποτυχημένη κυβερνητική κίνηση.

Πίσω από την σύλληψη των ιερέων εκτός από το παλιό μίσος της μεξικανικής κυβέρνησης για την καθολική εκκλησία της Chiapas, βρίσκεται το γνωστό ρατσιστικό σχήμα: ανίκανος να σκεφτεί και να εξεγερθεί ινδιάνος - λευκός υποκινητής εγκέφαλος.

Όσο για την Xi-Nich, είναι μια καθαρά ειρηνική ινδιάνικη οργάνωση, που δημιουργήθηκε το 1991 κι έχει μεγάλη δύναμη σε αυτή την περιοχή. Δεν φαίνεται και πολύ τυχαίο το γεγονός ότι η κυβέρνηση επιχείρησε να κατηγορήσει δύο από τους εκπροσώπους αυτής της οργάνωσης για τις δολοφονίες. Δεν είναι μόνο το ένοπλο που τους φοβίζει.

- Στις 14 μάρτη, σ' ένα χωριό που βρίσκεται στα ορεινά (Los Altos) της Chiapas και λέγεται San Pedro Nichtalucum, η αστυνομία και ο στρατός -με την πρόσφατη της επήλυσης μιας διένεξης μέσα στην κοινότητα- κάνουν μια συντονισμένη επίθεση, όπου με ριπές από ελικόπτερο σκοτώνουν 4 κατοίκους ζαπατίστας. Τον έναν απ' αυτούς τον αποτελείσθηκε ένα στρατιωτικό φορτηγό, που πέρασε από πάνω του. Ο στρατός καταλαμβάνει την κοινότητα, και η αστυνομία μετά από υποδείξεις των κατοίκων που υποστηρίζουν την κυβέρνηση, μπαίνει στα σπίτια όλων των ζαπατίστας, τα καταστρέφει, συλλαμβάνει όσους άντρες βρίσκεται και τους παίρνει μαζί της κατηγορώντας τους για την δολοφονία των συντρόφων τους. 27 συλληφθέντες και 33 εντάλματα για όσους έφυγαν. 70 οικόγεννεις στο βουνό.

To San Pedro Nichtalucum δεν βρίσκεται στη βόρεια Chiapas, όπου αυτές οι ιστορίες έχουν γίνει πια καθημερινότητα. Βρίσκεται σε μια περιοχή όπου οι ζαπατίστας έχουν έντονη παρουσία, επομένως το χτύπημα αυτής της κοινότητας έχει ακόμη περισσότερο το χαρακτήρα πρόκλησης. Δεν είναι εύκολο να απαντηθεί το ερώτημα του μέχρι πότε οι ζαπατίστας αυτών των κοινοτήτων θα μένουν με δεμένα τα χέρια.

Σενάρια υπάρχουν πολλά. Κάποια λένε πως αν μέλη του EZLN απαντήσουν με τα όπλα σε μια από αυτές τις περιπτώσεις, αυτή θα είναι η αφορμή της κυβέρνησης να ξαναρχίσει και επίσημα τον πόλεμο, χωρίς να δεσμεύεται από την παύση πυρός που υπογράφτηκε το μάρτη του '95. Κάποια άλλα λένε πως η τοπική κυβέρνηση και ο στρατός στην Chiapas έχουν αποκτήσει το δικό τους κομμάτι εξουσίας, έχουν αποδεσμευτεί από την κεντρική κυβέρνηση και λειτουργούν σύμφωνα με τα δικά τους συμφέροντα και λογική, και η λογική του στρατού ταυτίζεται με το παράλογο του πολέμου.

Οι στρατιωτικές επιθέσεις σε κοινότητες όπου οι ζαπατίστας είναι μειοψηφία, οι θάνατοι, οι εξαφανίσεις και τα βασανιστήρια γίνονται στο περιθώριο των διαπραγματεύσεων, στο περιθώριο των MME, στο περιθώριο της αντίδρασης της κοινωνίας, που αναγνωρίζει ως μάχες μόνο αυτές που καλύπτει το CNN. Ο πόλεμος εκεί έχει αρχίσει από καιρό, χωρίς δημοσιότητα, αλλά με αίμα.

Oaxaca - Guerrero - Πόλη του Μεξικού:

Ο πόλεμος δεν είναι μόνο στην Chiapas

Τα νούμερα λένε πως από το 1993 μέχρι το 1996 ο στρατιωτικός προϋπολογισμός έχει τριπλασιαστεί και πως από 175.000 στρατιώτες, που ήταν η δύναμη του μεξικανικού στρατού το 1994, έφτασε τους 229.000 το 1997. Τα νούμερα δεν λένε πως η χώρα έχει στρατιωτικοποιηθεί, πως στην Πόλη του Μεξικού οι αρχηγοί της αστυνομίας είναι στρατιωτικοί και οι περιπολίες στους δρόμους γίνονται σε κάποιες συνοικίες με τεθωρακισμένα. Ούτε λένε πως στις πολιτείες Oaxaca και Guerrero ο στρατός έχει τοποθετηθεί σε στρατηγικές θέσεις στα βουνά, και καταλαμβάνει όποτε θέλει ολόκληρες κοινότητες ψάχνοντας για αντάρτες του EPR (Επαναστατικό Λαϊκό Στρατό), συλλαμβάνει, βασανίζει, εξαφανίζει και σκοτώνει έξω από τα σπίτια τους ανθρώπους, που μετά τους ντύνει αντάρτες, τους μεταφέρει μερικά χιλιόμετρα παραπέρα και τους παρουσιάζει ως θύματα ένοπλων συγκρούσεων μεταξύ EPR και

ομοσπονδιακού στρατού. Δίπλα - δίπλα με τους μεξικάνους καραβανάδες στα βασανιστήρια, πράκτορες του FBI. Διεθνιστική αλληλεγγύη, προφανώς.

ΠΡΑΞΗ ΤΡΙΤΗ - ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Πολιτικές και κοινωνικές εξελίξεις στο Μεξικό, ή Sex, Drugs και Εκλογές

Η γενική εντύπωση που επικρατεί τους τελευταίους μήνες στο Μεξικό είναι πως η "κοινή γνώμη", η "Κοινωνία των Πολιτών", η "ο μέσος άνθρωπος" έχει πέσει θύμα ολικής αναισθησίας. Μέσα στο γενικό καταιγισμό από οικονομικά και πολιτικά σκάνδαλα που δεν εκπλήσσουν κανέναν, μια κατακόρυφη αύξηση της θεσμοποιημένης βίας, και την απόλυτη στρατιωτικοποίηση της χώρας, το μόνο που πραγματικά ενδιαφέρει και συγκινεί είναι οι διπλές εκλογές του επόμενου Ιούλη, που θα καθορίσουν ποιος θα είναι ο πρώτος στην ιστορία κυβερνήτης της Πόλης του Μεξικού, καθώς και τη σύνθεση του ομοσπονδιακού κοινοβουλίου.

Ένα σημείο αναφοράς για την μεξικανική πολιτική ζωή θα μπορούσε να είναι το Εκουαδόρ. Εκεί λοιπόν, μετά την ανακοίνωση ενός πακέτου με οικονομικά μέτρα που καταδίκαζαν τους ήδη φτωχούς κατοίκους του σε ακόμη μεγαλύτερη φτώχεια, ξεκίνησαν κινητοποιήσεις διαμαρτυρίας σε ολόκληρη τη χώρα. Χιλιάδες άνθρωποι βγήκαν στο δρόμο με αποτέλεσμα την καθαίρεση του πολυτάλαντου προέδρου που λίγο καιρό πριν είχε βγάλει ένα δίσκο σπουδουδούσε salsa -ή κάτι παρόμοιο.

Γι' αυτό ο Marcos αρχίζει ένα ανακοινωθέν στα μέσα Φλεβάρη λέγοντας: "Συγχαρητήρια στο λαό του Εκουαδόρ και μακάρι κάποιος να μάθαινε στους δικούς μας κυβερνήτες να τραγουδάνε. Ποιος ξέρει; Μπορεί με αυτό τον τρόπο ... ". Πικρό χιούμορ. Γιατί στο Μεξικό τα τελευταία χρόνια έχουν συμβεί άπειρες αυθαιρεσίες, έχουν περάσει οικονομικά πακέτα εξαθλίωσης, έχουν διαπραγκεί εγκλήματα στο όνομα της καταπολέμησης της βίας, και αυτοί που τιμωρούνται είναι τα θύματα. Οι κυριαρχεί στην πολιτική ζωή της χώρας είναι σκάνδαλα από τη μάια και αδράνεια από την άλλη:

- Κατά τη διάρκεια των υποτιθέμενων ερευνών για την διαλέυκανση των πολιτικών δολοφονιών του '94, "αποδεικνύεται" ότι ο σκελετός που "ανακαλύφθηκε" τον Οκτώβρη του '96 στη βίλα του Raul Salinas (αδερφού του πρώτου προέδρου), δεν ανήκε σ' έναν κάποιον Munoz Rocha (για τη δολοφονία του οποίου κατηγορείται ο Raul Salinas, ανάμεσα σε άλλα), αλλά στον πεθερό ενός μέντιουμ, που το υπουργείο δημόσιας τάξης είχε πληρώσει κάποιες χιλιάδες δολλάρια ως αμοιβή για την πληροφορία. Μόνες ένοντες για την μεξικανική δικαιοσύνη είναι το μέντιουμ -ρουφιάνα και η ερωμένη του Raul Salinas που την βοήθησε. Η κοινή γνώμη γελάει και περιμένει το δελτίο ειδήσεων που είναι καλύτερο από σαπουνόπερα. Κανείς δεν ανυποχει.

- Μέσα φλεβάρη, ο στρατηγός Gutierrez - Rebollo, υπεύθυνος για τον πόλεμο ενάντια στα ναρκωτικά, καθαιρείται και φυλακίζεται γιατί "αποκαλύφθηκε" πως οι επιτυχίες του στην καταπολέμηση του εμπορίου ναρκωτικών οφείλονταν στο ότι προστάτευε ένα καρτέλ και γι' αυτό εξάρθρων τα υπόλοιπα. Η CIA σκίζει τα ρούχα της για την εμπιστοσύνη που του είχε και οι μεξικάνοι παρακολουθούν με αδιαφορία. Έτσι κι αλλιώς το ήξεραν από πριν, γιατί ν' αντιδράσουν;

Μέσα σε αυτό το κλίμα σκανδάλων με άγνωστες διαστάσεις, όπου όλα τα δάχτυλα δείχνουν την κυβέρνηση σαν ένοχο, κανείς δεν σκέφτεται ότι ίσως κι εδώ να ήταν δυνατό να πέσει ο πρόεδρος. Άλλα τι πάει να πει σκάνδαλο; Όλη η αριστερά και ό,τι μοιάζει με αντιπολίτευση, προσανατολίζεται στις βουλευτικές εκλογές του Ιούλη ώς μόνης πιθανότητας αλλαγής προς την δημοκρατία. Το PRD (κόμμα της αριστεράς) κυνηγάει συμμαχίες με το ακροδεξιό PAN, στο όνομα αυτού του αμφίβολου περάσματος στη δημοκρατία. Στην αγορά των ψήφων πουλιούνται και αγοράζονται συνειδήσεις και ιδεολογίες.

Τα υπόλοιπα φαίνεται να μην έχουν και πολλή σημασία. Όσοι δεν πιστεύουν πως οι εκλογές είναι η πανάκεια, όσοι έχουν ξαναδεί το έργο των παθιασμένων προεκλογικών εκστρατειών με το δραματικό φινάλε της νοθείας και του αναστεναγκού της αριστεράς "ίσως την άλλη εξαετία ... ", όσοι δηλαδή δεν βλέπουν τις κάλπες ως μια καλή επένδυση μελλοντικής δημοκρατίας, είναι στην άκρη και σίγουρα νιώθουν πολύ μόνοι τους μέσα στη γενική συγκίνηση και τις αφισοκολλημένες ελπίδες.

Στο περιθώριο των εκλογών και των σκανδάλων οι ζαπατίστας είναι ακόμη εκεί. Στη ζούγκλα αργούν να φτάσουν οι προεκλογικές υποσχέσεις και τα προπαγανδιστικά τρικάκια. Έτσι κι αλλιώς, αυτοί έχουν διαλέξει χρόνια πριν, κι οι κάλπες δεν ήταν μέσα στις επιλογές τους.

* Στο παραπάνω κείμενο -εκτός από τις πηγές που ήδη αναφέρονται- έχουν χρησιμοποιηθεί στοιχεία από όρθρα των Hermann Bellinghausen, Jaime Aviles, Luis Hernandez Navarro και Luis Javier Garrido, που δημοσιεύτηκαν τους δύο τελευταίους μήνες στην μεξικανική εφημερίδα "La Jornada".

Εικόνες του νεοφιλελευθερισμού στο Μεξικό του 1997

Στον Fernando Benitez, για τις 85 αγκαλιές του
Στον Adelfo Regino, για τον τριφερό πόνο που τον αγκαλιάζει

ΠΡΩΤΗ ΕΡΩΤΗΣΗ ΠΡΩΤΗ:

**Μέχρι πού πρέπει να κατέβεις για να φτάσεις μέχρι πάνω;
Στρατιώτες και μπάτσοι πάνω, παιδιά και νέοι κάτω.**

Πόλη του Μεξικού. Τέλη του 200ύ αιώνα. Η τερατώδης σύνθεση του αστικού νεοφιλελευθερισμού, το Distrito Federal, παρουσιάζεται σήμερα ως η πρώτη πράξη ενός μελλοντικού εφιάλτη. Σχεδόν 20 εκατομμύρια ανθρώπινα όντα ζουν και πεθαίνουν στη βία και τον αποκλεισμό σαν λόγους του Κράτους.

Δύο εικόνες κυριαρχούν από κάθε άποψη:

Κάτω από τη γη, στους υπονόμους που, μάλιστα, προσπαθούν να εκκενώσουν τη βρωμιά αυτή της μητρόπολης ζούνε παιδιά και νέοι. Μια ομάδα, οι «Ponis», φυτοζωούν κάτω από τις σιδεριές της κοντινές στην Αφετηρία Λεωφόρειν του Βορρά. Οι «γενναίοι» ασφαλίτες της ζώνης καταδιώκουν τους «Ponis» για να τους εκβιάσουν, τους δέρνουν και απαιτούν μίζες προστασίας για «να τους αφίσουν σε πυσίχια» (βλ. ρεπορτάζ της Karina Aviles, «La Jornada» Δεκέμβρης '96 και Γενάρης '97). Εκτός από τη φυλακή, οι υπόνομοι είναι ο μοναδικός χώρος ζωής που αυτή η πόλη παραχωρεί στα φτωχά παιδιά και νέους. Πάνω στους δρόμους ο στρατός και η αστυνομία κυβερνούν με το νόμο του πιστολά: ο πιο γρήγορος στο τράβηγμα του πιστολιού επιβιώνει και έχει το δίκιο με το μέρος του· ο πιο αργός δεν έχει πια δικαίωμα στην απάντηση. Το δίκιο και η δικαιοσύνη βρίσκονται στο διαμέτρητη των όπλων, στα αλεξίσφαιρα γιλέκα, στη μαζική και ταχεία χρήση αστυνομικών σωμάτων. Αστυνομικών; Η αστυνομία στην πόλη του Μεξικού είναι ολοκληρωτικά κάτω από τις διαταγές στρατιωτικών. Η στρατιωτική λογική προσπαθεί να καταλάβει την πιο παράλογη πόλη του τέλους του 200ύ αιώνα. Οι στρατιωτικοί υποτίθεται ότι προσπαθούν να διορθώσουν μια κατάσταση που το ίδιο το σύστημα διατηρεί και ενισχύει. Οι εξωσυνταγματικές ασχολίες εμπεδώνουν στους αξιωματικούς και τους στρατιώτες τη διαφθορά των αστυνομικών σωμάτων του Μεξικού. Η μετατροπή της πόλης σε γιγάντιο στρατόπεδο δεν είναι εύκολη δουλειά: χρειάζεται σκληρότητα και δεσποτισμό. Η στρατιωτικοποίηση προσθέτει ταπείνωση στην «εκπαίδευση» της καινούριας αστυνομίας στην πρωτεύουσα. Σ' αυτή την ίδια πόλη, στο Στρατόπεδο #1, ο στρατηγός José Francisco Grallardo, έχει πάνω από 3 χρόνια φυλακισμένος, γιατί πρότεινε τη δημιουργία μιας επιτροπής επίβλεψης της τήρησης των ανθρώπινων δικαιωμάτων στο στρατό. Αυτοί που κλαψούριζουν ενάντια στις ινδιάνικες βλέψεις για μια νομοθεσία που αναγνωρίζει τη διαφορετικότητά τους «ξε-

χνούν» πως οι στρατιωτικοί στο Μεξικό έχουν ένα καθεστώς νόμων διαχωρισμού.

Η εθνική τηλεόραση δεν έχει χώρο για τα «παιδιά-υπονόμους», αλλά, από την άλλη, αφιερώνει ολόκληρες ώρες και σχόλια στη δράση της στρατιωτικοποιημένης αστυνομίας στη καταδίωξη και εκτέλεση «εγκλημάτων». Το κίτρινο βάφει τα προγράμματα με τη μεγαλύτερη θεαματικότητα. Ο πρωτευουσιάνος επιβεβαιώνει στην οθόνη ότι ζει μέρα και νύχτα· το πλεονέκτημα βρίσκεται στο ότι εδώ υπάρχουν διαφημιστικά και μπορείς πάντα να κλείσεις την τηλεόραση. Η virtual reality των τηλεοπτικών μονοπωλίων υπόσχεται αυτό που η πραγματικότητα επιβεβαιώνει: η αυξανόμενη εγκληματικότητα δεν αντιμετωπίζεται με κοινωνικά προγράμματα. Όπλα ενάντια σε όπλα, τα καλύτερα, τα πιο γρήγορα και τα πιο καλοπληρωμένα είναι αυτά που κερδίζουν. Δεν υπάρχουν πια κοινωνικές, δικαστικές ή ποικιλές κυρώσεις· όλα επιτρέπονται και στη μέση του αληθινού πολέμου ο πολίτης κάνει ότι επιβιώνει και στοιχηματίζει ότι δεν θα είναι αυτός ο πρωταγωνιστής του επόμενου προγράμματος της «κόκκινης είδησης».

Υπάρχει καλύτερη σύνθεση του τι αντιπροσωπεύει αυτή η πόλη από τη στιγμιαία εικόνα ενός στρατιωτικού τανκ που κυλάει πάνω σε μια σιδεριά υπονόμου; Κάτω απ' αυτά,

Tο Μεξικό είναι ακόμη μια χώρα. Αυτό δεν θα έπρεπε να εκπλήσσει εσάς, αλλά αυτούς που το κυβερνούν, αφού έχουν κάνει ότι περνάει από το χέρι τους για να το καταστρέψουν. Όχι, δεν πρόκειται για αποκαλυπτικές προφητείες ή ένα αναπόφευκτο πεπρωμένο. Αυτή η χώρα κυβερνείται σύμφωνα μ' ένα καινούριο κοινωνικό μοντέλο που είναι γνωστό ως «νεοφιλελευθερισμός». Μπορείτε να διαβάσετε βιβλία και άρθρα που το αναλύουν λεπτομερώς. Θέλαμε απλώς να δείτε μερικές εικόνες και να απαντήσετε σε κάποιες ερωτήσεις.

Φυσικά οι πιο σημαντικές από αυτές τις ερωτήσεις δεν έχουν ούτε καν διατυπωθεί, άλλα τούτες που σας προτείνουμε θα χρησιμεύσουν για να αρχίσουμε να συναρμολογούμε το παζλ που είναι το να ζεις και να πεθαίνεις στο Μεξικό στα τέλη του 200ύ αιώνα. «Να πεθαίνεις». Ακούγεται πολύ δραματικό; Ίσως, αλλά υπάρχουν εδώ κάποια παιδιά που ζουν στους υπονόμους μιας στρατιωτικοποιημένης πόλης, υπάρχει κάποια εκλογική διαδικασία που θα μπορούσε να συμπεριληφθεί σε μια δημοσιογραφική ενότητα «εποχιακών προσφορών», υπάρχουν κάποιοι σκουπιδάρηδες που ξεγυμνώνουν το κορμί και το στομάχι, υπάρχει ένας πρόεδρος, αναγνώστης οργήλος και συνεπής του Og Mandino, υπάρχει κάποια περιοχή στο Μεξικό όπου οι ερωτήσεις απαντούνται στη φυλακή ή στον Τάφο, υπάρχει κάποια νεκροκεφαλή που αμφισβητεί ένα πολιτικό σύστημα και υπάρχει επίσης κι ένας μικρός στρατός-επαναστάτης που αρνείται να παραδοθεί.

Αν εσείς τα βλέπετε όλα αυτά και δεν αναρωτίεστε τι; γιατί; πότε; πόσο; πού; πώς και ποιος; τότε ελάτε μαζί μας και μάθετε να κοιτάτε προς τα πάνω και προς τα κάτω. Έτσι θα μάθουμε να ρωτάμε, κι ίσως να απαντούμε, ερωτήσεις. Για παράδειγμα, να απαντούμε σε εκείνην την...

κάτω από εκείνο το τανκ και εκείνη τη σιδεριά, παιδιά και νέοι ξεγέλιούνται με ναρκωτικά και ονειρεύονται ότι μπορούν να ζήσουν πάνω...

Όμως όχι. Πάνω όλα αγοράζονται και πουλιούνται. Αυτός που δεν αγοράζει τίποτα και δεν πουλάει τίποτα, ένα τίποτα είναι. Με χτυπήματα γροθών και χρημάτων παλεύεται μια θέση στο δρόμο. Η πάλη για την επιβίωση είναι αυτό ακριβώς, μια πάλη. Για νάχουν τη σιγουρία ότι αυτή τη πάλη θά να μέχρι θανάτου είναι που η αστυνομία και ο στρατός γίνονται μια μόνο δύναμη, συνθέτουν και ενισχύουν τα μειονεκτήματά τους. Η αστυνομία συνεισφέρει διαφθορά και εγκληματική συνενοχή ο στρατός προσθέτει αδιαλλαξία και υπεροχή. Οι «εχθροί» ενάντια στους οποίους ρίχνεται αυτή η κατασταλτική μπλανάν είναι τέλεια αναγνωρίσιμοι: παιδιά του δρόμου, άνεργοι νέοι, πλανόδιοι μικροπαλπτές, μικρέμποροι, φτωχογειτονιές, ανυπεράσπιστες γυναίκες, ομοφυλόφιλοι και λεσβίες, διαφωνούντες δάσκαλοι, αποκλεισμένοι φοιτητές, ινδιάνοι, όλοι όσοι δεν παράγουν τελικά. Η ταυτότητα με τη φωτογραφία δεν είναι πια αρκετή για να σωθείς από τα νύχια τους, τώρα χρειάζεται τουλάχιστον μια πιστωτική κάρτα. Γυναίκες, παιδιά και νέοι της πόλης μοιράζονται εφιάλτες που έμοιαζαν αποκλειστικότητα των μεξικάνων ινδιάνων. Το καθεστώς αποκλεισμού και αδιαλλαξίας που αντιμετωπίζουν είναι μια γέφυρα με τις ινδιάνικες κοινότητες του Μεξικού. Η εξέγερση τους και η ελπίδα τους θα γίνουν το ίδιο.

Με τα προβλήματα όλου του Έθνους πάνω του, η πόλη του Μεξικού διοικείται όπως ολόκληρη η χώρα: με καταστολή και αυτοσχεδιάζοντας. Δεν υπάρχουν στρατηγικές μέτρια ή μεγάλου βελονεκούς για την επίλυση των προβλημάτων του, το μπαλώνουν και το μακιγιάρουν για να ευχα-

ριστήσουν του τηλεθεατή. Τελικά, το Distrito Federal είναι και αυτό ένα εμπόρευμα... δεν πουλιέται αν δεν το μασκαρέψεις κατάλληλα. Η νεοφιλελεύθερη πολιτική βρίσκει εδώ το πιο συνοπτικό της παράδειγμα: καταστρέφεις για να υπερισχύσεις. Αυτό το ακατάστατο και χαοτικό αστικό διάστημα είναι το καλύτερο βιβλίο πάνω στο νεοφιλελεύθερισμό. Φτάνει μια βόλτα στους δρόμους του για να καταλάβεις ότι διαπράττεται ένα έγκλημα ενάντια στην ανθρωπότητα.

Η πόλη ζει ένα ιλιγγιώδες παρόν, δεν υπάρχει ανάπαιδα για να συλλογιστείς το παρελθόν, δεν υπάρχει ανάσα για να φανταστείς το μέλλον. Όλα επαναλαμβάνονται χειρότερα και μεγαλύτερα, η συμφορά γίνεται καθημερινότητα. Η μοναδική έκπληξη είναι το να ανακαλύπτεις κάθε πρωί, ότι η πόλη συνεχίζει εκεί, προσφέροντας τον εαυτό της σ' όποιον θέλει να την αγοράσει.

Αυτή είναι η μεξικάνικη πρωτεύουσα. Μια μέγα-αγορά. Όλα πουλιούνται. Μέχρι και οι πολιτικές προτάσεις. Για να αγοράσετε μία, θα πρέπει να απαντήσετε στην...

ΔΕΥΤΕΡΗ ΕΡΩΤΗΣΗ ΔΕΥΤΕΡΗ:

**ΤΙ ΧΡΩΜΑ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΣΑΣ
ΑΡΕΣΙ;**
**Η πολιτική ως εμπόρευμα: όλα
είναι ακριβά.**

Κάποιος είχε την ιδέα να κάνει μια δημοσκόπηση ανακατεύοντας ονόματα γνωστών πολιτικών της δεξιάς, του κέντρου και της αριστεράς. Μεταξύ των ονομάτων των πιθανών υποψηφίων για την κυβέρνηση της πόλης του Μεξικού, εμφανίζεται το όνομα κάποιου που δεν υπάρχει: Juan Pérez. Οι ερωτηθέντες πολίτες δεν αμφιβάλλουν, ο απίθανος «Juan Pérez» έχει τους πιο ψηλούς δείκτες προτίμησης για να γίνει κυβέρνηση, κανένας από τους γνωστούς δεν είναι επιλίπια για αλλαγή ή καλυτέρευση.

Παρόλα αυτά η δημοκρατία των δημοσκοπήσεων παρηγορεί τα καταχωριμένα πολιτικά κόμματα και όποιους φιλοδοξούν να αποκτήσουν αυτή την καταχώρηση. Τα ποσοστά προτιμήσεων είναι δείκτες πωλήσεων και οι αγορές είναι ανοιχτές στο να κατακτηθούν. Σαν επιχειρήσεις που επεκτείνονται και χρησιμοποιούν το «προμόσιον» και την πώληση από πόρτα σε πόρτα για να τοποθετήσουν τα προϊόντα τους «στην προτίμηση του κοινού», τα πολιτικά κόμματα κάνουν το ίδιο και οι οπαδοί τους αφοσιώνονται στο να τρέχουν από σπίτι σε σπίτι για να αποκτήσουν όχι μια εναλλακτική πρόταση για τη χώρα, αλλά μια ακόμη ψήφο που μπορεί να ανταλλαχθεί για μερίδια εξουσίας στα πιο υψηλά κλιμάκια.

Η εξάντληση του συστήματος των κομμάτων δεν φαίνεται να γίνεται αισθητή από τις πολιτικές διευθύνσεις. Όλοι στοιχηματίζουν ότι το προϊόν τους θα τύχει αποδοχής στη μειωμένη εκλογική αγορά. Οι πολίτες δεν θεωρούνται πολιτικά πρόσωπο, αλλά πιθανοί ή σίγουροι πελάτες. Το μεξικανικό πολιτικό σύστημα δημιουργεί περιοδικά μια αγοραστική αξία. Σύμφωνα με το νεοφιλελεύθερο μοντέλο, ο πολίτης υπάρχει μόνο, ενώ διατηρεί την «πολιτική» δυνατότητα αγοράς του. Η ψήφος, ατομική ή συλλογική, είναι το φευγα-

λέο νόμισμα που διεκδικούν οι κομματικοί έμποροι. Άλλα η λαϊκή αγορά κρατάει μόνο μια μέρα. Πριν από εκείνη τη μέρα οι διαφοριμιστικές εκστρατείες μεγάλες, μεσαίες και μικρές ξετυλίγονται για να αποκτήσουν αυτή την ψήφο, για να την κάνουν νούμερο και κεφάλαιο στην τσέπη των πολιτικών κομμάτων.

Οι πρόσφατες λαϊκές στην επαρχία έχουν φέρει λίγες καινοτομίες σε βαθιές αλλαγές. Η αποχή εξακολουθεί να είναι το εμπόρευμα με το μεγαλύτερο αριθμό πελατών. Η κρίση στη ζήτηση όμως δεν μειώνει την προσφορά, η αγορά αναπροσαρμόζεται για να διεκδικείται και να μοιράζεται η εξουσία μεταξύ των επαγγελματιών πολιτικών. Οι πολίτες έχουν αφεθεί ξεκάθαρα έξω από την πολιτική. Έτσι κι αλλιώς, το εμπόριο είναι για επαγγελματίες και όχι για ερασιτέχνες.

Τώρα πλησιάζουν δύο μεγάλες ευκαιριακές πωλήσεις:

Η μια είναι ομοσπονδιακή και ξαναφτιάχνει το Κογκρέσο της Ένωσης (Congreso de la Unión). Έχει πολύ μικρή καθόλου σημασία η προώθηση, η τροποποίηση ή η κατάργηση των νόμων. Όλοι οι έμποροι συμφωνούν ότι αυτό είναι μόνο το ορεκτικό για τη μεγαλύτερη πώληση, το 2000, την ονειρεμένη αγορά, να γίνει το εμπόρευμα πιο ανταγωνιστικό.

Η άλλη είναι τοπική και αναγνωρίζει το δικαίωμα των πρωτευουσιάνων να εκλεξουν τον κυβερνήτη τους. Οι υποψήφιοι είναι εδώ, όπως και τα εμπορεύματα. Έχουν πολύ μικρή ή καθόλου σημασία, τα προγράμματα διακυβέρνησής τους, οι προτάσεις τους για τη λύση των προβλημάτων μιας πόλης που μεγαλώνει καταστρέφοντας και καταστρέφομενη.

Στην πολιτική αγορά οι προσφορές επαναλαμβάνονται και γίνονται κοινότυπες. Τα πολιτικά και ιδεολογικά σχέδια, τα προγράμματα αγώνα, οι εκλογικές πλατφόρμες, οι υποψήφιοι, όλες οι αρχές υποτάσσονται στους νόμους της εκλογικής αγοράς. Περίεργη πολιτική οικονομία όταν η εκλογική ζήτηση είναι πολύ χαμπλή και οι πελάτες σπανίζουν, ενώ η προσφορά πλησιάζει τα όρια κάποιων υποτιθέμενων σου-περ πωλήσεων.

Ενώ η δεξιά ενισχύει την ταυτόπτη της, η τάση προς την ασάφεια και το ελάχιστο ρίσκο γεμίζουν ένα πολιτικό κέντρο που ξεθωριάζει προθέσεις και κλίσεις. Μια αριστερά βάζει ως μέγιστο στόχο την ποσότητα των ψήφων και για να την αποκτήσει αγωνίζεται ανάμεσα στο να αγκαλιάσει τη χλιαρότητα του κέντρου και στο να αδερφωθεί με τη δεξιά.

Αυτοί οι επιχειρηματίες της πολιτικής ξεχνούν πως η εκλογική δημοκρατία περνάει τη χειρότερη κρίση της των τελευταίων χρόνων. Η κρίση του συστήματος των κομμάτων στο Μεξικό εισβάλλει πια στο πολιτικό σύστημα στο σύνολο του και τα πολιτικά κόμματα, παραιτημένα από την ίδεα της κατάκτησης μιας πλειοψηφίας κάθε φορά πιο σκεπτικιστικής σχετικά με τη μοντέρνα πολιτική, διεκδικούν το ισχνό λάφυρο μιας ψήφου, που αντιστέκεται στις εικασίες και απαιτεί αλήθειες σ' έναν κόσμο, αυτόν του μεξικανικού πολιτικού συστήματος που κάνει το ψέμα μοναδικό του στήριγμα.

Άλλα αυτή η αγορά «ζει» και μεγαλώνει. Το μεξικανικό πολιτικό σύστημα δέχεται χτυπήματα απ' όλες τις πλευρές και τρέφεται από αυτά. Η δράση του καταπίνει ακόμη και κάποιους από τους θεσμούς αντιπάλους του. Πρώην κριτικοί και πρώην επαναστάτες μετανιώνει βολεύονται για να υπερισχύουν. Οι πεποιθήσεις και οι αρχές μετακομίζουν σαν πακέτα παλιά και εκτός μόδας. Τα χρώματα αλλάζουν και η Εξουσία, η παράνομη κατάληψή της γίνεται στόχος και έμμονη ίδεα.

«Το πιο υγιές στομάχι της πεπέρου», έτσι έχουν ορίσει αυτή την αξιοθαύμαστη πεπτική ικανότητα του μεξικανικού πολιτικού συστήματος. Ό,τι δεν χωνεύεται, ξερνιέται και από την κρίση σε κρίση το σύστημα του κόμματος του κράτους επιζεί των ίδιων των υπερβάσεων και των αποκαλυπτικών προφητειών που υπόσχονται το θάνατό του.

Τώρα όμως, το μεξικανικό πολιτικό σύστημα παρουσιάζει μια καινοτομία. Και δεν είναι αυτή η εσωτερική διαμάχη των ομάδων της Εξουσίας ή ο αγώνες μεταξύ συμφερόντων που τελικά ταιριάζουν.

Το καινούριο βρίσκεται στο ότι ο μοναδικός τρόπος για να «εκσυγχρονιστεί» η πολιτική όπως το απαιτεί ο νεοφιλελευθερισμός, είναι καταστρέφοντας την πολιτική τάξη που του επέτρεψε να υπάρξει στο Μεξικό. Οι πολιτικοί-πολιτικοί όχι μόνο δεν είναι πια απαραίτητοι, αλλά τώρα αποτελούν εμπόδιο και πρέπει να εξολοθρευτούν. Οι πολιτικοί-τεχνοκράτες, αυτός ο κομψός τρόπος ονομασίας των επαγγελματιών του μάρκετινγκ που καταλαμβάνουν κυβερνητικές θέσεις, πρέπει να καταστρέψουν το σύστημα που τους έφερε στην Εξουσία. Δεν υπάρχει άλλος τρόπος για να επιβιώσεις: «εκσυγχρονισμός» σημαίνει να καταστρέφεις για να υπερισχύσεις.

Φυσικά αυτή η διαδικασία «εκσυγχρονισμού» της μεξικανικής πολιτικής τάξης συναντάει αντιστάσεις, ισχυρές αντιστάσεις. Κάποιες φορές φτάνουν και μέχρι τη δολοφονία. Οι εικόνες του Luis Donaldo Colosio και του Francisco Ruiz Massieu, δολοφονημένων, είναι μάρτυρες της μεθόδου και του στόχου της καινούριας πολιτικής τάξης που βρίσκεται στην Εξουσία. Κάποιοι θλέπουν μόνο μια θανάσιμη κρίση στο σύστημα του κόμματος-κράτους, πίσω από αυτά τα εγκλήματα, αλλά τρία χρόνια μετά σχεδόν, ο νεκρός χαίρει άκρας υγείας. Λείπουν ακόμη μερικά πράγματα για να ολοκληρωθεί η κηδεία...

Παρόλα αυτά, η δημιουργία μιας εναλλακτικής πρότασης αντί γι' αυτό το φανταχτερό πτώμα, όχι μόνο είναι μεγάλο έργο αλλά είναι και κάτι που δεν λάμπει στις έρευνες και τις δημοσκοπήσεις. Στο Μεξικό δεν υπάρχει ένα εθνικό πρόγραμμα αγώνα αποφασισμένο με συναίνεση, που να πηγαίνει πιο πέρα από την κριτική στο εμφανές: το σύστημα του κόμματος-κράτους βρωμάει. Η εναλλακτική πρόταση πολιτική, κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική μένει να δημιουργηθεί.

Αλλά το επειγόν δεν αφήνει χρόνο για το σημαντικό και τώρα έρχονται οι εκλογές. Και είναι εδώ όπου οι πολιτικές προτάσεις διαλύονται μέσα στις εκλογικές επιλογές. Η διαφορά μεταξύ των πολιτικών κομμάτων δεν βρίσκεται στις αρχές και το πρόγραμμά τους, αλλά στην ποσότητα εξουσίας που κατέχουν. Πού είναι η διαφορά μεταξύ του PRI, του PAN, του PRD και του PT; Η λογική των εκλογικών πωλήσεων απαντά: στον αριθμό των δήμων, κυβερνήσεων πολιτειών, εδρών στη Βουλή, θέσεων στα υπουργεία. Οι πολιτικές οργανώσεις προσθέτουν, αφαιρούν, πολλαπλασιάζουν, διαιρούν. Στη σύγχρονη πολιτική αποφασίζουν οι αριθμοί και οι ιδεολογικές συλλήψεις είναι διαφορετικές στην ποσότητα που περιέχουν, όχι στην ποιότητα αυτού που επικαλούνται.

Ακόμα και έτσι όμως, πρέπει τουλάχιστον να υποκριθούμε ότι κάτι διαφορετικό προσφέρεται. Και τότε το πολιτικό φάσμα ανταποκρίνεται στον εαυτό του...

Η δεξιά ονειρεύεται ότι μια καλή διοίκηση και μια αυτοριθμή θα της επιτρέψουν να διατηρήσει την ίδια πορεία. Έτσι ονομάζουν αυτό το επίπονο και συνεχές παραπάτημα ετοιμοθάνατου. Η δεξιά που προσφέρει μια εναλλακτική πολιτική πρόταση προσφέρει μια αλλαγή στην πολιτική διαχείριση. Το όνειρό της να επιστρέψει στο παρελθόν της τάξης και της προόδου συνεπάγεται αυταρχισμό στην πολιτική, στην οικονομία και στη συνείδηση. Η δεξιά θεωρεί ότι έχει δυνατότητα, υποθέτει ότι έχει στα υπέρ της ένα καθορισμένο πρόγραμμα και την απώλεια κύρους ενός κόμματος στην Εξουσία που ξεφορτώνεται τη λίγη εξυπνάδα που του έμεινε και γεμίζει μετριότητες. «Οι πελάτες της ανταγωνιστικότητας θα περάσουν στο μέρος μας» λένε στους άλλους και στους εαυτούς τους και λουστράρουν τα εμπορεύματά τους, τα ομορφαίνουν ενώ κρύβουν τον τρόμο φύλακα-συνειδήσεων μιας θιθικής που ο καταναλωτής δεν το ξέρει έρχεται πακέτο μ' αυτό το προϊόν που «θα σας ξετρελάνει».

Το κέντρο ποντάρει στο ότι η ανυπαρξία του μπορεί να αρθεί εξαιτίας του τρόμου προς τα άκρα. Η μετάβαση στο πουθενά, αλλά τουλάχιστον χωρίς πόνο ή απότομες αλλαγές. Το κέντρο ξέρει ότι η δυνατότητα είναι τόσο περιορισμένη όσο και η εκλογική πραγματικότητα. Δεν ποντάρει στο να αποτελέσει μια αναφορά του ενός ή του άλλου άκρου, αλλά στο να κατακτήσει, με την αλχημεία της απλής ύπαρξης του και της θέσης του στη μέση, ένα μέρος οπουδήποτε. Η χλιαρότητα δεν διαρκεί: η ζεσταίνεται ή κρυώνει.

Η αριστερά – τι πρωτότυπο! – είναι διαιρεμένη.

Ένα τμήμα της πάσχει από οξεία αμνησία και αναπροσαρμόζεται. Όχι όμως για να δημιουργήσει μια εναλλακτική πρόταση. Η λογική της προσαρμογής της είναι η λογική της αγοράς. Πρέπει να συμμαχήσουμε με όποιον εγγυάται καλύτερες πωλήσεις, με όποιον προσφέρει καλύτερες αγορές. Τι σημαίνει έχουν τα ιδανικά. Αυτό που έχει σημασία είναι το να κερδίσεις την πρώτη θέση στις πωλήσεις. Αυτό, το να πουλάς. Ακόμη και αν το προϊόν πρέπει να μοιάζει κατά πολύ ή να είναι ολόδιο μ' αυτό των ανταγωνιστών.

Μια στιγμή! Τι είναι αυτό; Κι άλλη κριτική στην κομματική αριστερά; Στην εκλογική οδό; Και στα δύο; Όχι, όχι μόνο.

Η κομματική αριστερά δεν έχει κατορθώσει λίγα στην εκλογική πάλη. Στην πολιτική δράση της, όχι μόνο την εκλογική αλλά και την εκλογική, οφείλεται το άνοιγμα σε νέους κύρους και γέφυρες αληπλεγγύης μεταξύ αγώνων που διαφορετικά ήταν σκόρπιοι και απομονωμένοι. Η ιστορία της

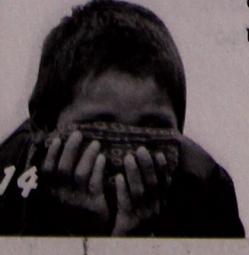
κομματικής αριστεράς είναι γεμάτη πρωισμό, αφθονούν οι φυλακές και οι τάφοι, όπως επίσης υπάρχουν νόμιμοι θρίαμβοι, αυθεντικά λάβαρα και συνεπής ζωή.

Μεγάλοι άνθρωποι, στ' αλήθεια μεγάλοι, συναντίονται και παλεύουν μέσα σ' ολόκληρο το φάσμα στο οποίο διαιρείται με τη σειρά της η μεξικανική αριστερά. Σε οποιοδήποτε τμήμα και αν ανήκουν αυτοί οι άντρες και οι γυναίκες είναι τμήμα αυτής της άλλης αριστεράς που παλεύει πάντα με ή χωρίς εκλογές σε αυτές ή σε πείσμα τους.

Αυτό το άλλο τμήμα της αριστεράς αναπροσαρμόζει τη μνήμη της και κανονίζει λογαριασμούς. Ξέρει ότι, αν υπάρχει καλύτερος εναλλακτικός δρόμος σ' αυτό τον εφιάλτη, θα βγει από τα βήματά της. Αναγνωρίζει ότι η προσπάθεια επιβολής της πγεμονίας είναι επίσης τμήμα της εμπορευματικής λογικής. Η αναγνώριση των διαφορών, του πλούτου των διαφορετικών αγώνων δεν είναι για να τους ανταγωνιστείς ή για να τους οικειοποιηθείς αλλά για να πολλαπλασιάσεις προσθέτοντας.

Το να συγκρούεσαι με την εμπορευματική λογική στην εκλογική διαδικασία δεν σημαίνει να απορρίπτεις ένα δρόμο πόλης, σημαίνει να φάνης και να προτείνεις άλλο νόμημα σ' αυτή την ευκαιρία συνάντησης μεταξύ πολιτικών και πολιτών, μεταξύ προτάσεων και προβλημάτων, μεταξύ ονείρων και εφιάλτων. Είναι δυνατή η μετατροπή αυτής της παράλογης εμπορικής ανταλλαγής μεταξύ υποψηφίου και πιθανού ψηφοφόρου σε μια πρόκληση που τους ενώνει μπροστά στο σύστημα που τους παραμορφώνει και τους δύο, που μετατρέπεται σε επιλογή και εναλλακτική πρόταση, σε δρόμο και καινούριο βήμα για όλους; Για ΟΛΟΥΣ;

Αν είναι δυνατή αυτή η πρόκληση θα είναι προϊόν αυτής της αριστεράς. Αυτή μπορεί να ανασυγκροτηθεί

απ' όλες τις πλευρές και να γυρίσει τότε το πρόσωπο προς τα κάτω. Για παράδειγμα, προς αυτή την...

ΤΡΙΤΗ ΕΡΩΤΗΣΗ ΤΡΙΤΗ:

Γιατί ξεγυμνώνονται αυτοί οι γυμνοί Σ' ένα σύστημα βρωμιάς, τη καθαριότητα είναι άνεργη

Στον πάντα πονεμένο μεξικανικό νότο, στο Tabasco, ένας εγκληματίας έχει καταλάβει την κυβέρνηση με τη δύναμη των εγκλημάτων και των χρημάτων: Roberto Madrazo Pintado. Πολλές φορές έχει δειχθεί και αποδειχθεί η ενοχή του. Το μεξικανικό δικαστικό σύστημα καθυστερεί και κλείνει τα μάτια για να μην αγγίζει τους ανέγγιχτους. Δεν πρόκειται για έναν εγκληματία που θα κρινόταν και θα καταδικάζοταν, αλλά για το πολιτικό σύστημα στο σύνολό του.

Σήμερα δύο εικόνες του Tabasco στο D.F. δείχνουν στον κόσμο τι σημαίνει «μοντέρνο» Μεξικό: Η μια είναι η εικόνα των οδοκαθαριστών του Tabasco μπροστά στους ομοσπονδιακούς βουλευτές. Από μπροστά και από πίσω αυτοί οι άντρες γυμνώνται από όλα τους τα ρούχα για να δηλώσουν το μόνο που τους καλύπτει. Δεν έχουν πια τίποτα, εκτός από την αξιοπρέπεια. Βγάζοντας τα ρούχα, ξεγύμνωσαν το ψέμα μιας χώρας που πλαστάρεται ως ευημερεύουσα και ειρηνική. Δείχνοντας τα κορμιά τους, έδειξαν ότι ο τοπικός αυταρχισμός στηρίζει και στηρίζεται στην ομοσπονδιακή Εξουσία. Εκείνοι που εμπορεύονται απάτες σκανδαλίζονται μπροστά σε γυμνούς άντρες και χασμουριούνται με ανία μπροστά στις αποδείξεις που επιδεικύουν σ' έναν κυβερνήτη, που έφτασε στην Εξουσία από το δρόμο του εγκλήματος.

Μια «προεκλογική» εκστρατεία για μια τοπική κυβέρνηση, που είναι πιο ακριβή από την προεκλογική εκστρατεία για την προεδρία της πιο ισχυρής χώρας του κόσμου, αφήνει μουγγούς τους δικαστικούς υπεύθυνους. Όχι μόνο γιατί είναι συνένοχοι, αλλά και επειδή ο διαφθορά είναι τόσο συνηθισμένο φαινόμενο ανάμεσα σ' αυτούς που κυβερνούν, που η επίδειξη της δεν αποτελεί σκλάνδαλο ή καινοτομία. Αντί για δικαιοσύνη, βουλευτές των 4 κομμάτων μοιράζουν αφειδώς αγανακτισμένες φράσεις και θορυβώδες εκδηλώσεις ευθίξιας για την ατίμωση του «πανίερου» νομοθετικού περιβόλου. Είναι λίγοι αυτοί που υποστηρίζουν και κατανοούν. Τα mass media διασκεδάζουν με το θέαμα και με αίσθηση του χιούμορ, υπογραμμίζουν ότι αυτή είναι μια ακόμη απόδειξη του ότι ζούμε «σε μια δημοκρατία».

Η άλλη εικόνα είναι των εργατών – από το Tabasco επίσης – σε απεργία πείνας που έχουν κρεμαστεί από τη ζωή και από την ελπίδα, από την πιο καρτερή τους πλευρά: αυτή της αξιοπρεπούς αντίστασης. Ο Jorge Luis Magana Alamilla και ο Venancio Jiménez Maríñez είναι δύο οδοκαθαριστές από το Tabasco. Τώρα πλησιάζουν στις 100 μέρες χωρίς τροφή. Τα απλά αιτήματά τους για δικαιοσύνη χρωματίζονται δραματικά με την απόφαση που έχουν πάρει. Κοντά στο κώμα, μόνο να συλλαβίσουν μπορούν «δεν παραδινόμαστε».

Λένε: «αυτοί είμαστε, έτσι επισπεύδουμε το μέλλον που μας προσφέρουν οι ισχυροί για εμάς και για τις οικογένειές μας». Και στην εικόνα τους επαναλαμβάνεται η εικόνα πολλών μεξικάνων. «Ούτε για το φαγητό, ούτε για τα ρούχα» μας λέει η πάλη τους και μας ξαναλένε οι εικόνες που, όπως θα λέγε ο κύριος Zedillo, είναι «στερεότυπα αυτών που μιλάνε άσχημα για το Μεξικό».

Κοιτάξτε τώρα τη φωτογραφία των γυμνών στο «πιο ψηλό βήμα της επικράτειας», γυρίστε μετά να κοιτάξτε την κατάρρευση του Jorge Luis και του Venancio, σκεφθείτε ότι αυτή είναι η καλύτερη και η πιο αληθινή ανακοίνωση που έχει δώσει η κυβέρνηση τις τελευταίες τετραετίες. «Αυτή είναι η κατάσταση της χώρας: γυμνοί εργάτες και διεφθαρμένες κυβερνήσεις, ετοιμοθάνατοι εργάτες και ατιμώρητοι εγκληματίες» λέει η ανακοίνωση της κυβέρνησης που ο λαός επιστρέφει ξανά στην κυβέρνηση.

Τα ξημερώματα της 19ης Ιανουαρίου του 1997 η κυβέρνηση, με αστυνομική δύναμη, εκδίωχνει τους οδοκαθαριστές του Tabasco. Αιχμαλωτισμένοι, 3 από τους απεργούς πείνας, γίνονται θύματα απαγωγής από την αστυνομική δύναμη και «παρακολουθούνται» υποχρεωτικά σ' ένα νοσοκομείο. Η ανακοίνωση της Γραμματείας της Κυβέρνησης ξεχειλίζει αλαζονεία και κυνισμό: η εκδίωξη έγινε για να απαντηθεί «το αίτημα της κοινωνίας» και για «ανθρωπιστικούς» λόγους. Η κυβέρνηση κλείνει για μια ακόμη φορά ένα δρόμο πολιτικής και ειρηνικής αντίστασης. Αν αυτές οι μέθοδοι πάλης δεν έχουν αποτέλεσμα, τι θα κάνουν οι μεξικάνοι που δεν βλέπουν να εκπληρώνονται τα δίκαια αιτήματά τους; Στη Γραμματεία της Κυβέρνησης ο διορθωτής στυλ και νεομπάτσος, Emilio Chuayffet, χαμογελάει και ξεχνάει πως η αδιαλλαξία και η αλαζονική υπεροχή πληρώνονται. Ένας πρώην πρόεδρος θα χρησίμευε για να τους το θυμίζει, αλλά η μνήμη δεν είναι από τις αρετές της ομάδας του Zedillo.

Η μεταχείριση που αντιμετώπισαν οι εργάτες του Ταμπάσκο είναι η ίδια μ' αυτήν που επιφυλάσσεται για τους ινδιάνους εξεγερμένους ζαπατίστας. Όμως δεν είναι αυτός ο μοναδικός δεσμός: η πείνα και η γύμνια φτιάχνουν γέφυρες μεταξύ εργατών και ινδιάνων

και η αξιοπρέπεια τους κάνει ένα. Χωρίς ρούχα και πεινασμένη, η ελπίδα ζωγραφίζει το αύριο.

Και ο ομοσπονδιακή κυβέρνηση; Σζες... Μη διακόπτετε! Αυτή προσπαθεί να απαντήσει σ' αυτή την...

ΤΕΤΑΡΤΗ ΕΡΩΤΗΣΗ ΤΕΤΑΡΤΗ:

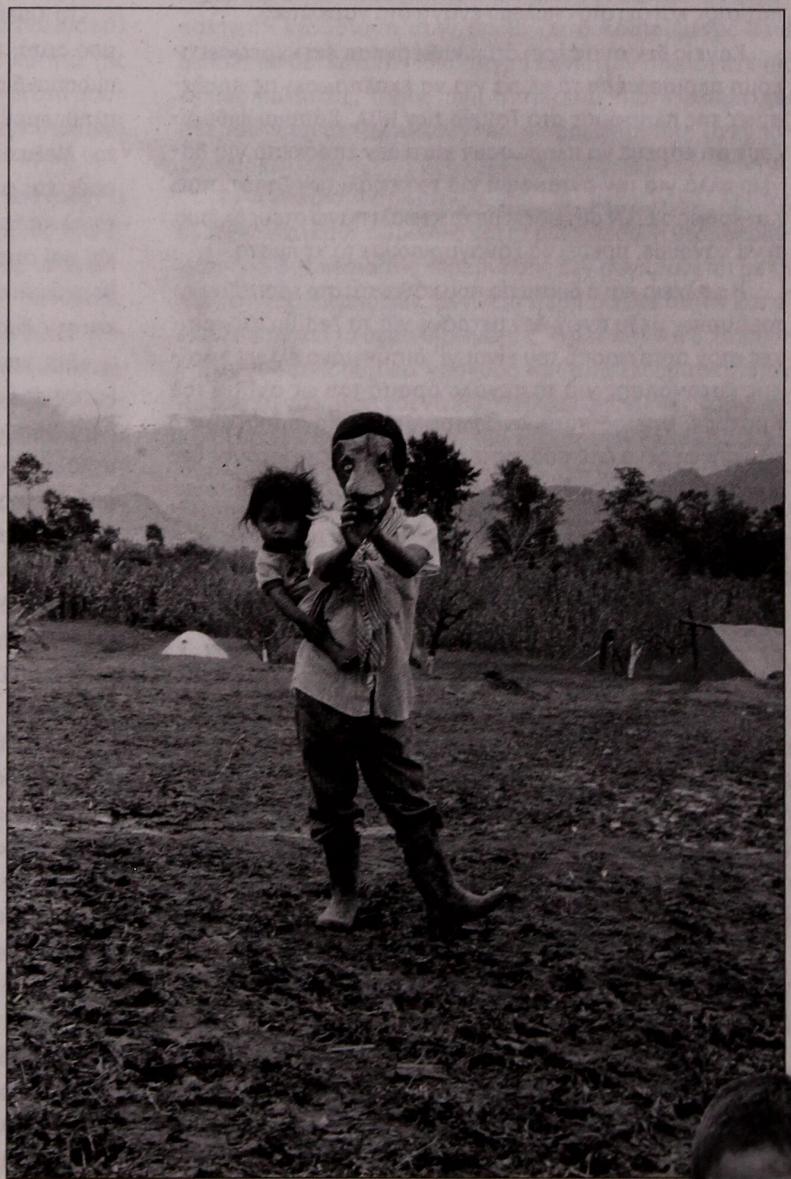
ΠΟΣΟ ΚΟΣΤΙΖΕΙ ΑΥΤΗ Η ΧΩΡΑ ΠΑΚΕΤΟ; Ο πιο μεγάλος πωλητής του κόσμου

Ο Og Mandino, συγγραφέας διάσημων (εξαιτίας των πωλήσεών τους) βιβλίων, έχει πεθάνει. Αντιθέτως, ζει και κυβερνάει το Μεξικό ένας από τους πιο πιστούς του αναγνώστες:

Ο Ernesto Zedillo Ponce de Leon. Αυτός που όλοι διστάζουν να τον ονομάσουν «ο πρόεδρος» δεν διστάζει να εκπληρώσει την αποστολή του στο μάρκετινγκ. Καλός πωλητής και καλός πελάτης, ο Zedillo χειροκροτείται στους οικονομικούς κύκλους της Βόρειας Αμερικής. Μόλις πλήρωσε ένα δάνειο της βορειοαμερικανικής κυβέρνησης.

5.000 εκατομμύρια δολάρια (3.500 στο βορειοαμερικανικό υπουργείο οικονομικών και 1.500 στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο), «απελευθερώνουν» την τιμολόγηση των μεξικανικών εξαγωγών πετρελαίου και μετατρέπουν το μικροοικονομικό εφιάλτη σε φευγαλέα μακροοικονομική επιτυχία.

Τα παρεπόμενα του βορειοαμερικανικού δανείου είναι φτώχεια και ανεργία για εκατομμύρια μεξικάνους. Εκτός του ότι επιτράπηκε να χρησιμοποιηθεί ως εγγύηση το 80%

των εισόδων από το πετρέλαιο, η σύναψή του έγινε με ένα πολύ μεγάλο επιτόκιο.

Αλλά δεν είναι μόνο αυτό. Η αληθινή «πληρωμή» του δανείου ήταν η εφαρμογή αυστηρών οικονομικών πολιτικών συμφωνημένων με το ΔΝΤ. Αποτέλεσμα: ένα εκατομμύριο εργαζόμενοι απολυμένοι το 1995, εκατομμύρια οικογενειών στη φτώχεια και χιλιάδες επιχειρήσεις βυθισμένες στη χρεωκοπία. Αυτό είναι το μέλλον της μακροοικονομίας που σήμερα είναι η σημαία της επιτυχίας της κυβέρνησης του Zedillo: Το 1997 το Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν θα είναι κατά 4,9% μικρότερο από αυτό του 1994, ο βασικός μισθός 21,5% μικρότερες, η εσωτερική οικονομία που συμπεριλαμβάνει το 90% των μεξικάνων (γεωργία, βιομηχανία και εθνικές υπηρεσίες) θα είναι, κατά κεφαλή, 19,6% μικρότερη από την αντίστοιχη 3 χρόνια πριν. (José Luis Calia, «El Universal» 17 γενάρη 1997).

Οι επιχειρηματικοί κύκλοι χειροκροτούν την πληρωμή, αλλά η «απελευθέρωση» των τιμολογίων του πετρελαίου είναι αυτό ακριβώς, μια απελευθέρωση που τα ξαναβάζει στην αγορά για επαναδιαπραγμάτευση. Η εθνική κυριαρχία στο πετρέλαιο δεν έχει επανοικειοποιηθεί, ψάχνει τώρα καινούριους πελάτες και καλύτερες τιμές. Στη νεοφιλεύθερη αγορά η εκπόρνευση του πλούτου έχει κάποια πλεονεκτήματα στη συνολική του πώληση. Για παράδειγμα, επιτρέπει στην ομοσπονδιακή κυβέρνηση να πάει στις επόμενες εκλογές με τη στήριξη αυτών που κυβερνούν στην πραγματικότητα, των βορειοαμερικάνων οικονομολόγων δηλαδή.

Στο μεταξύ, ο Bill Clinton ανακοινώνει ότι θα έρθει στο Μεξικό το Μάρτη αυτού του χρόνου, η βορειοαμερικανική κυβέρνηση προειδοποιεί ότι θα πάρει αυστηρά αντιμεταναστευτικά μέτρα και φτάνουν και άλλα στρατιωτικά ελικόπτερα που, όπως επιβεβαιώνει τον Ιούνιο του 1996 το Κογκρέσο των ΗΠΑ, χρησιμοποιούνται ενάντια στο αντάρτικό των ζαπατίστας και όχι στον πόλεμο ενάντι στα ναρκωτικά.

Κανείς δεν αναφέρει ότι η κυβέρνηση έχει χρέωσει ακόμη περισσότερο τη χώρα για να εκπληρώσει τις προθεσμίες της πληρωμής στο Ταμείο των ΗΠΑ. Κάποιοι ψιθυρίζουν ότι έπρεπε να πληρώσουν γιατί δεν επρόκειτο για δάνειο αλλά για την ανταμοιβή για το κεφάλι των ζαπατίστας. Και καθώς ο EZLN συνεχίζει με το κεφάλι πάνω στους ώμους, τι να κάνουμε, πρέπει να ξαναγυρίσουμε τα χρήματα.

Η φτώχεια και η δυστυχία που κάθονται στο τραπέζι εκατομμυρίων μεξικάνων δεν μετράνε για το Zedillo. Οι κριτικές στον αυταρχισμό του είναι γι' αυτόν μόνο έλλειψη λαϊκής κατανόησης για το μεγάλο όραμά του ως άνδρα του Κράτους. Οποιοδήποτε αναφορά στην οικονομική κρίση που υποφέρει ο οποιοδήποτε συνθισμένος μεξικάνος θεωρείται από τον οπαδό του Og Mandino ως δείγμα αυτοδυσφήμισης.

Οποιαδήποτε επισήμανση για την έλλειψη δημοκρατίας στην πολιτική ζωή του Μεξικού είναι επανάληψη μιας απαισιόδοξης τάσης.

Την πρώτη εβδομάδα του Γενάρη του 1997 ο Zedillo καταστίζει «... κάποιους μεξικάνους που έχουν κάνει τρόπο ζωής την αναπαραγωγή, τη δημιουργία, την τροφοδότηση μιας άσχημης εικόνας του Μεξικού στο εξωτερικό». Και συνεχίζει εφορμώντας ενάντια «σε κάποιες φωνές μειοψηφικές που δεν αναγνωρίζουν τη λαϊκή προσπάθεια με την οποία το Μεξικό ξεπερνάει τις δυσκολίες και προοδεύει. Πρόκειται για απαισιόδοξες φωνές που θέλουν να μας κάνουν να πιστέψουμε πως είμαστε βυθισμένοι στην άβυσσο, που προσπαθούν να ενισχύσουν την αυτοδυσφήμιση και την απελπισία. Πρόκειται για φωνές που μόνη τους πχώ είναι η δυσπιστία».

Αυτός ο πωλητής υποκαθιστά την έλλειψη αγάπης και σεβασμού από τη μεριά αυτών που λέει πως κυβερνάει, με τα απατηλά χάδια του

ξανθού ιππέα που θα τον καβαλήσει· ή θα τον πετάξει όταν πια δεν θα τον χρειάζεται. Οι μεξικάνικοι επιχειρηματικοί κύκλοι τον επαινούν, ναι, αλλά περισσότερο από τύφλωση και έλλειψη μνήμης παρά από κατανόηση ή πεποίθηση.

Αλλά τα χειροκροτήματα που παίρνει στους οικονομικούς κύκλους μετατρέπονται για το Zedillo σε εκδηλώσεις διαμαρτυρίας και αγανάκτησης στις ινδιάνικες κοινότητες του Μεξικού.

Ο πιο μεγάλος πωλητής του κόσμου έχει επιλέξει να είναι συνεπής μ' αυτούς που χρεωκοπούν τη χώρα και ασυνεπής μ' αυτούς που την ίδρυσαν. Λίγες ώρες πριν από την πληρώση εκατομμύρια δολάρια στην κυβέρνηση των ΗΠΑ, ο Zedillo έχει επισημοποιήσει τη μη εκπλήρωση των συμφωνιών που υπέγραψε η κυβέρνηση του, στο San Andrés Sacamch'en de los Pobres, με τις ινδιάνικες κοινότητες του Μεξικού.

Ενώ ακούγεται ο ήχος από τις παλάμες των ξένων οικονομολόγων, το χαζό χειροκρότημα των μεξικάνων επιχειρηματών και τα virtual κατσαδιάσματα του κυρίου Zedillo, η πχώ ενός «ΟΧΙ» που έρχεται από τα βουνά του μεξικάνικου νότου κηλιδώνει την επιτυχία του διευθυντή πωλήσεων του Μεξικού-Ανώνυμη-Εταιρεία-Πολύ-Μεταβλητού-Κεφαλίου.

Τόσο μεταβλητού, όπως η «ηρεμία» που βιώνεται στις πολιτείες του μεξικάνικου νότου. Εκεί μπορεί να απαντηθεί ν...

ΠΕΜΠΤΗ ΕΡΩΤΗΣΗ ΠΕΜΠΤΗ:

ΠΩΣ ΠΕΘΑΙΝΟΥΝ ΑΥΤΕΣ ΟΙ ΖΩΕΣ; Η ζωή ως έγκλημα

To Guerrero και η Oaxaca έχουν πολλά κοινά. Κάποια από αυτά: και οι δυο είναι νότιες πολιτείες της μεξικάνικης ομοσπονδίας, και οι δυο έχουν υψηλό ποσοστό ινδιάνικου πληθυσμού, και οι δυο είναι τμήμα της πιο φτωχής περιοχής του Μεξικού, και στις δυο ο τουρισμός πλουτίζει τους ισχυρούς και φτωχαίνει τους αγρότες και στις δυο βασιλεύουν τοιφλικάδες και βασιλίσκοι, και στις δυο υπάρχουν αντάρτικα, και στις δυο ο ομοσπονδιακός στρατός διατάζει, και κυβερνά και στις δυο η ζωή είναι έγκλημα... για τους φτωχούς, και στις δυο πολιτείες είναι πολλοί οι «κακογεννημένοι»...

Στη γη των ζαποτέκας, στην Oaxaca, ο Ernesto Zedillo Ponce de León, ο ταχύς και συνεπής χρεοφεύλετης της ξανθιάς βορειοαμερικανικής κυβέρνησης, καταδίκαζει τους μελαχρινούς και οδηγημένους στη φτώχεια ινδιάνους: «Δεν υπάρχει κανέίς μεξικάνος καλογεννημένος που να πιστεύει πως τα προβλήματα μπορούν να επιλυθούν με τη βία». Χιλιάδες στρατιώτες και αστυνομικοί, τανκς, ελικόπτερα με βαρύ πυροβολικό, κανόνια και όλμοι είναι εκεί για να δώσουν στο Zedillo το επιχείρημα που του αρνιέται η ιστορία και για να σιγουρέψουν πως θα εξολοθρευτούν οι κακογεννημένοι.

Με τη θεσμική βία, με το στρατό και την αστυνομία δηλαδή, είναι που προσποιείται η μεξικάνικη κυβέρνηση ότι θα αντιμετωπίσει την έσχατη φτώχεια από την οποία — συνέχω παράδοξο στη Λατινική Αμερική — τρέφονται τα αντάρτικα.

Αυτή είναι η νότια οροσιερά (Sierra Sur) της Oaxaca, απ' αυτή την περιοχή χιλιάδες ινδιάνοι μεταναστεύουν στις ΗΠΑ για να βρουν δουλειά και πεπρωμένο. Μαζί τους πάνε δύο κυριάρχες δυνάμεις: η δύναμη της δουλειάς κι αυτή της ιστορίας τους. Τη γη δεν μπορεί να την πάρουν μαζί τους, κουβαλάνε όμως το αίμα τους που, ξέρουν όσοι ξέρουν, είναι ένας άλλος τρόπος για να ονομάσει τη γη.

Σ' αυτή τη ζώνη, που θεωρείται από την κυβέρνηση ως

μια από τις ζώνες με μεγαλύτερη επιρροή του Λαϊκού Επαναστατικού Στρατού (EPR), συνελήφθη και εξαφανίστηκε ο Rafael, μαχητής του EPR. Η ένοπλη οργάνωση έχει καταγγείλει το βρώμικο πόλεμο που αντιμετωπίζει, εκτός από τη συχνή καταστολή σε δασκάλους και λαϊκούς πηγέτες. Ο, τιδήποτε είναι μελαχρινό και κοντό είναι ύποπτο και αντικείμενο έρευνας. Και όπως εδώ όλοι είναι κοντοί και μελαχρινοί, όλοι λοιπόν είναι κάτω από αστυνομική έρευνα. Εδώ, το έγκλημα είναι το να ζεις. Στη γειτονική πολιτεία του Guerrero η ιστορία επαναλαμβάνεται, τις τελευταίες μέρες αφθονούν οι στρατιωτικές επιδρομές στις κοινότητες του La Montana και την Costa Chica. Υπάρχουν στρατιωτικά μπλόκα, κλοιοί και αυθαίρετες συλλήψεις στους δύμους Alcozavaca, Cuauhtepetec, Tlacoachistlalmaca, Almacitringo, Copanatoyac και Olinalà, όλοι στο Guerrero.

Κι ενώ ο προσωρινός κυβερνήτης και η γραμματεία Τουρισμού υπερηφανεύονται γιατί, παρά τις ατμοσφαιρικές, γεωλογικές και κοινωνικές ταραχές, οι τουρίστες συνεχίζουν να ρέουν με τα δολάρια στο χέρι, στη γη του Guerrero οι πολιτικοί και ειρηνικοί δρόμοι πάλης γίνονται ολοένα και πιο στενοί για ινδιάνους, αγρότες δασκάλους, φοιτητές, αποίκους, εργαζόμενους. Εδώ η κυβέρνηση και η ιδιωτική πρωτοβουλία καυχιούνται ότι είναι οι κύριοι πρωθυπότες της «βιομηχανίας χωρίς φουγάρα», του τουρισμού δηλαδή. Εκτός απ' αυτό, είναι — όπως έρει και υποφέρει ο λαός του Guerrero — οι κύριοι πρωθυπότες της βίας.

Oaxaca και Guerrero. Ινδιάνικο αίμα τρέφει τα εδάφη αυτών των δύο πολιτειών στο νότο του Μεξικού. Σε αυτά τα βουνά τα μέλη των καλύτερων ινδιάνικων οργανώσεων της χώρας έχουν δώσει λα-

στρατιωτικών και μπάτσων, εν μέσω τόσου ενδιαφέροντος για τη διαφύλαξη της «εσωτερικής ασφάλειας», εν μέσω τόσων δηλώσεων εικονικής κυβερνησιμότητας, εξακολουθεί να παραμένει εκκρεμής η...

ΕΚΤΗ ΕΡΩΤΗΣΗ ΕΚΤΗ:

ΠΟΙΟΣ ΕΖΗΣΕ ΑΥΤΟ ΤΟ ΘΑΝΑΤΟ; Η πολιτική δράση ως έγκλημα του Κράτους

μπρά παραδείγματα πολιτικής και ειρηνικής πάλης, η αντίσταση και ο πρωτισμός τους είναι πια θρύλος, η σοφία τους για να κυβερνούν και να κυβερνούνται είναι βιβλίο στην ιστορία, που δεν εμφανίζεται στο γενικό δείκτη τιμών στο χρηματιστήριο.

Χωρίς άλλα από τις λέξεις και τα διδάγματα της ίδιας τους της ιστορίας, οι ινδιάνικοι λαοί που κατοικούσαν ήδη αυτά τα χώματα πολύ πριν ονομαστούν «Guerretero» και «Oaxaca», αντιστέκονται στη βίαιη νύχτα που τους προσφέρουν και επιβάλλουν οι ισχυροί και βίαιοι που αυτοποκαλούνται «καλογεννημένοι» και «κυβερνώντες». «Οι αληθινοί καλογεννημένοι είναι αυτοί που τους γέννησε η γη για να την προσέχουν και να τη φτιάχνουν με τέτοιο τρόπο που να χωράνε οι όλοι αυτοί που ζούνε και μιλάνε αυτό που σκέφτονται», λένε οι σοφοί που ζούνε σ' αυτά τα βουνά.

«Σ' αυτά τα χώματα λέει ο Adelfo κοιτάζοντας προς τα μέσα — πιο πολύ και από τη ζωή, αυτό που είναι έγκλημα είναι η εξουπνάδα». Λόγω της έλλειψής της, η κυβέρνηση μοιράζει αφιειδώς στρατόπεδα και τανκς.

Αλλά κάποιες στιγμές, εν μέσω όλων αυτών των

Τον Οκτώβρη του 1996, μια μεγάλη γυναίκα με μικρό ανάστημα, άρρωστη και αξιοπρεπής, βγαίνει από τη ζούκλα της Λακαντόνα για να φέρει τη φωνή των εξεγερμένων Ινδιάνων του EZLN μέχρι την καρδιά της πόλης του Μεξικού. Η ανώτατη κυβέρνηση έχει κάνει τα πάντα για να την εμποδίσει. Απελύπτη, κλώτση, υποσχέθηκε, τρίριξε, είπε και ξείπε. Συσσώρευσε τανκς, στρατιωτικά αεροπλάνα και ελικόπτερα του πυροβολικού μπροστά της. Ήταν ανώφελο. Με ένα μπουκέτο χάρτινων λουλουδιών στο ένα χέρι και την εθνική σημαία στο άλλο, η Comandante Ramona της CCRI-CG του EZLN, βγαίνει από την πραγματικότητα (Realidad) του Chiapas για να κατευθυνθεί στην πραγματικότητα της πρωτεύουσας. Απελπισμένη η Εξουσία καταφεύγει στη μάρτυρη μαγεία και βρίσκει, μέσα στην κρυμμένη εγκληματική ιστορία του, ένα κρανίο...

Την ίδια μέρα που η ζαπατίστα comandante ξεκινάει για την μεξικανική πρωτεύουσα, τα μέσα ενημέρωσης σπεύδουν να δώσουν στη χώρα μια είδηση: σε ένα από τα αγροκτήματα του Raul Salinas de Gortari βρέθηκε το κρανίο που — όπως είπε η PGR (κάτι ανάλογο του υπουργείου Δικαιοσύνης) — ανήκε στο Munoz Rocha, υποτιθέμενο πθικό αυτούργο της δολοφονίας του Francisco Ruiz Massieu. Η «ανακάλυψη» αποκαλύπτει επίσης τις «επιστημονικές» μεθόδους που χρησιμοποίησε ο αποκαλούμενος «ειδικός εισαγγελέας»: «ένα "μέντιουμ" υποδεικνύει το μέρος όπου βρίσκεται το πτώμα του Munoz Rocha, που όπως λέγεται δολοφονήθηκε από χτύπημα μ' ένα ροπαλό του μπείζμπολ από τον Raul Salinas de Gortari. Ο σάλος που προκλήθηκε από το εύρημα του κρανίου καταφέρνει να στείλει σε δεύτερο ή τρίτο πλάνο στις εθνικές ειδήσεις την πρόκληση της μικροσκοπικής Ramona.

Αλλά αυτό το κρανίο θα φέρει κάτι παραπάνω από μια ανάσα για μια κυβέρνηση πτημένη από μια μικροσκοπική ινδιάνα γυναίκα, comandante του EZLN. Σύντομα ο αμύλητος σκελετός θα κάνει πρώτο θέμα το ζήτημα που σημάδεψε το τέλος της εξαετίας του Carlos Salinas de Gortari και έφερε στην προεδρία του Ernesto Zedillo: Τα εγκλήματα του Κράτους. Κατά τη διάρκεια ολόκληρης της κυβερνητικής περιόδου του Salinas de Gortari (περίοδος που συνεχίζεται ως τις μέρες μας), το έγκλημα ήταν συνεχής πολιτική πρακτική. Οι περιπτώσεις του καρδενάλιου Posadas, του Luis Donaldo Colosio και του Francisco Ruiz Massieu έκαναν τον περισσότερο θόρυβο αλλά δεν ήταν οι μοναδικές.

Αυτές οι δολοφονίες, μαζί με τις εκατοντάδες άλλες των

κοινωνικών αγωνιστών, δεν έχουν ως μόνο κοινό την ύπαρξη ενός «μοναχικού δολοφόνου», το μεξικανικό Κράτος. Τις ενώνει επίσης το γεγονός ότι καμιά τους δεν έχει διαλευκανθεί και οι υπεύθυνοι παραμένουν ατιμώρητοι. Λογικό είναι, αφού τις διερευνά η ίδια Εξουσία που διέταξε τη διάπραξη τους.

Είναι γενική πεποίθηση ότι ο δράστης, ή οι δράστες αυτών των εγκλημάτων, βρίσκεται στην πολιτική ομάδα που ασκεί την Εξουσία. Η απουσία αποφασιστικών αποδείξεων δεν προϋποθέτει την αθωότητα των υπόπτων (την οικογένεια Salinas και τον Cordoba Montoya), αλλά τη συνενοχή του δικαστικού μηχανισμού. Αυτοί που υπήρξαν ικανοί να προδώσουν μια ολόκληρη χώρα, είναι αυτονότο ότι μπορούν να κάνουν το ίδιο μ' αυτούς που θεωρούν πιο κοντινούς τους.

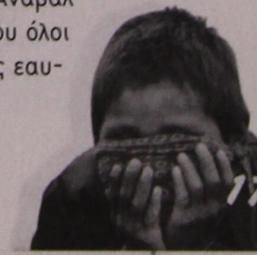
Άχρηστη πια για να αποστά την προσοχή της κοινής γνώμης και επικίνδυνη στη σιωπή που κρύβει κατηγορίες, η υποτιθέμενη νεκροκεφαλή του Munoz Rocha ξαναγυρνάει στην αστυνομία. Πρόσφατα, μετά την αλλαγή του Procurador General de la Republica (= κάτι σαν τον υπουργό Δικαιοσύνης), «ανακαλύπτεται» ότι το κρανίο δεν ανήκει στο Munoz Rocha. Ο τύπος δεν ενδιαφέρεται πια να διερευνήσει τις απαντήσεις στις ερωτήσεις που κάνει ο σκελετός προτού να πεταχθεί στα σκουπίδια: Ποιος ήμουν; Τι έκανα στο «El Encanto» (κτήμα του Salinas). Ποιός με σκότωσε; Γιατί; Πότε; Πού; Πώς με σκότωσαν; Πόσο κόστισε ο θάνατός μου; Η μεγάλη ερώτηση «ποιός έζησε αυτό το θάνατο?», είναι θαμμένη στα αρχεία της δικαστικής εξουσίας στο Μεξικό.

Η σαλινιστική τάση κατασκεύασε εικονικών πραγματικότητων επαναλαμβάνεται, τώρα με τη βούθεια ενός από τους επωφελημένους: τον επιχειρηματία Salinas Pliego. Η αυτο-αποκαλούμενη «Τηλεόραση Azteca» ξετυλίγει μια μεγάλη εκστρατεία για να συγκινήσει την κοινή γνώμη με την «τρομακτική» κατάσταση στην οποία ζει ο κρατούμενος Raul Salinas de Gortari. Την ίδια στιγμή κάνει την απολογία ενός είδους πολιτικής, αυτού που στηρίζεται στο έγκλημα και αδερφώνεται με τον πιο σύγχρονο πρωθυπή του: Το εμπόριο ναρκωτικών.

Το εμπόριο ναρκωτικών και το μεξικανικό Κράτος εμπλέκονται κάθε φορά όλο και περισσότερο. Η θεσμοποιημένη βία στα χέρια της κυβέρνησης δεν συγκρούεται με τη βία των ναρκοεμπόρων, αντίθετα συμμαχεί με αυτήν και σ' εκείνη βρίσκει το συμπλήρωμά της. Η μεξικανική δικαιοσύνη είναι αιφνιδιαστικά γρήγορη και αποτελεσματική όταν πρόκειται να κρίνει και να ελευθερώσει εμπόρους ναρκωτικών (όπως στην περίπτωση του Héctor Luis Ralma Salazar, του «ξανθού Palma»). Η αστυνομία, όχι μόνο δεν καταδιώκει την εξουσία των ναρκωτικών, αντίθετα την προστατεύει και τη βοηθά. Πυρετώδως θρησκευόμενη, η μεξικανική αστυνομία παρέχει άσυλο στον «Κύριο των ουρανών», πιο γνωστό ως Amado Carrillo.

Από το εμπόριο ναρκωτικών, το μεξικανικό πολιτικό σύστημα δε λαμβάνει μόνο εισοδήματα. Επιπλέον, πάνω απ' όλα, αποκτά τρόπους εξάσκησης της πολιτικής, μεθόδους «εξόντωσης του εχθρού ή του ενοχλητικού». Έτσι, έγκλημα και διαφθορά μετατρέπονται σε ζωτικό κρίκο που ενώνει την κυβέρνηση και το εμπόριο ναρκωτικών. Η διαχείριση της δικαιοσύνης μετατρέπεται από καρικατούρα που ήταν πριν, σε προστατευτικό δίκτυο. Όχι μόνο για να κρύψει όσους συμμετέχουν σ' αυτό το εγκληματικό πάντρεμα, αλλά και για να προστατεύσει την πτώση όσων πέφτουν.

Μπροστά στο κρανίο, ανώνυμο τώρα, το μεξικανικό σύστημα στοχάζεται σχετικά με τη μονιμότητα της εξουσίας και τη σταθερότητα όποιου την κατέχει. Αναβάλλεται έτσι, η απάντηση στην ερώτηση που όλοι επαναλαμβάνουν για όλους και για τους εαυτούς τους, την...

ΠΟΤΕ ΤΕΛΕΙΩΝΕΙ;

Η ιστορία είναι πολύ απλή και δυστυχώς συχνή στη μεξικάνικη ιστορία: η ομοσπονδιακή κυβέρνηση του Μεξικού υποχρεώθηκε να διαπραγματευθεί με τους εξεγερμένους ινδιάνους του EZLN μια πολιτική έξοδο. Μετά την αποτυχία της αστυνομικο-στρατιωτικής επιχείρησης του Φλεβάρη του 1995, η κυβέρνηση ποντάρισε σε μια διαπραγμάτευση που μακροπρόθεσμα θα της επέτρεπε να συνέλθει. Η αναμονή για την κατάλληλη στιγμή και η κατάσκευή πιστευτών επιχειρημάτων για ένα γρήγορο και αποφασιστικό στρατιωτικό χτύπημα, αυτός εξακολουθεί να είναι ο στόχος.

Μέσα από τους μεγάλους κύκλους των μετριοτήτων της, η κυβέρνηση επιλέγει μια ομάδα που την εκπροσωπεί στις συζητήσεις για την ειρήνη. Όπως όλοι οι μέτριοι και αυτοί θεωρούνται πολύ έξυπνοι και σχεδιάζουν τη στρατηγική της «ταπείνωσης» που συνίσταται, με λίγα λόγια, στο να αποδίξει πως αυτό το αντάρτικό έχει δύναμη μόνο σε ένα τμήμα των 4 δήμων της νοτιοανατολικής μεξικάνικης πολιτείας που λέγεται Chiapas. Μετά από την επίτευξη αυτού του στόχου, αυτό που ακολουθεί είναι το να απαιτήσει από το αντάρτικο την χωρίς όρους παράδοση.

Η «επιτυχία» αυτή της στρατηγικής γίνεται αισθητή μόλις 3 μήνες από την έγαρηνή της: οι εξεγερμένοι καλούν σε ένα εθνικό και διεθνές δημοψήφισμα και κυκλωμένοι, καταδιωκόμενοι και «ταπεινωμένοι», κατορθώνουν να συγκεντρώνουν τις γνώμες πάνω από ενός εκατομμυρίων μεξικάνων και περισσότερων από 200 χιλιάδες ξένων. Τα κυβερνητικά κατορθώματα διαδέχονται το ένα το άλλο με ιλιγγιώδη ταχύτητα: οι εξεγερμένοι κατορθώνουν να επιβάλουν ένα ανοιχτό μοντέλο διαπραγμάτευσης και στο πρώτο θέμα σχετικά με τα ινδιάνικα Δικαιώματα και Πολιτισμό, πετυχαίνουν τη συμμετοχή του καλύτερου και του πιο αντιπροσωπευτικού τμήματος του ανεξάρτητου εθνικού ινδιάνικου κινήματος. Η πλειοψηφία των πηγεών των ζαπατίστας και οι καλύτεροι από τους ειδικούς σ' αυτό το θέμα κάθονται στο τραπέζι που οι ζαπατίστας ανοίγουν στο Έθνος. Οι κυβερνητικοί εκπρόσωποι μαζεύουν μερικούς άσχετους και επαναλαμβάνουν τη γελοιότητα, τώρα σε εθνικό επίπεδο.

Ηγέτες ινδιάνοι, ειδικοί, κοινωνικές μη κυβερνητικές οργανώσεις και οι ζαπατίστας καταφέρνουν να δημιουργήσουν (σε πείσμα της ομοσπονδιακής κυβέρνησης και των συμβούλων της) μια ανοιχτή πρόταση για να επαναπροσδιορίσουν τη σχέση μεταξύ των ινδιάνων και του Έθνους. Η συμφωνία υπογράφεται από εκπροσώπους της ομοσπονδιακής κυβέρνησης και του EZLN στις 16 Φλεβάρη του 1996. Αυτό που πραγματικά ενδιαφέρει τους κυβερνητικούς απεσταλμένους αποκαλύπτεται την ίδια μέρα της υπογραφής της συμφωνίας: η φωτογραφία που επιθυμεί η εξουσία, και αρνιούνται οι εξεγερμένοι. Η υπογραφή ως θέαμα και όχι ως δέσμευση...

II μήνες μετά, η ομοσπονδιακή κυβέρνηση όχι μόνο δεν τηρεί τη συμφωνία αλλά και επιχειρεί να την αποκρύψει. Το Δεκέμβρη του 1996, η επιτροπή για την Ομόνοια και την Ειρήνευση (COCOPA) επεξεργάζεται μια πρόταση συνταγματικής μεταρρύθμισης που τηρεί τα συμφωνηθέντα στο San Andrés, ιο μήνες πριν. «Δεν θα ξαναδιαπραγματευθούμε ό, τι έχει συμφωνηθεί ήδη» λένε οι νομοθέτες και η COCOPA προειδοποιεί την ομοσπονδιακή κυβέρνηση και τον ELZN ότι δέχεται μόνο ένα «ναι», ή ένα «όχι» ως απάντηση στο έγγραφό της. Ο ELZN απαντάει «ναι». Μερικές ώρες μετά, η

Γραμματεία της κυβέρνησης κάνει το ίδιο, αλλά λίγο αργότερα ανακαλεί. Ο κύριος Zedillo ζητάει χρόνο για να δώσει την απάντησή του και

στις 19 του τελευταίου μήνα του 1996 στέλνει ένα έγγραφο που όχι μόνο απαντά «όχι» στην πρωτοβουλία της COCOPA, αλλά επιπλέον προτείνει να μην αναγνωριστούν όσα έχουν υπογράψει οι ίδιοι οι εκπρόσωποί του στο διάλογο του San Andrés. Οι εξεγερμένοι ζαπατίστας κάνουν αυτό που είναι λογικό για αξιοπρεπή άτομα, δηλαδή προύν το λόγο και τη δέσμευσή τους. Στις 11 Γενάρη του 1997, ο ELZN απαντάει «ΟΧΙ» στην κυβερνητική ασυνέπεια και επικυρώνει την απόφασή του να αποδεχτεί την πρωτοβουλία των νομοθετών της COCOPA.

Η δουλειά του Ernesto Zedillo δεν είναι να κυβερνάει, αλλά να πουλάει. Και για να πουλήσει, στη σύγχρονη εποχή, χρησιμεύουν πολύ τα πλεκτρονικά μέσα ενημέρωσης και ο γραπτός τύπος. Κληρονόμος του σλόγκαν του προκατόχου του («Προσποίσου πως κυβερνάς»), ο Zedillo χρησιμοποιεί τα media για να φτιάξει την αληθημεία που χρειάζεται: να παρουσιάσει τη μη πρόσηση του λόγου του ως «αδιαλλαξία των ζαπατίστας».

Τίποτα καινούριο...

Πριν από κάποια χρόνια, το 1509, ο Fernando o 5ος έβαζε τις βάσεις της κατάκτησης των ινδιάνικων χωμάτων της Αμερικής: «Μετά την επίδειξη της ειρήνευσης και αφού περιορίσουμε τους ιθαγενείς στο να μας υπακούν, ο κυβερνήτης ή ειρηνευτής μοιράζει τους ινδιάνους στους αποίκους, για να τους κατέχουν και να απολαμβάνουν τις εισφορές τους».

Το 1546, μια 16η Γενάρη, ο Φίλιππος, κληρονόμος της ισπανικής αποικίας εξέδωσε ένα διάταγμα που άλλαζε τους Νέους Νόμους, που είχε εκδώσει στις 20 Νοέμβρη του 1542 ο Κάρολος ο 5ος χάρη στην επιμονή του μοναχού Bartolomé de Las Casas (υπερασπιστή των ινδιάνων). Οι Νέοι Νόμοι απαγόρευαν τη σκλαβιά των ινδιάνων, όριζαν πως δεν επιτρέποταν να τους υποχρεώνουν να δουλεύουν ενάντι στη θέλησή τους και χωρίς χρηματική ανταμοιβή, απαγόρευαν την ανάθεσή τους σε οποιονδήποτε, διέταζαν να γίνει σεβαστή και να επιστραφεί η γη των ινδιάνικων λαών και κοινοτήτων και να γίνει σεβαστή η παράδοση και η διοίκηση των ινδιάνων. Το καθεστώς της ανάθεσης όμως αποκαταστάθηκε στις 16 Γενάρη του 1546.

Ακριβώς όπως στις αρχές του Ιησού αιώνα, στα τέλη του 200ύ που η Εξουσία επαναλαμβάνει την τάση της για αδιαλλαξία και αποκλεισμό. Μόνο που τώρα βασίζεται στα μέσα της μαζικής ενημέρωσης και σε «ομιλητές» που της δίνουν αυτό που δεν έχει, δηλαδή επιχειρήματα.

Ανάμεσα στους απολογητές της κυβερνητικής ασυνέπειας υπάρχουν νομικοί και διανούμενοι. Ο κοινός παρονομαστής τους – εκτός από την εμφανή άγνοιά τους σχετικά με το θέμα και τα σπηριγμένα σε επιχειρήματα ψέματά τους – είναι το ότι έχουν ευνοηθεί από τον Carlos Salinas de Gortari. Ο νομικός Burgos Orihuela – φανατικός οπαδός του Salinas – και τα παραρτήματα που τον συνοδεύουν, επικαλούνται φαντάσματα και καταστροφές αν η ομοσπονδιακή κυβέρνηση κρατήσει το λόγο της και αναγνωρίσει στο σύνταγμα τα δικαιώματα και τον πολιτισμό των ινδιάνων. Γνωρίζουν ιστορία: Το 1523 ο Hernan Cortés ισχυρίζοταν πως οι ισπανοί δεν θα μπορούσαν να μείνουν στο Μεξικό αν απελευθερώνονταν οι ινδιάνοι και επιπλέον παρέθετε μια μακριά λίστα οικονομικών και πολιτικών προκαταλήψεων που προειδοποιούσε, όπως και όμοιοί του του 200ύ αιώνα, για το τι θα επέρχονταν αν δεν διατηρούνταν η υποταγή των ινδιάνων διά της βίας. (Οι αναφορές σε ιστορικά γεγονότα του Ιησού αιώνα είναι παρένες από άρθρο του Edmundo Jardon Arrate «El Universal» 17 Γενάρη του 1997).

Η άγνοια σχετικά με τι διακυβεύεται δεν είναι αποκλειστική ιδιοκτησία αυτών των κυρίων. Πολιτικολόγοι, όπως ο Federico Reyes Heroles, συνιστούν να ξαναδιεξαστεί η πιθανότητα στρατιωτικής εξόντωσης των εξεγερμένων ζαπα-

τίστας. Ο κύριος Reyes Heroles αναρωτίεται και προτείνει απαντήσεις: «Ποιός θα τα λεγε πως ακόμη και τις ίδιες η ειρήνη θά πρέπει να αμφισβηθεί μπροστά σε κάποιες προτάσεις; Πριν από 36 μήνες, οποιοςδήποτε θα διαβεβαίωνε πως ήταν εθνική προτεραιότητα η εγκαθίδρυση της ειρήνης και κατά συνέπεια οι διαπραγματεύσεις με τον ELZN. Παρόλα αυτά κατά τη διάρκεια αυτών των 36 μηνών είδαμε πως ο πυρήνας των προτάσεων των ζαπατίστας είναι, κατά πολύ, ασυμβίβαστος με μια ελάχιστη αποδοχή των προτάσεων μιας προεδρικής δημοκρατίας». («Reforma», 18 Γενάρη του 1997).

Πριν από μερικές εβδομάδες, ο ίδιος πολιτικολόγος έγραφε απαιτώντας την εξολόθρευση των ζαπατίστας, γιατί πάντα θα παρέμεναν «βίαιοι». Αγανακτισμένος από το «ΧΑ!» με το οποίο απάντησαν οι ζαπατίστας στις απειλές της ομοσπονδιακής κυβέρνησης, ο κύριος Federico απαιτούσε να τους σκοτώσουν αλλά, με πλήρη σεβασμό στα ανθρώπινα δικαιώματα.

Τρία θεμελιώδη ζητήματα διακυβεύονται στην τωρινή κρίση του διαλόγου μεταξύ του ELZN και τις ομοσπονδιακής κυβέρνησης.

• Το πρώτο είναι πως χωρίς την τήρηση των συμφωνιών, ο διάλογος και οι διαπραγματεύσεις χάνουν το νόημά τους. Όταν ένα βασικό ζήτημα είναι η ενσωμάτωση των εξεγερμένων στην πολιτική και ειρηνική ζωή, η ελάχιστη συμφωνία για τη σεβασμό στη ζωή, την ελευθερία και τα αγαθά τους μετατρέπεται σ' ένα ψέμα με θανάσιμες συνέπειες.

• Το δεύτερο είναι πως το Έθνος πρέπει να αναγνωρίσει πως είναι δομημένο από διαφορετικότητες και ότι μπορεί να επιβιώσει και να μεγαλώσει αναγνωρίζοντας αυτές τις διαφορές. Το ινδιάνικο ζή-

τημα είναι εθνικό. Όχι μόνο γιατί υπάρχουν ινδιάνοι σ' όλη τη μεξικάνικη επικράτεια ή γιατί αποτελούν ουσιαστικό τμήμα της ιστορίας αυτής της χώρας, αλλά και επειδή η διαφορά τους αποβλέπει στο να δημιουργήσει ενόπτη με τους άλλους που φτιάχνουν το σημερινό Μεξικό. Η αναγνώριση αυτής της διαφοράς στον ανώτερο νόμο της χώρας και η συμπεριληφή της στο σχέδιο ενός ελεύθερου, ανεξάρτητου και κυρίαρχου Έθνους σημαίνει την απόδοση δικαιοσύνης και τη δυνατότητα υπεράσπισης της πατρίδας μπροστά στην εκποίηση της ως εποχιακής ευκαιρίας.

Το τρίτο είναι πως στην επίλυση αυτής της νέας κρίσης διακυβεύεται το δύλημμα του αν ο δρόμος του διαλόγου και των διαπραγματεύσεων είναι έγκυρος και αποτελεσματικός τρόπος για να ικανοποιηθούν τα αιτήματα των πολλών. Η φιλοδοξία για ειρηνικές και πολιτικές αλλαγές γίνεται η πλήθια αυταπάτη όταν μόνο χάνεται χρόνος σε θέματα που αφορούν τη λύση των θεμελιώδων προβλημάτων του Έθνους.

Δεν είναι λοιπόν μόνο η ειρήνη ή ο πόλεμος που διακυβεύονται σ' αυτές τις στιγμές.

Η ειρήνη θα είναι αδύναμη και ψεύτρα αν δεν κατασκευάζεται πάνω σε σταθερές βάσεις σοβαρότητας στην ανάληψη των δεσμεύσεων και στην τίρηση τους, ανοιχτής αναγνώρισης της διαφοράς, βιωσιμότητας και αποτελεσματικότητας στη χρήση της λογικής και της κατανόησης.

Ο πόλεμος όχι μόνο θα εξαπολύσει ανεξέλεγκτες δυνάμεις, αλλά επιπλέον θα αναβάλει, χωρίς να το έχει επιλύσει, ένα ξέσπασμα που θα επιστρέψει σε οποιαδήποτε στιγμή και οπουδήποτε. Στη Λατινική Αμερική υπάρχουν διδακτικά μαθήματα: στο Περού ο κύριος Fujimori απά-

ντησε με πόλεμο στα κοινωνικά και πολιτικά αιτήματα των ένοπλων ομάδων, υπέθεσε τότε πως τους είχε εξοντώσει και τώρα τους βλέπει να ξαναεμφανίζονται εκεί που δεν τους περίμενε.

Στο Μεξικό, η ομοσπονδιακή κυβέρνηση πρέπει να απαντήσει, αν έχει ή δεν έχει λόγο, αν θα αναγνωρίσει την πραγματικότητα που στηρίζει το Έθνος, αν η λογική αξίζει περισσότερο από τη δύναμη. Οι απαντήσεις της έχουν δοθεί προκαταβολικά στις άμεσες και έμμεσες απειλές που σκορπάει αφειδώς προς το μεξικάνικο νότο. Χωρίς να έχει τιμή, ο κυβερνητικός λόγος είναι ένα ακόμη εμπόρευμα προς πώληση, μόνο που τώρα διαρκεί πολύ λιγότερο. Η πολλαπλή και ετερογενής πραγματικότητα μεταμφιέζεται, σύμφωνα με τα δικά τους γούστα, με το χοντροκομένο μακιγιάζ των στρατιωτικών τεθωρακισμένων. Για την κυβέρνηση δεν υπάρχει εναλλακτική πρόταση μεταξύ της λογικής και της δύναμης. Η πρώτη απουσιάζει εντελώς από τους κόλπους της και γι' αυτό η δεύτερη κάνει να γέρνει η ζυγαριά προς τη μεριά της βίας. Η ανώτατη κυβέρνηση ετοιμάζεται να χρησιμοποιήσει τη μοναδική πλειοψηφία που κατέχει πραγματικά, αυτή των στρατιωτικών δυνάμεων.

Η Επιτροπή για την Ομόνοια και την Ειρήνευση, η Νομοθετική Εξουσία και τα Πολιτικά Κόμματα θα πρέπει να αντιμετωπίσουν και να επιλύσουν τα ζητήματα που η ιστορία με τη σειρά της τους προθέτει.

Όλοι οι μεξικάνοι, αυτή η «κοινωνία των πολιτών» που τόσο ενοχλεί τους άκαμπτους εκπροσώπους ολόκληρου του πολιτικού φάσματος, πρέπει επίσης να απαντήσουν: Πόσο μπορεί να κρατήσει μια κυβέρνηση χωρίς λόγο; Ποιά είναι η πορεία της αν αναγνωρίζει την πραγματικότητα μέσα στην οποία ζει; Προς τα πού πάει, αν η μοναδική λογική που αντιπροσωπεύει είναι αυτή της δύναμης; Γιατί να πιστέψει κανείς σ' αυτήν αφού δεν τηρεί ό, τι έχει συμφωνήσει; Πότε θα έρθει η ιστορία να της ζητήσει λογαριασμό; Πώς να επιχειρηματολογήσει κανείς ότι το δίκαιο και όχι η δύναμη είναι ο δρόμος για να υπάρξουμε;

Οι καλύτεροι εκπρόσωποι του εθνικού και ανεξάρτητου ινδιάνικου κινήματος, εκείνοι που βρίσκονται και δημιουργούν στο Μόνιμο Εθνικό Ινδιάνικο Συνέδριο, δίνουν προκαταβολικά τις απαντήσεις που τους υπαγορεύει και τους συμβουλεύει το αξιοπρέπες αίμα τους. Μπροστά στη συγκεκυμένη και βιαστική κυβερνητική εκστρατεία στα ΜΜΕ, όπου — λόγω της έλλειψης δίκιου και επιχειρημάτων — μοιράζονται αφειδώς ψέματα και ψαντάσματα, ινδιάνικες οργανώσεις από ολόκληρο το Μεξικό μιλάνε και κάνουν δικό τους ό, τι τους ανήκει: Το δικαίωμα για ένα αξιοπρέπες και ανοιχτό χώρο μέσα στο Έθνος.

Μακριά από τα οχτάσπλα και τις ώρες υψηλής ακροατικότητας στο ραδιόφωνο και την τηλεόραση, οι ινδιάνοι και λαοί συνομιλούν και συναντιούνται, ακόμη και πάνω από τους στρατιωτικούς κλοιούς που τους επιβάλλει η κυβέρνηση. Μια μόνο φράση συνοψίζει αυτή τη μελαχροινή ανησυχία: «Ποτέ πια ένα Μεξικό χωρίς εμάς». Η ερώτηση του «Ποιος μιλάει αυτές τις λέξεις» έχει απάντηση, ποιος όμως τις ακούει και τις καταλαβαίνει;

Λένε οι γεροντότεροι από τους γέρους ινδιάνους σοφούς πως υπάρχουν άνθρωποι που έχουν πολύ μικρή καρδιά και δεν χωράει εκεί μέσα ο αληθινός λόγος. Λένε οι πιο μεγάλοι σοφοί πως η τιμωρεί αυτούς που έχουν μικρή καρδιά, αφήνοντάς τους κουφούς και τυφλούς.

Κουφές και τυφλές περιφέρονται οι ανώτατες κυβερνήσεις, γι' αυτό τα άδεια στήθια τους ξεφωνίζουν τόσα ψέματα. Γι' αυτό χτυπάει και σκοτώνει αυτός που έχει μικρή καρδιά. Κουφή και τυφλή η κυβέρνηση ετοιμάζεται να χτυπήσει και να σκοτώσει αυτούς που δεν βλέπει ούτε ακούει.

Η προστρατιωτική εκστρατεία της κυβέρνησης έχει ίδη έκινηση. Ο ομοσπονδιακός στρατός γεμίζει ασφυκτικά τα

στρατόπεδά του με στράτευμα και οπλισμό, οι στρατιωτικές περιπολίες διπλασιάζουν τον αριθμό των στρατιωτών που συμμετέχουν σ' αυτές, αεροπλάνα και ελικόπτερα δοκιμάζουν πολλές φορές την εκτέλεση του χειρουργικού χτυπήματος, τα Υπουργεία ετοιμάζονται να κάνουν λίστες κρατουμένων και πτωμάτων. Η διαταγή για επίθεση βρίσκεται ήδη στα τραπέζια των ανώτατων στρατιωτικών αρχηγών του επονομαζόμενου «Σώματος Ουράνιο Τόξο» του Ομοσπονδιακού Μεξικάνικου Στρατού. Η διαταγή ήρθε μαζί με μια προεδρική υπόσχεση: «Αυτή τη φορά δεν θα υπάρχει οπισθοχώρηση».

Στα ΜΜΕ, οι ελεύθεροι σκοπευτές μελανιού όλων των τάσεων τσακώνονται για τις επιταγές που ρέουν ασυντόνιστα από τη Γραμματεία της κυβέρνησης. Ακόμη κι αν δεν πέσουν πολλές σφαίρες, θα χρειαστούν πολλά ψέματα για να χωνέψει ο κόσμος το μπαρούτι και την αδυναμία αντίδρασης που αυτές κουβαλάνε. Πλησιάζει το θλιβερό συμπόσιο και οι αρουραίοι της πείνας ακονίζουν δόντια και τραπεζικούς λογαριασμούς.

Στα βουνά του μεξικάνικου νότου οι εξεγερμένοι ζαπατίστας, ινδιάνοι στη συντριπτική τους πλειοψηφία αντιστέκονται και περιμένουν απαιτήσεις. Έχουν με το μέρος τους το δίκιο, την ιστορία και τη νομιμότητα των αιτημάτων τους. Οι κυβερνητικές ένοπλες δυνάμεις ξεδιπλώνουν τη σκιά του θανάτου πάνω από την αξιοπρέπεια που ζωντανεύει αυτούς που ζουν και πεθαίνουν το «όλα για όλους, τίποτα για εμάς», αλλά που δεν έχουν στα σχέδιά τους, την παράδοση. Ξέρουν, όπως είπαν οι πρώτοι θεοί που γέννησαν τον κόσμο, πως το να παραδίνεσαι σημαίνει να πεθαίνεις από ντροπή και το να αγωνίζεται για να υπάρχεις σημαίνει χαρά που κάνει κοφτερή τη λεπίδα της επιπίδας.

Αυτή τη φορά, οι ζαπατίστας δεν απαιτούν, μόνο ρωτάνε.

Και αυτή τη φορά, όπως κι άλλες πιο πριν, οι ζαπατίστας, αυτοί οι «ενοχλητικοί» και πεισματάρηδες διαφορετικοί, έρουν πως δεν είναι μόνοι τους.

Αυτή είναι, λένε μεταξύ τους και στους άλλους, η ώρα των όλων που είναι διαφορετικοί...

Γιατί...

ΑΥΤΗ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΕΡΩΤΗΣΗ ΑΛΛΑ ΟΥΤΕ ΚΑΙ ΑΠΑΝΤΗΣΗ

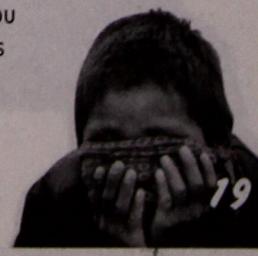
Μένουν, παρόλα αυτά, κάποιες ερώτησεις χωρίς απαντήσεις... ακόμη. Μέχρι πότε μπορεί να στέκεται όρθιο ένα σύστημα που βασίζεται στην αδιαλλαξία και την περιφρόνηση; Μέχρι πού είναι διατεθιμένη να φτάσει η Εξουσία; Πόσα αντάρτικα, πόσες απεργίες πείνας, πόσα σκάνδαλα, πόσοι ακόμα θάνατοι χρειάζονται για να καταλάβει η Εξουσία που κυβερνάει περιθωριοποιώντας και επιβάλλοντας, πώς καταστρέφει και καταστρέφεται; Τί να κάνουμε μπροστά σε τόσο γκρίζο κουφό και τυφλό; Γιατί να μην προσπαθήσουμε να μαζέψουμε όλα αυτά τα χρώματα; Πώς να μην προσπαθήσουμε να περπατήσουμε αυτό το όνειρο; Άλλοι άνεμοι αρχίζουν να φυσάνε απαντήσεις... και ελπίδες.

Εντάξει. Υγεία, και γιατί αυτό το φεγγάρι μοιάζει ζωντανό έτσι γεμάτο που είναι;

Είναι Γενάρης (κάνει κρύο, βρέχει και το ξημέρωμα ντύνεται με μαύρα σύννεφα).

Είναι 1997 (ο Don Fernando κλείνει τα 85 του, ο Adelio ανακουφίζει τον πόνο του παλεύοντας και οι δυο τους κοιτάζουν τους μεξικάνους ινδιάνους να γράφουν τη δικιά τους ιστορία). Είμαστε στο Μεξικό και — ακόμη κι αν δεν το πιστεύετε — κάποιος χαμογελάει...

Από τα βουνά του μεξικάνικου νότου
Subcomandante Insurgente Marcos
Μεξικό, Γενάρης του 1997

Eνα παράπονο της Εθνικής Οργανωτικής Επιτροπής, στην οποία συμμετέχουμε η mayor Ana Maria, ο mayor Rolando, εγώ και κάποιοι ακόμα comandantes από την Παράνομη Επαναστατική Επιτροπή Ιθαγενών [CCRI] είναι ότι οι Επιτροπές Πολιτών για το Διάλογο, δεν εκπληρώνουν τη δουλειά που έχουν: πρέπει να παρουσιάσουν κάποια αναφορά για το τι σκέπτονται σχετικά με την Τέταρτη Διακήρυξη της Selva Lacandona. Πώς πάνε σε αυτό το θέμα; [...]

Δεν μπορούμε να προσκολληθούμε στους χρόνους της πολιτικής. Δεν μπορεί η οικοδόμηση του Μετώπου [FZLN] να προσαρμόζεται στο διαλόγο του San Andrés. Θα το οικοδομήσουμε μαζί και θα βαδίσουμε μαζί, με το ίδιο βήμα. Θα συνδυάσουμε το βήμα το δικό σας - αυτό του ζαπατισμού των πολιτών - και το δικό μας - αυτό του ένοπλου ζαπατισμού. Θα συγχρονίσουμε αυτά τα βήματα και θα οικοδομήσουμε ένα νέο βηματισμό.

Μη νιώθετε ότι υπάρχει κάτι που σας πιέζει. Όταν λέμε ότι παίρνουμε τους πάντες υπόψη μας, είμαστε υποχρεωμένοι να παίρνουμε υπόψη μας τους πάντες. Και είναι δικαίωμα της κάθε Επιτροπής και του κάθε ατόμου που συμμετέχει στις Επιτροπές, να απαιτεί να γίνεται σεβαστό αυτό. [...]

Δεν θέλουμε μια δομή όπου να είναι ο sub, μετά να είναι ο Elorriaga, μετά να είναι ο υπεύθυνος, ο εκπρόσωπος της Επιτροπής Πολιτών και, τέλος, ο κόσμος, αυτός δηλαδή που μας ενδιαφέρει. Δεν υπάρχει περίπτωση να πάρουμε υπόψη μας μια τέτοια δομή - να παίρνουμε, με τον ένα ή τον άλλον τρόπο, πρωτοβουλίες ή να δίνουμε τη γραμμή για τη δουλειά, από πάνω προς τα κάτω- από όσο ψηλά και αν έρχεται, ακόμα και από κάποιον ψηλό, όμορφο και γοητευτικό (για μένα μιλάω, βέβαια, όχι για τον Elorriaga).

Σοβαρά, αυτό που θα θέλαμε να σας ζητήσουμε, είναι το εξής: Υπάρχει πολύς κόσμος που μας έχει γράψει - από αυτούς που βρίσκονται εδώ- και λένε ότι νιώθουν να μην έχουν βρει χώρο για να μιλήσουν. Λένε ότι θα ήθελαν να μιλήσουν απευθείας με μας και να μας πουν τις ανησυχίες τους και τις ιδέες που έχουν για το Μέτωπο. Ότι θα ήθελαν να γνωριστούμε. Ότι αισθάνονται ότι εδώ δεν έχει υπάρξει ένας τέτοιος χώρος, επειδή δεν άξιζε, επειδή δεν τους δόθηκε η δυνατότητα, ή για οποιονδήποτε λόγο. Πιστεύω ότι έχουν αυτό το δικαίωμα: η δέσμευση που έχουμε αναλάβει εμείς είναι να τα ακούσουμε όλα αυτά όσο το δυνατόν περισσότερο. [...]

Είμαστε υποχρεωμένοι να μιλήσουμε με αρκετό κόσμο — και πολλές φορές — όχι με αυτόν που το ξεζει. Όμως, δεν είναι για το προσωπικό μας συμφέρον, για την πολιτική μας καριέρα. Όχι. Έχουμε πάρει μια εντολή από τις κοινότητές μας και είμαστε υποχρεωμένοι να ανοίξουμε πόρτες, να δώσουμε οξυγόνο σε ένα κίνημα που ασφυκτιά εξαιτίας της κυβέρνησης. Η στρατηγική της κυβέρνησης είναι να μας απομονώσει, να μας σκοτώσει με την πείνα, με την πολιτική ασφυξία: να μας εξοντώσει. Εμείς πρέπει να ανοίξουμε πόρτες -άλλες φορές μιλώντας, άλλες φορές με τις κλοτσιές. Χρειαζόμαστε τον κόσμο μας ζωντανό. Νομίζω ότι του αξίζει να ζήσει, έτσι δεν είναι; του αξίζει να ζήσει με αξιοπρέπεια. Με άλλα λόγια: να μη χρειάζεται να παραδοθεί για να ζήσει, ούτε να είναι υποχρεωμένος να ανταλλάξει τη ζωή του με την αξιοπρέπειά του. Αντίθετα, να δειπνώσθα μπορεί να έχει ταυτόχρονα και ζωή και αξιοπρέπεια.

Όλοι έχουν τις θέσεις τους για τις συνεντεύξεις και τις συναντήσεις που είχαμε εδώ αυτό το διάστημα. Λένε: "Γλα-

τί μιλάτε με κόμματα και όχι με τον Πάνφιλο ή τη Χουάνα ή οποιονδήποτε -κόσμο απλό και καθημερινό, που θέλει να οικοδομήσει μια νέα πολιτική οργάνωση; Πού είναι, λοιπόν, ο χώ-

ρος γι' αυτούς τους χωρίς όνομα και χωρίς φωνή;" [...] Όταν καταφέρνουμε να συναντηθούμε, έτσι, πρόσωπο με πρόσωπο, μιλάμε λίγο. Συνήθως όλα περιορίζονται στο "γράψε ύπαρχε μινύμα", "υπόγραψε αυτό το βιβλίο". Δεν μιλάμε, όμως, αρκετά, επειδή ακόμα δεν έχει φτιαχτεί μεταξύ μας μια σχέση ισότιμη, επειδή συνεχίζετε να μας βλέπετε σαν...

— Τους ήρωες μας (από το ακροατήριο).

Marcos: Ακριβώς, σαν ήρωες, σαν ανώτερους ανθρώπους, σαν περισσότερο αποφασισμένους. Πιστέψτε με, εμείς δεν νιώθουμε καθόλου έτσι. Σε κάθε περίπτωση, εκτιμούμε ότι ο αγώνας που κάνετε εσείς, όλη η κοινωνία των πολιτών, είναι περισσότερο γενναίος από το δικό μας, αφού εσείς αντιμετωπίζετε άποιοι τόσα πράγματα. Εμείς, ναι, είμαστε ένοπλοι. Εάν τα βρούμε σκούρα, τρέχουμε, χανόμαστε στη ζούγκλα, όπου κανείς δεν μπορεί να μας βρει. Στις πόλεις, όμως, στα μέρη απ' όπου εσείς έρχεστε, δεν υπάρχει στην πραγματικότητα τρόπος να κάνετε κάτι

Autoύς τους δύο δρόμους έχουμε και - πιστέψτε με - από ένα μέρος υπάρχει η τάση να φτιάξουμε άλλη μία οργάνωση ίδια με τις άλλες. Κάλλιστα θα μπορούσαμε να το κάνουμε, μεγαλύτερη ή μικρότερη, όμως ίδια. Δεν πιστεύουμε ότι αυτό θα ήταν λύση γι' αυτόν τον τόπο. Ούτε πιστεύω ότι σε μας, τους πολίτες και τους ένοπλους ζαπατίστας, μας αξίζει κάτι τέτοιο: μια οργάνωση παλιά, με καινούργιο όνομα. [...]

To επόμενο βήμα πρέπει να είναι το Μέτωπο να διασφαλίσει για τον κάθε σύντροφο και την κάθε συντρόφισσα που συμμετέχουν στις Επιτροπές για το Διάλογο ότι θα ακουστεί και θα ληφθεί υπόψη. Όλοι, και αυτοί που ξέρουν να μιλάνε και αυτοί που δεν ξέρουν να μιλάνε. [...] Πιστεύω ότι οι σύντροφοι ιθαγενής ηγέτες, όπως και οι ιθαγενής πληθυσμός που είναι πίσω τους έχουν δώσει το παράδειγμα γι' αυτό. Έχουν ανοίξει πολλούς χώρους και ποτέ δεν τους έχουν καταλάβει για τους εαυτούς τους. Αυτή η συνάντηση θα μπορούσε να ήταν μια καθαρή συνάντηση Ζαπατίστας*, αλλά αυτοί την άνοιξαν και σε άλλες πολιτικές δυνάμεις. Θα μπορούσαν να είχαν πει: "έτσι είναι η οργάνωση που θέλουμε", και είμαι σίγουρος ότι πολύς κόσμος θα την ακολουθούσε. Εάν οι σύντροφοι έλεγαν: "το FZLN θα είναι έτσι κι έτσι...", είμαι σίγουρος ότι χιλιάδες θα γίνονταν μέλη. Ωστόσο, αποφασίσαμε να μην το κάνουμε έτσι, αλλά να το οικοδομήσουμε.

Τέτοιο. Τελικά, εμείς το βλέπουμε ως εξής: δεν έχουμε καταφέρει να οικοδομήσουμε μια σχέση ισότιμη. Αυτή είναι μια δυσκολία που πρέπει να μάθουμε να την ξεπερνάμε και οι δύο: και ο ζαπατισμός των πολιτών και ο ένοπλος ζαπατισμός. Αλήθεια, δεν ξέρω πώς θα γίνει αυτό. Μπορεί στο μεταξύ να βαρεθούν να ζητούν αυτόγραφα και μπονύματα[...]

Αυτό είναι ένα από τα προβλήματα. Δεν πιστεύω ότι είναι το πιο σημαντικό. Τώρα, το κυριότερο πρόβλημα που έχει το Μέτωπο είναι ότι μιλάνε μόνο κάποιοι - και όχι ακριβώς οι του EZLN. Μέσα στο Μέτωπο, όσοι έχουν ήδη μια πολιτική σύλληψη κάποια πολιτική πρόταση ή μια ιδέα, αλλά και τον τρόπο να τη δηλώσουν, είναι αυτοί που εμφανίζονται επάνω, στο προσκήνιο. Αυτό, όμως, που βλέπουμε εμείς (αναλύοντας τη σύνθεση των ομιλητών) δεν είναι η πλειοψηφία του Μετώπου. Έχουμε ανάγκη αυτόν τον άλλο κόσμο, αυτόν που δεν έχει κάποια διαμορφωμένη πολιτική πρόταση, αλλά είναι διαταθειμένος να τη συζητήσει, να την καταλάβει και να την οικοδομήσει - αυτός ο κόσμος πρέπει να πάρει το λόγο. Και το Μέτωπο, αυτό το οποίο οικοδομείται, πρέπει να τους ανοίξει αυτό το χώρο. Νομίζω ότι έχετε - ή έχουμε - δύο επιλογές: ή να φτιάξουμε μια οργάνωση, μεγαλύτερη ή μικρότερη από αυτές που ήδη υπάρχουν, ίδια όμως με αυτές - πράγμα που απαιτεί από τον καθένα να πάρει τις αποφάσεις του για τη σημασία που προσδίδει στο Μέτωπο - ή να οικοδομήσουμε μια οργάνωση νέα και χωρίς αποκλεισμούς, πάνω απ' όλα για τα άτομα που την απαρτίζουν.

Θα ήταν καλό ο κόσμος του FZLN να αγωνιζόταν για ελευθερία και δικαιοσύνη για όλους τους Μεξικανούς. Αλλά θα ήταν άπειρες φορές καλύτερο αν αυτά υπέρχαν ανάμεσα στα μέλη του, ανάμεσα σε αυτούς που το απαρτίζουν.

*Σ.τ.μ.: Στο πρωτότυπο "zapatus". Έχουν γίνει κι άλλες παρόμοιες μεταφραστικές ακροβασίες παρακάτω, για να αποδοθεί κάπως το γλωσσικό «κλίμα» του κειμένου.

ΜΗΝΥΜΑ ΣΕ

ΦΩΝΕΣ

ΟΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ και οι σάκοι [*] ΜΑΣ

Πρόλογος

Το μήνυμα αυτό θα παρουσιαστεί στο 1ο Τραπέζι της Διππειρωτικής Συνάντησης για την Ανθρωπότητα και Ενάντια στο Νεοφιλελευθερισμό. Όλοι γνωρίζουν ότι το αποκαλούμενο 1ο Τραπέζι (αυτά τα περί Τραπεζιού δεν είναι παρά ευφημισμός, με τον οποίο τα ζαπατούδια [zapatudos] προσπαθούν να διασκεδάσουν τους καλεσμένους στη συνάντηση και να κάνουν πιο ευχάριστο το τρυφερό τέλμα της La Realidad [της Πραγματικότητας]), ονομάζεται "Σχετικά με τσατσάρες, οδοντόβουρτσες, παντόφλες και άλλες έννοιες μιας Νέας Πολιτικής Επιστήμης" ...

Τι είπατε; Δεν ονομάζεται έτσι;

Πώς; «Τι πολιτική έχουμε και τι πολιτική χρειαζόμαστε»;

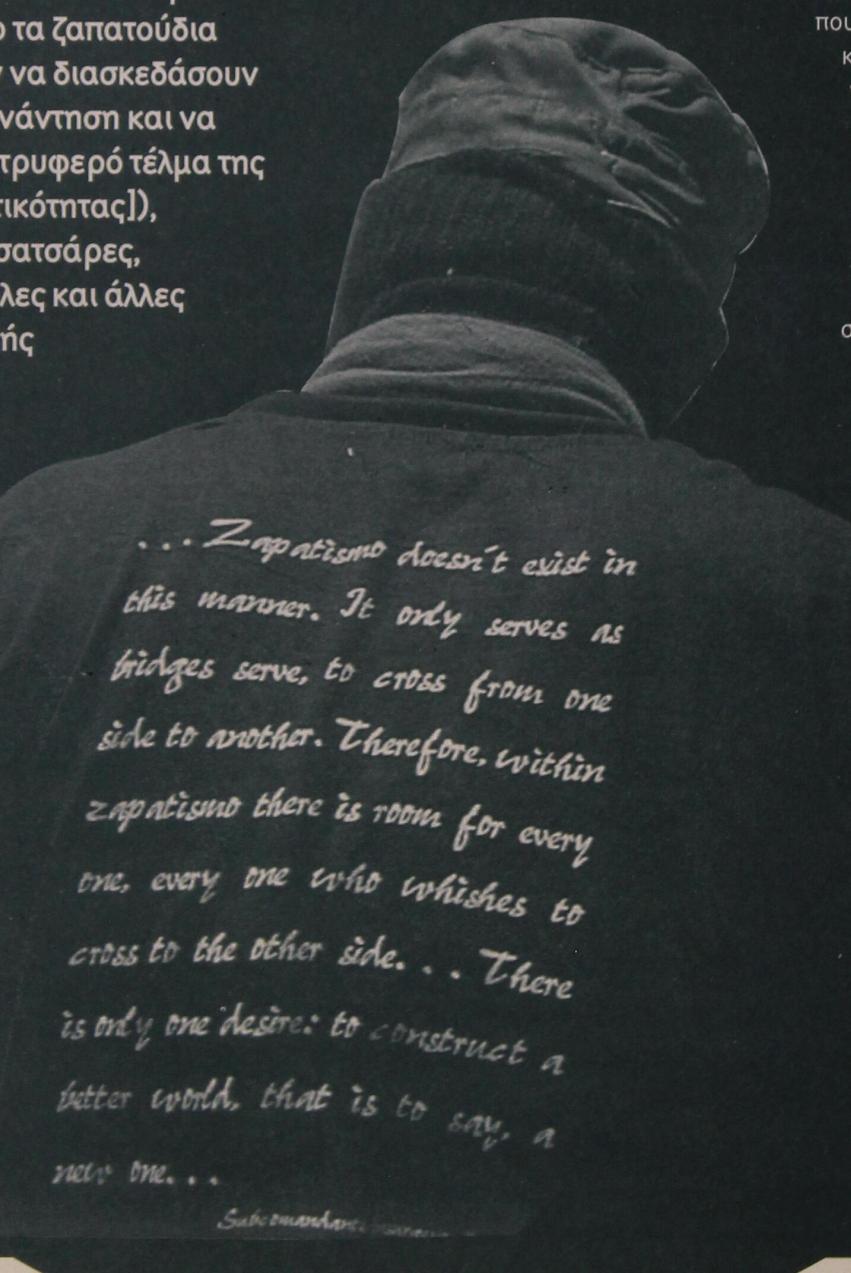
Αλήθεια λέτε; Τέλος πάντων, φαίνεται ότι αυτά που λένε ότι τα ζαπατόνια [zapatones] έχουν καλπάζουσα φαντασία, είναι άλλος ένας μύθος -θέλω να πω άλλος ένας μύθος εκτός από εκείνον για τη μύτη που αυτοχαρακτηρίζεται μοναδική. Ας το αφήσουμε αυτό γι' αργότερα όμως. Αυτός είναι ένας πρόλογος και πρέπει να παίξει το ρόλο που παίζει

κάθε πρόλογος -να προσπαθήσει να πείσει τους αναγνώστες και ακρατές ότι τα όσα ακολουθούν αξίζουν τον κόπο (ή να τους κεντρίσει το ενδιαφέρον πριν απογοητευθούν συνειδητοποιώντας ότι αυτά που ακολουθούν τον πρόλογο δεν αξίζουν τον κόπο). Όπως θα δούμε στη συνέχεια, αυτό το μήνυμα είναι βασικό γι' αυτό το Τραπέζι, η συνεισφορά του στα πολιτικά ζητήματα είναι αδιαμφισβήτητη, ξεχειλίζει σοφία, ωριμότητα και πολλά άλλα καρυκεύματα. Ο τρόπος

που το μήνυμα έφθασε στη συνάντηση και σε αυτό το τραπέζι είναι ένα γεγονός που αξίζει τον κόπο να συζητηθεί σε κάποια άλλη διαπλανητική συνάντηση. Άλλα για να φθάσουμε μέχρις εκεί, πρέπει να περιμένουμε να εκφραστούν όλοι σε αυτόν το διεθνή παραλογισμό, που κάποιος αφελής ονειροπόλος ονόμασε «Συνάντηση». Στο μεταξύ, εγώ θα σας κάνω μια σύντομη περιγραφή:

Το γραπτό βρέθηκε σε ένα άδειο μπουκάλι [**], στη μέση μιας από εκείνες τις καταγίδες που μαστιγώνουν το αγκάλιασμα που μας χαρίζει ο Ιούλιος στα βουνά. Ο άλλος Ιούλιος [***] που συνεχίζει να μας προσφέρει τη στοργή του, ο Χούλιο Κορτάσαρ, πραγματοποίησε τη δική του διαπλανητική συνάντηση μέσα σε μία ημέρα, και επιπλέον μας έδωσε το προνόμιο να μας διδάξει να κάνουμε «Το γύρο της ημέρας σε ογδόντα κόσμους».

Σε έναν από εκείνους τους κόσμους, ο άλλος Ιούλιος, ο Χούλιο, μας έστειλε το δικό του μήνυμα,

κό Φινάλε.

»Με αυτό, λοιπόν, κυρία μου, σας έλεγα ότι πολλοί δεν θα καταλάβουν αυτόν τον περίπατο του χαμαιλέοντα πάνω στο πολύχρωμο χαλί, και ότι το χρώμα μου και η διαδρομή που προτιμώ γίνονται αντίληπτά μόλις κοιτάζει κάποιος με προσοχή: ο οποιοσδήποτε γνωρίζει ότι κατοικώ σ' αριστερά, πάνω στο κόκκινο. Ποτέ, όμως, δεν πρόκειται να μιλήσω αναλυτικά γι' αυτούς, ή μάλλον, καλύτερα, δεν υπόσχομαι ούτε αρνούμαι τίποτα. Νομίζω ότι κάνω κάτι καλύτερο από αυτό και ότι υπάρχουν πολλοί που το καταλαβαίνουν. Ακόμα και κάποιοι αξιωματούχοι, γιατί κανείς δεν είναι ασυγχώρτα χαμένος και πολλοί ποιτές εξακολουθούν να γράφουν με κιμωλία πάνω στους μισογκρεμισμένους τοίχους των αστυνομικών τμημάτων του βορρά και του νότου, της ανατολής και της δύσης, αυτής της τρομακτικής και υπέροχης γης».

Έστι που έχουν τα πράγματα λοιπόν, δεν θα τανάσχημα να φέρναμε επούτο τον Ιούλιο στο μυαλό μας εκείνον τον Χούλιο, και μαζί τους να θυμηθούμε όλους τους φυλακισμένους σε όλες τις φυλακές όλου του κόσμου. Ξέρω ότι ένας πρόλογος δεν είναι χώρος για αφιερώσεις, αλλά οι δύο Ιούλιοι μοιάζει να έχουν συνωμοτήσει για να σπάσουν την ευχάριστη ρουτίνα των βουνών του Μεξικάνικου Νότου, με ένα μήνυμα σε ένα μουκάλι. Αφού είναι δυνατόν να βρεθεί ένα μουκάλι με ένα μήνυμα στη μέση κάποιας καταιγίδας στα βουνά, τότε λοιπόν μια χαρά μπορεί να βρει θέση και μια αφιέρωση στη μέση ενός προλόγου. Συνεπώς, και μετά από όλα αυτά τα μνημάτα, τα μουκά-

λια, τους Ιούλιους και τους αξιωματούχους, αυτό το μήνυμα αφιερώνεται...

**Στους φυλακισμένους υποτιθέμενους
Ζαπατίστας
και μέσω αυτών,
σε όλους τους πολιτικούς κρατούμενους
του κόσμου.**

**Στους Ζαπατίστας που έχουν εξαφανιστεί
και, μέσω αυτών,
σε όλους τους εξαφανισμένους
για πολιτικούς λόγους
του κόσμου.**

Λοιπόν, ας συνεχίσουμε με το γραπτό που βρήκαμε μέσα σε ένα μουκάλι και που παρουσιάζεται σήμερα ως μήνυμα στο ιο Τραπέζι της Πρώτης Διπλειρωτικής Συνάντησης για την Ανθρωπότητα και Ενάντια στο Νεοφιλελευθερισμό. Επ' ευκαιρία, μια και μιλάμε για συναντήσεις, θα έκανε μεγάλο καλό στην ανθρωπότητα κάποιος, αν έλεγε στους ζαπατερούς [zapateros] να πάψουν να χρησιμοποιούν τόσο μεγάλους τίτλους για τις τρέλες τους. Είναι τόσο μεγάλος αυτός, που, φτάνοντας κάποιος στο σημείο που λέει «...Ενάντια στο Νεοφιλελευθερισμό», είναι τόσο κουρασμένος, που, πιστέψτε με, έχει οποιαδήποτε άλλη διάθεση εκτός από το να αγωνιστεί ενάντια σε ο, τιδήποτε.

Πού είχα μείνει;

Α, ναι! Στο μήνυμα που βρήκαμε μέσα σε ένα μουκάλι. Λοιπόν, το κείμενο δεν έχει ημερομηνία, αλλά επιστημονικές μελέτες υπολογίζουν ότι θα μπορούσε να έχει γραφτεί οποιαδήποτε πημέρα, σε οποιοδήποτε μέρος του κόσμου, από οποιοδήποτε μέλος του ανθρώπινου είδους που υπάρχει ή έχει υπάρξει ποτέ στη Γη. Το πιο σημαντικό, χωρίς αμφιβολία, σημείο δεν έχει ξεκαθαριστεί. Ζητήσαμε τη συμβολή των πιο διάσημων επιστημονικών κέντρων του κόσμου, αλλά στάθηκε ανώφελο. Δεν έγινε δυνατόν να διευκρινιστεί ποιος άδειασε το περιεχόμενο του μουκαλιού, ούτε ποιον παράξενο χορό προκάλεσε σε αυτό το απίθανο ανθρώπινο ον η χαρά που μπόρεσε να βρει στο υγρό περιεχόμενο και που, είναι γνωστό, στην πραγματικότητα οδηγεί τον άνθρωπο εκεί που οφείλει να οδηγεί η χαρά, δηλαδή, στο να σπωθεί όρθιος στα πόδια του ...

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

**Όπου ο Olivio εξηγεί
γιατί δεν πρέπει να φοβόμαστε τα
αεροπλάνα, τα ελικόπτερα και τις άλλες
τρομακτικές μεθόδους με τις οποίες η
εξουσία προσπαθεί να τιμωρήσει την
ανυπότακτη αξιοπρέπεια των ιθαγενών
Ζαπατίστας.**

Πάει λίγος καιρός από τότε που σε μια αμερικάνικη γωνιά συναντήθηκε μια ομάδα ανθρώπων. Από κει περνούσε ένας φίλος. Με το πλεκτρονικό ταχυδρομείο έφθασε το μήνυμα ότι μερικοί άνθρωποι με αξιοπρέπεια θα συναντιόνταν για να τσουγκρίσουν τα ποτήρια τους και να πιουν στην υγεία της ζαπατιστικής ανυποταξίας. Για την πρόποση, δεν ξέρω αν πρέπει να χαρώ ή να λυπιθώ -όπως όμως και νάχουν τα πράγματα, θα ήθελα να επωφεληθώ από την ευκαιρία αυτή για να την ανταποδώσω με ένα γράμμα και ζητώντας μια κούπα καφέ στην κουζίνα. Όχι ότι έχω όρεξη να πιω καφέ, αλλά ήθελα απλώς ένα ευγενικό πρόσχημα για να αρνηθώ το ποτό στην περίπτωση που θα μου πρόσφεραν.

Ναι, ξέρω, δεν γίνεται να τσουγκρίσεις μέσω του πλεκτρονικού ταχυδρομείου, αλλά με την πρόοδο της τεχνολογίας τίποτα δεν πρέπει να θεωρείται δεδομένο. Λένε ότι στο Μεξικό υπάρχει ένα αντάρτικο που χρησιμοποιούσε το fax για να κηρύξει τον πόλεμο στην κυβέρνηση, και χρησιμοποιείτο Internet και τη δορυφορική επικοινωνία για να κάνει γνωστή την εξέγερσή του. «Τι έχουμε ακόμα να δούμε, Sancho!», θα έλεγε ο Durito, που ευτυχώς δεν υπάρχει σε αυτό το κεφάλαιο, αλλά σε κάποιο άλλο.

Τούτες τις μέρες, λοιπόν, τριγυρνάει στις λάσπες μας -συγνώμη, στα χώματά μας ήθελα να πω - ο φίλος εκείνος. Δεν θέλω να σας προκαταλάβω, αλλά αυτός ο φίλος είναι φίλος μου εδώ και χρόνια. Εκείνος, φυσικά, δεν γνώριζε ότι ήταν φίλος μου. Έφτασε πριν από πολύ καιρό. Έφτασε όπως φτάνουν οι καλοί φίλοι - μέσα από τα γράμματά του, δηλαδή. Λέει, λοιπόν, ο φίλος (που πια θα τον αποκαλώ «ο φίλος μου»), βρίσκοντας ευκαιρία τώρα που είναι καθηλωμένος στη λάσπη και δεν μπορεί να διαμαρτυρηθεί, ότι οι φωνές αντίστασης σε ολόκληρο τον κόσμο είναι πολυάριθμες και ηκούν σαν τη δυνατή βροχή που τώρα πέφτει πάνω στις στέγες των Ινδιάνων Ζαπατίστας, στις στέγες που τώρα τις μοιράζονται χιλιάδες υπάρξεις με αξιοπρέπεια, άνδρες και γυναίκες από ολόκληρο τον κόσμο, που λες και συγκεντρώθηκαν για να αναζητήσουν αυτήν ακριβώς τη βροχή στην Αμερική. Στην Αφρική, την Ασία, την Ωκεανία και την Ευρώπη, υπάρχουν πολλοί ακόμα που αναζητούν αυτή τη βροχή - όπως και τις ιστορίες της αντίστασης που δεν έχουν θέση στην ιστορία της λήθης που γράφει η στείρα εξουσία της Υπεροψίας. Νομίζω πως όλοι εκείνοι που αναζητούν τη βροχή αυτή και που έφτασαν στα μέρη μας έχουν καταλάβει ότι όλοι εμείς ήτανεμε να βραχούμε και ξέρουμε ότι η βροχή μπορεί να είναι υπέροχη εάν είναι αδελφικός ο λόγος που μας διαποτίζει. Μπορούμε να πούμε, λοιπόν, ότι αυτή είναι μια συνάντηση βροχοποιών - είναι ένας υγρός τρόπος να πούμε ότι αυτή είναι μια συνάντηση αδελφών.

Σήμερα έγραψα στο φίλο μου, μιλώντας του για τον Olivio. Του έλεγα, λοιπόν:

«Ο Olivio είναι ένας πιτσιρίκος από τη φυλή των Tojolabal. Δεν είναι ούτε πέντε ετών και βρίσκεται ακόμα μέσα στα όρια της θνητοπότητας που εξοντώνει κατά χιλιάδες τους μικρούς Ινδιάνους σε αυτά τα μέρη. Οι πιθανότητες να πεθάνει ο Olivio πριν κλείσει τα πέντε από ασθένειες που μπορούν να θεραπευθούν είναι οι μεγαλύτερες από οποιοδήποτε άλλο μέρος αυτής της χώρας που λέγεται Μεξικό. Όμως, ο Olivio είναι ακόμα ζωντανός. Καμαρώνει που είναι φίλος του «Zur» και που πάγκει ποδόσφαιρο με τον mayor Moisés. Βέβαια, αυτά τα

περί ποδοσφαίρου είναι μεγάλες υπερβολές. Στην πραγματικότητα, ο mayot περιορίζεται στο να κλοτσάει την μπάλα όσο πιο μακριά χρειάζεται για να γλιτώσει από τον Olivio, που θεωρεί δεδομένο -όπως και κάθε παιδί θα θεωρούσε- ότι η σημαντικότερη ασχολία των Ζαπατίστας είναι να παίζουν με τα παιδιά.

Τον παρατηρώ από μακριά. Ο Olivio κλοτσάει την μπάλα με μια αποφασιστικότητα που προκαλεί ανατριχίλα, κυρίως εάν σκεφτείς ότι η κλοτσιά αυτή θα μπορούσε να έχει προορισμό τον αστράγαλό σου. Όμως, όχι, ο προορισμός της κλοτσιάς του Olivio είναι μια μικρή πλαστική μπάλα. Τέλος πάντων, τρόπος του λέγειν είναι και αυτό. Στην πραγματικότητα, η μισή δύναμη της κλωτσιάς απορροφάται από τη λάσπη της τσιαπανέκικης πραγματικότητας, και μόνο ένα μέρος της εκσφενδονίζει την μπάλα σε κατεύθυνση ασταθή και κοντινή. Ο mayot δίνει μια κλοτσιά και η μπάλα περνάει δίπλα μου και φεύγει μακριά. Ο Olivio τρέχει αποφασιστικά πίσω της... (τα παρακάτω να διαβαστούν με ύφος αθλητικού σχολιαστή

της τηλεόρασης ή του ραδιοφώνου).

Σβέλτα αποφεύγει ένα πεταμένο κούτσουρο και μια ρίζα που προεξέχει, τριπλάρει και περνάει δύο σκυλάκια που τρέχουν τρομαγμένα μπροστά στην αδυσώπητη και καταιγιστική προέλαση του Olivio. Η άμυνα έχει μείνει πίσω (τέλος πάντων, η «Yeniperr» και ο Jorge κάθονται και παίζουν με τη λάσπη, αυτό, όμως, που θέλω να πω είναι ότι μπροστά δεν υπάρχει αντίπαλος) και το αντίπαλο τέρμα βρίσκεται ανυπεράσπιστο μπροστά στον Olivio, που σφίγγει τα δοντάκια που του έχουν απομείνει και τρέχει από δω και από κει, κυνηγώντας

την μπάλα, σαν παλιά εκτροχιασμένη ατμομπολάνη. Το αξιοσέβαστο κοινό από τις κερκίδες χαρίζει στο απόγευμα μια ποσυχία όλο προσδοκία... Ο Olivio φθάνει τελικά στην μπάλα, και τη στιγμή που όλος ο γαλαξίας περιμένει ένα σουτ που θα σκίσει τα δίχτυα (η αλήθεια είναι ότι πίσω από το υποτιθέμενο αντίπαλο τέρμα υπάρχει μόνο ένας σωρός κλαδιά και αγκάθια, που χρησιμεύουν για δίχτυα) και ήδη αρχίζει να ανεβαίνει από τα πνευμόνια στο λαιμό την κραυγή ΓΚΟΟΟΟ!, τη στιγμή που όλα είναι έτοιμα για να αποδείξει ο κόσμος πόσο εκτιμά τις ικανότητές του, εκείνη ακριβώς τη στιγμή ο Olivio αποφασίζει ότι αρκετά έτρεξε πίσω από την μπάλα, και ότι το σμήνος των πουλιών που φτεροκοπούν στον ουρανό δεν μπορεί να μένει ατιμώρητο, και με μιας ο Olivio αλλάζει κατεύθυνση και ασχολία, τρέχει για το όπλο του, για να σκοτώσει, λέει, ένα μαύρο πουλί και να φέρει κάτι στην

κουζίνα του σπιτιού και στο στομάχι του. Ήταν κάτι -πώς να το πούμε; - πολύ εκτός κλίματος (»πολύ ζαπατίστικο», που θα έλεγε και ο αδελφός μου), τόσο πολύ ανολοκλήρωτο, τόσο πολύ πημιτελές -σαν ένα φιλί που έμεινε κρεμασμένο στα χείλη και κανένας δεν του έκανε τη χάρη να το μαζέψει.

κάτω από ένα δέντρο, όταν συνέβη το απίστευτο: ο Olivio ξαφνικά σταμάτησε να κλαίει και άρχισε να γελάει.

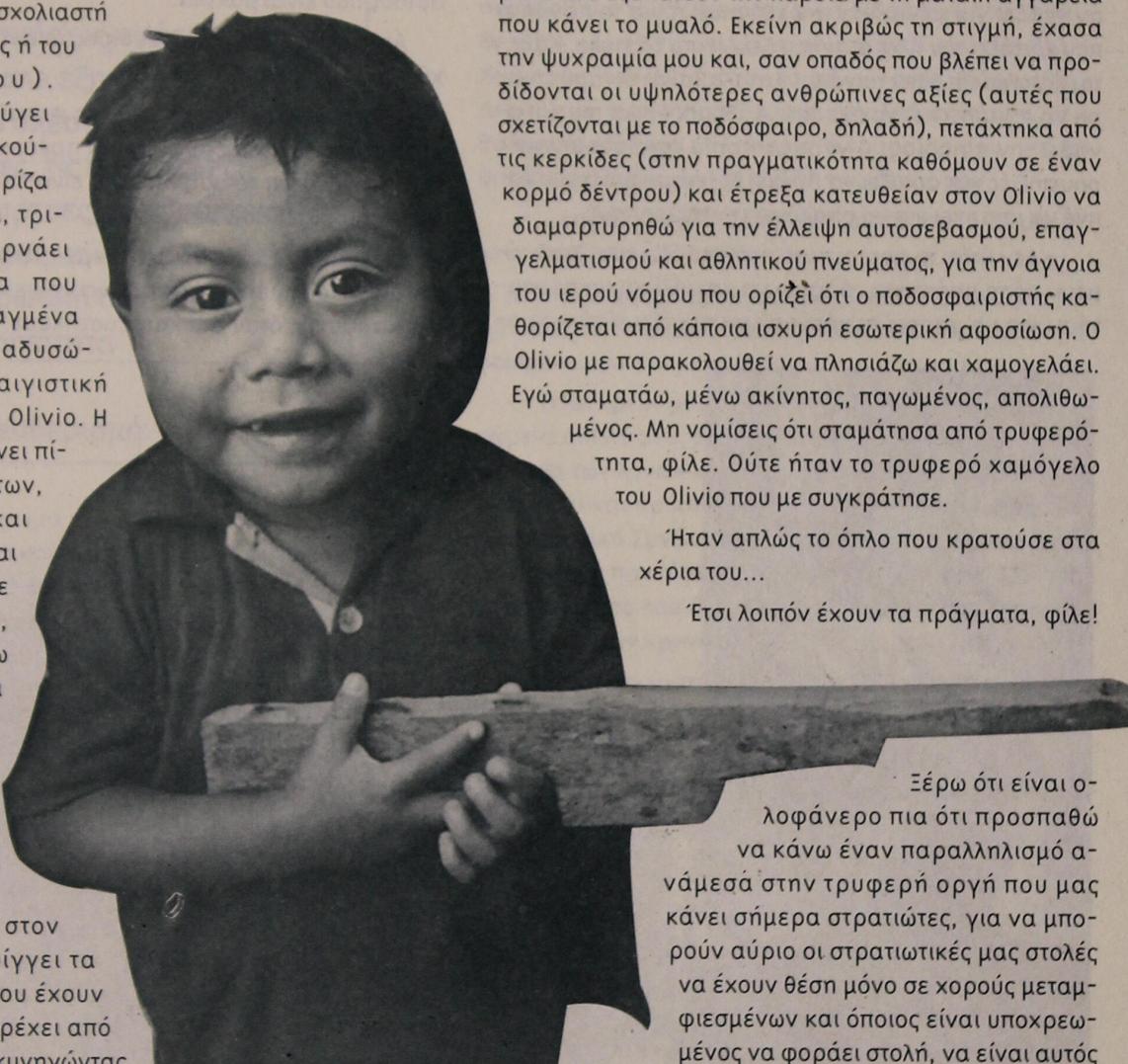
Ναι! Τη στιγμή που προσπαθούσε να πάρει ανάσα για να ξαναρχίσει τους λυγμούς, σήκωσε το κεφαλάκι του και έμεινε να κοιτάζει το στρατιωτικό αεροπλάνο. Ακύρωσε, λοιπόν, το λυγμό, κόβοντάς του την πορεία με ένα γέλιο. Σκέφτηκα: «Πάντα τό λεγά ότι ο μικρός θα καταλήξει τρελός». Μη νομίσετε πως είμαι άκαρδος. Αμέσως έστειλα επείγον σήμα κινδύνου στον ΟΗΕ ζητώντας έναν παιδοψυχίατρο -όταν αδύνατο να εγκαταλείψω τον Olivio μόνο του στην τρέλα του, σκέφτηκα πως θα ήταν καλό να έχει παρέα. Καθώς, όμως, ο ΟΗΕ είναι γρήγορος στις αντιδράσεις του μόνο όταν είναι να εγκρίνει την απασχόληση των πολυεθνικών ενόπλων δυνάμεων, θεώρησα καλύτερο να πλησιάσω με προσοχή τον Olivio, για να καταλάβω την αιτία της παραφροσύνης του. Συνετά, σταμάτησα σε μια κάποια απόσταση, και τον ρώτησα με πολύ τακτ:

- Γιατί πριν ένα λεπτό έκλαιγες και τώρα γελάς;

Ο Olivio γέλασε και σπικώθηκε, λέγοντάς μου:

- Κοίταζα το αεροπλάνο των στρατιωτικών. Εάν εγώ πέσω, βάζω τα κλάματα και μετά σπικώνομαι. Εάν πέσει το αεροπλάνο, ούτε να κλάψει θα μπορέσει, ούτε να ξανασκωθεί ποτέ.

Έτρεξε πίσω στην μπάλα του. Επέστρεψα βιαστικά στη θέση μου, ακύρωσα το σήμα κινδύνου στον ΟΗΕ και έστειλα ένα πολεμικό ανακοινωθέν στην Παράνομη Επιτροπή (CCRI), πληροφορώντας την ότι θα τα καταφέρουμε να νικήσουμε, και ζητώντας να ετοιμάσει την

Ξέρω ότι είναι ο λοφάνερο πια ότι προσπαθώ να κάνω έναν παραλληλισμό ανάμεσά στην τρυφερή οργή που μας κάνει σήμερα στρατιώτες, για να μπορούν αύριο οι στρατιωτικές μας στολές να έχουν θέση μόνο σε χορούς μεταμφιεσμένων και όποιος είναι υποχρεωμένος να φοράει στολή, να είναι αυτός που τη φοράει για να παίξει, π.χ., ποδόσφαιρο.» (Τέλος του γράμματος).

Αυτά συνέβησαν στις 8 εκείνου του υγρού Ιούλη, όταν -όπως λέει και ο Χούλιο- η φύση αντιγράφει την τέχνη. Έτσι, μετά από μερικές ημέρες -σήμερα, δηλαδή συνάντηση του Olivio να χρησιμοποιεί τα παπούτσια του για το λόγο που πρέπει να τα χρησιμοποιεί, για να κλοτσάει την μπάλα του. Έτρεχε ο Olivio πίσω από την μπάλα, όταν εμφανίστηκε ένα στρατιωτικό αεροπλάνο των ειδικών δυνάμεων και άρχισε να κόβει βόλτες περιπλόνωντας πάνω από τη La Realidad. Ο Olivio σκόνταψε σε μια πέτρα κι έπεσε. Εκτέλεσε το καθήκον του στο ακέραιο -άρχισε, δηλαδή, να κλαίει και να τσιρίζει με μια αφοσίωση άξια θαυμασμού. Το αεροπλάνο συνέχιζε τις βόλτες του, ο Olivio έκλαιγε, κι εγώ κάπνιζα καθισμένος

προαγωγή του Olivio σε θέση τουλάχιστον Διοικητή Μεραρχίας.

Ο Olivio δεν φάνηκε να ενθουσιάζεται για την επικείμενη προαγωγή του. Αντίθετα, λίγες ώρες αργότερα, προσπαθούσε να με πείσει να φτιάξουμε μια σκάλα μεγάλη, μεγάλη, πολύ μεγάλη, για ν' ανεβαίνουμε όταν νυχτώνει να παίζουμε ποδόσφαιρο με το φεγγάρι, λέει...

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

'Όπου η βροχή, ο Ιούλιος και ο γερο-Αntonio προαναγγέλλουν το σήμερα -αλλά 10 χρόνια πριν.

Έπεφτε ένα επίμονο ψιλόβροχο. Η βροχή πλάγιαζε σχεδόν, καθώς ο άνεμος την αγκάλιαζε από τη μέση. Ο γερο-Αntonio κι εγώ είχαμε βγει για κυνήγι εκείνο το βράδυ. Ήθελε να σκοτώσει έναν ασβό που του έκλεβε το καλαμπόκι, που είχε ήδη αρχίσει να μεγαλώνει. Ελπίζαμε ότι ο ασβός θα φανεί, αλλά στη θέση του ήρθε η βροχή και ο άνεμος, που μας υποχρέωσαν να αναζητήσουμε καταφύγιο σε ένα άδειο καλύβι. Ο γερο-Αntonio βολεύτηκε σε μια γωνιά πιο μέσα, κι εγώ κάθισα στο κατώφλι. Καπνίζαμε. Αυτός λαγοκοιμόταν κι εγώ παρακολουθούσα τη βροχή να γέρνει μια από δω και μια από κει, παρασυρμένη από τον άνεμο σε ένα χορό με βήματα πιο τσαχπίνικα από το συνηθισμένο. Ο χορός τελείωσε και μεταφέρθηκε σε άλλη περιοχή. Σύντομα, δεν είχε μείνει τίποτα να θυμίζει τη βροχή, εκτός από τον εκκωφαντικό ανταγωνισμό που είχαν οι γρύλοι με τα βατράχια. Βγήκα έξω, προσπαθώντας να μνημάνω θόρυβο και ξυ-

πνήσω το γέρο Antonio. Ο αέρας πίταν υγρός και ζεστός, όπως όταν η επιθυμία έχει μόλις οδηγήσει σε ένα τέλος τον χορό των κορμιών.

— Κοίτα! είπε ο γέρο Antonio, και τέντωσε το χέρι του προς ένα αστέρι που μόλις ξεχώριζε πίσω από τις κουρτίνες που σχημάτιζαν τα σύννεφα στη δύση. Κοιτάζω το αστέρι και νιώθω -κι εγώ δεν ξέρω τι- ένα βάρος στο σπίθος. Κάτι σαν μια μοναξιά θλιμμένη και πικρή. Χαμογέλασα, ωστόσο, και, πριν ο γέρο-Αntonio με ρωτήσει, του λέω:

— Θυμόθυκα μια παροιμία: «Όταν το δάχτυλο δείχνει τον ήλιο, ο ανόπος κοιτάζει το δάχτυλο».

Ο γερο-Αntonio γέλασε κεφάτα και μου λέει:

— Πιο ανόπος θα ήταν αν κοίταζε τον ήλιο. Θα τυφλωνόταν.

Η αφόρητη λογική του γέρο-Αntonio με αφήνει άναυδο με την εξήγηση που δίνει σε αυτό που υποθέτω ότι θέλει να πει η παροιμία. Συνεχίζει να γελάει -δεν ξέρω αν γελάει για μένα, για την εξήγηση ή για τον ανόπο που κοιτάζει τον ήλιο όταν τον δείχνει το δάχτυλο. Κάθεται κάτω και στρίβει τσιγάρο. Καταλαβαίνω ότι ήρθε η ώρα να σωπάσω και να ακούσω. Κάθομαι δίπλα του και ανάβω την πίπα μου. Ο γερο-Αntonio τραβάει μερικές ρουφηξίες και αρχίζει να βρέχει λέξεις με μόνο τον καπνό να υπάρχει για να απαλύνει την πτώση τους.

— Δεν ήταν το αστέρι αυτό που σου έδειχνα. Σκεφτόμουν πόση απόσταση, άραγε, να χρειάζεται να περπατήσω για να μπορεί το χέρι μου να αγγίξει εκείνο το α-

μείνει ακίνητος ή θα συνεχίσει να περπατά πίσω από το δάχτυλο. Τελικά, και οι δύο αποδεικνύονται ανόποι: και αυτός που κοιτάζει τον ήλιο και εκείνος που κοιτάζει το δάχτυλο. Ο δρόμος και η ζωή δεν φτιάχνονται με τις μεγάλες αλήθειες, που, όταν τις μετρήσει κάποιος, θα αποδειχθούν αρκετά μικρές. Θα έρθει η νύχτα που θα πρέπει να διατρέξουμε για να φθάσει η ημέρα. Εάν κοιτάμε μόνο πολύ κοντά, εκεί θα μείνουμε και δεν θα πάμε πουθενά. Εάν κοιτάμε πολύ μακριά, θα σκοντάψουμε πολλές φορές και τελικά θα ξάσουμε το δρόμο -καταλήγει ο γέρο Antonio.

Εγώ τον ρωτώ:

— Και πώς θα μάθουμε να κοιτάμε και μακριά και κοντά;

Ο γερο-Αntonio τραβάει μια ρουφηξιά, παίρνει ανάσα και λέει:

— Μιλώντας και ακούγοντας. Μιλώντας και ακούγοντας αυτούς που είναι κοντά. Μιλώντας και ακούγοντας αυτούς που είναι μακριά.

Απλώνει ξανά το χέρι του προς το αστέρι. Κοιτάζει το χέρι του και λέει:

— Όταν ονειρεύεσαι πρέπει να κοιτάζεις το αστέρι εκεί ψηλά, αλλά όταν αγωνίζεσαι πρέπει να κοιτάζεις το χέρι που δείχνει το αστέρι. Αυτό είναι η ζωή. Ένα διαρκές ανεβοκατέβασμα της ματιάς.

Ξεκινήσαμε να επιστρέψουμε στο χωριό του γέρο Antonio. Το ξημέρωμα άρχιζε να ντύνεται στα χρώματα της καραυγής όταν αποχαιρετιστήκαμε. Με ξεπροβόδι-

στέρι εκεί ψηλά. Ήθελα να σου ζητήσω να υπολογίσεις την απόσταση ανάμεσα στο χέρι μου και το αστέρι, αλλά εσύ με διέκοψες με την ιστορία σου για το δάχτυλο και τον ήλιο. Δεν σου έδειχνα ούτε το χέρι μου ούτε το αστέρι. Εκείνος ο ανόπος για τον οποίο μιλάει η παροιμία σου, δεν έχει κάποια έξυπνη επιλογή: εάν κοιτάζει τον ήλιο και δεν τυφλωθεί, θα σκοντάψει συνέχεια έτσι που θα προχωράει κοιτάζοντας ψηλά· εάν κοιτάζει το δάχτυλο, δεν πρόκειται να βρει κάποιο δικό του δρόμο, ή θα

σε μέχρι την αυλόπορτα. Όταν βρέθηκα από την άλλη πλευρά, γύρισα και του είπα:

— Γερο-Αntonio! Όταν έδειχνες το αστέρι, δεν κοιτάζα ούτε το χέρι σου, ούτε το αστέρι...

Με διακόπτει:

— Ε, βέβαια. Κοιτάζες το διάστημα ανάμεσά τους.

— Όχι, του λέω. Δεν κοιτάζα το διάστημα ανάμεσά τους.

— Τότε;

Γέλασα και άρχισα να απομακρύνομαι όταν του φώναξα:

— Κοίταζα τον ασβό που βρισκόταν ανάμεσα στο χέρι σου και το αστέρι...

Ο γερο-Antonio έστρεψε το βλέμμα του στο πάτωμα, φώνοντας κάτι να μου πετάξει στο κεφάλι. Δεν ξέρω εάν δεν βρήκε τίποτα ή αν ήμουν ήδη αρκετά μακριά για να με πετύχει, τέλος πάντων, στάθηκα τυχερός.

Περπατούσα προσπαθώντας να κοιτάζω και κοντά και μακριά. Από ψηλά έως χαμπλά στη γη, το φως οδηγούσε τη νύχτα να συναντηθεί με τη μέρα, η βροχή πάντρευε τον Ιούλιο με τον Αύγουστο, οι λάσπες και τα πεσίματα άρχιζαν να πονούν λιγότερο. Δέκα χρόνια αργότερα, θα αρχίζαμε να μιλάμε και να αφουγκραζόμαστε εκείνους που νομίζαμε ότι βρίσκονταν μακριά. Εσάς...

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III

Όπου ο επιφανής ευγενής Don Durito de La Lacandona εξηγεί την περίεργη σχέση ανάμεσα στις τσατσάρες, τις παντόφλες, τις οδοντόβουρτσες, τους σάκους [*] (τους δικούς μας και τους δικούς τους) και τη διππειρωτική συνάντηση για την ανθρωπότητα και ενάντια στο νεοφιλελευθερισμό.

Ένα γκρίζο χρώμα απλώνεται τριγύρω. Σαν να τεμπέλιαζαν η νύχτα και η μέρα -η μια να φύγει και η άλλη να φτάσει. Μια χαραυγή τόσο μακρόσυρτη -ο χρόνος μεγαλώνει χωρίς νύχτα και χωρίς μέρα. Εκεί κάτω, κοντά στον κορμό μιας νεαρής και περήφανης ceiba, καλύπτονται και ξαρυπνούν όπλα κι όνειρα. Γύρω όλα μοιάζουν φυσιολογικά. Λάσπες, σκόρπια φώτα, σκιές που διαγράφονται με σαφήνεια. Μόνο γύρω από τη ceiba υπάρχει κάποια κινητικότητα. Ένας ισχυρός φακός -και μπορούμε να διακρίνουμε έναν άνδρα να κάθεται και να μιλάει κάνοντας χειρονομίες. Φαίνεται να είναι μόνος, και μάλλον λίγο παλαβός. Άλλα... για μια στιγμή! Τι είναι αυτό εκεί δίπλα του; Μια πανοπλία από κάποιο μουσείο με μινιατούρες; Ένα μικρό, μισοκατεστραμμένο τανκ; Ένα μικροσκοπικό μπούνκερ -θωρακισμένο και κινητό; Ένα μικρούλι πολεμικό πλοίο που εξώκειλε στην πραγματικότητα; Ένα...; Ένας...; Ένας σκαραβαίος;

— Πολύυπο χαριτωμένο! Πολύυπο χαριτωμένο! λέει ο Durito, κοιτώντας προκλητικά προς τα πάνω.

Υψώνω τα μάτια, αλλά το μόνο που διακρίνω είναι το γκρίζο πάνω στο σκούρο πράσινο της φυλλωσιάς της ceiba.

— Σε ποιον μιλάς; ρωτάω, μιας και συνεχίζω να ακούω παράπονα και απειλές από τον Durito.

— Σε αυτόν τον αναιδέστατο δορυφόρο, που δεν μπορεί ούτε καν να ξεχωρίσει ένα τανκ από έναν ευγενή, γενναίο περιπλανώμενο ιππότη.

Ο Durito κάνει μια άσεμνη χειρονομία προς το δορυφόρο και γυρνώντας προς το μέρος μου, με ρωτάει:

— Πού είχαμε μείνει, ταλαιπώρεις ιπποκόμε μου;

— Στο ότι θα με συμβούλευες πώς να λύσω το πρόβλημα που αντιμετωπίζω.

— Α, μάλιστα!... Καταλαβαίνω ότι μια φτωχή καρδιά σαν αυτή που έχεις μέσα στο ταλαιπωρημένο σου κορμί δεν φτάνει να αντιληφθεί την καλοσύνη που το πεπρωμένο απλόχερα σου έχει προσφέρει, βάζοντάς σε στο πλάι ενός περιπλανώμενου ιππότη σαν εμένα. Θα έπρεπε να καταλάβεις, μίζερε και ανόπτε θνητέ, ότι οι μεγάλοι θεοί έχουν υφάνει τις τύχες της ανθρωπότητας με νήματα από αστάλι και ότι κακόβουλοι, μοχθηροί μάγοι, εκτός από το να κερδοσκοπούν σε οικονομικά θέματα, έδεσαν κόμπους φρικτούς με αυτά τα νήματα, έτσι που να πηγαίνουν κόντρα στην έμφυτη ευγένεια των μεγάλων δημιουργών και να ικανοποιούνται με τη δυστυχία μικροσκοπικών υπάρξεων όπως εσύ (τέλος πάντων, όταν λέω «μικροσκοπικών», δεν αναφέρομαι στη μύτη). Όμως οι δυνάμεις του καλού δεν εγκατέλειψαν τα δυμιουργήματά τους έρμαια στις διεστραμμένες επιθυμίες των μάγων, όχι. Για να κόψουν αυτούς τους φρικτούς κόμπους του πόνου και της δυστυχίας, για να υφάνουν την ιστορία όπως πρέπει, για να πατάξουν τις αδικίες, να υποστηρίζουν τους αδυνάτους, να διδάσκουν τους αμαθείς, για να μην ντρέπεται, σε τελική ανάλυση, η ανθρωπότητα για τον ίδιο την εαυτό -γι' αυτό υπάρχουν οι περιπλανώμενοι ιππότες. Εάν το καταλάβαινες αυτό, δεν θα αμφέβαλες για το ξεχωριστό κουράγιο μου, για τη σοφία των λόγων μου, τη λάμψη της ματιάς μου...

— ...και τα μεγάλα προβλήματα στα οποία με μπλέκεις, διακόπτω τον Durito.

Διστάζει μια στιγμή, και εγώ βρίσκω της ευκαιρία να ασκήσω το παλιό και αγαπημένο σπορ της απόδοσης μομφών.

— Είναι χρέος μου να σου θυμίσω, επιφανή περιπλανώμενες ιππότη μου, ότι ήταν το ξεχωριστό κουράγιο σου, η σοφία των λόγων και η λάμψη της ματιάς σου, που έβαλε χέρι και πρόσθεσε λέξεις στην πρόσκληση για τη Διππειρωτική Συνάντηση, με εκείνο το παράλογο κομμάτι για τις παντόφλες, τις τσατσάρες και τις οδοντόβουρτσες. Άσε που όλοι λένε ότι πρόκειται για μια κακή αντιγραφή των κρονόπιος [****] του Κορτάσαρ...

Ο Durito δεν αντέχει την κριτική και επιτίθεται:

— Ψεύδονται! Πώς μπορούν να λένε κάτι τέτοιο, εφόσον υπήρξα εγώ, ο μέγας Don Durito de La Lacandona, εκείνος που έδειξε στον Χούλιο τον πλούτο που κρύβουν μέσα τους οι σκαραβαίοι...

Τώρα, είμαι εγώ αυτός που διακόπτει:

— Θα είναι οι κρονόπιος...

— Τι κρονόπιος, τι σκαραβαίοι! Το ίδιο είναι! Πες μου αμέσως ποιός είναι ο κακοήθης που τολμάει να υπαινίσσεται ότι τα εμπνευσμένα μου λόγια οφείλουν έστω και το παραμικρό σε κάποιον άλλο, ξεσπαθώνει το Durito.

Προσπαθώντας να ξεπληρώσω κάποιες εκκρεμείς υποχρεώσεις, του λέω:

— Δεν είναι κακοήθης. Ούτε καν πρόκειται για κάποιον, αλλά για κάποια. Και δεν υπαινίσσεται ότι υπήρξε λογοκλοπή. Το δηλώνει καθαρά και το υπογράφει χωρίς ενδοιασμούς.

Ο Durito μένει σκεπτικός για μια στιγμή.

— «Κάποια»; Τέλος πάντων, οι γυναίκες μπορούν να λένε ότι θέλουν χωρίς φόβο απέναντι στην οργή του σπαθιού μου. Πρέπει να είναι μια κακοήθεια κάποιου διεστραμμένου μάγου, που έβαλε άσκημες σκέψεις εκεί όπου -χωρίς καμιά αμφιβολία- φιλοξενούνται μόνο ξιαγάπτες σκέψεις για το πρόσωπό μου. Ναι, αυτό πρέπει να έχει συμβεί, γιατί είναι γνωστό ότι κάθε θηλυκή υπαρξη δεν μπορεί παρά να αναστενάζει με θαυμασμό και απόκρυφες επιθυμίες, κάθε που ακούγεται το όνομα

του πιο μεγάλου ιππότη, το δικό μου, δηλαδή. Δεν έχουμε, λοιπόν, παρά να περιμένουμε να περάσει η επίδραση του φίλτρου που θα της έχει δώσει ο μάγος, ή να συναντηθούμε, εγώ κι εκείνος, και τότε η δύναμη και η δικαιοσύνη που οπλίζουν το χέρι μου θα συντρίψουν τα μάγια και έτσι θα λήξει το πρόβλημα. Ας αφίσουμε, λοιπόν, ήσυχο τον Χούλιο, ίσως εκείνος τα καταφέρει ώστε αυτός ο Ιούλιος να μη μας πνίξει με τόσες βροχές.

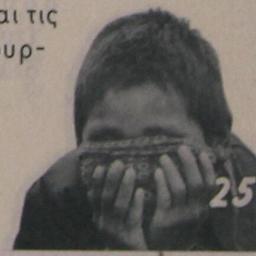
O Durito βάζει μέσα το κλαδί του ή το σπαθί του - αυτό εξαρτάται από τη φαντασία του δορυφόρου που τον κατασκοπεύει, όπως λέει. Εγώ δεν παραδίσομαι και αλλάζω στρατηγική:

— Έστω λοιπόν, κύριε και οδηγέ μου. Μακάρι που δυστυχής που μίλησε άσκημα ενάντια σας να απελευθερώθει σύντομα από τα μάγια και να έρθει να σας υποβάλει τα σέβη και τη λατρεία της. Και αν δεν γίνει έτσι, είθε να πέσουν επάνω της φρικτές τιμωρίες, να βρίσκει δουλειά μόνο ως εκπρόσωπος κάποιας από τις νεοφιλελεύθερες κυβερνήσεις που ταλανίζουν τον κόσμο, να της δώσουν θέση ψυχιάτρου κοντά στους πανίσχυρους εγκληματίες που νομίζουν ότι κυβερνούν τον πλανήτη, να...

— Φτάνει, φτάνει! Είναι αρκετές αυτές οι τιμωρίες για μια τέτοια ομορφιά - λέει μεγαλόψυχα ο Durito.

Εγώ συνεχίζω:

— Όσον αφορά το πρόβλημά μου, κύριε της σοφίας, σας εκλιπαρώ να με βοηθήσετε, γιατί η συνάντηση είναι ήδη μια πραγματικότητα στη La Realidad και όλοι περιμένουν κάποια ικανοποιητική εξήγηση για τις παντόφλες, τις τσατσάρες και τις οδοντόβουρτσες...

— Κάποια εξήγηση;
Ο Durito με κοιτάζει
σκληρά, όνομα και πράγμα.

— Ναι. Η πρόσκληση γράφει ότι εδώ θα ανακαλύψουν το μυστικό αυτής της παραξενιάς όλοι οι αστόχαστοι -συγγνώμη, όλοι οι καλεσμένοι ήθελα να πω- αυτής της συνάντησης, του λέω, προσπαθώντας να τον μαλακώσω.

— Καλά λοιπόν. Εάν γράφτηκε, γράφτηκε. Και είναι νόμος να τηρούμε το λόγο μας. Γράφε λοιπόν αυτά που θα σου υπαγορεύω. Πρέπει, όμως, να είσαι πολύ προσεκτικός, γιατί πρόκειται για μια συνεισφορά που θα φέρει επανάσταση στην πολιτική επιστήμη και θα διασκεδάσει λίγο τις κατηγορίες περί λογοκλοπής και τις άλλες μαγείες.

Έβγαλα αμέσως ένα στιλό διαρκείας, αφού βέβαια δεν είχα πένα. Ο Durito το έπιασε αμέσως και έβγαλε -ούτε εγώ κατάλαβα από πού- μια κομψή πένα με φτερό από στρουθοκάμπο και ένα μελανοδοχείο.

— Κι αυτό που βρέθηκε; τον ρωτάω, κοιτάζοντας μια την πένα και μια το μελανοδοχείο.

— Α! είναι δώρο από ένα σκαραβαίο από την Αφρική, απαντά με ύφος ο Durito.

— Από την Αφρική;

— Βέβαια. Ασφαλώς θα νομίζεις ότι μόνο εσείς οργανώνετε διπειρωτικές συναντήσεις. Κάνεις λάθος. Κι εμείς οι σκαραβαίοι συναντίμαστε, λέει ο Durito.

Δεν θέλησα να επιμείνω. Ούτε καν γνωρίζω εάν υπάρχουν σκαραβαίοι στην Αφρική. Αυτό που με ανησυχούσε και με πίεζε, ήταν να λύσω το αίνιγμα με τις παντόφλες, τις τσατσάρες και τις οδοντόβουρτσες.

— Έτσι, χωρίς άλλη καθυ-

στέρηση, άρχισα να σημειώνω όσα μου υπαγόρευε ο Durito, και που έχουν τίτλο:

Durito Το-νούμερο-που-ακολουθεί (Ο Νεοφιλελευθερισμός, οι παντόφλες, οι τσατσάρες, οι οδοντόβουρτσες και οι σάκοι [*]).

— Οι σάκοι; τον ρωτάω. Μα, η πρόσκληση δεν έγραφε τίποτα για σάκους...

— Δεν έγραφε; Εδώ λοιπόν βρίσκεται το πρόβλημα. Νομίζω ότι ξέχασα να αναφέρω τους σάκους. Είμαι σίγουρος ότι, εάν το είχα κάνει, θα είχαν οι πάντες κατανούσει απόλυτα αυτό το σημείο της πρόσκλησης. Τέλος πάντων, μη με διακόψεις άλλη φορά. Γράφε, γράφε, με πιέζει ο Durito.

Εγώ, παρόλες τις αμφιβολίες μου, συνέχισα να γράφω αυτά που έλεγε:

(α) Οι παντόφλες είναι μια επιλογή διαφορετική από τις μπότες. Εάν έδιναν βάση σε ό,τι έλεγα, δεν θα είχαν κουβαλάνει εδώ όλα αυτά τα διαφορετικά μοντέλα από μπότες και μποτάκια, προσπαθώντας -ανώφε- να προστατευθούν από τη λάσπη. Είτε φορούν μπότες είτε παντόφλες, το ίδιο θα γεμίσουν λάσπη και θα γλιστρούν με τον ίδιο ενθουσιασμό. Έτσι δεν είναι; Οι μπότες είναι άχρηστες, αλλά και επικίνδυνες. Θα είχαν φέρει λοιπόν ένα ζευγάρι παντόφλες, κι έτσι τουλάχιστον θα είχαν και μια καλή δικαιολογία για να μείνουν τόσον καιρό κολλημένοι εδώ και με τόση λάσπη.

Πρέπει, επίσης, να αναφέρω ότι οι παντόφλες βγαίνουν από τα πόδια με απίστευτη ευκολία, άνεση και ταχύτητα. Οι εραστές και τα παιδιά θα μου δώσουν δίκιο - εκτός των άλλων γιατί τα μοναδικά πλάσματα που μπορούν να κατανοήσουν την ουσία αυτού του μπνύματος, είναι τα παιδιά και οι εραστές.

Επιπλέον, πλοιστάζει ο χειμώνας και πρέπει να φροντίσουμε να προστατευθούμε από το κρύο. Με τις παντόφλες θα ζεστάνουμε τα πόδια μας, με τρόπο που θα προκαλέσει τη μανία του κόσμου της μόδας.

Άρα, πρέπει να γίνει μια διπειρωτική συνάντηση για τις παντόφλες και ενάντια στις μπότες. Ο τίτλος της θα είναι το ίδιο μακρύς με τον τωρινό, αλλά -πίστεψέ με πιο σαφής.

(β) Οι τσατσάρες είναι πολύ χρήσιμες σε συμβάντα όπου η νοσταλγία είναι ασθένεια μεταδοτική. Χαιδεύοντας (με τον κατάλληλο τρόπο) ένα κομμάτι χαρτί με μια τσατσάρα, έχεις ένα μουσικό όργανο. Με τη μουσική γεμίζεις χαρά την καρδιά και δίνεις φτερά στα πόδια. Ο χορός δεν έχει να κάνει με αυτά που λέγαμε για τις παντόφλες. Με χαρούμενη την καρδιά, τα πόδια αυθόρυμπα ακολουθούν τα βήματα του χορού. Και ο χορός δεν είναι παρά μια χαρούμενη μέθοδος για να συναντήσεις, και -δεν πρέ-

πει να το ξεχνάμε- αυτή εδώ είναι μια σύναντηση.

Άρα, οι τσατσάρες είναι απαραίτητες σε όλες τις διπειρωτικές συναντήσεις για την Ανθρωπότητα και ενάντια στο Νεοφιλελευθερισμό.

Α, ναι! Μ' αυτές μπορείς να κτενίσεις και τα μαλλιά σου.

(γ) Οι οδοντόβουρτσες έχουν μιαν ανεκτίμητη αξία όταν θέλεις να ξύσεις την πλάτη σου. Υπάρχουν σε πολλά χρώματα, σχέδια και μεγέθη. Ακόμα κι αν είναι πολύ διαφορετικές, όλες εκπληρώνουν την αποστολή μιας οδοντόβουρτσας, που -όλος ο κόσμος το γνωρίζει- είναι να ξύνει την πλάτη. Όλοι θα είναι σύμφωνοι -και το προτείνω ως αναφορά στο τελικό ανακοινωθέν- ότι το ξύσιμο είναι μια απόλαυση.

Άρα, οι οδοντόβουρτσες είναι απόλυτα αναγκαίες στις διπειρωτικές συναντήσεις για την Ανθρωπότητα και ενάντια στο Νεοφιλελευθερισμό.

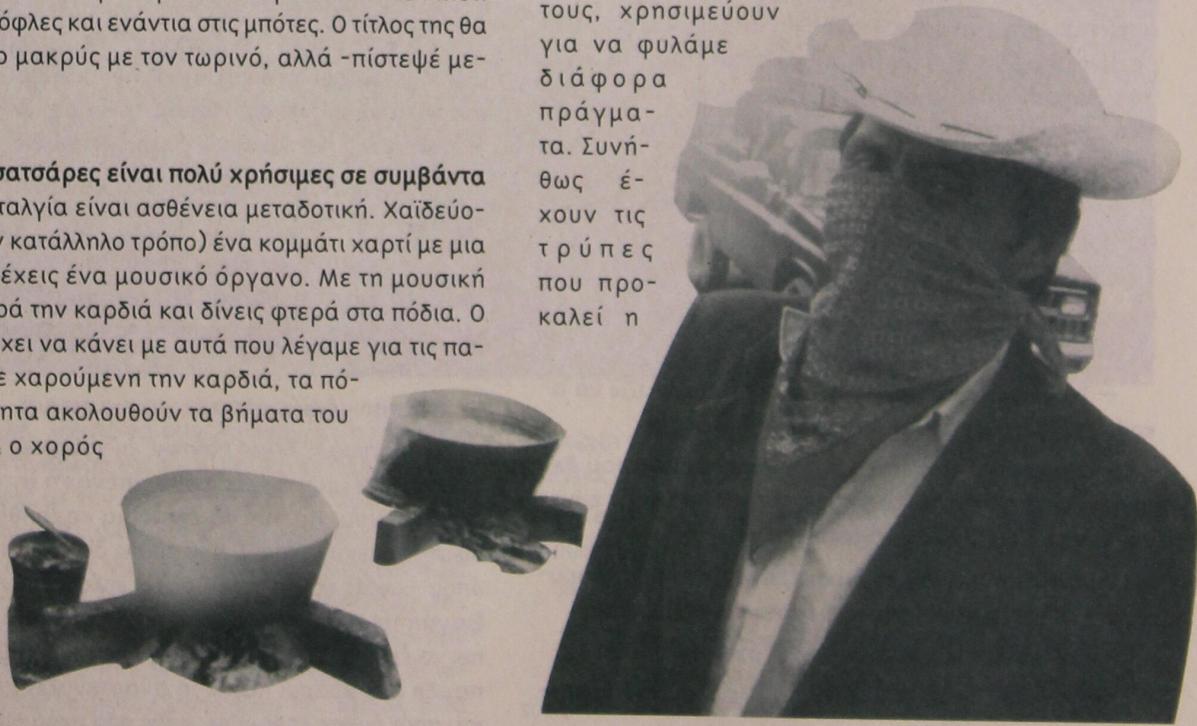
(δ) Οι παντόφλες αποδεικνύουν ότι η λογική και οι μπότες σε τίποτα δεν ωφελούν όταν λαχταράς να ονειρευτείς και να χορέψεις. Οι τσατσάρες αποδεικνύουν ότι για τη μουσική και τον έρωτα όλα είναι μια πρόφαση. Οι οδοντόβουρτσες αποδεικνύουν ότι είναι δυνατόν να είσαι διαφορετικός και ταυτόχρονα ίδιος με κάποιον άλλον.

(ε) Χορός, μουσική, ευχαρίστηση και συνείδηση του άλλου -αυτές είναι οι σημαίες για την ανθρωπότητα και ενάντια στο νεοφιλελευθερισμό. Αυτός που δεν το καταλαβαίνει είναι επειδή -σίγουρα- έχει χαρτόνι αντί για καρδιά.

(στ) Οι σάκοι μπορούν να ταξινομηθούν σε δύο τύπους: τους δικούς τους και τους δικούς μας.

(στ1) Οι δικοί τους είναι γνωστοί ως «χρηματιστήριο αξιών» και -παραδόξως- ξεχωρίζουν από το ότι στερούνται αξιών. Συνήθως είναι διάτρητοι και πολυκαιρισμένοι από τη χρήση των κερδοσκόπων, και μοναδική τους αρετή είναι ότι προκαλούν αύπνια και εφιάλτες στους κυβερνώντες.

(στ2) Οι δικοί μας είναι γνωστοί ως σάκοι, και, όπως υποδεικνύει και το όνομά τους, χρησιμεύουν για να φυλάμε διάφορα πράγματα. Συνήθως έχουν τις τρύπες που προκαλεί η

λήπη, αλλά που μπαλώνονται με προσδοκία και ελπίδα. Έχουν την υπέροχη αρετή να κρύβουν μέσα τους οδοντόβουρτσες, τσατσάρες και παντόφλες.

(ζ) **Φινάλε σε φορτίσμο.** Ένας σάκος που μέσα του δεν μπορεί να φυλάξεις μια οδοντόβουρτσα, μια τσατσάρα κι ένα ζευγάρι παντόφλες είναι ένας σάκος που δεν έχει καμιά απολύτως αξία.

Αυτά, λοιπόν, είναι τα 7 καθοριστικά και τελεσίδικα σημεία για την ανθρωπότητα και ενάντια στο νεοφιλελευθερισμό.

Αυτά. Τελεία και παύλα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

Όπου ο φημισμένος
περιπλανώμενος ιππότης
συζητάει με τον μιταρά ιπποκόμο του,
προετοιμάζουν τις αποσκευές τους
και αναγγέλλουν πράγματα
υπέροχα και τρομερά.

Ο Durito είχε μόλις βάλει τη σέλα του στον Πήγασο, που -για χελώνα- είναι αρκετά ανήσυχος. Ο Durito δεν είχε σταματήσει να μιλάει. Μερικές φορές νομίζεις ότι απευθύνεται στον Πήγασο, άλλες σ' εμένα και άλλες πάλι στιγμές μοιάζει σαν να μιλάει στον ίδιο του τον εαυτό. Προσπαθεί να μας πείσει ότι ήρθε η ώρα να πηγαίνουμε, ή προσπαθεί να πείσει τον εαυτό του;

— Πάμε σιγά-σιγά. Αφοσέ τα αυτά τώρα. Υπήρξα τρελός και εξακολουθώ να είμαι...

Είναι προφανές ότι ο Durito προσαρμόζει τη λογοτεχνική ιστορία όπως τον βολεύει καλύτερα.

Πάει κι έρχεται με μια φούρια, που -αν δεν ήταν η σοβαρότητα που πάντα τον διακρίνει- θα νόμιζες ότι ακολουθεί τα βήματα ενός πολύπλοκου χορού. Νοιώθω λυπημένος γιατί, μαζεύοντας τα πράγματά μου, διαπιστώνω πόσο λιγοστά υπάρχοντα έχω. Ωστόσο, έχω στάρι και αυτό είναι αρκετό. Ο Durito, αντίθετα, κουβαλάει ολόκληρα φορτία από βιβλία στη ράχη του Πήγασου.

— Θα μπορούσα να μάθω πού πάμε; ρωτάω τον Durito, επωφελούμενος από τη στάση που κάνει για να ξεκουραστεί. Ο Durito δεν έχει ακόμα ξαποστάσει, κι έτσι κάνει κάποιες αόριστες χειρονομίες, δείχνοντας προς οποιαδήποτε κατεύθυνση.

— Κι αυτό πέφτει πολύ μακριά; τον ξαναρωτάω.

Ο Durito τελικά ξαναβρίσκει τις δυνάμεις του, και μου λέει:

— Χρέος του κάθε περιπλανώμενου ιππότη είναι να τριγυρνάει στον κόσμο, μέχρι που να μην υπάρχει ούτε μία γωνιά στη γη όπου κάποια αδικία θα μένει ατιμώρητη. Το καθήκον είναι παντού και πουθενά. Πάντα βρίσκεται κοντά, αλλά ποτέ δεν το προφταίνεις. Οι περιπλανώμενοι ιππότες καλπάζουν κυνηγώντας το αύριο. Όταν το προφτάσουν, θα σταματήσουν. Άλλα σύντομα θα πρέπει να ξαναρχίσουν την πορεία τους, γιατί το αύριο θα έχει πάλι απομακρυνθεί, συνεχίζοντας το δρόμο του, και θα έχει ήδη φύγει μακριά.

— Και τί κουβαλάμε; τον ρωτάω, λίγο πιο σοβαρά.

— Την ελπίδα..., μου απαντάει ο Durito, και μου δείχνει το σάκο που είναι κρεμασμένος στον ώμο του. Ανεβαίνοντας στον Πήγασο, προσθέτει:

— Δεν χρειαζόμαστε τίποτε άλλο. Αυτή είναι αρκετή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

Όπου η σελήνη
κάνει πρόβα ένα χορό,
που πολύ θυμίζει αυτόν
του έρωτα και της χαράς.

Ολόγιομπ και πάλι η σελήνη, προσπαθεί να αναδείξει τη φιλαρέσκειά της πίσω από το φράχτη των βουνών της ανατολής. Με προσοχή, μαζεύει τη μακριά και στρογγυλή της φούστα, σπρώχνει μπροστά μερικές πτυχές, και ανεβαίνει πίσω από τα βουνά, σαν να ανεβαίνει σκαλοπάτια. Όταν φθάνει στην κορυφή, απλώνει το άσπρο της μεσοφόρι και κάνει μια στροφή γύρω από τον εαυτό της. Η λάμψη της αντανακλάται στην καθρέφτη των βουνών και τη στολίζει με χρώματα λιλά και γαλαζωπά. Ένας άνεμος της χαιδεύει το πρόσωπο και την ανεβάζει ψηλά. Με μάτια που δεν βλέπουν, μάταια προσπαθεί ο άνεμος να κοιτάξει κάτω από το μεσοφόρι της, που έχει υγράνει η βροχή. Ούτε η σελήνη μπορεί να δει τον άνεμο -όχι για κανέναν άλλο λόγο, αλλά επειδή η ματιά της είναι μαγνητισμένη από την ίδια της την εικόνα, στην αντανάκλαση που της χαρίζει μια λιμνούλα από βροχή, από την πραγματικότητα κάτω στη γη. Τελικά, η σελήνη προσφέρει το μπράτσο και τη μέση της στον άνεμο. Τριγυρίζουν μαζί. Περνούν τη νύχτα παρέα. Χορεύοντας. Βρεγμένοι και χαρούμενοι. Όμως, η νυχτερινή πίστα αρχίζει σιγά-σιγά και σβήνει, και η σελήνη, μετά από τόσες ώρες, έχει πια κουραστεί. Ο άνεμος, κρατώντας τη πάντα σφιχτά από τη μέση, την οδηγεί πέρα, στα βουνά της δύσης. Τυφλός πάντα, προσπαθεί ν' αποθέσει ένα αποχαιρετιστήριο φιλί στο μάγουλο της σελήνης -μα λαθεύει, και φιλά τα χείλη της. Λαθεύει; Η σελήνη τον συγχωρεί, αλλά πρέπει να βιαστεί. Πριν αφεθεί να γλιστρήσει προς τη δύση, η σελήνη ξεχωρίζει δύο φιγούρες: μια μικρή και στρογγυλή, μια άλλη ψηλή και άχαρη. Δεν ξέρει αν πηγαίνουν ή αν έρχονται, αλλά ξέρει ότι περπατούν. Γι' αυτό και τους χαρίζει την πιο τρυφερή της λάμψη πριν να κρυφτεί εντελώς -λάμψη που, για μια στιγμή, δημιουργεί την ψευδαίσθηση ότι οι δύο φιγούρες προχωρούν για κει ψηλά, για να φτάσουν στη σελήνη...

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI

Όπου ο αφηγητής
παρεκκλίνει από το θέμα,
αφήνει στη μέση τη βροχή και τη σελήνη,
και αρχίζει να μιλάει
για τα βάσανα και τις πίκρες
και για όλα αυτά
που βασανίζουν τους ανθρώπους
που τριγυρνούν εδώ γύρω,
συμπεριλαμβανομένου
και αυτού του ίδιου.

Η σελήνη μόλις που ξεχωρίζει πια. Κρύφτηκε για να ξαναφανεί, σαν υπόσχεση μεταμφιεσμένη σε λουλούδι.

Αλλά η βροχή, ζηλιάρα όπως είναι, την τραβάει πίσω από σύννεφα και ομίχλες. Είναι ένα ξημέρωμα, που πονάει σαν μοναχιά. Ο αφηγητής είναι μόνος, νιώθει ότι έχει το δικαίωμα να πάψει να αφηγείται αυτά που συμβαίνουν και αυτά που του υπαγορεύουν, και παίρνει την απόφαση να βγάλει από μέσα του, με ένα κοφτερό ανοιχτήρι από λέξεις, μια λύπη τόσο βαθιά, που του θολώνει τη ματιά και του μπερδεύει τα βήματα. Λέει, λοιπόν -νί, μάλλον, σιγοψιθυρίζει:

»Πόσο θά 'θελα νά 'xa τον άνεμο πατρίδα και το αύριο σημαία... Πόσος κόσμος θα υπήρχε, πόσα χρώματα... Πόσες λέξεις για να ονομάσεις την επίδια...«

Να είναι, άραγε, αυτή η στιγμή να μιλήσουμε για το θάνατο; Γιατί υπάρχουν όλοι εκείνοι που πέθαναν μέσα στον αγώνα, για να μπορώ εγώ τώρα να φαντάζομαι τόσον κόσμο, τόσα χρώματα, τόσες ελπίδες. Να 'vai, άραγε, αυτός ο κατάλληλος τόπος να μιλήσουμε για το θάνατο; Όχι;

Ποιος θα τους πει, λοιπόν, ότι εδώ υπήρχαν άνθρωποι ζωντανοί που πέθαναν, με το όνειρο ότι κάποια μέρα θα μπορούσαν να φτάσουν εδώ κάποιοι από τους καλύτερες γυναίκες που έχει γεννήσει αυτός ο αιώνας; Ποιος θα ζητήσει μια μικρούλα θύμηση -ένα «μη με ξεχνάς»- από όλον αυτόν τον κόσμο, για τους ζαπατίστας που έπεσαν στη μάχη για την ανθρωπότητα και ενάντια στο νεοφιλελευθερισμό; Πού είναι τα καθίσματα για να καθίσουν εκείνοι -οι νεκροί μας- εδώ, μαζί μας; Σε ποιο τραπέζι συζήτησης έχει τεθεί το μήνυμα απ' το αίμα τους στους δρόμους και τα βουνά; Ποιος είναι ο συντονιστής στη συζήτηση που κάνουν οι

σιωπές τους; Πώς αποτίμαται το αίμα αυτών των νεκρών που μας χάρισαν φωνή, πρόσωπο, στόμα και αύριο;

Μπορώ να μιλήσω; Μου επιτρέπετε να μιλήσω, σ' αυτή τη γιορτή, για τους νεκρούς μας; Στο τέλος-τέλος, είναι χάρη σ' εκείνους που μπορούμε εμείς να κάνουμε αυτή τη γιορτή. Θα μπορούσε κάποιος να πει ότι εμείς βρισκόμαστε σήμερα εδώ επειδή δεν βρίσκονται εκείνοι. Δεν θα μπορούσε;

Έχω έναν αδελφό νεκρό. Υπάρχει κανείς που δεν έχει έναν αδελφό νεκρό; Έχω έναν αδελφό νεκρό. Τον σκότωσε μια σφαίρα στο κεφάλι. Ήταν το χάραμα της Ιητί Γενάρη του 1994. Πολύ πρωινή η σφαίρα... Πολύ πρωινός ο θάνατος που φίλησε τον αδελφό μου στο μέτωπο... Δεν μπορούσα να κρύψω τον αδελφό μου μέσα στο σακίδιό μου -φύλαξα, όμως, τη σφαίρα που τον σκότωσε. Κάποιο άλλο χάραμα τη ρώτησα τη σφαίρα από πού ερχόταν, κι εκείνη απάντησε: από το όπλο του στρατιώτη της κυβέρνησης των ισχυρών που υπηρετεί άλλους ισχυρούς που υπηρετούν άλλους ισχυρούς σε ολόκληρο τον κόσμο. Δεν έχει πατρίδα η σφαίρα που σκότωσε τον αδελφό μου.

Ούτε, όμως, κι ο αγώνας έχει πατρίδα -ο αγώνας για να έχεις κοντά σου τ' αδέλφια σου, και όχι σφαίρες στα σακίδια. Γι' αυτό και οι Ζαπατίστας έχουν πολλές και μεγάλες τσέπες στις στολές τους. Όχι για να κρύβουν σφαίρες. Για να κρύβουν αδέλφια. Αυτός πρέπει να είναι ο σκοπός που υπάρχουν όλες οι τσέπες και όλοι οι σάκοι.

Και τα βουνά είναι κι αυτά ένας σάκος για να κρύβονται τ' αδέλφια. Μερικές φορές τα βουνά μοιάζουν με θάλασσα. Μερικές φορές η νύχτα

μοιάζει με χαραυγή. Η θάλασσα. Το αύριο. Η χαραυγή [****] Η θάλασσα και το αύριο δεν έχουν φύλο. Ίσως γι' αυτό να υπάρχουν. Ίσως γι' αυτό να μας γεννούν τόση επιθυμία.

Πόσο πονάει το να φεύγει! Πόσο δύσκολο είναι να μένεις!

Ήρθε η ώρα να φύγω. Θα 'θελα μόνο να σας πω δυό λόγια:

Η καρδιά είναι ένας σάκος όπου χωράνε και η θάλασσα και το αύριο. Και το ζήτημα δεν είναι τι να κάνουμε για να χωρέσουμε τη θάλασσα και το αύριο στην καρδιά μας, αλλά το πώς θα πιστέψουμε ότι η καρδιά είναι ακριβώς αυτό: ένας σάκος για να φυλάμε τη θάλασσα και το αύριο...

Φεύγει, λοιπόν, ο αφηγητής. Φεύγει μαζί με τη νύχτα. Φεύγει μαζί με τη βροχή. Φεύγει αγκαλιά με τον Ιούλιο. Ο αφηγητής φεύγει και παίρνει μαζί του τη νύχτα, τη βροχή και τον Ιούλιο. Ο άλλος, ο Χούλιο, μένει πίσω για να βάλει σε μια τάξη την αποστολή για «Το γύρο της μέρας σε ογδόντα κόσμους». Κάποιο ταξίδι ετοιμάζει ο Χούλιο -το ταξίδι στη χώρα των κρονόπιο:

«Κάποτε ο κρονόπιο θα επισκεφθεί τη χώρα και μια μέρα θα γυρίσει στη δίκη του και θα γράψει τις αναμνήσεις του ταξιδιού του σε χρωματιστά χαρτάκια και θα τα σκορπίσει παντού γύρω από το σπίτι του, για να μπορεί ο καθένας να τα διαβάσει. Στους φάμας θα δώσει χαρτάκια γαλάζια, γιατί ξέρει ότι μόλις τα διαβάσουν θα γίνουν πράσινοι -κι όλος ο κόσμος γνωρίζει ότι στους κρονόπιο αρέσει αυτός ο συνδυασμός χρωμάτων. Στους εσπεράνσας, που κοκκινίζουν πάντα όταν δέχονται κάποιο δώρο, ο κρονόπιο θα δώσει χαρτάκια λευκά για να τους ανάψει τα μάγουλα -κι έτσι ο κρονόπιο, από τη γωνιά του σπιτιού του, θα απολαμβάνει όλα αυτά τα διαφορετικά και υπέροχα χρώματα που θα σκορπίζουν προς όλες τις κατευθύνσεις, μεταφέροντας τις αναμνήσεις του ταξιδιού του».

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Όπου εξηγείται γιατί δεν βγαίνει ο λογαριασμός και αποδεικνύεται ότι η πρόσθεση και η αφαίρεση είναι χρήσιμα πράγματα μόνο όταν πρόκειται να προσθέσεις ελπίδες και να αφαιρέσεις κυνισμούς.

Nai, το γνωρίζω ότι ο τίτλος ήταν «Μήνυμα σε 7 φωνές 7» και ότι οι φωνές ήταν μόνο 6 και ότι δεν γίνεται να τελειώσει εδώ εφόσον ο τίτλος το έλεγε ξεκάθαρα, μέχρι που το επαναλαμβανει 7 φορές ότι είναι 7 φορές 7. Όμως, ο κύριος και αφέντης μου, ο περιπλανώμενος ιππότης που είναι μάγος στο να ερωτεύεται και στο να μάχεται, ο Don Durito de La Lacandona, είπε ότι ήρθε η ώρα να φύγουμε, ότι πρέπει πια να αποχωρήσουμε, και ότι η έβδομη φωνή, αυτή που αξίζει τον κόπο και μετράει, ο έβδομος λόγος, πέφτει σε όλους εσάς.

Αντίο, λοιπόν, και μακάρι κάποιος να μας γράψει και να μας διηγηθεί πώς τελείωσε όλη αυτή η ιστορία.

Γεια σας, και να ξέρετε ότι, αν σας ζητήσουν ληστές

το σάκο ή τη ζωή σας, θα πρέπει να σάς πάρουν τη ζωή σας.

Από τα βουνά του Μεξικάνικου Νότου

El SupMarcos

Πλανήτης Γη, Ιούλιος 1996

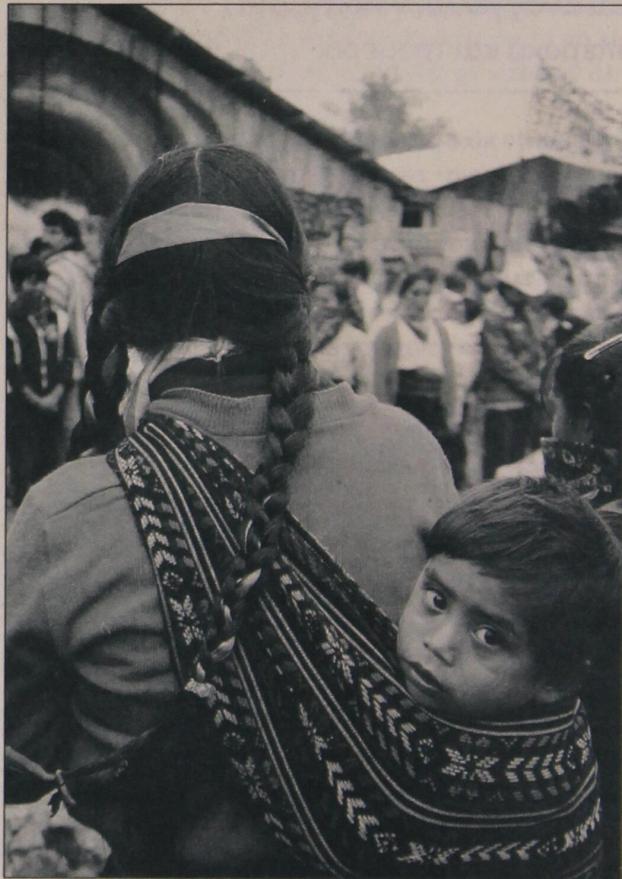
Υ.Γ.: Ήδη έχει φύγει ο Durito, παρέα με τον μπριόζο Πήγασό του. Ο Πήγασος είναι μια κελώνα που παθαίνει λίγγους σε ταχύτητες μαγαλύτερες από 50 εκατοστά την ώρα, και αυτό σημαίνει ότι θα τους πάρει κάμποση ώρα μέχρι να φτάσουν στην έξοδο.

Έχω, λοιπόν, λίγο χρόνο να σας καλωσορίσω στα βουνά του Μεξικάνικου νότου, σε έναν τόπο όπου οι σάκοι που κρύβουν τις αληθινές αξίες, είναι οι δικοί μας, οι δικοί σας, οι σάκοι όλων μας...

Γειά σας και πάλι. Νά 'χετε υγεία και πολύ-πολύ ελπίδα και ταπεινοφροσύνη για να μπαλώνετε σάκους, τσέπες και σακίδια...

O Sup, που τά 'χει χάσει επειδή ξέχασε

πού είναι η είσοδος και πού η έξοδος.

Σ.Τ.Μ.

(*) Bolsa: Λογοπαίγνιο του συγγραφέα. Bolsa σημαίνει σάκος, τσάντα, αλλά και χρηματιστήριο (bolsa de valores).

(**) «Μπουκάλι στη θάλασσα» (Botella al mar): διήγημα του Χούλιο Κορτάσαρ.

(***) Julio: ο μήνας Ιούλιος, αλλά και το κύριο όνομα Χούλιο.

(****) Cronopios, famas, esperanzas: όντα-πλάσματα της φαντασίας του Χούλιο Κορτάσαρ (Historias de Cronopios y de Famas, 1962 — ελλ. έκδ.: Ψυλον, 1983).

(*****) «El mar. La mar. El mañana. La mañana.» -στο πρωτότυπο. El mar = η θάλασσα (ο πλέον συνήθης τύπος). Το «la mar» είναι περισσότερο λογοτεχνικός, «τρυφερός» ή «θαλασσινός» τρόπος αναφοράς στη θάλασσα. El mañana = το αύριο, το μέλλον. La mañana = το πρωί.

.....από τα βουνά

ΜΕΞΙΚΟ 29/8/1996

ΠΡΟΣ: ΤΟΥΣ μαχητές και τη διοίκηση του EPR

ΑΠΟ: τον subcomandante insurgente Marcos,
Comandancia General del EZLN

Σας γράφω στο όνομα των αντρών, γυναικών, παιδιών και πλικιωμένων, από τις βάσεις υποστήριξης του EZLN, των μαχητών, αντρών και γυναικών, οργανωμένων ή όχι στις γραμμές του EZLN. Είμαστε γνώστες και των δύο συνεντεύξεων που δώσατε πρόσφατα σε εθνικές εφημερίδες. Αναγνωρίζουμε τον τόνο εκτίμησης που χρησιμοποιείτε όταν αναφέρεστε σ' εμάς. Σεβόμαστε όποιον μας σέβεται. Γι' αυτό το λόγο ακριβώς, δεν σεβόμαστε την κυβέρνηση γιατί δεν μας αντιμετωπίζει με σοβαρότητα. Σήμερα όμως, σας γράφω για ένα ζήτημα που θίγετε στις δηλώσεις σας. Συγκεκριμένα, αναφέρομαι στα λεγόμενά σας ότι «έναν εμφανιζόταν οποιοδήποτε πρόβλημα που οδηγούσε τον EZLN να εγκαταλείψει το διάλογο, θα είχε την αμέριστη υποστήριξή μας, όπως ήδη έχει την εκτίμησή μας» (La Jornada 27/8/96). Όπως ήδη γνωρίζετε από τον Τύπο, ο λαός της περιοχής μας αποφάσισε να ακυρώσει τη συμμετοχή του στο διάλογο ο οποίος, για μια ακόμα φορά, βρίσκεται σε κρίση. Οι λόγοι της απόφασης αναφέρονται σε ανακοίνωσή μας και δεν θα τους επαναλάβω. Θέλω μόνο να σας δηλώσω ότι δεν επιθυμούμε την υποστήριξή σας. Δεν την χρειαζόμαστε, δεν την αναζητούμε, δεν την επιθυμούμε. Διαθέτουμε τα δικά μας μέσα -ταπεινά, είναι αλήθεια- αλλά

δικά μας. Μέχρι σήμερα είμαστε υπερήφανοι που δεν οφείλουμε τίποτα σε καμιά πολιτική οργάνωση, εθνική ή ξένη. Η υποστήριξη που θέλουμε, αναζητούμε και χρειαζόμαστε είναι αυτή της Κοινωνίας των Πολιτών στο Μεξικό και διεθνώς, αυτό που θα επιθυμούσαμε είναι ειρηνικές κινητοποιήσεις.

Δεν είναι οπλισμός, μαχητές ή στρατιωτικές επιχειρήσεις αυτό που χρειαζόμαστε. Οπλισμό και μαχητές διαθέτουμε αρκετούς. Όσον αφορά τις στρατιωτικές επιχειρήσεις έχουμε την ικανότητα που έχουμε κι αυτή μας αρκεί. Αυτό που αναζητούμε, χρειαζόμαστε και θέλουμε είναι, όλος αυτός ο κόσμος που δεν συμμετέχει σε κόμματα και οργανώσεις να ξεκαθαρίσει τι θέλει και τι δεν θέλει, και να οργανώσει το αγώνα του για να το πετύχει (κατά προτίμη με ειρηνικές μεθόδους). Όχι για να πάρει την εξουσία, αλλά για να την ασκήσει. Θα χαρακτηρίζατε τις θέσεις μας ουτοπικές και παράδοξες, αλλά αυτές είναι οι θέσεις των ζαπατίστας.

Ακολουθείστε εσείς τον δρόμο σας και επιτρέψτε μας να ακολουθήσουμε τον δικό μας. Δεν επιθυμούμε ούτε σωτήρες ούτε εξαγορά της ελευθερίας μας. Οποιοδήποτε κι αν είναι το πεπρωμένο μας, θέλουμε να είναι δικό μας.

Μην ανησυχείτε. Δεν πρόκειται να σας "επιτεθούμε". Δεν έχουμε πέσει στην παγίδα της εξουσίας που

προωθεί τη σύγκρουση ανάμεσα στο "καλό" και το "κακό" αντάρτικο. Δεν σας θεωρούμε εχθρούς μας, ούτε είμαστε εχθρός σας. Δεν σας θεωρούμε ανταγωνιστές στην καθοδήγηση των αγώνων στο Μεξικό, γιατί δεν έχουμε πρόθεση να καθοδηγήσουμε άλλον αγώνα εκτός από τον αγώνα για τη δική μας αξιοπρέπεια. Δεν προσυπογράφουμε κανέναν από τους υποτιμητικούς χαρακτηρισμούς που σας αποδίουν (και που χθες ακόμα χρησιμοποιούσαν για μας). Το να αποδείξουμε ότι αυτοί οι χαρακτηρισμοί ήταν ανυπόστατοι και να τους καταρρίψουμε, μας κόστισε, εκτός από νε-

κρούς, πολύ προσπάθεια και υπομονή. Την αγνώριστη δεν την κερδίσαμε με τα όπλα. Την κατακτήσαμε μέσα από μια πολύχρονη πολιτική δουλειά με εκείνους που τώρα είναι οι πηγέτες μας -οι ινδιάνικες κοινότητες- και με το διάλογο που είχαμε το προνόμιο να αναπτύξουμε, μέσα στη χώρα μας και διεθνώς, ακόμα και με κίνδυνο της ασφάλειας, αυτονομίας και ανεξαρτησίας μας.

Αναφέρομαι στα παραπάνω για να τονίσω, ότι δεν είναι οι πολιτικοί αρχηγοί (ακόμα κι αν είναι αντάρτες) που επιτυγχάνουν την αναγνώριση ενός κινήματος, ούτε οι δηλώσεις αρμοδίων της κυβέρνησης (οι οποίες είναι για γέλια) οι οποίοι, χθες ακόμα, έσπευδαν να μας χαρακτηρίσουν "τρομοκράτες" και υποστήριζαν ότι δε διαθέτουμε κοινωνική βάση, αλλά αποτελούσαμε προϊόν "τεχνητής μεταφύτευσης" ομάδων ριζοσπαστών με "ιδεολογίες της δεκαετίας του '70" μέσα στις ινδιάνικες κοινότητες.

Σήμερα οι ίδιοι, σπεύδουν να σας χαρακτηρίσουν ως "τρομοκράτες" σε αντίθεση με τον EZLN που -όπως λένε- διαθέτει υπαρκτή κοινωνική βάση.

Χωρίς αμφιβολία όμως, αυτό που πρέπει να υπογραμμίσω και να επαναλάβω είναι, ότι είμαστε διαφορετικοί. Και η διαφορά μας, δεν βρίσκεται όπως επιμένετε να θεωρείτε -μαζί με 'σας και διάφοροι άλλοι- στο ότι εσείς δεν κάνετε διάλογο με την κυβέρνηση, στοχεύετε στην εξουσία, δεν έχετε αποκηρύξει τον ένοπλο αγώνα, ενώ αντίθετα εμείς κάνουμε διάλογο (ΠΡΟΣΟΧΗ! όχι μόνο με την κυβέρνηση, αλλά κυρίως με την κοινωνία,

τους πολίτες στη χώρα μας και διεθνώς), δεν αγωνιζόμα-

στε για να κατακτήσουμε την εξουσία και δεν επιδιώκουμε τη σύγκρουση με τον ομοσπονδιακό στρατό (πρόκληση που ποτέ δε θα μας συγχωρήσουν).

Η βασική μας διαφορά βρίσκεται στο ότι οι πολιτικές μας προτάσεις είναι εκ διαμέτρου διαφορετικές κι αυτό είναι εμφανές από τις θέσεις αλλά και την πρακτική των οργανώσεών μας;

Χάρη στην εμφάνισή σας, αρκετός κόσμος θα μπορέσει να κατανοήσει ότι αυτό που κάνει τις υπάρχουσες πολιτικές οργανώσεις διαφορετικές δεν είναι τα όπλα και οι μάσκες, αλλά η πολιτική τους πρόταση. Εμείς έχουμε χαράξει ένα δρόμο νέο και ριζοσπαστικό. Τόσο καινούργιο και ριζοσπαστικό που όλα τα πολιτικά ρεύματα μας έχουν κριτικάρει και μας παρατηρούν λίγο ενοχλημένοι -κι εσάς συμπεριλαμβανομένων. Δεν μας φαίνεται παράξενο, νιώθουν λίγο στενάχωρα, όχι άνετα μαζί μας. Όμως αυτές είναι οι επιλογές των ζαπατίστας.

Τώρα που σας γράφω, ακούω τα νέα που αναφέρονται στις στρατιωτικές και προπαγανδιστικές σας επιχειρήσεις στο Guerrero, Oaxaca και την πολιτεία του Μεξικού. Μου φαίνεται ότι προκάλεσαν έκπληξη, δημιούργησαν πίεση και απέδειχαν για μια ακόμα φορά ότι αυτή η κυβέρνηση οικοδομεί μια εικονική πραγματικότητα σπριζόμενη στα λόγια των λειτουργών της και όχι στα έργα τους.

Χωρίς αμφιβολία, την προπαγανδιστική επιχείρηση που πραγματοποιήσατε στην Chiapas, τη χαρακτηρίζω ανώφελη και επιπόλαιη. Αυτή σας η ενέργεια συνέπεσε με τη λήξη του δημοψηφίσματος (consulta) στις περιοχές μας κι έθεσε σε κίνδυνο τη ζωή και την ελευθερία των ινδιάνων που εκείνες τις μέρες ήταν υπεύθυνοι για τη συλλογή των αποτελεσμάτων της θέλησης του λαού μας.

Αγνοούσατε ότι πραγματοποιούσαμε το δημοψήφισμα;

Ποια ήταν η σκοπιμότητα μιας προπαγανδιστικής επιχείρησης στην Chiapas εφ' όσον ήδη είχατε αποδείξει ότι έχετε την ικανότητα να μετακινείστε σε διαφορετικά τμήματα της χώρας;

Για να δείξετε ότι έχετε επιρροή στις ζώνες του EZLN;

Πέσατε στην παγίδα του "παιχνιδιού των αντίζηλων" που σας πρότεινε η κυβέρνηση;

Το κόστος της πράξης σας αυτής δε θα το πληρώσετε εσείς, αλλά οι ινδιάνικες κοινότητες των ζαπατίστας (που σας υπενθυμίζω ότι εδώ και 1.000 περίπου μέρες αντιστέκονται με την ένοπλη εξέγερση.... και την ποίησή τους).

Ο ομοσπονδιακός στρατός έχει εντείνει τις πιέσεις στην περιοχή μας και στο βόρειο τμήμα της έχουν δημιουργήσει στρατόπεδα.

Η κυβέρνηση υποστηρίζει ότι δεν παραβιάζει το πνεύμα του διαλόγου με τους παραπάνω χειρισμούς, αλλά ότι οι διάφορες επιχειρήσεις της στρέφονται ενάντια στον EPR. Έτσι έχουν τα πράγματα. Δεν τα δραματοποιούμε. Εσείς δηλώσατε ότι δεν επιδιώκετε να παρέμβετε στον διάλογο. Ήδη, όμως, το κάνατε και το γνωρίζετε καλά. Γιατί να λέτε ψέματα;

Δεν προβάλλουμε απαιτήσεις, ζητάμε να έχετε συνέδηση των πράξεών σας και να μην ψεύδεσθε.

Τελειώνοντας, πιστεύω ότι περαιτέρω συνέπειες των πράξεών σας θα φανούν στο μέλλον. Κατά τη γνώμη μου αναμένεται μια έντονη καμπάνια που θα σας κατηγορεί σαν "τρομοκράτες", "εγκληματίες" κ.λ.π. Απ' ότι ακούω, ήδη, στελέχη της κυβέρνησης και επιχειρηματικοί κύκλοι πιέζουν ώστε να συνεχιστεί ο γραμμή του "καλού αντάρτικου ενάντια στο κακό αντάρτικο" προχωρώντας

σε συγκρίσεις ανάμεσα στον EZLN και τον EPR επιδιώκοντας να μας "καλοπιάσουν" και να σας συκοφαντήσουν.

Ποιος μπορεί όμως να ξεχάσει την παθητική φιγούρα του Zedillo την 9/2/95 όταν με τα ίδια επιχειρήματα που σήμερα εκτοξεύει εναντίον σας, εξαπέλυσε την απούχημένη στρατιωτική επίθεση που επεδίωκε την εξοντωσή μας;

Ίσως να έχουν ξεχάσει οι αξιωματούχοι της κυβέρνησης και τα μέσα επικοινωνίας ότι μέχρι πολύ πρόσφατα επεδίωκαν την εξόντωσή μας και σήμερα αποδέχονται την "κοινωνική μας βάση" και αναγνωρίζουν ότι οι διεκδικήσεις μας είναι βάσιμες. Εμείς όμως δεν ξεχάσαμε.

Αναμένοντας επίσης σκλήρυνση των κυβερνητικών θέσεων εναντίον μας και ήδη συζητείται στρατιωτική λύση. Το σκηνικό που θα στηθεί απέναντι στην κοινή γνώμη είναι σχεδόν έτοιμο και δεν έχουμε πολλές αυταπάτες στον αφορά τη διάθεσή τους για διαπραγματεύσεις.

Εσείς παλεύετε για την κατάκτηση της εξουσίας. Εμείς για δημοκρατία, ελευθερία, δικαιοσύνη. Δεν είναι το ίδιο. Ακόμα κι αν εσείς τα καταφέρνατε και κατακτούσατε την εξουσία, εμείς θα συνεχίζαμε να παλεύουμε για δημοκρατία, ελευθερία και δικαιοσύνη.

Όποιος κι αν είναι στην εξουσία, οι ζαπατίστας αγωνίζονται και θα αγωνίζονται για δημοκρατία, ελευθερία και δικαιοσύνη.

Αυτά προς το παρόν. Σας επαναλαμβάνουμε την επιθυμία μας να μην προχωρήσετε σε καμμία στρατιωτική επιχείρηση σαν υποστήριξη στον αγώνα μας, οποιαδήποτε κατάσταση κι αν αντιμετωπίσουμε στο μέλλον. Είμαστε σίγουροι ότι θα κατανοήσετε τα παραπάνω και θα κρατηθείτε σε απόσταση.

Σας ευχόμαστε υγεία και ένα καλό καταφύγιο απέναντι σ' αυτά που έρχονται.

...από τα βουνά του μεξικανικού νότου
Subcomandante Insurgente Marcos
Μεξικό, Αύγουστος '96.

ΥΓ.

Σε μια από τις πρώτες σας εμφανίσεις στον τύπο κάποιος επικεφαλής σας, αναφέρθηκε με ανακρίβειες γύρω από τον EZLN.

Σας ζητάμε, για ο, τιδήποτε σχετικά με την ιστορία του EZLN να απευθύνεστε σ' εμάς κι όχι στις πληροφορίες των λιποτακτών της CISEN ή άλλων οργανισμών των μυστικών υπηρεσιών.

Γνωρίζετε ήδη ότι για το κίνημά σας πολλά λέγονται, αλλά εμείς ποτέ δεν αναφερθήκαμε σ' αυτά μιλώντας για τον EPR.

Ευχαριστούμε.

Διακοπή του διαλόγου του San Andrés

Ανακοίνωση της Παράνομης Επαναστατικής Επιτροπής
Ινδιάνων - Γενικής Διοίκησης του EZLN

Μεξικό 29/8/1996

I. Ο Διάλογος του San Andrés διεκόπη λόγω της κυβερνητικής στρατηγικής μη τίρησης των συμφωνηθέντων και διαρκών υπαναχωρήσεων.

-Μη τίρηση των συμφωνηθέντων:

Μετά τις πρώτες συμφωνίες του San Andrés στο θέμα «Δικαιώματα και κουλτούρα των Ινδιάνων» η κυβέρνηση ακολούθησε τακτική διαρκούς αναβολής της τίρησης των συμφωνηθέντων και παρουσίασης εμποδίων σε παράλογο βαθμό μπροστά σε οποιοδήποτε μέτρο οδηγούσε στη συγκεκριμένη ποίηση και εφαρμογή των συμφωνηθέντων. Όπως είχαμε επισημάνει από την αρχή, τα «χαρτιά» δεν εγγυώνται τίποτα και δεν μεταφράζονται σε λύσεις στα σοβαρά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι ινδιάνικες κοινότητες, εάν δεν συνοδεύονται από συγκεκριμένες πράξεις. Ο EZLN αποδέχθηκε τις συμφωνίες με στόχο να αποδείξει στους ινδιάνους, στο λαό του Μεξικού και τη διεθνή κοινή γνώμη ότι η κυβέρνηση δεν επιθυμεί την ουσιαστική επίλυση των προβλημάτων των Ινδιάνων μας. Η κυβέρνηση στα λόγια εμφανίζεται διατεθειμένη να το κάνει αλλά σε καμμία περίπτωση δεν πρόκειται να διαφοροποιήσει ουσιαστικά τη σχέση ανάμεσα στους μεξικανούς Ινδιάνους και το υπόλοιπο έθνος.

(...) Οι διαπραγματεύσεις του San Andrés υπογράφουν την αποτυχία τους στο βαθμό που δεν τηρούνται τα συμφωνηθέντα:

- Υπαναχωρήσεις:

Καθ' όλη τη διάρκεια του 200 γύρου για τη «Δημοκρατία και τη Δικαιοσύνη» η κυβερνητική διαπραγματευτική στρατηγική, στηρίχθηκε στην προβολή αντιδράσεων και εμποδίων. Επιδιώκοντας να μπλοκάρει τις διαπραγματεύσεις σ' αυτό το θέμα, προσπάθησε να περιορίσει τις συζητήσεις σε στενά τοπικά ζητήματα και αόριστες γενικολογίες.

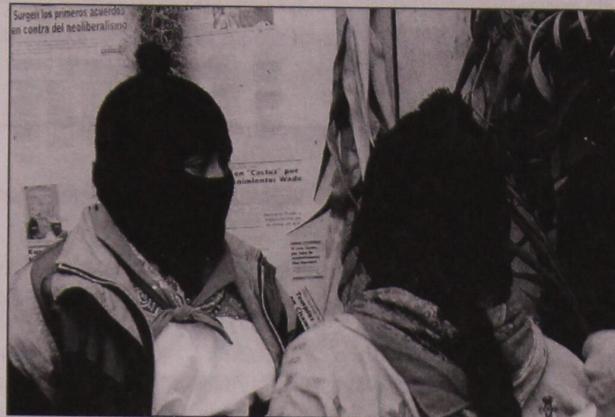
Ενώ η εκλογική μεταρρύθμιση έχει φρενάρει στα ανώτερα κλιμάκια των πολιτικών κομμάτων, η κυβέρνηση ακολούθησε στο San Andrés τακτική διαρκούς «μπρος-πίσω», με σκοπό να πιέσει τις πολιτικές οργανώσεις να δεχθούν μια μεταρρύθμιση ασαφή κι αόριστη. Το μόνο που κατάφερε είναι να μεταφέρει για αργότερα την εκδήλωση της κρίσης της, μέχρι τη στιγμή συγκεκριμένων συνταγματικών μεταρρυθμίσεων. «Λίγα πράγματα στο Bocarey και τίποτα στο San Andrés» υπήρξε η γραμμή που ακολούθησε η κυβερνητική αντιπροσωπεία ακόμα και με κίνδυνο να καταστρέψει όλο τον μέχρι τότε διάλογο.

Με το «να μη βλέπει, να μη μιλάει, να μην ακούει», αρετές που κληρονόμησε από τον πάτρωνά της, το σημερινό φυγόδικο Carlos Salinas de Gortari, στη συνέχεια με την απουσία συγκεκριμένων προτάσεων και τελικά με το σαρκασμό και την ειρωνεία απέναντι στις σοβαρές προσπάθειες της αντιπροσωπείας των Ζαπατίστας και της ομάδας των συμβούλων, η κυβέρνηση επιδίωξε καθ' όλη τη διάρκεια του διαλόγου να οδηγήσει τα πράγματα σε αδιέξodo και ολοκληρωτική εμπλοκή.

Τα κατάφερε.

Επιβεβαιώνοντας την αδιαλλαξία της να συζητήσει ουσιαστικά θέματα της πολιτικής ζωής, η κυβέρνηση επανέλαβε ακόμα μια φόρά την επιλογή της: αοριστολογίες και καμμιά αναφορά σε συγκεκριμένες μεταρρυθμίσεις.

Μέσω της αντιπροσωπείας της η κυβέρνηση επιβεβαίωσε

την πολιτική της απέναντι στους Ινδιάνους: επιβολή υπεροχής, ρατσισμός, αδιαλλαξία.

Επιμένει να θεωρεί τους Ινδιάνους σαν αντικείμενα που ποζάρουν για φωτογραφίες και δέχονται ελεημοσύνη και όχι σαν πολιτικά όντα.

2. Υποτιθέμενοι Ζαπατίστας, θύματα της κρατικής τρομοκρατίας

Ο αξιωματούχος του PGR (Υπουργείο Δικαιοσύνης) κ. Loran Garcia, ανίκανος κι ανεπαρκής ακόμα και για να συγκαταλέγεται ανάμεσα στους πραγματικούς αυτουργούς των μεγάλων εγκλημάτων που συγκλόνισαν τη χώρα τα τελευταία χρόνια, συνένοχος των μεγάλων λαθρεμπόρων ναρκωτικών, και έχοντας αναλάβει ρόλο συγκάλυψης των ευθυνών του κ. Carlos Salinas de Gortari στις δολοφονίες και τη ληστεία του δημόσιου χρήματος, προσπαθεί να ανυψώσει τη θέση του, να ωραιοποίησει την εικόνα του μέσα από την καταδίκη των υποτιθέμενων Ζαπατίστας, σε συνεργασία με την εισαγγελία που αντιπροσωπεύει ο κ. Jorge Luis Silva Banda και η οποία εμφάνισε σαν σημαντικές, ομολογίες που αποσπάστηκαν με βασανιστρία.

Με την καταδίκη των υποτιθέμενων Ζαπατίστας της Yanga, η ομοσπονδιακή κυβέρνηση επιμένει να αντιμετωπίζει τον EZLN σαν ομάδα εγκληματιών, την οποία «απασχολεί» σε ένα τραπέζι διαπραγματεύσεων ενώ, συγχρόνως, την καταδίώκει και σπέρνει τον τρόμο σ' ο, τιδήποτε έχει ήθα μπορούσε να έχει σχέση με τον ζαπατισμό (...).

3. Το «Κράτος Δικαίου» στην Chiapas

Στρατιωτικοποίηση. Κακοδιαχείριση. Καταστολή. Διώξεις.

Στο νοτιοανατολικό τμήμα του Μεξικού, στην Chiapas, ο συνένοχος του λωποδύτη Raul Salinas de Gortari και υποτιθέμενος κυβερνήτης της πολιτείας κ. Ruiz Ferro, μάταια προσπάθησε να νομιμοποιήσει την κατάσταση στην οποία ζει ο πληθυσμός στην Chiapas. Με μοναδική υποστήριξη αυτή της κεντρικής διοίκησης (η οποία δηλώνει χωρίς ντροπή ότι ο Ruiz Ferro κυβερνά με την υποστήριξη της πλειοψηφίας των κατοίκων της Chiapas, ξεχνώντας ότι ο κύριος αυτός δεν εκλέχτηκε αλλά τοποθετήθηκε από τους στρατιωτικούς) ο Ruiz Ferro και η ομάδα του με επικεφαλής τους Eraklio Zepeda και Uriel Jarquin, έχουν βιθίσει στον τρόμο χιλιάδες οικογένειες Ινδιάνων μέσω των παραστρατιωτικών ταγμάτων που, παραδόξως, ονομάζουν «λευκές φρουρές».

Με την υποστήριξη του κ. Carlos Rojas και το αποτυχημένο «πρόγραμμα αλληλεγγύης - ενίσχυσης», ο κ. Ruiz Ferro στοχεύει στο να παραπλανήσει την κοινή γνώμη στο Μεξικό και διεθνώς με μια οικονομική κατασπατάληση που δεν έχει άλλον παραλίπη από τους τραπεζικούς λογαριασμούς, εκείνους των

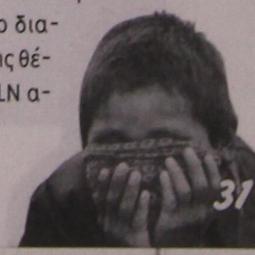
δημόσιων λειτουργών των πιο διαφορετικών κατηγοριών και των διεφθαρμένων «αρχηγών» που πούλησαν τα κινήματα και τον κόσμο τους με αντάλλαγμα προσωπικά οφέλη.

(...) Αερομεταφερόμενες μονάδες, ειδικευμένες σε επιχειρήσεις στη ζούγκλα, έχουν εγκατασταθεί σε διάφορα σημεία της ονομαζόμενης «ζώνης σύγκρουσης». Οι περίπολοι από αέρα και ξηρά συνεχίζουν, αυξάνοντας τη διάρκεια και συχνότητά τους. Οι φάλαγγες ξηράς έχουν συμπεριλάβει τανκς και βαρύ οπλισμό στις γραμμές τους. Υπάρχει μια διαρκώς εντενόμενη κινητικότητα στα στρατόπεδα του εχθρού και έχει αυξηθεί ο αριθμός των λιποτακτών στα κυβερνητικά στρατεύματα (πράγμα που πάντα συμβαίνει όταν ετοιμάζονται για επίθεση) και είναι πλέον ανεξέλεγκτες οι φήμες ότι ο στρατός ετοιμάζει μια «επίθεση—αστραπή» ενάντια στους ζαπατίστας ... σαν απάντηση στις επιχειρήσεις του EPR!!

Στο σημείο αυτό οι Ινδιάνικες κοινότητες χρησιμοποιούνται σαν όργανα μιας διαπραγμάτευσης που στοχεύει το αδύνατο: την χώρις όρους παράδοση των Ζαπατίστας.

Η εμφάνιση του EPR δεν μεταφράστηκε από την κυβέρνηση σαν ένα ακόμα επείγον μήνυμα για άνοιγμα του δρόμου για δημοκρατική συμμετοχή, σταμάτημα της αιμωροσίας των ενόχων και αλλαγή της οικονομικής πολιτικής. Όχι. Η κυβέρνηση μετέφρασε την εμφάνιση του EPR σαν ευκαιρία για να προβάλλει την παγίδα του «καλού αντάρτικου» και του «κακού αντάρτικου» στις διαπραγματεύσεις με τον EZLN.

Αναμένοντας τον εύλογο διαχωρισμό της θέσης του EZLN α-

πό το EPR, η κυβέρνηση περιμένει ότι τώρα σήμανε η ώρα για να αποδεχθούν οι Ζαπατίστας, όποια δήποτε πρόταση τους απευθύνει, «συνοδεύοντάς την» με την καμπάνια της ενάντια στον EPR. Κάνουν λάθος. Εδώ, στα βουνά του Μεξικάνικου Νότου, δεν υπάρχει «καλό» και «κακό» αντάρτικο. Υπάρχουν εξεγερμένοι στα όπλα πολίτες που δεν βλέπουν δρόμο δημοκρατικής, ειρηνικής συμμετοχής, μια κοινωνία πολιτών κουρασμένη από δηλώσεις καλυτέρευσης του βιοτικού επιπέδου και οικονομικής ευημερίας και μοναδική πραγματικότητα την μιζέρια.

Είμαστε διαφορετικοί από τον EPR αλλά δεν είμαστε αντίπαλοι ή τους.

Από την άλλη πλευρά η κυβέρνηση, μέσω της Υπηρεσίας Αλλοδαπών, των στρατιωτικών και διάφορων αρμοδίων παραγόντων, πραγματοποιεί μια μόνιμη καμπάνια παρενοχλήσεων και διώξεων ενάντια σε αλλοδαπούς. Άντρες και γυναίκες απ' όλο τον κόσμο έχουν έρθει και προσφέρουν υποστήριξη στην προσπάθεια των ινδιάνικων κοινοτήτων να επιβιώσουν, ενάντια στην κυβερνητική βούληση εξόντωσής τους. Αυτοί οι αλλοδαποί διώχθηκαν κατηγορούμενοι σαν «συνεργάτες του EZLN» — παραβλέποντας το ότι δεν ήταν να ενισχύσουν τον EZLN αλλά τις ινδιάνικες κοινότητες — παρά το ότι υπάρχει νόμος που απαγορεύει τις αστυνομικές έρευνες και ποινικές διώξεις για υποθέσεις που σχετίζονται με τον EZLN. Προφανώς οι αρχές δεν αγωνιούν για την προστασία της εθνικής κυριαρχίας, αλλά για τη μείωση στο ελάχιστο «ανεπιθύμητων μαρτύρων» της γενοκτονίας στην οποία προτίθενται να προχώρουν.

Σε εθνικό επίπεδο, η κυβέρνηση προωθεί μέσω των MME και του τύπου μια διπλή στρατηγική απέναντι στους Ζαπατίστας. Σιωπή και διώξεις. Σιωπή όσον αφορά το κλίμα

παραβιάσεων στην περιοχή της Chiapas και διώξεις απέναντι σ' οποιονδήποτε σχετίζεται ή θα μπορούσε να σχετίζεται με τους Ζαπατίστας.

Σήμερα διώκουν τα μέλη του EZLN, τους συμβούλους στις διαπραγματεύσεις του San Andrés και τους αλλοδαπούς. Αύριο θα κατηγορούν τους προσκεκλημένους μας. Μεθαύριο, τον Ινδιάνικο πληθυσμό και έτσι είναι έτοιμο το κλίμα του αληθινού πολού.

Αδέλφια,

Πώς να συνεχίσουμε τις διαπραγματεύσεις μ' αυτούς τους όρους;

Πώς να συνεχίσουμε ένα διάλογο που στηρίζεται στο θάνατο, στη στέρηση της ελευθερίας των αιχμαλώτων που κρατούνται στις φυλακές και του Ινδιάνικου πληθυσμού;

Τί αποτέλεσμα μπορεί να φέρει ένα τραπέζι διαπραγματεύσεων που αντικειμενικό στόχο έχει, μέσα από την υποκρισία, την προώθηση της άποψης για βίαιη λύση;

Πρέπει να επιτρέψουμε ο διάλογος του San Andrés να μετατραπεί σε μια «παντομίμα», όπως το επιθυμεί η κυβερνητική αντιπροσωπεία;

Αυτές τις μέρες, η CCRI—CG του EZLN πραγματοποίησε ένα δημοψήφισμα (*consulta*) στο οποίο έλαβαν μέρος δεκάδες χιλιάδες Ινδιάνοι, άντρες και γυναίκες. Ζητήσαμε τη γνώμη του λαού γύρω από τα όσα συνέβησαν στο 20 γύρο διαπραγματεύσεων «Δημοκρατία και Δικαιοσύνη» στο San Andrés. Ζητήσαμε τη γνώμη του για τα όσα συνέβησαν αλλά και για τη σάση που έπρεπε να τηρήσουμε στη συνέχεια.

Το δημοψήφισμα έδωσε τη δυνατότητα στο λαό να εκφράσει τη δυσαρέσκειά του για τα όσα συνέβησαν στις συνομιλίες αλλά και για να επιβεβαιώσει την απόφασή του να αγωνιστεί παρά τις οποιεσδήποτε συνέπειες για δημοκρατία, ελευθερία και δικαιοσύνη.

Οι Ζαπατίστας, επανειλημένα έχουν εκφράσει την επιθυμία για ειρήνη, αλλά όχι με οποιοδήποτε αντίτιμο. Μήποσαν για μια νέα ειρήνη που θα βασίζεται στην αξιοπρέπεια, την ειρήνη της ζωής και όχι την ειρήνη που επιδιώκει την εξόντωση κι την εξαπάτηση, την ειρήνη του θανάτου.

«Μην επιτρέψετε να σας εξαπατήσουν, μην πουληθείτε, μην παραδοθείτε». Αυτή είναι η εντολή του λαού μας.

Για τους παραπάνω λόγους:

Ο λαός μας αποφάσισε όσον αφορά τις διαπραγματεύσεις του San Andrés, να αντιπροσωπεί τον EZLN να ματαίωσει τη συμμετοχή της στις συνεδριάσεις με την κυβερνητική αντιπροσωπεία και να μην παρευρεθεί στην προγραμματισμένη για τις 4 Σεπτεμβρίου συνάντηση, οποιεσδήποτε κι αν είναι οι συνέπειες αυτής της απόφασης, μέχρι να κυβέρνηση να αναλάβει με σοβαρότητα το ρόλο της στη πολιτική ζωή.

Ο λαός μας αποφάσισε η CG του EZLN να πάρει τα απαιτούμενα μέτρα για να προστατεύει την CCRI και να υπερασπιστεί τον πληθυσμό στην περίπτωση που χτυπηθεί. Ο λαός επαναβεβαίωσε την απόφασή του να αντισταθεί αγωνιζόμενος, αν απειληθεί από τη κυβερνητικά στρατεύματα.

Σε συνέχεια των παραπάνω η CCRI—CG του EZLN δηλώνει:

1. Η CCRI—CG του EZLN ματαίωσε τη συμμετοχή της στο διάλογο του San Andrés και ειδοποιεί την αντιπροσωπεία να μην παρευρεθεί στην προγραμματισμένη για τις 4/9/96 συνεδρίαση, ούτε και στις επόμενες, μέχρι να υπάρξουν εγγυήσεις μιας σοβαρής αντιμετώπισης από πλευράς της κυβέρνησης.

2. Ο EZLN δεν θα συνεχίσει το διάλογο μέχρι να υπάρξουν συνθήκες που να εγγυώνται την τήρηση των δεσμεύσεων εκ μέρους της κυβέρνησης για την εφαρμογή των όσων συμφω-

νήθηκαν και θα συμφωνηθούν για μια σοβαρή πολιτική διέξοδο.

• Απελευθέρωση όλων των υποτιθέμενων Ζαπατίστας που είναι υπό κράτηση και όλων των μελών των βάσεων υποστήριξης των Ζαπατίστας που έχουν συλληφθεί στο βόρειο τμήμα της Chiapas.

• Κυβερνητικός συνομιλητής με αρμοδιότητα στη λήψη αποφάσεων, πολιτική βούληση για ουσιαστικές διαπραγματεύσεις και αντιμετώπιση με σοβαρότητα και σεβασμό της αντιπροσωπείας των Ζαπατίστας.

• Δημιουργία της Επιτροπής Έρευνας και Εξακρίβωσης και τήρηση των συμφωνιών του Ιου γύρου για τα «Δικαιώματα και την Κουλτούρα των Ινδιάνων».

• Προτάσεις σοβαρές και συγκεκριμένες για την εφαρμογή των συμφωνιών στο ζήτημα «Δικαιώματα και Κουλτούρα των Ινδιάνων» και δέσμευση για την τήρησή τους.

• Να μπει τέρμα στο κλίμα διώξεων, στρατιωτικών και αστυνομικών παρενοχλήσεων ενάντια στους Ινδιάνους της Chiapas και των εξαφανισμένων από τις λευκές φρουρές (ή την ψήφιση νόμου που να τις αναγνωρίζει συνταγματικά και να υποχρεώνει τα μέλη τους να φορούν στολή, ώστε να μη δρούν ατιμώρητοι).

Αυτές είναι μερικές από τις βασικές προϋποθέσεις που θα βοηθούσαν το διάλογο. Όλες βρίσκονται μέσα στο νομικό πλαίσιο και την πολιτική βούληση που είναι απαραίτητη για την επίτευξη της ειρήνης.

Απαιτούμε σεβασμό και σοβαρότητα.

3. Η CG του EZLN έχει ήδη προχωρήσει στις προετοιμασίες άμυνας για να απαντήσει στην επίθεση που με πρόφαση τη ματαίωση του διαλόγου, τις επιχειρήσεις του EPR ή οποιοδήποτε άλλο λόγο, προτίθεται να εξαπολύσει η κυβέρνηση.

Ο EZLN δεν θα πραγματοποίησε καμία επιθετική στρατιωτική επιχείρηση αλλά είναι έτοιμος να υπερασπιστεί, ανεξαρτήτως συνεπειών, το δικαίωμα του λαού για ειρήνη αξιοπρεπή και δίκαιη, για μια νέα ειρήνη.

4. Ο EZLN ευχαριστεί τα μέλη της COCOPA και της CONAI για τις μέχρι σήμερα προσπάθειές τους για να προχωρήσει ο διάλογος. Διυτυχώς αποδείχτηκαν ανώφελες εξ' αιτίας της κυβερνητικής επιμονής να μας αντιμετωπίζει σαν εγκληματίες.

5. Δεν θεωρούμε τον EPR εχθρό ούτε ανταγωνιστή αντίπαλο. Χωρίς αμφιβολία ο EZLN δεν έχει καμία σχέση με τον EPR και οι πολιτικές και στρατιωτικές επιλογές του EZLN ανταποκρίνονται στην εσωτερική του κατάσταση και στις δικές του διεκδικήσεις και όχι στη λογική άλλων οργανώσεων. Ο EZLN προειδοποιεί ότι οι κυβερνητικές επιθέσεις ενάντια στον EPR έχουν στόχο να επηρεάσουν επίσης αγωνιστές, πολιτικές και κοινωνικές οργανώσεις που με ειρηνικά μέσα παλεύουν για δημοκρατία, ελευθερία και δικαιοσύνη στο Μεξικό.

6. Ο EZLN υπενθυμίζει στην κοινή γνώμη στο Μεξικό και διεθνώς ότι σαν μέρος των προσπαθειών του για μια νέα ειρήνη, χιλιάδες μεξικάνοι πολίτες αγωνίζονται με ειρηνικά μέσα για την οικοδόμηση του FZLN. Αυτοί οι πολίτες αγωνίζονται για την ειρήνη και πρέπει να μην απειληθούν η ζωή, η ελευθερία και οι περιουσίες τους.

7. Ο EZLN καλεί την κοινωνία των πολιτών, στο Μεξικό και διεθνώς, να κινητοποιηθεί για τη δημιουργία και τήρηση των προϋποθέσεων ώστε ο διάλογος να καρποφορήσει μια νέα ειρήνη που ο λαός των Ζαπατίστας επιθυμεί, έχει ανάγκη και του αρμόζει.

Δημοκρατία! Ελευθερία! Δικαιοσύνη!

Από τα βουνά του Μεξικάνικου Νότου
CCRI-CG del EZLN, Αύγουστος '96

Αυτή είναι η απάντηση του EZLN στην πρόταση της ομοσπονδιακής κυβέρνησης σχετικά με τις συμφωνίες του San Andrés:

και των διαδικασιών που θα χρησιμοποιούνται για τα παραπάνω και θα θεμελιώνουν τους κανόνες τους ώστε οι δίκες και οι αποφάσεις τους να είναι ομόλογες με εκείνες των δικαστικών αρχών». Στο πρώτο μέρος παραχωρεί ένα δικαίωμα και στο δεύτερο το ανατρέπει (...) αντικαθιστώντας τον όρο «ισότιμες» που προτάθηκε από την

«δημοσίου ενδιαφέροντος».

Με πρόθεση να περιορίσει τη συνένωση των ινδιάνικων δήμων και κοινοτήσων, η κυβερνητική πρόταση ελαχιστοποιεί τη δυνατότητα συνένωσης των ινδιάνικων λαών. Με αυτό τον τρόπο περιστέλλεται η πολυεθνική διάσταση της αυτονομίας και ανοίγεται η δυνατότητα για να δημιουργηθούν «ρεζέρβες» στις οποίες θα μπορούν να κυριαρχήσουν ο εθνικισμός ή η καθαρότητα του αίματος, αντί να ανοιχτεί ο δρόμος για μια κουλτούρα ανεκτικότητας και σεβασμού της διαφορετικότητας. Αυτή η μονοεθνική αντίληψη θα προκαλέσει μόνο συγκρούσεις ανάμεσα στους διαφορετικούς λαούς που κατοικούν σε κοινά εδάφη (...).

Η κυβερνητική πρόταση, περιορίζοντας τα περιθώρια συνένωσης των δήμων για να γίνεται «πάντοτε σεβαστή η πολιτικο-διοικητική διαίρεση κάθε ομοσπονδιακής περιοχής», επιδεικνύει την άγνοια των συντακτών της, που παραγνωρίζουν το γεγονός ότι οι εγκαταστάσεις των ινδιάνικων λαών και οι μεταξύ τους σχέσεις συνεργασίας είναι προγενέστερες του καθορισμού των σημερινών κρατικών συνόρων (...).

Η πρόταση της Cocopa υιοθετούσε την επιθυμία για αυτοκαθορισμό ενός ινδιάνικου λαού ως κριτήριο για την άσκηση της αυτονομίας του. Η κυβερνητική πρόταση, αντίθετα, θέτει ασαφείς ποσοτικούς όρους, έτσι ώστε ο προσδιορισμός των ινδιάνικων λαών να περνά στη διακριτική της ευχέρεια, με χρησιμοποίηση αμφισβητούμενων τεχνικών κριτηρίων.

Στη διάταξη #4, η κυβερνητική πρόταση εξαλείφει την αναγνώριση των εδαφών των ινδιάνικων λαών, σημείο που είχε θεωρηθεί θεμελιώδες στο διάλογο στο San Andrés. Έχει απαλειφθεί επίσης το «συλλογικό δικαίωμα» στη γη και στα εδάφη. Και τα δύο αυτά σημεία περιλαμβάνονταν στην πρόταση της Cocopa. Η κυβερνητική πρόταση, καθορίζοντας το δικαίωμα στη γη με όρους «τρόπων, ρυθμίσεων και προσδιορισμών που καθορίζονται για την ιδιοκτησία από το σύνταγμα και τους νόμους του», επιδεικνύει βαθιά άγνοια για τη σχέση των ινδιάνικων λαών με τη γη τους, που δεν περιορίζεται σε κάποια μορφή ιδιοκτησίας (...).

Στη διάταξη #9 του άρθρου 115, η κυβερνητική πρόταση αναγνωρίζει την κοινότητα ως οργανισμό «δημοσίου ενδιαφέροντος», αντίθετα με την πρόταση της Cocopa που την αναγνωρίζει ως οργανισμό δημοσίου δικαίου. Η κυβερνητική πρόταση, αντί να αναγνωρίζει το νομικό πρόσωπο των κοινοτήτων σε μια βαθμίδα που να συμβαδίζει με την αυτονομία τους και την πολιτειακή δομή, τις θέτει σε μορφές κυβερνητικών ρυθμίσεων όμοιες με εκείνες που ισχουν για τις βιομηχανίες ζύμης ή τοπικές, που έχουν χαρακτηρισθεί

σε κάποια μορφή ιδιοκτησίας (...).

CCRI του EZLN
II Γενάρη του 1997

Κάλεσμα για διεθνή αλληλεγγύη

Οι στιγμές που ζούμε είναι κρίσιμες. Δεν διακυβεύεται μόνο η αναγνώριση των αγώνων των ινδιάνικων λαών, αλλά και η πιθανότητα επίτευξης μιας συμφωνίας ειρήνης μέσω της ειρηνικής οδού. Αν το ζήτημα δεν επιλυθεί, ο EZLN δεν μπορεί να συνεχίσει τη διαδικασία των διαπραγματεύσεων: θα πρέπει να αναθεωρήσει την πολιτική του σε σχέση με το διάλογο και να λάβει νέα μέτρα που θα σημάνουν μια ολοκληρωτική διακοπή του διαλόγου με την κυβέρνηση.

Γνωρίζουμε ότι η κατάσταση των επιτροπών αλληλεγγύης είναι δύσκολη, ότι υπάρχει πολλή δουλειά, ότι έχετε τους δικούς σας αγώνες, τις δίκες σας οργανώσεις, τα δικά σας αιτήματα, το δικό σας αγώνα ενάντια στο νεοφιλελευθερισμό... Θέλουμε όμως να ξέρετε ότι, όπως και παλιότερα, η βοήθεια που μπορείτε να προσφέρετε στις εξεγερμένες ινδιάνικες κοινότητες, και τώρα σε όλες τις ινδιάνικες κοινότητες της χώρας, είναι πολύ σημαντική. Θέλουμε να ξέρετε ότι οι κινητοποιήσεις σας, η πίεση που μπορείτε να ασκήσετε, η πληροφόρηση για τι πραγματικά συμβαίνει εδώ και στη διάδοση αυτής της πληροφόρησης ενάντια στα σχέδια της εξουσίας, όλα αυτά είναι τώρα σημαντικότερα από ποτέ (...).

Ξέρουμε ότι δεν μπορούμε να τα καταφέρουμε μόνοι μας, όπως και σε άλλες περιπτώσεις η σημαία που υψώνουμε είναι πολύ μεγάλη για μας, ξέρουμε όμως και ότι αυτή η σημαία είναι για ολόκληρη την ανθρωπότητα κι ενάντια στο νεοφιλελευθερισμό και ότι η νίκη ή η ήττα μας θα είναι και νίκη ή ήττα όλων των κοινωνικών δυνάμεων που αγωνίζονται ενάντια στο νεοφιλελευθερισμό σε ολόκληρο τον

πλανήτη. Είμαστε βέβαιοι ότι ο καθένας από εσάς, στη χώρα του, στον κοινωνικό του τομέα, θα βρει τους κατάλληλους τρόπους για κινητοποίησης, για υποστήριξη, ξέρουμε ότι θα ακούσετε τα λόγια μας και ότι θα μας δώσετε τη στήριξη που τώρα χρειαζόμαστε.

Ελπίζουμε αυτή τη βοήθεια να αποδώσει αποτελέσματα ώστε να μπορέσουν σύντομα σύντροφοι από τη διοίκηση του EZLN να βρεθούν στις χώρες της Ευρώπης που σκοπεύουμε να επισκεφθούμε αυτό το χρόνο, στα πλαίσια της 2ης Διπειρωτικής Συνάντησης. Είτε με συμφωνία ειρήνης, είτε σε πόλεμο, η απόφαση των ζαπατίστας είναι να ενισχύσουν την ενότητα με τα αδέρφια που αγωνίζονται σε ολόκληρο τον κόσμο και θα κάνουμε ό,τι είναι δυνατό ώστε αυτή η συνάντηση να είναι μια συνάντηση ανταλλαγής εμπειριών και γνώσεων από τους κοινούς μας αγώνες ενάντια στον κοινό εχθρό και όχι μόνο μια συνάντηση αλληλεγγύης, αν και αλληλεγγύη είναι αυτό που ζητάμε αυτή τη στιγμή... Θέλουμε να καταλάβετε τη σοβαρότητα των στιγμών και να μας δώσετε όλη σας τη βοήθεια. Σας ευχαριστούμε από τώρα, ελπίζοντας κάποια στιγμή αυτή τη χρονιά να συναντηθούμε, ώστε να σας ευχαριστήσουμε κι από κοντά.

Ελπίζουμε τα πράγματα να πάνε καλά, αισθανόμαστε συνεπείς, η απόφαση που πήραμε είναι μεγάλη, η στιγμή είναι δύσκολη, αλλά πιστεύουμε ότι όλα θα πάνε καλά γιατί κάνουμε αυτό που τα ιδανικά μας μάς υπαγορεύουν.

CCRI του EZLN,
Γενάρη του 1997

Ποτέ πια Nunca mas ένας κόσμος mundo χωρίς sin εμάς! nosotr@s!

Στο πέρασμα των δύο τελευταίων χρόνων, ο EZLN έχει πάξει καταλυτικό ρόλο στη συσπείρωση του εθνικού ινδιάνικου κινήματος γύρω από τα βασικά του αιτήματα, με τον ίδιο τρόπο που κατέστησε δυνατό να δημιουργηθούν διάφορα πεδία εθνικού διαλόγου για τους Ινδιάνους, τόσο με άμεση συνομιλία με την κυβέρνηση όσο και μεταξύ των διαφόρων οργανωτικών εκφράσεων του ινδιάνικου κινήματος, στο εσωτερικό του.

Αυτό περιγράφεται με ακρίβεια μέσα από την πρόσκληση του EZLN προς τη μεγαλύτερη δυνατή αντιρροσωπευτικότητα των ινδιάνικων λαών και οργανώσεων για να συμμετάσχουν ως σύμβουλοι και προσκεκλημένοι του EZLN στο διάλογο με την κυβέρνηση, μετατρέποντας έτσι τις συνομιλίες του San Andrés σε ένα βήμα πανεθνικού διαλόγου για τα κύρια αιτήματα των ινδιάνικων λαών του Μεξικού, από όπου προέκυψαν οι πρώτες συμφωνίες του San Andrés, που σε ένα βαθμό αντανακλούν τα κύρια αιτήματα των Ζαπατίστας και του εθνικού ινδιάνικου κινήματος στο θέμα της ινδιάνικης κουλτούρας και δικαιωμάτων, και που μέχρι αυτή τη στιγμή συνεχίζονται να συζητούνται για την εφαρμογή τους από την ομοσπονδιακή κυβέρνηση και την πολιτεία της Chiapas, κάτιο που αποτελεί απαράβατο όρο για τη συνέχιση του διαλόγου ανάμεσα στον EZLN και την ομοσπονδιακή κυβέρνηση.

Πριν την υπογραφή των πρώτων συμφωνιών, ο EZLN πραγματοποίησε μια *consulta* (διαβούλευση) σε δύο επίπεδα, συγκαλώντας, σε πρώτη φάση, το Εθνικό Ινδιάνικο Φόρουμ (FNI), που πραγματοποιήθηκε στο San Cristóbal το Γενάρη του 1996, με στόχο να συζητηθούν τα α-

Η σχέση ανάμεσα στο εθνικό ινδιάνικο κίνημα και τον EZLN στο πέρασμα στη δημοκρατία στο Μεξικό

ποτελέσματα του διαλόγου με την κυβέρνηση προτού αρχίσει η φάση των διαπραγματεύσεων. Αποδεχόμενος πάντοτε το λόγο των ινδιάνικων λαών του Μεξικού, ο EZLN κατέληξε στις βασικές προτάσεις με τις οποίες θα έπρεπε να περάσει στη φάση των διαπραγματεύσεων. Σε ένα δεύτερο επίπεδο, επίσης σημαντικό, βρίσκεται η *consulta* που ο EZLN πραγματοποίησε στην Παράνομη Επαναστατική Επιτροπή και στις Βάσεις Στήριξης προτού υπογράψει τις πρώτες συμφωνίες. Η διαδικασία του εθνικού διαλόγου έδωσε τους πρώτους καρπούς, ενώ το Εθνικό Ινδιάνικο Φόρουμ (FNI) αυτοανακρούπτει σε Διαρκές (FNIP) και στο εσωτερικό του άρχισε να ωριμάζει η πρόταση για την πραγματοποίηση, τον Οκτώβρη του 1996, μιας μεγάλης εθνικής συνέλευσης όλων των ινδιάνικων λαών, πρόταση που τελικά αποκρυσταλλώθηκε σε αυτό που σήμερα είναι γνωστό ως Εθνικό Ινδιάνικο Συμβούλιο (Congreso Nacional Indígena).

To Φλεβάρη του 1996, ο EZLN είχε καταθέσει στο Διαρκές Εθνικό Ινδιάνικο Φόρουμ (FNIP) μια σειρά από προτάσεις, οι οποίες έγιναν ομόφωνα δεκτές. Αυτές οι προτάσεις, βασισμένες στην πολιτική κουλτούρα των ινδιάνικων λαών, και ιδιαίτερα των Βάσεων Στήριξης, ανταποκρίνονταν στη δέσμευση του EZLN προς το FNIP για την πρόταση των χαρακτηριστικών και του τρόπου συμμετοχής στο συντονισμό και την προώθηση του FNIP. Η ίδια πρόταση έγινε ομόφωνα αποδεκτή από το Εθνικό Ινδιάνικο Συμβούλιο (CNI), θεωρούμενη ως ένα σύνολο ηθικών, πολιτικών και οργανωτικών αρχών, οι οποίες, πιστεύουμε, μπορούν να εγγυηθούν την ύπαρξη μιας εθνικής οργανωτικής δημοκρατικής δομής για τους ινδιάνικους λαούς του Μεξικού. Πιστεύουμε επίσης πως αυτές οι αρχές αποτελούν μια σημαντική συνεισφορά των λαών μας στον καθορισμό μιας νέας εθνικής και διεθνούς πολιτικής κουλτούρας (...). Πρόκειται για τις 7 αρχές, που, με πρόταση του EZLN, ρυθμίζουν τη δραστηριότητα των εκπροσώπων του CNI και τις οποίες γνωστοποιούμε σε όλες τις οργανώσεις που σε ολόκληρο τον κόσμο θέλουν να φτιάχουν μια καινούργια δημοκρατία και μια νέα διεθνή πολιτική κουλτούρα. Σύμφωνα με αυτές τις αρχές, οι εκπρόσωποι πρέπει:

1) Να υπηρετούν και όχι να υπηρετούνται. Να ενημερώνουν και να επεξηγούν στην κοινότητα, την περιοχή ή την οργάνωσή τους για τα αποτελέσματα του CNI και τις συμφωνίες του San Andrés. Να εξυπηρετούν ως γέφυρα για να μεταφέρεται ο λόγος των Ινδιάνων και να μην εξυπηρετούνται από τη θέση τους για να αποκτούν δύναμη.

2) Να εκπροσωπούν και όχι να αντικαθιστούν. Να εκπροσωπούν το CNI στην κοινότητα, την περιοχή ή την οργάνωσή τους, ώστε τα αδέρφια μας να γνωρίζουν τις σκέψεις του CNI. Να εκπροσωπούν την κοινότητα, την περιοχή ή την οργάνωσή τους στο CNI, ώστε το Συμβούλιο να καταλαβαίνει τις σκέψεις των αδερφών. Να μην αντικαθιστούν τις σκέψεις ούτε του Συμβουλίου ούτε των αδερφών με τις δικές τους, είτε αυτές είναι ατομικές είτε ομαδικές. Να είναι γέφυρες για να μεταφέρεται ο λόγος της ελπίδας.

3) Να οικοδομούν και όχι να καταστρέφουν. Να συνενώσουν τις σκέψεις για την οικοδόμηση μιας μεγάλης μεξικανικής ινδιάνικης συνέλευσης όπου θα συναντηθούμε για να δούμε τα κοινά μας προβλήματα, βλέποντας τον τρόπο ώστε να μην καταστραφούν οι οργανώσεις που ήδη υπάρχουν και εργάζονται για το καλό των ινδιάνικων λαών.

4) Να υπακούουν και όχι να διατάζουν. Οι λαοί μας, οι περιοχές και οι οργανώσεις μας μάς επιφορτίζουν με τις σκέψεις τους. Ως Συντονιστική Επιτροπή, μας διοικεί το CNI. Οι εκπρόσωποι της Συντονιστικής Επιτροπής δεν είναι οι διοικητές του CNI αλλά οι εντολοδόχοι του.

5) Να προβάλλουν και όχι να επιβάλλουν. Να προβάλλουν τις άλλες σκέψεις, τις διαφορετικές από τη δική μας, ώστε να αναλύονται στο μυαλό και στην καρδιά. Να προβάλλουν τους στόχους, τις εργασίες, τις συμφωνίες, και να σέβονται τη λογική και το συναίσθημα. Να μην επιβάλλουν τις εργασίες και τις σκέψεις, να τις εξηγούν.

6) Να πείθουν και όχι να κυριαρχούν. Να ενημερώνουν για τις συμφωνίες και να πείθουν για την αναγκαιότητα της συνένωσης των σκέψεων και των αγώνων μας, ώστε όλες οι σκέψεις και όλοι οι αγώνες να μπορούν να υπάρχουν, να μπορούν να ζουν. Να μην κυριαρχούν στους αδερφούς, εκμεταλλεύμενοι την άγνοια ή την αδυναμία τους. Να μη συμπεριφέρονται στα αδέρφια μας όπως συμπεριφέρεται σ' εμάς η εξουσία.

7) Να κατεβαίνουν και όχι να ανεβαίνουν. Να πραγματοποιήσουν με τη βάση μια καταγραφή της κατάστασης στην περιφέρεια ή την κοινότητα, ώστε να ξέρουμε πού βρισκόμαστε. Σε ορισμένες περιπτώσεις, αυτό μπορεί να γίνεται σε διάφορες περιφέρειες, αν ο οργάνωση που εκπροσωπούν είναι αναπτυγμένη σε εθνικό επίπεδο ή συντονίζεται σε εθνικό επίπεδο περιφερειακές δραστηριότητες, σε αυτή την περίπτωση όμως θα έχουν περισσότερη δουλειά, έχοντας ως βασική αναφορά τις συμφωνίες του διαλόγου του San Andrés και τον εμπλουτισμό των συμφωνιών του φόρουμ του San Cristóbal.

Εκτός από αυτές τις αρχές, το CNI προτείνει επίσης κι άλλες, που πρέπει να ρυθμίζουν την πρακτική των εκπροσώπων, όπως: η οριζόντια οργάνωση, η κυκλική εναλλαγή, η συλλογική διαχείριση σε όλα τα επίπεδα, η συμμετοχή, η ευελιξία, η αντιρροσωπευτικότητα και ο μη-κομματικός πλουραλισμός.

Ελπίζουμε ότι η διάδοση, η γνωστοποίηση και η συζήτηση αυτών των αρχών σε άλλες περιοχές του κόσμου θα βοηθήσουν στη διαμόρφωση μιας νέας πολιτικής κουλτούρας. Προτέρουμε όλες τις οργανώσεις που είναι αλληλέγγυες στους αγώνες των ινδιάνικων λαών και του EZLN να διαδώσουν τα λόγια της αλήθειας, ώστε οι Ινδιάνοι, οι παντοτινά περιθωριοποιημένοι, οι άνεργοι, οι μετανάστες χωρίς καρτία, όσοι βρίσκονται χαμπλά, να ισοθετήσουν το σύνθημα:

"Ποτέ πια ένας κόσμος χωρίς εμάς"

"Η αλήθεια δεν φοβάται"

Carlos Manzo,
σύμβουλος του EZLN
Congreso Nacional
Indígena, (México)
Παρίσ, Νοέμβρη 1996

Διακήρυξη του

Congreso

Nacional

Indigena

για τις εκλογές του Ιούλη '97 στο Μεξικό

Πόλη του Μεξικού, 3 Μάρτη του 1997

Οι εκπρόσωποι των Ομάδων Εργασίας που συνθέτουν τη Διαρκή Επιτροπή του Congreso Nacional Indigena αποφασίσαμε ομόφωνα να δημοσιοποιήσουμε την ακόλουθη διακήρυξη:

Οι ινδιάνικοί λαοί του Μεξικού έχουμε διατηρήσει, στο πέρασμα των αιώνων, παραδόσεις που μας δίνουν ζωή και δύναμη για να αντισταθούμε. Μόλις τα τελευταία χρόνια είναι που ο κόσμος άρχισε να το συνειδητοποιεί αυτό και να καταβάλει προσπάθειες για να κατανοήσει την κατάσταση, υπάρχουν όμως ακόμα πολλοί που αρνούνται να αναγνωρίσουν πλήρως τα δικαιώματά μας, ως αυτόχθονων λαών στα πλαίσια της επικράτειας του μεξικανικού έθνους. Σε πολλές κοινότητες, οι αρχές εκλέγονται σε δημόσιες συνέλευσεις και υπάρχουν μηχανισμοί ελέγχου των κυβερνώντων καθώς και μηχανισμοί άμεσης δημοκρατίας στα χέρια του ίδιου του λαού. Οι αρχές είναι αντιληπτές ως μια υπηρεσία και όχι ως εντολείς, που προσπαθούν το καλύτερο προς ώφελος της συλλογικότητας: δεν είναι μια ευκαιρία για την ανάδειξη κάποιου προσώπου και πολύ περισσότερο δεν πρόκειται για μια δοσοληψία από την οποία οι υποφύιψι Καρπώνονται υψηλούς μισθούς, νομικά προνόμια και ασυδοσία. Το σύστημα ανάθεσης καθηκόντων είναι μια πραγματικότητα σε ένα μεγάλο τμήμα των ινδιάνικων λαών, εξαιτίας όμως των διωγμών που έχουν υποστεί οι λαοί μας στο πέρασμα της ιστορίας παρέμενε κρυφό ή, στην καλύτερη των περιπτώσεων, ενσωματωμένο στις τοπικές εκλογές, λόγω της αναγκαιότητας να παρέχεται κάποια επίσημη αναγνώριση απέναντι στις εξωτερικές αρχές.

Η παρούσα εκλογική νομοθεσία, που επικυρώ-

θηκε χωρίς συναίνεση στη Γερουσία της Δημοκρατίας, δεν εγγύαται μια ισότιμη συμμετοχή των ινδιάνικων λαών στα όργανα λαϊκής εκπροσώπησης. Οι δύσκολες στιγμές που αντιμετωπίζουν οι ινδιάνικοι λαοί της χώρας, χαρακτηρίζονται από την αυξανόμενη στρατιωτικοποίηση, τις βιαιότητες και τη διακοπή του Διαλόγου του San Andrés. Επομένως, δεν υπάρχουν οι στοιχειώδεις προϋποθέσεις για μια ελεύθερη συμμετοχή σε αυτή την εκλογική διαδικασία.

Οι ινδιάνικοι λαοί και κοινότητες που συμμετέχουν στο Congreso Nacional Indigena έχουν προσπαθήσει να αναζητήσουν πραγματικές λύσεις στα σοβαρά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι λαοί μας. Μία από τις προϋποθέσεις για αυτό είναι να επιτεύχει τη δύκαια εκπροσώπηση των ινδιάνικων λαών στη λήψη των αποφάσεων.

Οι Συμφωνίες του San Andrés στο ζήτημα της εκπροσώπησης και της πολιτικής συμμετοχής των ινδιάνικων λαών, ορίζουν πως:

"Είναι σκόπιμη η κατοχύρωση σε συνταγματικό επίπεδο των απαραίτητων μηχανισμών που:

a) Θα εξασφαλίζουν την κατάλληλη πολιτική εκπροσώπηση των ινδιάνικων λαών και κοινοτήτων στο Ομοσπονδιακό και στα Τοπικά Κονγκρέσα, ενσωματώνοντας νέα κριτήρια για τὸν καθορισμό των εκλογικών περιφερειών που αφορούν τους ινδιάνικους λαούς και κοινότητες".

(...)

Οι ίδιες οι Συμφωνίες του San Andrés, που υπογράφηκαν από την Ομοσπονδιακή Κυβέρνηση, με εγγύηση την παρουσία μελών του Ομοσπονδιακού Κονγκρέσου, προβλέπουν επίσης τη δημιουργία των αναγκαίων μηχανισμών που "θα επιτρέπουν τη συμμετοχή (των ινδιάνικων λαών) στις εκλογικές διαδικασίες χωρίς να είναι αναγκαία η συμμετοχή πολιτικών κομμάτων".

Οι ινδιάνικοι λαοί και οργανώσεις που συνθέτουμε τη Congreso Nacional Indigena ξανατονίζουμε την αποφασιστικότητά μας για αγώνα και για αναζήτηση μιας ειρηνικής ικανοποίησης των αιτημάτων μας μέσα από το δημιουργικό διάλογο και την πραγματική διαπραγμάτευση.

Απαιτούμε την πλήρη εφαρμογή των Συμφωνιών του San Andrés, ως απαραίτητο όρο ώστε οι ινδιάνικοι λαοί να συμμετάσχουμε αποτελεσματικά και με τις απαραίτητες εγγυήσεις στις εκλογικές διαδικασίες και στην πολιτική εκπροσώπηση στο Ομοσπονδιακό και στα Τοπικά Κονγκρέσα.

Σε αυτές τις συνθήκες, το Congreso Nacional Indigena δεν θα υποστηρίξει κανέναν υποψήφιο, κανενός κόμματος, στην παρούσα εκλογική διαδικασία.

Το Congreso Nacional Indigena σέβεται την αυτονομία και τις αποφάσεις κάθε ινδιάνικου λαού και οργάνωσης. Σύμφωνα με τις εσωτερικές διαδικασίες συζήτησης, τον προσανατολισμό

και την πολιτική εμπειρία κάθε ινδιάνικου λα-

ού και οργάνωσης, θα συμμετάσχουν με τον τρόπο που θεωρούν καταλλότερο για τα συμφέροντά τους.

Αντιμέτωπη με ένα έθνος σε κρίση, η εκτελεστική εξουσία δείχνει την ανευθυνότητά της απέναντι στο μεξικανικό λαό, αναβάλωντας επάπειρον την ικανοποίηση του αιτημάτων για συνταγματικές μεταρυθμίσεις στο ζήτημα των ινδιάνικων δικαιωμάτων. Αυτή τη στιγμή, ολόκληρο το σύστημα του κράτους και των πολιτικών κομμάτων κλονίζεται από ένα ανταγωνισμό που χαρακτηρίζεται από τεράστιες δαπάνες δημόσιων πόρων και την πελατειακή διαχείρισή τους, παράλληλα με την αθλιότητα και την εγκαταλείψη στην οποία ζουν εκατομμύρια μεξικάνοι, ινδιάνοι και μιγάδες, σε ολόκληρη τη χώρα. Με μεγαλοστομία παρουσιάζονται σχέδια και προγράμματα που δεν λαμβάνουν υπ' όψιν τους λαούς μας, σε μια αγοραπωλησία αξιών και αρχών που οδηγεί μέχρι και στη στείρα αντιπαράθεση ανάμεσα σε αδέρφια.

Η Διαρκής Επιτροπή του Congreso Nacional Indigena απαιτεί τον πλήρη σεβασμό των πολιτικών δικαιωμάτων των ινδιάνικων λαών και όλων των μεξικάνων, ζητά την αναγνώριση των τρόπων διακυβέρνησης, ανάθεσης καθηκόντων και τους μηχανισμούς ορισμού εσωτερικών αρχών και εκπροσώπων των λαών μας στους χώρους διαλόγου και λήψης αποφάσεων σε τοπικό και εθνικό επίπεδο, όπως επίσης και τη νομική, πολιτική και κοινωνική αναγνώριση όλων των ιδιαίτερων θεσμών των λαών μας, όπως αυτοί υπάρχουν και στην κατεύθυνση της ισχροποίησής τους σε όλους τους ινδιάνικους λαούς και κοινότητες, ως μια ακόμα δύναμη ενόπλης του έθνους μας.

Ποτέ πια ένα Μεξικό χωρίς εμάς!

Διαρκής Επιτροπή¹
του Congreso
Nacional
Indigena

Σύντομη παρουσίαση του CHILTAK

Το CHILTAK είναι μια αστική μη κερδοσκοπική εταιρεία που δημιουργήθηκε τον Ιούλιο του 1986. "CHILTAK" στη γλώσσα των Ινδιάνων Tzotzil και Tzeltal σημαίνει "σύντροφος".

Η δραστηριότητα που αναπτύσσεται από το CHILTAK στοχεύει στην υποβοήθηση, ενίσχυση και υποστήριξη των ινδιάνικων και αγροτικών κοινωνικών οργανώσεων της πολιτείας Chiapas, επιζητώντας την ενδυνάμωση των οργανωτικών τους προσπαθειών, ως προϋπόθεση της δραστηριοποίησης των πολιτών για τη βελτίωση των συνθηκών στις κοινότητες από διοικητική, οικονομική, πολιτική, κοινωνική και πολιτιστική άποψη. Ως μέθοδο, ακολουθούμε τη λαϊκή εκπαίδευση, όπου οι συμμετέχοντες έχουν ένα δημιουργικό και θεμελιακά συμμετοχικό ρόλο στη διαδικασία εκπαίδευσης-εκμάθησης.

Στο πέρασμα των τελευταίων ιο χρόνων, έχουμε αναπτύξει διάφορες δραστηριότητες, όπως:

- Δημιουργία εργαστηρίων ανάλυσης της πραγματικότητας -διάρθρωση και δομές-, κοινοτιστικής και περιφερειακής αυτοανάλυσης, για τη συμπλήρωση 500 χρόνων από την άφιξη των κονκισταδόρες, για τις εκλογές, για τα δικαιώματα των ινδιάνικων λαών.

- Συναντήσεις και συνέδρια για τον "εκσυγχρονισμό" της υπαίθρου, τη συνθήκη NAFTA και την κοινωνική οργάνωση.

- Εργαστήρια για τις γυναίκες, τα δικαιώματα και την υγεία τους, για τις Ινδιάνες, το άρθρο 4 του συντάγματος, τα παραδοσιακά έθιμα.

- Μαθήματα για τη μεξικάνικη νομοθεσία και τα ανθρώπινα δικαιώματα, στα πλαίσια ενός προγράμματος για λαϊκούς δικηγόρους.

- Κινήσεις υπεράσπισης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων (απελευθέρωση φυλακισμένων Ινδιάνων).

- Συμβουλές σε αγροτικά ζητήματα.

- Καταγραφή κοοπερατίβων και ενώσεων κοινωνικής αλληλεγγύης για τη διαμόρφωση κοινών σχεδίων και την ενίσχυση της συνεργασίας.

- Υποστήριξη των διαδικασιών οργάνωσης στο επίπεδο των κοινοτήτων, αλλά και περιφερειακά και στην επικράτεια.

- Διαμόρφωση εναλλακτικών σχεδίων παραγωγής.

- Μαθήματα λαϊκού ινδιάνικου θεάτρου, ανέβασμα ινδιάνικων θεατρικών παραστάσεων και παραγωγή video.

Αυτές τις δραστηριότητες τις έχουμε πραγματοποιήσει σε συνεργασία με άλλες ινδιάνικες και αγροτικές κοινωνικές οργανώσεις, μεταξύ των οπίων βρίσκονται και οι ακόλουθες:

- CRIACHI
(Συμβούλιο Ινδιάνων Εκπροσώπων των Υψηλέδων της Chiapas)

- ORIACH
(Ινδιάνικη Οργάνωση των Υψηλέδων της Chiapas)

- COLPUMALI
(Συντονιστικό Αγώνα των Λαών Μάγιας)

- Ένωση κορεατών της Marques de Comillas

- CIOAC (Ανεξάρτητο Κέντρο Αγροτών και Εργατών Γης)

- OCEZ (Αγροτική Οργάνωση Εμιλιάνο Ζαπάτα)

- ANCIEZ (Εθνική Αγροτική Συμμαχία Εμιλιάνο Ζαπάτα)

- Μέτωπο Πολιτών του Amatan

- Ινδιάνικες Κοινότητες του Νότου του San Cristóbal de las Casas

- Κέντρο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων της Sierra Madre του Νότου

- ORCAO (Οργάνωση Καλλιεργητών Καφέ του Ocosingo)

- ARIC

Πρόκειται για οργανώσεις που καλύπτουν τμήμα της έκτασης της Chiapas στη ζούγκλα Lacandona, τα Υψηλέδα, το Βορρά και στη περιοχή των συνόρων και αποτελούν χώρο σκέψης και αγώνα των ινδιάνων Tzotziles, Tzeltales, Tojolabales, Choles, Zoques και Mames.

Για την εκπλήρωση των στόχων του, το CHILTAK έχει

ορίσει τέσσερις τομείς εργασίας:

1. Ανάπτυξη της υπαίθρου

2. Συμμετοχή των πολιτών

3. Γυναίκες και δικαιώματα

4. Λαϊκή Επικοινωνία

Μετά την ένοπλη εξέγερση του EZLN, την ίντιναρη του 1994, το CHILTAK συμμετέχει στο "Συντονιστικό Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων για την Ειρήνη" (CONPAZ), για την προώθηση ανθρωπιστικής βοήθειας στον πληθυσμό της περιοχής της σύρραξης, για την επιτήρηση του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, για την προστασία της υγείας και για τη διατήρηση καναλιών επικοινωνίας.

Σε εθνικό επίπεδο, συντονίζεται με Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις στο "Χώρο για την Ειρήνη" (ESPAZ) που παρείχε προστασία κατά τη διάρκεια του πρώτου γύρου των συνομιλιών ανάμεσα στον EZLN και την κυβέρνηση και που τώρα μας επιτρέπει την ενίσχυση της αλληλεγγύης στο λαό της Chiapas.

Σε σχέση με τη σύρραξη, το CHILTAK έχει καθορίσει ως βασικούς του στόχους τους ακόλουθους:

- Τη σταθεροποίηση της λειτουργίας του CONPAZ και του πανεθνικού συντονισμού των Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων.

- Την προώθηση της εθνικής και διεθνούς αλληλεγγύης στο λαό της Chiapas.

- Τη συνεισφορά στη διαδικασία για μια ειρήνη δίκαια και αξιοπρεπή.

- Την προώθηση της συμμετοχής των πολιτών για να ενισχυθούν οι δημοκρατικές διαδικασίες.

Αυτή τη στιγμή, το CHILTAK ενδιαφέρεται για την ενίσχυση, προώθηση και υποστήριξη:

- Των επιτροπών πολιτών, των κοινωνικών οργανώσεων και των οργανώσεων γυναικών -Ινδιάνων και μη-συμμετοχής τους στη διαδικασία για μια ειρήνη δίκαια και αξιοπρεπή και στη συμμετοχή των πολιτών.

- Της πραγματοποίησης του δεύτερου γύρου του σχεδίου "Λαϊκού Δικηγόροι" και των μαθημάτων για τη μεξικάνικη νομοθεσία και τα ανθρώπινα δικαιώματα, όπως διαμορφώνονται στην παρούσα κατάσταση.

- Της διεύρυνσης του σχεδίου για τις γυναίκες και τα δικαιώματά τους.

- Των μαθημάτων λαϊκού θεάτρου και κοινοτιστικής ραδιοφωνίας.

- Παραγωγικών προγραμμάτων.

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ @ ΤΟΥ ΝΟΤΟΥ

Την πρωτομαγιά του 1996 συγκροτήθηκε στη καρδιά της ζούγκλας Λακαντόνα, σε μια από τις πρώτες κοινότητες που έφτασε ο EZLN στα 1983, ο καταυλισμός Άμεσης Αλληλεγγύης "Μάρτυρες του Σικάγο".

Την πρωτοβουλία για αυτή την κίνηση πήρε η μεξικανική αναρχική ομοσπονδία "Amor y Rabia" σε συνεργασία με κάποια μεμονωμένα άτομα.

Αυτός ο καταυλισμός είναι ένα τρήμα μιας ευρύτερης προσπάθειας που ονομάζεται "Πρόγραμμα @ του Νότου" και το οποίο βρίσκεται ήδη σε εφαρμογή. Προσπαθεί να καλύψει πολύ πιο ευρείς τομείς, όπως τη δημιουργία κοινωνικών και κοινοτικών χώρων που θα χρησιμεύουν ως τόποι συνάντησης, αναψυχής και κουλτούρας. Τα βασικά στοιχεία αυτών των κέντρων είναι μια Βιβλιοθήκη, ένα Αθήναιο, ένα Σπίτι Γυναικών, ένας Χώρος Υγείας αλλά και χρήσιμα για την κοινότητα εργαστήρια, όπως ξυλουργεία, ραφεία κτλ.

Η διαφορά που έχει ο συγκεκριμένος καταυλισμός Άμεσης Αλληλεγγύης από τους υπόλοιπους που υπάρχουν στις ζαπατιστικές περιοχές και είναι γνωστοί ως "Καταυλισμοί Πολιτών για την Ειρήνη", είναι το γεγονός πως το έργο που επιτελεί ξεφεύγει από τα όρια της "ουδέτερης παρουσίας" στην εμπόλεμη ζώνη.

Στον καταυλισμό συμμετέχουν σύντροφοι και συντρόφισσες που στέκονται αλληλέγγυοι στον αγώνα των Ζαπατίστας γιατί τον θεωρούν ένα από τα πιο σημαντικά κομμάτια του παγκόσμιου απελευθερωτικού κινήματος.

Ξεκίνησαν αυτό το εγχείρημα στην καρδιά της ζούγκλας Λακαντόνα, στην καρδιά του αγώνα, ζώντας και δουλεύοντας μαζί με τους εξεγερμένους των ζαπατιστικών κοινοτήτων, έχοντας βάλει από κοινού ένα μεγάλο στοίχημα. Να δοκιμάσουν την ουτοπία στην πράξη. Στην καθημερινή ζωή.

Μετά τη λήξη της Πρώτης Διηπειρωτικής Συνάντησης Ενάντια στο Νεοφιλελευθερισμό και για την Ανθρωπότητα, που οργάνωσαν οι Ζαπατίστας, στην κοινότητα Ρεαλιδά της ζούγκλας Λακαντόνα, πραγματοποιήθηκε μία συνάντηση αναρχικών - αντιεξουσιαστών απ' όλο τον κόσμο με πρωτοβουλία των συντρόφων από τον καταυλισμό "Μάρτυρες του Σικάγο".

Σκοπός ήταν η δημιουργία ενός δικτύου αντιπληρφόρησης, αλλά και η στήριξη των προσπαθειών που καταβάλουν οι σύντροφοι στις ζαπατιστικές περιοχές. Σ' αυτή συμμετείχαν άντρες και γυναίκες από τις ΗΠΑ (Αναρχικός Μαύρος Σταυρός κ.ά.), τη Γαλλία (CNT, καταλήψεις στέγης, στέκια γειτονιάς), τη Γερμανία (FAU, καταλήψεις, κ.ά.), την Ισπανία (αναρχικοί από Βαλένσια, Βαρκελώνη, Μπούργος), την Ελβετία, την Ιταλία και την Ελλάδα.

Αποφασίστηκε να δημιουργηθούν τρεις κόμβοι (Ν. Υόρκη, Θεσσαλονίκη και Κολωνία) με τους οποίους ο καταυλισμός θα έρχεται σε απευθείας επαφή, αποστέλλοντας κάθε τρεις μήνες ένα ενημερωτικό κείμενο, που οι κόμβοι με τη σειρά τους θα αποστέλλουν στους υπόλοιπους. Όλοι επίσης δεσμεύτηκαν να στηρίζουν και οικονομικά την προσπάθεια. Στα πλαίσια αυτής της δεσμευσης, στη Θεσσαλονίκη, από την πρωτοβουλία "Μαύρο Αστέρι", κυκλοφόρησε για οικονομική ενίσχυση μια συλλογή κειμένων και φωτογραφίας με τίτλο "Εξεγερμένος Μεξικανικός Νότος".

Θεσσαλονίκη, Γενάρης 1996

Στη συνέχεια, ακολουθούν τα δύο πρώτα κείμενα που έστειλαν οι σύντροφοι από τον Καταυλισμό Άμεσης Αλληλεγγύης "Μάρτυρες του Σικάγο".

ΚΑΤΑΥΛΙΣΜΟΣ ΑΜΕΣΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ "ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΟΥ ΣΙΚΑΓΟ"

Χαρακτηριστικά της κοινότητας

Στην καρδιά της ζούγκλας Λακαντόνα, 35 οικογένειες της φυλής Tojolabal ζουν με τρόπο αυτάρκη, όσον αφορά τη διατροφή και την κατοικία, σε τυπικές ινδιάνικες κατασκευές, με πάτωμα από φύλλα φοινικόδενδρων και ξύλινους τοίχους.

Δεν υπάρχει τρόπος πρόσβασης μπρανοκίνητων οχημάτων, η επικοινωνία γίνεται με τα πόδια ή με άλογο, γεγονός που καθιστά ακόμα πιο δύσκολη τη μεταφορά ογκώδους υλικού και εξοπλισμού. Δεν υπάρχει κανενός είδους κατάστημα και το κοντινότερο σημείο για προμήθεια προϊόντων όπως ζάχαρη, λάδι, αλάτι κτλ. απέχει πάνω από μία ώρα.

Υπάρχει άφθονο νερό, από μια κοντινή πηγή. Οι βροχές κρατάνε, κατά μέσο όρο, οχτώ μήνες το χρόνο. Το έδαφος και η βλάστηση είναι χαρακτηριστικά του κλίματος της ζούγκλας.

Τα μοναδικά έσοδα της κοινότητας προέρχονται από την επίσημη πώληση του καφέ, σε εξαιρετικά χαμηλές τιμές, και από την πώληση ζώων.

Η πώληση του καφέ πραγματοποιείται στις αρχές ή τα τέλη κάθε χρόνου, και είναι μόνο τότε που μπορούν να αγοράσουν ρουχισμό, εργαλεία, φάρμακα κτλ.

Κάθε οικογένεια αποτελείται από 6 ή 7 παιδιά και τους γονείς. Ο χώρος στις κατοικίες είναι πολύ μικρός. Γενικά, οι γυναίκες ασχολούνται με την προετοιμασία του φαγητού, πλένουν τα ρούχα, προσέχουν τα μικρά και μαζεύουν τα καυσόξυλα.

Η παροχή υπηρεσιών υγείας και υγιεινής είναι πολύ περιορισμένη. Οι μοναδικές ιατρικές υπηρεσίες προσφέρονται από τρία μέλη της κοινότητας με στοιχειώδεις γνώσεις και έλλειψη φαρμάκων και εξοπλισμού. Τα παιδιά γεννιούνται κάτω από πολύ πρόχειρες συνθήκες, με τη βούθεια άλλων γυναικών.

Όσον αφορά τις καλλιέργειες, τα μοναδικά εργαλεία είναι ματσέτες και τσεκούρια. Παράγονται καλαμπόκι, φασόλια, μπανάνες, καφές και διάφορα φρούτα και λα-

χανικά. Η επιτροπή της κοινότητας μοιράζει σε κάθε οικογένεια ένα κομμάτι για να καλύπτει τις ανάγκες της, ενώ υπάρχουν επίσης κοινοτικές καλλιέργειες και ζώα για την κάλυψη γενικών αναγκών του χωριού.

Το πρόγραμμα και οι τρεις πρώτοι του μήνες

Την πρωτομαγιά του 1996 συγκροτήθηκε ο "Καταυλισμός Άμεσης Αλληλεγγύης Μάρτυρες του Σικάγο" με πρωτοβουλία της αναρχικής ομοσπονδίας του Μεξικού "Amor y Rabia" και μεμονωμένων ατόμων. Έχει άτομα ανέλαβαν τη λειτουργία του σχολείου που παρέμενε κλειστό από το 1994. Η εκπαίδευτική διαδικασία αντιμετωπίζεται με μια αντιεξουσιαστική και ελευθεριακή οπτική, με βασικό στόχο την εξάλειψη των άκαμπτων και έξουσιαστικών εκπαίδευτικών πρακτικών του μεξικανικού κράτους. Αυτός ο οικισμός, στο βαθμό που είναι μια εξεγερμένη κοινότητα, δεν έχει καμμία συμμετοχή στο επίσημο εκπαίδευτικό πρόγραμμα και είναι ανοιχτός σε νέους εκπαίδευτους προσανατολισμούς. Μέχρι στιγμής, το εκπαίδευτικό πρόγραμμα αναπτύσ-

Γυναίκες και παιδιά από την κοινότητα, μπροστά στο σχολείο.

σεται ικανοποιητικά, λαμβάνοντας υπ' όψη τις αντίστοιχες συνθήκες, όπως η προσαρμογή του ωραρίου στους χρόνους των εργασιών της κοινότητας, η έλλειψη υλικών και οι παραδόσεις και οι συνθήκεις της άκαμπτης εξουσιαστικής παιδείας. Το σχολείο λειτουργεί από τις οχτώ ως τις δέκα το πρωί, από τη μία ως τις τρεις το μεσημέρι και από τις πέντε ως τις εφτά το απόγευμα. Συμμετέχουν, με σχετικά σταθερό τρόπο, παιδιά, νέοι και ενήλικες. Πρέπει να τονιστεί ότι οποιαδήποτε μέθοδος αντιεξουσιαστικής εκπαίδευσης εφαρμόζεται σε αυτές τις συνθήκες πρέπει να προσαρμόζεται στις λειτουργίες και τις αναγκαιότητες του πληθυσμού. Έχει επιχειρηθεί να αξιοποιηθούν εμπειρίες όπως της ελευθεριακής μεθόδου από την Ισπανία PAIDEA, του σχολείου PROSPE (της γειτονιάς De la Prosperidad στη Μαδρίτη), της μεθόδου CIASO που χρησιμοποιήθηκε στο Σαλβαδόρ κ.ά., με στόχο τη διαμόρφωση ενός εκπαιδευτικού συστήματος που θα βοηθά άμεσα τον πληθυσμό.

Το σχολείο είναι τμήμα μόνο του εκπαιδευτικού προγράμματος, που προσπαθεί να καλύψει πολύ πιο ευρείς τομείς για την επίτευξη των στόχων του,

όπως τη δημιουργία κοινωνικών και κοινοτικών χώρων που θα χρησιμεύουν ως τόποι συνάντησης, αναψυχής και κουλτούρας. Τα βασικά στοιχεία αυτών των κέντρων είναι μια βιβλιοθήκη, ένα αθήναιο, ένα σπίτι γυναικών, ένας χώρος υγείας αλλά και χρήσιμα για την κοινότητα εργαστήρια, όπως ξυλουργεία, ραφεία κτλ.

Μέχρι στιγμής, έχουν αποκτηθεί ξυλουργικά εργαλεία και έχει αρχίσει η μετατροπή σε παιδικό σταθμό του χώρου που παλιά προορίζόταν για τη διεύθυνση του σχολείου, όπως έπισης και η μετατροπή του παλιού κτίσματος του κοινοτικού συμβουλίου σε δεύτερη σχολική αίθουσα. Έχουν ήδη επισκευαστεί όλα τα τραπέζια, τα θρανία και οι καρέκλες.

Εγκαταστάθηκε ένας αγωγός 200 μέτρων που φέρνει το νερό από την πηγή μέχρι το κέντρο του οικισμού και εποιμάζεται η εγκατάσταση δύο διακλαδώσεων που θα εξυπηρετούν με νερό τα απομακρυσμένα σπίτια του οικισμού.

Υπήρχε η δωρεά ενός πλεκτρικού πριονιού για κοινοτικές εργασίες, που όμως προς το παρόν χρησιμοποιείται μόνο σε μικρές εργασίες, εξαιτίας της έλειψης κατάλληλων ανταλλακτικών.

Έγινε μια μελέτη για τις ιατρικές αναγκαιότητες του πληθυσμού και πάνω απ' όλα για τα γυναικολογικά προβλήματα, όπου διαπιστώθηκε μια ολοκληρωτική έλλειψη ιατρικής φροντίδας προς τις συντρόφισσες.

Βασικές ανάγκες

Α) Ηλεκτροδότηση. Με βάση τα χαρακτηριστικά της κοινότητας (ένας μέσος όρος 15 με 16 ωρών πλιοφάνειας τη μέρα, σε συνδυασμό με τα προβλήματα μεταφοράς και τις ανάγκες συντήρησης) θεωρήθηκε ως ο καλύτερος τρόπος επίλυσης του προβλήματος η εγκατάσταση πλιακών πλακών. Θα χρειαστούν επίσης συσσωρευτές και τα απαραίτητα για την εγκατάσταση καλώδια, σε πρώτη φάση τουλάχιστον για τα κοινοτικά κέντρα (σχολεία, βιβλιοθήκη, σπίτι γυναικών και υγείας). Αρχικά θα υπάρξουν 7 ή 8 σημεία πλεκτρικοδότησης, λαμβάνοντας υπ' όψη τις πρώτες αναγκαιότητες του οικισμού αλλά και την ενέργεια που θα χρειαστεί για τη λειτουργία ενός μεγάλου πριονιού για το άνοιγμα του χώρου όπου θα εγκατασταθούν αυτά τα κέντρα πλεκτροδότησης.

Β) Κατασκευή του Σπιτιού Γυναικών. Το θεωρούμε ζήτημα προτεραιότητας, γιατί οι γυναίκες της κοινότητας δεν διαθέτουν χώρο συνάντησης (μόνο νεαρές συμμετέχουν στο σχολείο). Αυτό το κέντρο θα χρησιμεύσει για

την ικανοποίηση πολλών αναγκαιοτήτων, με αναγνωστήριο, εργαστήρια υγειεινής, ραφείο κτλ.

Το σπίτι θα αποτελείται από τρία τμήματα: Το πρώτο θα είναι ένας μεγάλος χώρος με δύο πάγκους εργασίας για διάφορες δουλειές. Το δεύτερο, ένας χώρος για γυναικολογικές εξετάσεις. Το τρίτο, ένας χώρος για συγκεντρώσεις και πολλαπλές χρήσεις.

Το κέντρο χρειάζεται δύο ραπτομηχανές (η μία έχει ήδη αγοραστεί), τραπέζια, ράφια, μεγάλους καθρέφτες, κρεβάτι γυναικολογικής εξέτασης κ.α.

Γ) Κατασκευή Κέντρου Υγείας. Σχεδιάζεται η κατασκευή αυτού του χώρου για την πρόληψη ασθενειών, την παροχή συμβουλών και την αποθήκευση φαρμακευτικού υλικού. Η κοινότητα δεν διαθέτει κανένα παρόμοιο χώρο, γι' αυτό η πρόληψη και η θεραπεία είναι πολύ πιο δύσκολες.

Οι πιο συνηθισμένες ασθένειες είναι:

• Διάφορες δερματικές μολύνσεις, με χειρότερη τη λεσμανίαση.

• Προβλήματα στη στοματική κοιλότητα (μολύνσεις, ουλίτιδα, εξαγωγές κ.ά.).

• Εντερικές παθήσεις (αμοιβάδες, παράσιτα, διάρροια, αφυδάτωση κτλ.).

• Τσιμπήματα από έντομα, φίδια, αράχνες.

Δ) Βοηθήματα διαφόρων ειδών. Τα παραπάνω θεωρούνται άμεσες ανάγκες, ορισμένες από τις οποίες δύσκολα καλύπτονται, υπάρχουν ωστόσο πολλά ακόμα πράγματα που θα μπορούσαν να βοηθήσουν πολύ την κοινότητα, όπως για παράδειγμα:

• Σχολικό υλικό (τετράδια, μολύβια, στυλό, μπογιές, παιδικά βιβλία).

• Διδακτικό υλικό (διάφορα παιχνίδια εξάσκησης).

• Αγροτικά εργαλεία (φτυάρια, αξίνες, σφυριά, τσεκούρια, ματσέτες).

• Παιχνίδια και αθλητικά είδη (μπάλες, γάντια μποξ, σκοινάκια).

Υπάρχουν απαραίτητα είδη που είναι πολύ δύσκολο να αποκτηθούν στο Μεξικό, όπως οι ηλιακές πλάκες ή ορισμένα φάρμακα, τα περισσότερα όμως από τα παραπάνω είδη μπορούν να βρεθούν στην Πόλη του Μεξικού ή και σε πόλεις της Chiapas, όπως το Comitan, το San Cristóbal και το Tuxtla.

Γι' αυτό το λόγο, αν υπάρχουν άτομα ή κολλεκτίβες που θέλουν να στείλουν βοήθεια, ίσως η αποστολή χρημάτων να πάντα πιο αποτελεσματική. Αρχίζουμε να στήνουμε τους μηχανισμούς μέσα από τους οποίους τα διάφορα βοηθήματα θα μπορούν να φτάνουν στον προορισμό τους, όπως π.χ. ένας τραπεζικός λογαριασμός κτλ.

Οπωσδήποτε, θα σας ενημερώσουμε για τους τρόπους με τους οποίους θα μπορούν να φτάνουν τα διάφορα βοηθήματα. Μνη ξεχνάμε πάντως ότι η προσωπική παράδοση είναι ο πιο ασφαλής και αποτελεσματικός τρόπος.

Ξεκαθαρίζουμε ότι κάθε οικονομική βοήθεια θα χρησιμοποιηθεί με τον τρόπο που θα ορίσουν όσοι την προσφέρουν. Στη συνέχεια θα αποστέλλεται ένα ενημερωτικό σημείωμα όπου θα αναγράφεται ο τρόπος της αγοράς και το κόστος.

Σας στέλνουμε ένα ζεστό και επαναστατικό χαιρετισμό

από τη ζούγκλα Λακαντόνα

Καταυλισμός Άμεσης Αλληλεγγύης

"Μάρτυρες του Σικάγο"

Αύγουστος 1996

Ο κύριος στόχος αυτής της ενημερωτικής επιστολής είναι ο πληροφόρηση για τη μέχρι στιγμής εξέλιξη του "Προγράμματος @" και για την παρούσα του κατάσταση.

Το "Πρόγραμμα @ του Νότου" τελικά συγκεκριμένοποιήθηκε στη βάση τριών κατευθύνσεων, τις οποίες αποκαλούμε "υπο-προγράμματα". Είναι οι ακόλουθες: η αντιεξουσιαστική εκπαίδευση, η κοινοτική υγεία και η ανάπτυξη και απελευθέρωση των γυναικών.

Το "Πρόγραμμα" -όπως ίσως πολλοί ήδη θα ξέρετε- αναπτύσσεται σε μια ζαπατιστική κοινότητα της ζούγκλας Λακαντόνα, στην πολιτεία Chiapas του μεξικάνικου νότου.

Εδώ, στη μέση αυτού του "παραδείσου", χωρίς θεό και χωρίς κράτος, αλλά μέσα σε στρατιωτικό κλοιό, αναπτύσσεται μια απελευθερωτική προσπάθεια (μέσω της εκπαίδευσης, ως δρόμου προς την ελευθερία) με στόχο τη βοήθεια στη διαμόρφωση ελεύθερων ατόμων, δηλαδή τους "en δυνάμει επαναστάτες" όπως λέει η ελευθεριακή εκπαιδευτικός Josefina Martin Luego.

Αυτή τη στιγμή, το "Πρόγραμμα" διαθέτει τρεις χώρους αφιερωμένους στην αντιεξουσιαστική εκπαίδευση:

1) Το "μεγάλο σπίτι" -αίθουσα 1- (κατασκευασμένο εξαρχής για σχολική χρήση), στο οποίο το πρωί παρακολουθούν μαθήματα παιδιά από 9 ως 11 χρονών και μετά τις 3.00 μ.μ. τα παιδιά που δεν μπορούν να παρακολουθήσουν το πρωιγό ωράριο γιατί απασχολούνται σε αγροτικές εργασίες. Μετά τις 5.00 το απόγευμα, συμμετέχουν και οι αναλφάβητοι ενήλικες.

2) Ένα μικρό κτίσμα που αρχικά το χρησιμοποιούσαμε για να αποθηκεύουμε το λιγόστιο εκπαιδευτικό υλικό που διαθέτουμε, το μετατρέψαμε σε παιδικό σταθμό, στον οποίο, λόγω της μεγάλης προσέλευσης παιδιών, απασχολούνται δύο σύντροφοι.

3) Ένα τρίτο κτίριο, που αρχικά ήταν το "Κοινοτικό Κτίριο", μετατράπηκε σε αίθουσα προσχολικής εκπαίδευσης, όπου συμμετέχουν παιδιά 6 ως 8 χρονών.

Αυτή τη στιγμή, ασχολούμαστε με την κατασκευή του "Σπιτιού των Γυναικών" και του "Σπιτιού των Νέων", σε ένα τμήμα του χωριού που προβλέπεται να αναπτυχθεί ως κοινοτικό σύνολο εκπαίδευσης-πολιτισμού-αναψυχής και στο οποίο στο μέλλον θα υπάρχουν περισσότερες σχολικές αίθουσες, μια βιβλιοθήκη, ένα κέντρο υγείας, ένα ξυλουργείο και ένα ελευθεριακό αθήναιο.

Υπήρχε μια σημαντική καθυστέρηση στην κατασκευή του "Σπιτιού των Γυναικών" και του "Σπιτιού των Νέων", που αρχικά

κατασκευή του "Σπιτιού των Γυναικών" και του "Σπιτιού των Νέων".

Έχουμε λάβει 1.250 \$ από τη FAU (το γερμανικό τμήμα της Αναρχοσυνδικαλιστικής Διεθνούς), 500\$ από τη Βρετανή, 250\$ από το Βερολίνο, καθώς και μικρότερες χρηματικές εισφορές από άλλους συντρόφους και συντρόφισσες. Επίσης, δεχθήκαμε μια σημαντική αποστολή βιβλίων και εργαλείων από το Άμστερνταμ και ένα μεγάλο μπχανοκίνητο πριόνι από το Πότσνταμ.

Η βοήθεια που λάβαμε ήταν πάρα πολύ σημαντική για την ανάπτυξη του "Προγράμματος @".

Όπως θα διαβάσατε, έχουμε πολύ φιλόδοξους στόχους, που όμως αρχίζουν σταδιακά να πραγματοποιούνται.

Χάρη στην αλληλεγγύη συντρόφων, συντροφισσών και φίλων, η Ουτοπία μας αρχίζει να ριζώνει στη γη.

Υγεία και
Κοινωνική
Επανάσταση!

"Πρόγραμμα
@
του Νότου"
της
Επαναστατικής
Αναρχικής
Ομοσπονδίας
Amor y Rabia,
Νοέμβρης 1996

Η είσοδος του κάταυλισμού.

προβλέπονταν να αρχίσουν να λειτουργούν μέσα στο Νοέμβρη, εξαιτίας της απειλής μιας στρατιωτικής επίθεσης, που ακολούθησε την διακοπή του διαλόγου από μέρους του EZLN. Η κατάσταση "συνεχούς επιφυλακής" στην οποία τέθηκαν οι κοινότητες, δεν επέτρεπε την προμήθεια με την ξυλεία που χρειαζόμασταν.

Χάρη στην οικονομική ενίσχυση που λάβαμε από ελευθεριακές οργανώσεις και αλληλεγγυους συντρόφους, καταφέραμε να συγκεντρώσουμε το ποσό που χρειαζόταν για την αγορά απαραίτητων υλικών (φύλλα λαμαρίνας για τις στέγες, εργαλεία, διάφορα οικοδομικά υλικά) για την

Y.G.: Κάθε άτομο, οργάνωση ή συλλογικότητα που προσφέρει κάποιο χρηματικό ποσό, μπορεί, όποτε το επιθυμεί, να ελέγχει τις καταστάσεις αγορών και το ταμείο.

Για
περισσότερες πληροφορίες,
στην πρωτοβουλία "Μαύρο
Αστέρι", Τ.Θ. 50042, Τ.Κ. 54013,
Θεσσαλονίκη,
με την ένδειξη (μέσα στο φάκελο)
"Για τους Μάρτυρες του
Σικάγο".

1η ΔΙΗΠΕΙΡΩΤΙΚΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ

για την **ΑΝΘΡΩΠΟΤΗΤΑ** και **ENANTIA**
ΣΤΟ ΝΕΟΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΙΣΜΟ

27 Ιούλη-31 Αυγούστου 1996

Hπρώτη διηπειρωτική συνάντηση ενάντια στο Νεοφιλεύθερισμό και για την Ανθρωπότητα πράγματοποιήθηκε στο διάστημα μεταξύ 27 Ιούλη και 3 Αυγούστου στην πολιτεία Τσιάπας στο Νότιο Μεξικό. Στο κάλεσμα των εξεγερμένων Ζαπατίστας ανταποκρίθηκαν 3.000 περίπου άνθρωποι από 43 χώρες του κόσμου.

Εκπρόσωποι από πολιτικές και κοινωνικές οργανώσεις, γυναικείες οργανώσεις, κινήματα καταλήψεων γης, κινήματα πόλεων, οργανώσεις υπεράσπισης πολιτικών και κοινωνικών δικαιωμάτων, εκφραστές ποικίλων ιδεολογικών και πολιτικών ρευμάτων τόσο της αριστεράς, όσο και του αντιεξουσιαστικού-αναρχικού χώρου. Η συνάντηση αυτή τους έδωσε την ευκαιρία να συζητήσουν ν' ανταλλάξουν απόψεις, εμπειρίες και προτάσεις για το παρελθόν, το παρόν και το μέλλον της πάλης για την κοινωνική απελευθέρωση.

Ανάμεσά τους συμμετείχαν κατ 22 Ελληνες, κυρίως από τις Πρωτοβουλίες Αλληλεγγύης στον Αγώνα των Ζαπατίστας από την Αθήνα, τη Θεσσαλονίκη και τα Χανιά.

Η συνάντηση οργανώθηκε γύρω από 5 θεματικές ενότητες: Πολιτική, Οικονομία, ΜΜΕ/Πολιτισμός, Κοινωνικά Κίνηματα, Ιθαγενείς. Οι συζητήσεις έγιναν σε 5 διαφορετικές τοποθεσίες, σε ειδικά διαμορφωμένους χώρους, τα Aquascalientes, που απλώνονταν σε ολόκληρη την περιοχή της N. Τσιάπας στη ζούγκλα Lacandona, τη βάση του αντάρτικου κινήματος των Ζαπατίστας.

Οι μαχητές του EZLIN, οι ομάδες στήριξης στον αγώνα τους και οι κάτοικοι της περιοχής δούλεψαν πολλούς μήνες για να παρουσιάσουν ένα αποτέλεσμα που προκάλεσε τον θαυμασμό των παρευρισκόμενων σχετικά με την οργάνωση των εγκαταστάσεων υποδοχής, ύπνου, φαγητού, των χώρων για τις συζητήσεις, τις εξέδρες των ψυχαγωγικών και πολιτιστικών εκδηλώσεων που έγιναν κατά τη διάρκεια της συνάντησης.

Αν και οι καιρικές συνθήκες ήταν δύσκολες, με αδιάκοπες βροχές και λάσπη, οι Ζαπατίστας έδωσαν τον καλύτερο εαυτό τους παλεύοντας κόντρα σ' αυτές και το αποτέλεσμα πραγματικά τους δικαίωσε.

Δίπλα στον Ζαπατιστικό Στρατό, βρισκόταν το Μέτωπο Υποστρίψης του Αγώνα των Ζαπατίστας που αποτελείται από μεξικάνους σιγνωνιστές που συμμετείχε ενεργητικά τόσο στη διοργάνωση της συνάντησης, όσο και στο συντονισμό και τη διεξαγωγή των συζητήσεων.

Οι συμμετέχοντες και συμμετέχουσες από την Ελλάδα παρακολούθησαν τις τρεις από τις πέντε θεματικές ενότητες που αφορούσαν την Πολιτική (1η ομάδα εργασίας), τα κοινωνικά κινήματα (4η ομάδα εργασίας) και τους ιθαγενείς (5η ομάδα εργασίας), αντίστοιχα.

Η εναρκτήρια τελετή της διοργάνωσης έγινε στο χωριό Οβεντίκ, ενώ το πανηγυρικό κλείσιμο έγινε στην «άτυπη πρωτεύουσα του EZLIN», τη

Realidad, μέσα στη ζούγκλα. Πάνω από 500 δημοσιογράφοι εναλλακτικών και άλλων μέσων ήλθαν για να καλύψουν το γεγονός.

Η συζήτηση πήταν εξαιρετικά ενδιαφέρουσα καθώς οι συμμετέχοντες στην κάθε μία ομάδα εργασίας είχαν τη δυνατότητα να παρακολουθήσουν 4 υποθέματα. Την τελευταία ημέρα της συνάντησης στη Realidad συγκεντρώθηκαν όλες οι ομάδες, διαβάστηκαν οι προτάσεις, τα συμπεράσματα και οι τελικές αποφάσεις για κάθε θέμα.

Στην πρώτη ομάδα εργασίας, οι συμμετέχοντες προσπάθησαν να κατανοήσουν και να ορίσουν τις μορφές άσκησης της εξουσίας παγκόσμια μέσα στην ιστορική εξέλιξη (καπιταλισμός, νεοκαπιταλισμός, νεοϊμπεριαλισμός, νεοφιλελευθερισμός), να αναζητήσουν νέους τρόπους οργάνωσης και αντίστασης, να θέσουν στόχους και να αποφασίσουν τη στρατηγική που θα υιοθετήσουν για την επίτευξή τους.

Η συζήτηση άνοιξε με καιρετισμό εκπροσώπου του EZLIN ο οποίος καλωσόριζε τους συμμετέχοντες και αναφέρθηκε στο σκοπό της συνάντησης που είναι η οικοδόμηση ενός κοινού μετώπου αντίστασης και αγώνα ενάντια στο νεοφιλελευθερισμό.

Τα θέματα που απασχολούν αφορούσαν: το ρόλο των πολεοθνικών με βάση την παγκοσμιοποίηση του κεφαλαίου, την εκμετάλλευση που υφίστανται οι χώρες του Τρίτου Κόσμου, την οικολογική καταστροφή των χωρών της Λατινικής Αμερικής. Ήγινε εκτεταμένη αναφορά στα κινήματα αντίστασης και καταλήψεων γης, στην αναγκαιότητα ανασυγκρότησης και αυτονομίας του συνδικαλιστικού κινήματος, το οποίο πρέπει να απεγκλωβιστεί από τη χειραγώη του κράτους και των κομμάτων, στη διάσπαση της κοινωνικής συνοχής και στον κατακερματισμό των υποκειμένων που έχει επιφέρει ο νεοφιλελευθερισμός και τέλος στην ανάγκη αντίστασης με διαφορετικά ποιοτικά χαρακτηριστικά απέναντι σ' αυτήν την κατάσταση.

Υπήρξε κοινή πεποίθηση ότι η ανθρωπότητα βρίσκεται σήμερα σ' ένα οριακό σημείο που κάνει έντονη την ανάγκη οικοδόμησης ενός παγκοσμίου μετώπου αντίστασης με αγώνες που θα ξεκινούν από τη βάση, απορρίπτοντας το φθαρμένο ιεραρχικό μοντέλο με τον πρωτοποριακό ρόλο του κόμματος. Αγώνες με χαρακτήρα αντιεραρχικό, αντιαυταρχικό, που θα στηρίζονται στις αρχές της αυτοοργάνωσης και της αυτοδιεύθυνσης συνδέοντας την πολιτική με τα καθημερινά προβλήματα και ανάγκες.

Θα πρέπει να επισημανθεί ότι οι απόψεις αυτές έγιναν αποδεκτές και από εκπροσώπους κομμάτων που κουβαλούσαν τη νοοτροπία και τα στερεότυπα που παρελθόντος, που σύμως εμπνεύστηκαν και πυροδοτήθηκαν θετικά από τους εξεγερμένους Ζαπατίστας. Αν και οι παρεμβάσεις τους στη διάρκεια της συζήτησης πήταν ελάχιστες, η πρακτική τους κατέδειξε το ξεπέρασμα της αλλοτρίωσης και την πραγμάτωση της ανθρωπιάς και της αξιοπρέπειας μέσα από τον αγώνα.

Στην 4η ομάδα εργασίας στο χωριό Οβεντίκ κατατέθηκε η εμπειρία από ποικίλους κοινωνικούς αγώνες, από διάφορες γωνίες της γης.

Τα θέματα που συζητήθηκαν αφορούσαν: το συνδικαλισμό, το γυναικείο κίνημα, το κίνημα των ομοφυλόφυλων, τα κινήματα καταλήψεων γης και στέγης, τα κινήματα ενάντια στην κρατική καταστολή, ενάντια στις φυλακές και τα ψυχιατρεία.

Σημαντική ήταν η παρουσία των μεξικάνων αγωνιστών από το κίνημα που έχει αναπτυχθεί εκεί τα τελευταία χρόνια. Έχουν ξεκινήσει διεργασίες για την ανάπτυξη ενός ανεξάρτητου ρεύματος με τη συμμετοχή συνδικάτων, πολιτικών και κοινωνικών ομάδων, επιτροπών από γειτονίες και από κινήματα αγροτών ενάντια στην πολιτική του επί 70 χρόνια κυβερνώντος κόμματος. Σταθμός σ' αυτήν την προσπάθεια υπήρξε η διοργάνωση ανεξαρτήτων κινητοποιήσεων την προηγούμενη Πρωτομαγιά και η συγκρότηση της «1η του Μάν». Η κίνηση αυτή έχει ισχυρές προσβάσεις στους εργαζόμενους και κινείται σε μια κατεύθυνση πολιτικής ανεξαρτησίας από τον επίσημο και ελεγχόμενο από την κυβέρνηση συνδικαλισμό.

Πολύ ενδιαφέρουσα ήταν η παρουσία συνδικαλιστών από το συνδικάτο της Μεξικάνικης Εταιρείας Ηλεκτροδότησης, συνδικά-

το με αναρχοσυνδικαλιστική παράδοση, που, διαπρώντας στοιχεία της αρχικής επαναστατικής του ζωντανίας, δεν έγινε ποτέ μέλος της Κρατικής Συνομοσπονδίας, πράγμα που επέτρεψε σε μια ομάδα μελών του να εργαστεί επί ένα μόνα για την πλεκτροφύτιση των Aquascolientes.

• Ενα μεγάλο μέρος της συζήτησης αφορούσε την εκπαίδευση κυρίως στο Μεξικό. Φοιτητές από το Πανεπιστήμιο της Γουαδαλαχάρα, αλλά και καθηγητές και δάσκαλοι από όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης μετέφεραν την εμπειρία τους και αναφέρθηκαν στα σχέδια της κυβέρνησης για ιδιωτικοποίηση της εκπαίδευσης, τις παρεμβάσεις της ιδιωτικής πρωτοβουλίας στην κατάρτιση των προγραμμάτων ύλης, την επιβολή των πιστωτικών μονάδων, την ένταση των εξετάσεων, την όξυνση του ανταγωνισμού σε μια κατεύθυνση ταξικού αποκλεισμού της πλειοψηφίας της νεολαίας από την εκπαιδευτική διαδικασία. Εξάλλου το 1/5 του πληθυσμού δεν έχει πρόσβαση ούτε στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση. Κάτοικοι της πόλης Tepoztlán

έχουν αναπτύξει κίνημα ενάντια στην κρατική απαλλοτρώση της γης τους, με στόχο να μετατραπεί σε χώρο αναψυχής. Ιδιαίτερο χαρακτηριστικό των αγώνων αυτών είναι η κατάκτηση μορφών αυτοδιεύθυνσης και αυτοοργάνωσης τόσο στην οργάνωση του αγώνα τους, όσο και της ίδιας της ζωής τους, με αμεσοδημοκρατικές διαδικασίες στη λήψη αποφάσεων μέσα από γενικές συνελεύσεις γειτονιών, διενέργεια εκλογών κ.τ.λ. Οι κάτοικοι της περιοχής αντιστάθηκαν στις κυβερνητικές επιλογές, συγκρούστηκαν επανειλημένα με συλλήψεις, τραυματίες κ.τ.λ. Βρισκόμενοι μπροστά σ' ένα ακόμη ανοικτό μέτωπο αγώνα. Πολύ σημαντική ήταν η παρουσία των λατινοαμερικανικών κινημάτων που έχουν αναπτυχθεί ως συνέπεια των οξύτατων αντιθέσεων που γεννά στις χώρες αυτές η πολιτική του νεοφιλελευθερισμού.

Βραζιλιάνοι αγωνιστές μίλησαν για το κίνημα καταλήψεων γης που έχει πάρει μαζικό χαρακτήρα στη χώρα τους, και για τις αιματηρές συγκρούσεις των φτωχών ακτημόνων με τους στρατούς των μεγαλοτσιφλικάδων.

Αναφέρθηκαν επίσης οι εργατικές κινητοποιήσεις, που συχνά αντιμετωπίζονται ακόμη και με επέμβαση του στρατού, όπως στην περίπτωση της απεργίας των εργατών στην καπνοβιομηχανία West. Κινήματα που γνωρίζουν ανάπτυξη και αγκαλιάζουν όλη τη Λατινική Αμερική όπως το κίνημα των πόλεων FE COC και το αγροτικό κίνημα CLOC.

Γάλλοι συνδικαλιστές έδωσαν το στίγμα των μεγάλων απεργιακών κινητοποιήσεων του περασμένου Δεκέμβρη ενάντι στον αντιασφαλιστικό νόμο του Ζυπέ και μίλησαν για τα ανεξάρτητα σωματεία που οργανώθηκαν και συνέβαλαν στη δημιουργία της εργατικής συνοσπονδίας SUD.

Πρέπει επίσης να αναφερθεί η παρουσία των Ιταλών από τα Compas και την Κομμουνιστική Επανίδρυση, των Γερμανών και Ολλανδών καταληψιών στέγης, των μπτέρων από την «Πλατεία του Μάν» στην Αργεντινή, των Περουβιανών, των Ισπανών, των Βάσκων, των Ελβετών, των Τούρκων και Κούρδων αγωνιστών.

Μέσα από τις συζητήσεις αναδείχθηκε κυρίως το ζήτημα της ανασυγκρότησης του εργατικού κινήματος ενάντια στη δομή, πολιτική και ιδεολογική φυσιογνωμία του επίσημου συνδικαλιστικού κινήματος, σε χώρες όπως το Μεξικό και η Γαλλία με ισχυρούς κοινωνικούς και εργατικούς αγώνες. Εντυπωσιακή επίσης ήταν η διαπίστωση της ομοιότητας των επιλογών του κεφαλαίου παγκόσμια

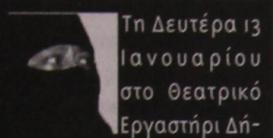
που αφορά τις ιδιωτικοποιήσεις στην Οικονομία, την Εκπαίδευση και την Υγεία. Την αύξηση της ανεργίας, την περιθωριοποίηση μεγάλων τμημάτων του πληθυσμού στις πόλεις και την ύπαιθρο, τις επιθέσεις ενάντια στο εισόδημα και την κοινωνική ασφάλιση των εργαζομένων καθώς και την ελαστικοποίηση των εργατικών σχέσεων. Οι ίδιοι οι Ζαπατίστας σε παρεμβάσεις τους κατά τη διάρκεια των συζητήσεων τόνισαν τον αποκλεισμό τους από την εκπαιδευτική διαδικασία, αναφέροντας ότι βλέπουν κάποιο δάσκαλο μια φορά στους 3 μήνες. Και επειδή πιστεύουν ότι η παιδεία μπορεί να αποτελέσει το εργαλείο διαμόρφωσης συνείδησης για την κοινωνική απελευθέρωση, αγωνίζονται να οργανώσουν ένα ανεξάρτητο εκπαιδευτικό δίκτυο μέσα στα Aguascalientes, ενώ παράλληλα απαιτούν να ελέγχουν τους δασκάλους που στέλνει το κράτος. Στη συνέντευξη των γυναικών του EZLN στη Realidad, μπροστά στις κάμερες εξιστορούν και τη δική τους εκδοχή ότι «προηγουμένως δεν είχαμε λόγο για τίποτα από όσα συμβαίνουν στο χωριό, δεν ξέραμε ότι και εμείς οι γυναίκες έχουμε δικαιώματα. Οταν ήρθαν οι συντρόφισσες να μας οργανώσουν, οι άντρες μας δεν το είδαν με καλό μάτι, τελικά θέλοντας και μη πείστηκαν...».

Από την πλευρά του, ο Μάρκος ανέλαβε να διεκπεραιώσει το χειρισμό των απαιτήσεων των MME, δίνοντας ομαδικές συνεντεύξεις Τύπου και καταθέτοντας για λογαριασμό του EZLN έναν απολογισμό της δωδεκάχρονης δράσης της οργάνωσης από το μαρξιστικό-λενινιστικό παρελθόν της μέχρι και τη σημερινή απεύθυνσή της στην «Κοινωνία των Πολιτών».

• Δεν θα επιχειρήσουμε να κάνουμε μια συνοπτική αποτίμηση της συνάντησης. Αυτό που κατά τη γνώμη μας πρέπει να επισημανθεί είναι ότι για τους εξεγερμένους Ζαπατίστας οι μέρες αυτές αποτέλεσαν μια ανάσα αλληλεγγύης και ελπίδας για τις χιλιάδες γυναίκες, άνδρες και παιδιά των κοινοτήων, που από τις αρχές του 1994 μέχρι σήμερα, αποφάσισαν να κάνουν το βήμα και να αναδυθούν από τη χώρα της λήθης που είχαν καταδικαστεί να πεθάνουν στη μάχη για τη ζωή και την αξιοπρέπεια.

Η πραγματοποίηση μιας τόσο παράτολμης ιδέας έγινε δυνατή χάρη στην ακτινοβολία που εκπέμπει το κίνημά τους στη μεξικάνικη κοινωνία όσο και ευρύτερα. Ας στρέψουμε μάχιμα τόσο στην Ελλάδα όσο και διεθνώς το δικαίωμά τους να υπάρχουν και να αγωνίζονται.

Τη Δευτέρα 13 Ιανουαρίου στο Θεατρικό Εργαστήρι Δήμου Ηλιούπολης διοργανώθηκε εκδήλωση αλληλεγγύης στον αγώνα των Ζαπατίστας. Οι 80 περίπου παρευρισκόμενοι παρακολούθησαν τη βιντεοανάντα «Τσάπας: Ο νότος σε δύο ανέμους, μια θύελλα και μια προφτεία» και μικρή συμπληρωματική εισήγηση από μέλη της Πρωτοβουλίας Αλληλεγγύης της Αθήνας.

Στη συζήτηση που ακολούθησε έγινε ίδιαίτερη αναφορά στην κατάσταση αυτή τη στιγμή στη Λακαντόνα, στο Πρόγραμμα ως του Νότου και το ελευθεριακό σχολείο Μάρτυρες του Σικαγού, στο πολιτικό μέτωπο των ζαπατίστας, στη θέση των γυναικών στο ζαπατιστικό στρατό, τη σχέση του EZLN με τα αριστερά αντάρτικα της Λατ. Αμερικής κ.ά.

Η αφίσα που κυκλοφόρησε πιο πρόσφατα στη Ηλιούπολη είχε ως κεντρικό το «Να αντισταθούμε στη δικτατορία του χρήματος».

Στο χώρο της εκδήλωσης διανεμήθηκε η προκήρυξη της Πρωτοβουλίας Ηλιούπολης με τίτλο «Οι ζαπατίστας μας ενώνουν» και αυτή της Αναρχικής Κίνησης Ηλιούπολης με τίτλο «Γιατί υποστηρίζουμε τους ζαπατίστας».

Την Παρασκευή 20 Δεκεμβρίου 1996 έγινε εκδήλωση στο Πολιτικό - Πολιτιστικό Στέκι της Ζαΐμης, αλληλεγγύης στον αγώνα των Ζαπατίστας. Έγινε εισήγηση από έναν εκπρόσωπο από το Στέκι, έναν δημοσιογράφο (από τον «Ιό της Κυριακής») και ένα μέλος της Πρωτοβουλίας Αλληλεγγύης της Αθήνας. Ιδιαίτερη συζήτηση δεν διεξήχθη.

Στις 18 Δεκεμβρίου 1996 πραγματοποιήθηκε εκδήλωση αλληλεγγύης στους Ζα-

Προετοιμάζοντας τη 2η Διπειρωτική Συνάντηση

«Η Chiapas αποτελείται την κεντρική αιτία της συνάντησής μας. Η Chiapas, που όλο και περισσότερο ξεχνιέται από τον κόσμο και τα μέσα επικοινωνίας. Η Chiapas, υπό στρατιωτική κατοχή, όπου ο κόσμος δεν κατέχει τίποτα εκτός από την αξιοπρέπεια του αγώνα. Η Chiapas, όπου, απ' ότι φαίνεται, σε κάθε Καταυλισμό Πολιτών για την Ειρήνη δεν υπάρχουν περισσότερα από ένα δυό άτομα από τη Δύση. Η Chiapas, που κινδυνεύει να ξεχαστεί και να εγκαταλειφθεί ακόμα και απ' την αριστερά.

Η εξέγερση της Ιητ Γενάρη του 1994 ήταν επίσης μια εξέγερση ενάντια στη λήθη. Με την εξέγερσή τους οι Ινδιάνοι Ζαπατίστας ξεπρόβαλαν από τη λήθη και το λήθαργο.

Αν αφήσουμε να τους ξανασκεπάσει η λήθη, αυτό θα είναι μια απειλή ενάντια και στις δικές μας ζωές. Ξέρουμε ωρίς αμφιβολία ότι, ακόμα κι αν εμείς τους ξεχάσουμε, αυτοί δεν πρόκειται να το κάνουν. Χειρότερος από το θάνατο στη μάχη είναι ο θάνατος από λήθη. Αν διαχαθήκαμε κάτι στη Διπειρωτική, είναι ακριβώς αυτό (...). Με χαρά σας υποδεχόμαστε εδώ, στη Ζυρίχη, αυτές τις πιο σύντομες μέρες του χρόνου, για να ανοίξουμε χώρους βαθιάς συζήτησης "για την ανθρωπότητα κι ενάντια στο νεοφιλευθερισμό".

Τα εργοστάσια σε όσους και όσες δουλεύουν σε αυτά.

Η γη σ' αυτούς και σ' αυτές που τη δουλεύουν.

Τα σπίτια σε όσους και όσες τα χρειάζονται!»

Αυτά είναι μερικά από τα λόγια με τα οποία μας υποδέχτηκαν τα μέλη της ομάδας "Άμεση Αλληλεγγύη στην Chiapas" της Ζυρίχης, που είχε αναλάβει τη διοργάνωση της συνάντησης.

"Από την καρδιά του κτήνους στέλνουμε ένα χαιρετισμό στις καρδιές όλων των αξιοπρεπών ανθρώπων". Έτσι τελείωνε το μήνυμα προς τον EZLN που συντάχθηκε στη λήξη της 5ης Ευρωπαϊκής Συνάντησης των ομάδων αλληλεγγύης στον αγώνα των Ζαπατίστας.

Αυτή η συνάντηση πραγματοποιήθηκε από τις 20 ως τις 22 Δεκέμβρη, στη Ζυρίχη της Ελβετίας, με βασικό θέμα την προετοιμασία της 2ης Διπειρωτικής Συνάντησης για την Ανθρωπότητα κι Ενάντια στο Νεοφιλευθερισμό. Συμμετείχαν περίπου 150 άτομα από 12 ευρωπαϊκές χώρες (Ισπανία, Γαλλία, Αγγλία, Βέλγιο, Δανία, Ολλανδία, Σουηδία, Γερμανία, Αυστρία, Ελλάδα, Ιταλία και Ελβετία), ενώ παρευρέθηκαν και άτομα από το Μεξικό και τη Νικαράγουα.

Το βασικό θέμα των συζητήσεων ήταν η προετοιμασία της Δεύτερης Διπειρωτικής Συνάντησης για την Ανθρωπότητα κι Ενάντια στο Νεοφιλευθερισμό, που είχε πραγματοποιηθεί από τους Ζαπατίστας να πραγματοποιηθεί το δεύτερο εξάμηνο του 1997 στην Ευρώπη. Υπήρχαν τέσσερις προτάσεις για τον τρόπο και τον τόπο πραγματοποίησης της συνάντησης:

α) μια πρόταση από ιταλικές επιτροπές αλληλεγγύης, που προέβλεπε ως τόπο διεξαγωγής κύρια την Βενετία, καθώς και άλλες πόλεις της βόρειας Ιταλίας.

β) μια πρόταση από γερμανικές επιτροπές αλληλεγγύης για την πραγματοποίηση της συνάντησης το καλοκαίρι του '97 σε ένα κάμπινγκ στην περιοχή του Γκόρλεμπεν, όπου πραγματοποιούνται οι κινητοποιήσεις ενάντια στην πυρηνική ενέργεια.

γ) μια πρόταση από το σύνολο των (πάνω από 45) επιτροπών αλληλεγγύης από την Ισπανία για πραγματοποίηση της συνάντησης σε διάφορα σημεία της Ισπανίας.

δ) μια πρόταση από ομάδες από το Βέλγιο και τη Γαλλία, που ήταν αντίθετες στην πραγματοποίηση μιας μόνο κεντρικής συνάντησης και αντιπρότειναν την πραγματοποίηση σειράς συναντήσεων σε διάφορες χώρες.

Η πρόταση από την Ιταλία συνάντησε εξαρχής την αντίδραση εκπροσώπων άλλων ομάδων από την Ιταλία, που είπαν πως η συγκεκριμένη πρόταση είχε ήδη απορριφθεί στο εσωτερικό του ιταλικού κινήματος αλληλεγγύης, γιατί προέβλεπε τη συνεργασία με το δήμαρχο της Βενετίας και άλλους παράγοντες της εξουσίας στην Ιταλία.

Η πρόταση από τη Γερμανία θεωρήθηκε πως θα κατέληγε στο να δώσει περιορισμένο χαρακτήρα στη συνάντηση, αφού το ζήτημα των πυρονικών θα καταλάμβανε, εκ των πραγμάτων, την κεντρική θέση.

Οι αντιρρήσεις και οι αντιπρόταση των ομάδων από το Βέλγιο και τη Γαλλία συζητήθηκαν πολύ, σε συνδυασμό με τις ενστάσεις και τις προτάσεις που είχαν αρκετού/ές για το περιεχόμενο της συνάντησης. Μέσα από τη συζήτηση, διαμορφώθηκε ένα πλατύ ρεύμα ανάμεσα στους συμμετέχοντες, που υποστήριζε πως το "περιεχόμενο" της Διππειρωτικής Συνάντησης είναι η συνάντηση της ίδια, και επομένως, από τη μια μεριά, θα πρέπει να δοθεί προσοχή ώστε η Συνάντηση να μη μετατραπεί σε ένα είδος "εναλλακτικού κοινοβουλίου" ή φόρουμ θεωρητικολογίας και πολιτικολογίας, ενώ, από την άλλη, τονίστηκε πως οι προσπάθεις για συνάντηση των αγώνων και του ανθρώπινου είναι μια διαδικασία καθημερινή και πολυεπίπεδη και όχι η ανταλλαγή απόψεων κάποιων εκπροσώπων. Αυτό που ειπώθηκε ήταν ότι η διαδικασία της συνάντησης έχει ήδη αρχίσει, ότι η Διππειρωτική Συνάντηση δεν έχει χαρακτήρα συγκεντρωτικό ή γραφειοκρατικό, αλλά θα είναι το επιστέγασμα μιας διαδικασίας συναντήσεων και, ως τέτοια, θα έχει χαρακτήρα γιορτινό και συμβολικό, ενώ για να υπάρξει δυνατότητα πραγματικής συμμετοχής στις συζητήσεις, θα πρέπει οι εισηγήσεις των διαφόρων ομάδων και ατόμων να είναι έτοιμες ένα μήνα πριν από τη Διππειρωτική Συνάντηση.

Με βάση την παραπάνω ζύμωση, η πρόταση των ομάδων από την Ισπανία συγκέντρωσε την προτίμηση του μεγαλύτερου τμήματος των συγκεντρωμένων. Συνοπτικά, η πρόταση προέβλεπε την πραγματοποίηση της Διππειρωτικής Συνάντησης από τις 17 Ιούλη ως τις 3 Αυγούστου σε πέντε σημεία στην Ισπανία: τη Βαρκελώνη, τη Σαραγόσα, τη Μαδρίτη και σε δύο σημεία της Ανδαλουσίας, όπου το "Συνδικάτο Εργατών Γης" (SOC) έχει πραγματοποιήσει καταλήψεις γης και έχει σχηματίσει κοπερατίβες με την ονομασία "Tierra y Libertad". Σε κάθε μία από τις πέντε τοποθεσίες θα φιλοξενηθεί ένα από τα πέντε γενικά θέματα συζήτησης που είχαν προτείνει το Γενάρη του '96 οι Ζαπατί-

στας, ενώ τις τελευταίες μέρες όλοι οι συμμετέχοντες θα συγκεντρωθούν στην "Tierra y Libertad" για την τελική ολομέλεια και για μια κοινή γιορτή. Οι σύντροφοι από την Ισπανία δήλωσαν πως οι ίδιοι απλά θα αναλάβουν την υλοποίηση του μεγαλύτερου μέρους του πρακτικού τμήματος της διοργάνωσης, προτείνοντας τη δημιουργία ανοικτών διεθνών επιτροπών που θα αναλάβουν την διατύπωση προτάσεων για διάφορες όψεις της προετοιμασίας, χωρίς όμως οι επιτροπές να έχουν το δικαίωμα να λαμβάνουν αποφάσεις, οι οποίες θα πρέπει να λαμβάνονται μέσα από αμεσοδημοκρατικές διαδικασίες από το σύνολο των ομάδων αλληλεγγύης και των ενδιαφερόμενων για τη συνάντηση. Το πνεύμα της πρότασης των συντρόφων από την Ισπανία φαίνεται χαρακτηριστικά από το ακόλουθο περιστατικό: όταν ολοκληρώθηκε η δεύτερη παρουσίαση των προτάσεων για τη Διππειρωτική Συνάντηση, προτάθηκε από κάποιους να γίνει ψυφοφορία για να παρθεί η απόφαση για τον τόπο διεξαγωγής. Η πλειονότητα των συγκεντρωμένων άρχισε να εκφράζει την προτίμηση της για την Ισπανία, αλλά η διαδικασία σταμάτησε όταν οι σύντροφοι από την Ισπανία δήλωσαν πως δεν αναγνωρίζουν τη διαδικασία της ψυφοφορίας ως τρόπο λύψης αποφάσεων, ενώ παράλληλα αυτό που έχει σημασία δεν είναι ο τόπος αλλά ο τρόπος της συνάντησης, συμπληρώνοντας πως οι όποιες αποφάσεις πρέπει να ληφθούν μετά από προσπάθεια αλλοπλακατανόσης ώστε να επιτευχθεί η ομοφωνία και πάντοτε με σεβασμό στις διαφορετικές απόψεις. Έτσι, αντί για ψυφοφορία, πραγματοποίησε μια διεξοδική συζήτηση που κατέληξε στα εξής:

Η Διππειρωτική Συνάντηση θα πραγματοποιηθεί στην Ισπανία, στα πέντε προαναφερόμενα σημεία, από τις 25 Ιούλη ως τις 3 Αυγούστου. Οι αποφάσεις για το περιέχομενο και τον τρόπο οργάνωσης θα ληφθούν συλλογικά από τις ομάδες αλληλεγγύης στους Ζαπατίστας και τους ενδιαφερόμενους για την Συνάντηση. Στις 1 και 2 Φλεβάρη πραγματοποιήθηκε στη Βαρκελώνη μια διεθνής συνάντηση εργασίας που διαμόρφωσε μια οργανωτική πρόταση, η οποία στη συνέχεια διανεμήθηκε για παρατηρήσεις, διορθώσεις, αντιπροτάσεις, προσθήκες ή διαφωνίες. Επίσης, τις ίδιες μέρες στη Βαρκελώνη δημιουργήθηκαν τρεις διεθνείς ομάδες εργασίας με τα ακόλουθα θέματα:

- 1) συγκέντρωση προτάσεων θεματολογίας,
- 2) συγκέντρωση προτάσεων για το οικονομικό τμήμα της διοργάνωσης,
- 3) συγκέντρωση προτάσεων για εξασφάλιση βίζας σε

πατίστας, στο Παιδαγωγικό Τμήμα του Πανεπιστημίου της Αθήνας, που οργάνωσαν φοιτητές της σχολής. Στην εκδήλωση (που οι φοιτητές είχαν οργανώσει με ιδιαίτερη φροντίδα) έγινε ενημέρωση για την κατάσταση στο Μεξικό και την ινδιπειρωτική Συνάντηση Ενάντια στο Νεοφιλελευθερισμό και για την Ανθρωπότητα από μέλη της Πρωτοβουλίας. Ακολούθησε προβολή σινεμάτικης από τη Διππειρωτική Συνάντηση στην Αθήνα, με πρωταρχικό θέμα την Ανθρωπότητα από την ινδιπειρωτική Συνάντηση. Επίσης, οι φοιτητές επένδυσαν στην προβολή της σε παραπάνω εκδήλωσης που έγινε στην Αθήνα με την ονομασία "Ζαπατίστικη Εξιγγηση", με πρωταρχικό θέμα την Ανθρωπότητα από την ινδιπειρωτική Συνάντηση στην Αθήνα.

Στις 15 Δεκεμβρίου 1996 πραγματοποιήθηκε επίσκεψη

ψηφιακών ομάδων από την Πρωτοβουλία στην Αθήνα για την προγραμματισμένη εκδήλωση (ομιλία, προβολή βίντεο από την Αγώνα των Ζαπατίστας). Η εκδήλωση για την προγραμματισμένη εκδήλωση (ομιλία, προβολή βίντεο από την Αγώνα των Ζαπατίστας) ήταν η πρώτη που έγινε στην Αθήνα μετά την έναρξη της ινδιπειρωτικής Συνάντησης. Η εκδήλωση για την προγραμματισμένη εκδήλωση (ομιλία, προβολή βίντεο από την Αγώνα των Ζαπατίστας) ήταν η πρώτη που έγινε στην Αθήνα μετά την έναρξη της ινδιπειρωτικής Συνάντησης.

Στις 15 Δεκεμβρίου 1996 πραγματοποιήθηκε επίσκεψη

ψηφιακών ομάδων από την Πρωτοβουλία στην Αθήνα για την προγραμματισμένη εκδήλωση (ομιλία, προβολή βίντεο από την Αγώνα των Ζαπατίστας). Η εκδήλωση για την προγραμματισμένη εκδήλωση (ομιλία, προβολή βίντεο από την Αγώνα των Ζαπατίστας) ήταν η πρώτη που έγινε στην Αθήνα μετά την έναρξη της ινδιπειρωτικής Συνάντησης.

Στις 15 Δεκεμβρίου 1996 πραγματοποιήθηκε επίσκεψη

ψηφιακών ομάδων από την Πρωτοβουλία στην Αθήνα για την προγραμματισμένη εκδήλωση (ομιλία, προβολή βίντεο από την Αγώνα των Ζαπατίστας). Η εκδήλωση για την προγραμματισμένη εκδήλωση (ομιλία, προβολή βίντεο από την Αγώνα των Ζαπατίστας) ήταν η πρώτη που έγινε στην Αθήνα μετά την έναρξη της ινδιπειρωτικής Συνάντησης.

Στις 15 Δεκεμβρίου 1996 πραγματοποιήθηκε επίσκεψη

ψηφιακών ομάδων από την Πρωτοβουλία στην Αθήνα για την προγραμματισμένη εκδήλωση (ομιλία, προβολή βίντεο από την Αγώνα των Ζαπατίστας). Η εκδήλωση για την προγραμματισμένη εκδήλωση (ομιλία, προβολή βίντεο από την Αγώνα των Ζαπατίστας) ήταν η πρώτη που έγινε στην Αθήνα μετά την έναρξη της ινδιπειρωτικής Συνάντησης.

Στις 15 Δεκεμβρίου 1996 πραγματοποιήθηκε επίσκεψη

ψηφιακών ομάδων από την Πρωτοβουλία στην Αθήνα για την προγραμματισμένη εκδήλωση (ομιλία, προβολή βίντεο από την Αγώνα των Ζαπατίστας). Η εκδήλωση για την προγραμματισμένη εκδήλωση (ομιλία, προβολή βίντεο από την Αγώνα των Ζαπατίστας) ήταν η πρώτη που έγινε στην Αθήνα μετά την έναρξη της ινδιπειρωτικής Συνάντησης.

Στις 15 Δεκεμβρίου 1996 πραγματοποιήθηκε επίσκεψη

ψηφιακών ομάδων από την Πρωτοβουλία στην Αθήνα για την προγραμματισμένη εκδήλωση (ομιλία, προβολή βίντεο από την Αγώνα των Ζαπατίστας). Η εκδήλωση για την προγραμματισμένη εκδήλωση (ομιλία, προβολή βίντεο από την Αγώνα των Ζαπατίστας) ήταν η πρώτη που έγινε στην Αθήνα μετά την έναρξη της ινδιπειρωτικής Συνάντησης.

Στις 15 Δεκεμβρίου 1996 πραγματοποιήθηκε επίσκεψη

ψηφιακών ομάδων από την Πρωτοβουλία στην Αθήνα για την προγραμματισμένη εκδήλωση (ομιλία, προβολή βίντεο από την Αγώνα των Ζαπατίστας). Η εκδήλωση για την προγραμματισμένη εκδήλωση (ομιλία, προβολή βίντεο από την Αγώνα των Ζαπατίστας) ήταν η πρώτη που έγινε στην Αθήνα μετά την έναρξη της ινδιπειρωτικής Συνάντησης.

Στις 15 Δεκεμβρίου 1996 πραγματοποιήθηκε επίσκεψη

ψηφιακών ομάδων από την Πρωτοβουλία στην Αθήνα για την προγραμματισμένη εκδήλωση (ομιλία, προβολή βίντεο από την Αγώνα των Ζαπατίστας). Η εκδήλωση για την προγραμματισμένη εκδήλωση (ομιλία, προβολή βίντεο από την Αγώνα των Ζαπατίστας) ήταν η πρώτη που έγινε στην Αθήνα μετά την έναρξη της ινδιπειρωτικής Συνάντησης.

Στις 15 Δεκεμβρίου 1996 πραγματοποιήθηκε επίσκεψη

ψηφιακών ομάδων από την Πρωτοβουλία στην Αθήνα για την προγραμματισμένη εκδήλωση (ομιλία, προβολή βίντεο από την Αγώνα των Ζαπατίστας). Η εκδήλωση για την προγραμματισμένη εκδήλωση (ομιλία, προβολή βίντεο από την Αγώνα των Ζαπατίστας) ήταν η πρώτη που έγινε στην Αθήνα μετά την έναρξη της ινδιπειρωτικής Συνάντησης.

Στις 15 Δεκεμβρίου 1996 πραγματοποιήθηκε επίσκεψη

ψηφιακών ομάδων από την Πρωτοβουλία στην Αθήνα για την προγραμματισμένη εκδήλωση (ομιλία, προβολή βίντεο από την Αγώνα των Ζαπατίστας). Η εκδήλωση για την προγραμματισμένη εκδήλωση (ομιλία, προβολή βίντεο από την Αγώνα των Ζαπατίστας) ήταν η πρώτη που έγινε στην Αθήνα μετά την έναρξη της ινδιπειρωτικής Συνάντησης.

Στις 15 Δεκεμβρίου 1996 πραγματοποιήθηκε επίσκεψη

ψηφιακών ομάδων από την Πρωτοβουλία στην Αθήνα για την προγραμματισμένη εκδήλωση (ομιλία, προβολή βίντεο από την Αγώνα των Ζαπατίστας). Η εκδήλωση για την προγραμματισμένη εκδήλωση (ομιλία, προβολή βίντεο από την Αγώνα των Ζαπατίστας) ήταν η πρώτη που έγινε στην Αθήνα μετά την έναρξη της ινδιπειρωτικής Συνάντησης.

Στις 15 Δεκεμβρίου 1996 πραγματοποιήθηκε επίσκεψη

ψηφιακών ομάδων από την Πρωτοβουλία στην Αθήνα για την προγραμματισμένη εκδήλ

Στις 13 Δεκέμβρη του 1996 η Πρωτοβουλία Αλληλεγγύης για τους Ζαπατίστας που έχει συγκροτηθεί στα Χανιά διοργάνωσε εκδήλωση αλληλεγγύης-ενημέρωσης που πραγματοποιήθηκε σε αίθουσα του δημαρχείου της πόλης. Συμμετείχαν πάνω από 100 άτομα, ενώ μεγάλο τμήμα της εκδήλωσης αναμετάδιθηκε από τηλεοπτικό σταθμό. Πραγματοποιήθηκε ενδιαφέρουσα συζήτηση, με ενεργό συμμετοχή των παρευρισκομένων.

Στις 4 Φλεβάρη του 1997, στα πλαίσια εκδηλώσεων που οργανώθηκαν από το Κοινωνικό Κέντρο Πάτρας, πραγματοποιήθηκε εκδήλωση αλληλεγγύης στους ζαπατίστας και ενημέρωση για τη 2η Διπειρωτική. Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε στο Κοινωνικό Κέντρο Πάτρας, με ικανοποιητική συμμετοχή.

Στις 7 Φλεβάρη του 1997 πραγματοποιήθηκε εκδήλωση για τους ζαπατίστας στο Αυτοδιαχειρίζόμενο Στέκι Άνω-Κάτω Πατησίων. Η εκδήλωση διοργανώθηκε από το Στέκι και την Πρωτοβουλία Αλληλεγγύης της Αθήνας. Ήεκδήλωση περιελάμβανε και βιντεοπροβολή, ενώ στη συζήτηση που ακολούθησε συμμετείχαν περίπου πενήντα άτομα.

Στις 16 Φλεβάρη του 1997, που είχε καθορισθεί ως παγκόσμια ημέρα κινητοποίησεων αλληλεγγύης στον αγώνα των ινδιάνικων λαών με κεντρικό αίτημα την εφαρμογή των συμφωνιών του San Andrés, διοργανώθηκαν πορείες και συγκεντρώσεις στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη.

Στις 28 Φλεβάρη του 1997 πραγματοποιήθηκε εκδήλωση αλληλεγγύης στον αγώνα των ζαπατίστας και ενημέρωση για τη 2η Διπειρωτική στα Γιάννενα. Στην εκδήλωση συμμετείχαν μέλη της Επιτροπής Αλληλεγγύης της Θεσσαλονίκης, περιελάμβανε βιντεοπροβολή, πραγματοποιήθηκε στο Εργατικό Κέντρο της πόλης και συμμετείχαν 35 άτομα.

Την 1η Μαρτίου του 1997 πραγματοποιήθηκε εκδήλωση αλληλεγγύης στον αγώνα των ζαπατίστας και ενημέρωση για τη 2η Διπειρωτική στην Πτολεμαΐδα. Η εκδήλωση συνδιοργανώθηκε από το Αυτοδιαχειρίζόμενο Στέκι Πτολεμαΐδας και την Επιτροπή Αλληλεγγύης της Θεσσαλονίκης. Πραγματοποιήθηκε στο στέκι και περιελάμβανε βιντεοπροβολή. Συμμετείχαν περίπου σαράντα άτομα.

Στις 2 Μαρτίου του 1997 πραγματοποιήθηκε εκδήλωση αλληλεγγύης στον αγώνα των ζαπατίστας και ενημέρωση για τη 2η Διπειρωτική στην Κοζάνη. Στην εκδήλωση συμμετείχαν μέλη της Επιτροπής Αλληλεγγύης της Θεσσαλονίκης, περιελάμβανε βιντεοπροβολή και συμμετείχαν περίπου σαράντα άτομα.

άτομα από χώρες εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρώπης και γενικότερα για τη διευκόλυνση της συμμετοχής μη-Δυτικοευρωπαίων και μη-Βορειοαμερικάνων.

Αυτές οι τέσσερις διεθνείς επιτροπές δεν θα λάβουν καμία απόφαση. Σε πρώτη φάση θα συγκεντρώνουν και θα δημοσιοποιούν τις προτάσεις και μετά θα αναλάβουν να εκτελέσουν τις αποφάσεις για τη Διπειρωτική Συνάντηση που πάρθηκαν στην προπαρασκευαστική συνάντηση που πραγματοποιήθηκε, σε συνεργασία με συντρόφους από την Τσεχία, στην Πράγα, στις 25 με 30 του Μάρτη του 1997.

Η προπαρασκευαστική συνάντηση πραγματοποιήθηκε στην Πράγα για

προτάθηκε από τους Ζαπατίστας. Η εκτεταμένη συζήτηση για την διπειρωτική συνάντηση δεν άφησε χρόνο για να πραγματοποιηθεί συζήτηση για τα δύο δίκτυα, άλλωστε, όπως πολλοί παρατήρησαν, ακριβώς η διαδικασία που έχει τεθεί σε εφαρμογή για τη διπειρωτική συνάντηση είναι που θα ξεκαθαρίσει την κατάσταση σχετικά με τα δίκτυα.

Κατά τη διάρκεια της συνάντησης της Ζυρίχης πραγματοποιήθηκε ξεχωριστή συνάντηση των γυναικών που συμμετείχαν, οι οποίες κατέληξαν σε μια πρόταση θεματολογίας σε σχέση με την πατριαρχία στην περόδο του νεοφιλελευθερισμού, η οποία θα παρουσιαστεί αναλυτικά αργότερα, με το ερωτηματικό αν θα αποτελέσει ξεχωριστή θεματική κατηγορία στη διπειρωτική συνάντηση ή αν θα διαιρεθεί στις άλλες πέντε θεματικές (πολιτική, οικονομία, πολιτισμός, κοινωνία, αποκλεισμός και συμμετοχή).

Η ολομέλεια της συνάντησης της Ζυρίχης έστειλε στον πρόεδρο του Περού Αλμπέρτο Φουτζιμόρι επιστολή αλληλεγγύης στους πολιτικούς κρατουμένους στο Περού, ζητώντας την απελευθέρωσή τους. Η επιστολή έχει ως εξής:

«Κύριε πρόεδρε,

Αυτή τη βδομάδα συναντηθήκαμε στη Ζυρίχη της Ελβετίας 150 άτομα, εκπρόσωποι οργανώσεων από διάφορες ευρωπαϊκές χώρες, για την προετοιμασία της 2ης Διπει-

συμβολικούς λόγους και για να βοηθοθεί η συμμετοχή συντρόφων της Ανατολικής Ευρώπης κάτι που όμως τελικά δεν επιτεύχθηκε. Η συνάντηση της Πράγας, σε αντίθεση με τη συνάντηση που είχε πραγματοποιηθεί πέρση στο Βερολίνο, ασχολήθηκε μόνο με την προετοιμασία της συνάντησης του καλοκαιριού.

Το αρχικό πρόγραμμα της συνάντησης της Ζυρίχης προέβλεπε να πραγματοποιηθεί συζήτηση σχετικά με το δίκτυο αντιστάσεων και το δίκτυο επικοινωνίας που

ρωτικής Συνάντησης για την Ανθρωπότητα κι Ενάντια στο Νεοφιλελευθερισμό.

ΔΕΝ ΞΕΧΙΝΑΜΕ πως στην 2η Διπειρωτική Συνάντηση στη Chiapas του Μεξικού δεσμευθήκαμε να απαιτούμε την απελευθέρωση όλων των κρατουμένων για τους αγώνες τους για την κοινωνική δικαιοσύνη και το σεβασμό των ανθρώπινων δικαιωμάτων.

Γνωρίζουμε πως στο Περού είναι χιλιάδες αυτοί που πεθαίνουν εξαιτίας της επιβολής της νεοφιλελευθερης πολιτικής.

Θεωρούμε απολύτως απαραίτητη την απελευθέρωση όλων όσων κρατούνται στο Περού επειδή εξεγέρθηκαν ενάντια στην αδικία, κρατούμενοι σε φυλακές φυσικής και ψυχολογικής εξόντωσης.

Κατανοούμε την ενέργεια του MRTA να κρατήσει ως ομήρους άτομα που είναι συνυπεύθυνοι, σε εθνικό ή διεθνές επίπεδο, για τα εγκλήματα που πραγματοποιούνται μέσω των στρατιωτικών αλλά και της οικονομίας.

Είμαστε αλληλέγγυοι στην απεργία πείνας και δίψας που πραγματοποιούν κρατούμενοι στις φυλακές Castro

Στις 2 Μάρτη του 1997 πραγματοποιήθηκε εκδήλωση αλληλεγγύης στον αγώνα των ζαπατίστας και ενημέρωσης για τη 2η Διππειρωτική στην Κομοτηνή. Στην εκδήλωση συμμετέίχαν μέλη της Επιτροπής Αλληλεγγύης της Θεσσαλονίκης. Πραγματοποιήθηκε στη Νομική σχολή της πόλης και περιελάμβανε βιντεοπροβολή. Συμμετέίχαν περίπου σαράντα άτομα.

Στις 2 Μάρτη του 1997 πραγματοποιήθηκε εκδήλωση αλληλεγγύης στον αγώνα των ζαπατίστας και ενημέρωσης για τη 2η Διππειρωτική και στην Καβάλα. Η εκδήλωση συνδιοργανώθηκε από το Αυτόνομο Στέκι Καβάλας και την Επιτροπή Αλληλεγγύης της Θεσσαλονίκης. Πραγματοποιήθηκε στο Εργατικό Κέντρο και περιελάμβανε βιντεοπροβολή. Συμμετέίχαν περίπου 35 άτομα.

Στις 4 Μάρτη του 1997 πραγματοποιήθηκε εκδήλωση αλληλεγγύης στον αγώνα των ζαπατίστας και ενημέρωσης για τη 2η Διππειρωτική στην Θεσσαλονίκη. Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε στη Φυσικομαθηματική Σχολή και περιελάμβανε βιντεοπροβολή, προβολή slides και έκθεση φωτογραφίας. Συμμετέίχαν περίπου 130 άτομα. Ως αρνητικό της εκδήλωσης καταγράφηκε ότι δεν πραγματοποιήθηκε καμία απολύτως συζήτηση.

Στις 9 Μάρτη του 1997 πραγματοποιήθηκε εκδήλωση αλληλεγγύης στον αγώνα των ζαπατί-

Castro απαιτώντας το σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων τους.

Καταγγέλλουμε τη στρατιωτική μανούβρα που πρωθείται από την κυβέρνηση των ΕΠΑ, που απειλεί με μία "στρατιωτική αντιμετώπιση", λέγοντας πως η μοναδική εφικτή πολιτική λύση θα προέκυπτε από την εγκατάλειψη, από μεριά του MRTA, του αιτήματός του για απελευθέρωση των πολιτικών κρατούμενων.

*Με σεβασμό,
η ολομέλεια της συνέλευσης για την προετοιμασία της 2ης Διππειρωτικής Συνάντησης για την Ανθρωπότητα κι
Ενάντια στο Νεοφιλελευθερισμό.*

Zuríñ, 22 Δεκέμβρη 1996 »

Αυτή τη φορά, σε αντίθεση με τις προηγούμενες συναντήσεις, δεν στάλθηκε μήνυμα από την Παράνομη Επαναστατική Επιτροπή του EZLN, αλλά ο ακόλουθος σύντομος χαιρετισμός από το FZLN:

Σύντροφοι και συντρόφισσες που συμμετέχετε στην Ευρωπαϊκή Συνάντηση της Zuríñ (20 με 22 Δεκέμβρη 1996):

Δεχθείτε, με αυτό το μήνυμα, το χαιρετισμό του Frente Zapatista de Liberación Nacional (FZLN).

Για να μην χάσουμε τη συνήθεια, στο Μεξικό βρισκόμαστε στους δρόμους, προετοιμάζοντας κινητοποιήσεις που θα απαιτήσουν από την κυβέρνηση την εφαρμογή των Συμφωνιών του San Andrés στο ζήτημα των Ινδιάνικων Δικαιωμάτων και Κουλτούρας. Ο χρόνος που διαθέτουμε αποδεικνύεται πολύ λίγος για όλα αυτά που έχουμε να κάνουμε.

Πάντως, κάλιο αργά παρά ποτέ, και, παρόλο που η συνάντησή σας έχει ήδη αρχίσει, θέλουμε να σας στείλουμε αυτό το σύντομο μήνυμα.

Οι ίδιες οι δραστηριότητες που έχουν συσσωρευθεί δεν επέτρεψαν να σας συντροφεύσει στη συνάντησή σας κάποιος εκπρόσωπος του EZLN ή του FZLN που να μεταφέρει τη φωνή μας. Με αυτή την επιστολή, σας ευχόμαστε επιτυχία στις δραστηριότητές σας, βέβαιοι πως αυτή η συνάντηση θα είναι ένας σημαντικός κρίκος από τους πολλούς που πρέπει να ενώσουμε για να κάνουμε το 1997 μια χρονιά αγώνων και κινητοποιήσεων πλατιών, πλουραλιστικών και πολιτικά και κοινωνικά αντιπροσωπευτικών, ενάντια στο νεοφιλελευθερισμό και για την ανθρωπότητα, σε ολόκληρο τον πλανήτη.

*Μια ζεστή αγκαλιά,
Ulises Martinez Flores,
εκ μέρους της Διεθνούς Επιτροπής του FZLN*

Η θεατρική ομάδα Croquemitaine από το Βέλγιο, πρότεινε την πραγματοποίηση μιας θεατρικής περιοδείας στα πλαίσια των προετοιμασιών για τη 2η Διππειρωτική Συνάντηση. Η πρόταση προβλέπει τη δημιουργία μιας κοινής - μεξικανικής και ευρωπαϊκής - θεατρικής παράστασης, που θα ανεβεί διαδοχικά σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες. Στην παράσταση δεν θα συμμετέχουν επαγγελματίες ηθοποιοί, αλλά άντρες και γυναίκες που στο Μεξικό και την Ευρώπη συμμετέχουν στους αγώνες. Η ομάδα που θεωρήθηκε κατάλληλη για να συμμετάσχει από το Μεξικό είναι το CHILTAK (έχει προηγηθεί σύντομη παρουσίασή της στη σελίδα 36), ενώ στην ο-

μάδα θα προστεθούν και 3 ή 4 άτομα από το Βέλγιο. Ο στόχος είναι η παράσταση να βασίζεται στο οπτικό της μέρος, για να ξεπεράστει το πρόβλημα της γλώσσας. Αυτή η περιοδεία θα πρέπει να συνεισφέρει στη δημιουργία επαφών, και γι' αυτό θα πρέπει την ημέρα της παράστασης να την ακολουθεί μια ημέρα με προγραμματισμένες επαφές και συζητήσεις. Για να καλυφθούν τα έξοδα της περιοδείας, κάθε επιτροπή που ενδιαφέρεται να φιλοξενήσει στην πόλη της παράσταση, θα πρέπει να συνεισφέρει το ποσό των 850\$ και να φροντίζει για τη φιλοξενία των μελών της θεατρικής ομάδας σε σπίτια συντρόφων.

*Για επικοινωνία:
Théâtre Croquemitaine
6, rue de la Paix - Tournai - Belgique
Τηλέφωνο-fax: 003269/ 23 44 38
E-mail:
"solbreux@mail.interpac.be"*

Τα μέλη της επιτροπής "Ya Basta" από την Angoulême της Γαλλίας ενημέρωσαν για την εξέλιξη της διοργάνωσης του "Φεστιβάλ Κόμιξ Για την Ανθρωπότητα κι Ενάντια στο Νεοφιλελευθερισμό" που θα πραγματοποιήσουν στην πόλη τους παράλληλα με τη διεξαγωγή του επίσιου φεστιβάλ κόμιξ της Angoulême. Μετά τη λήξη του φεστιβάλ, το Φλεβάρη του 1997, το σύνολο των κόμιξ που θα συγκεντρωθούν θα είναι στη διάθεση κάθε επιτροπής που θα θελήσει να παρουσιάσει την έκθεση στην πόλη της.

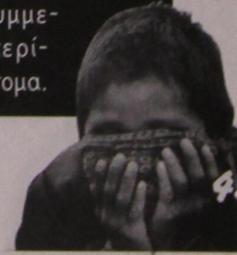
*Για επικοινωνία:
COMITE YA BASTA!
6 bis, rue Marengo
1600 Angoulême, FRANCE
Τηλέφωνο: 05 45 92 48 32
Fax: 05 45 38 21 40
E-mail:
germe@globenet.org*

στας και ενημέρωσης για τη 2η Διππειρωτική στα Τρίκαλα. Στην εκδήλωση συμμετείχαν μέλη της Επιτροπής Αλληλεγγύης της Θεσσαλονίκης. Πραγματοποιήθηκε στο Εργατικό Κέντρο και περιελάμβανε βιντεοπροβολή. Συμμετέίχαν περίπου 30 άτομα.

Στις 15 Μάρτη του 1997 πραγματοποιήθηκε εκδήλωση αλληλεγγύης στον αγώνα των ζαπατίστας και ενημέρωσης για τη 2η Διππειρωτική στην Κόρινθο. Στην εκδήλωση συμμετέίχαν μέλη της Πρωτοβουλίας Αλληλεγγύης της Αθήνας. Πραγματοποιήθηκε σε καφέ της πόλης και περιελάμβανε βιντεοπροβολή. Συμμετέίχαν περίπου 60 άτομα.

Στις 20 Μάρτη του 1997 πραγματοποιήθηκε εκδήλωση αλληλεγγύης στον αγώνα των ζαπατίστας και ενημέρωσης για τη 2η Διππειρωτική στην ΑΣΟΕΕ. Η εκδήλωση συνδιοργανώθηκε από τη φοιτητική ομάδα APENA και την Πρωτοβουλίας Αλληλεγγύης της Αθήνας. Περιελάμβανε βιντεοπροβολή και προβολή slides. Συμμετέίχαν περίπου 70 άτομα.

Στις 11 Απρίλη του 1997 πραγματοποιήθηκε εκδήλωση αλληλεγγύης στον αγώνα των ζαπατίστας και ενημέρωσης για τη 2η Διππειρωτική στην Κέρκυρα. Στην εκδήλωση συμμετείχαν μέλη της Επιτροπής Αλληλεγγύης της Θεσσαλονίκης. Πραγματοποιήθηκε σε αίθουσα του Ιόνιου Πανεπιστημίου και περιελάμβανε βιντεοπροβολή. Συμμετέίχαν περίπου 40 άτομα.

Πρόσκληση

στη 2η Διππειρωτική Συνάντηση

Είμαστε όλοι αντιψέτωποι με μια έντονη αποικιοποίηση των δραστηριοτήτων και των σχέσεών μας από το ίδιο σύστημα. Με διάφορα μέσα και τρόπους, αυτό το σύστημα επιδιώκει να μας υποτάξει στο νόμο του χρήματος και να επιβάλλει ένα ενιαίο τρόπο ζωής που μας οδηγεί στη μιζέρια και την ανέχεια. Αντιψέτωπες με την καταστροφή που πρωθείται απ' αυτό τον ανεξέλεγκτο μηχανισμό, η αντίσταση και οι απόπειρες διαφορετικών τρόπων ζωής, όταν εμφανίζονται, αντιψετώπιζονται με την απομόνωση που οργανώνεται από το μονόλογο της εξουσίας. Αυτό που σήμερα μας φαίνεται ως το πιο σημαντικό, είναι να σπάσουμε την απομόνωση, να ανοίξουμε χώρους για τους κοινούς μας αγώνες, για το ανικανοπόίητο και την επιθυμία για αλλαγή.

Από το Γενάρη του 1994, η ένοπλη εξέγερση των ινδιάνικων κοινοτήτων του Μεξικό, που οργανώθηκε από τον EZLN, άνοιξε μια πόρτα προς ένα μέλλον καλύτερο από αυτό που διαγράφεται από τις σημερινές συνθήκες του πλανήτη και των κατοίκων του. Μέσα σε αυτά τα τρία χρόνια δημιουργικού αγώνα, οι ζαπατίστας ποτέ δεν έπαψαν να προσκαλούν ανθρώπους από όλόκληρο τον κόσμο να τους συναντήσουν και να συναντηθούν μεταξύ τους και να διαμορφώσουν προτάσεις εναλλακτικές προς το νεοφιλελευθερισμό που έγινε σύστημα. Αυτές οι προτάσεις πάντοτε επεδίωκαν τη συμμετοχή όλων, και ιδιαίτερα των πιο περιθωριοποιημένων, προσκαλώντας τους σε διαφορετικούς τρόπους δράσης, μακριά από τα κατεστημένα θεσμικά και πολιτικά πλαίσια.

Με τό διο πνεύμα, πρότειναν την πραγματοποίηση της 1ης Διππειρωτικής Συνάντησης για την Ανθρωπότητα κι ενάντια στο Νεοφιλελευθερισμό. Παρά την πίεση της μαζικής στρατιωτικής κατοχής, αυτή η συνάντηση πραγματοποιήθηκε σε πέντε ζαπατίστικες κοινότητες στην πολιτεία Chiapas. Πάνω από 3.000 άνθρωποι από 43 χώρες των 5 περιών είχαν

την ευκαιρία να γνωρίσουν ο ένας τον άλλο, να εκφράσουν μαζί τις ιδέες και τις σκέψεις τους, σε μια πρωτοφανή πράξη αλληλεγγύης. Ήταν επίσης μια πρόκληση για να μπούμε στην πόρτα που ανοί-

χτηκε από τους ζαπατίστας, να περάσουμε μέσα από τον καθρέφτη. Προς ένα τόπο όπου όλοι μπορούμε να είμαστε ίσοι γιατί όλοι είμαστε διαφορετικοί, όπου δεν χρειάζεται να υπάρχει ένας μόνο τρόπος ζωής, όπου η άρνηση του σημερινού συστήματος συναντά την επιθυμία για το φτιάχιμο ενός κόσμου που θα χωράει πολλούς κόσμους, την ανθρωπότητα για την οποία μιλάμε.

Σε πολλά μέρη σε όλο τον κόσμο αισθανόμαστε καταπιεσμένοι και ανικανοπόίητοι. Πολλοί άνθρωποι νιώθουν την ανάγκη να συναντηθούν, να ανοίξουν πόρ-

για την Ανθρωπότητα κι ενάντια στο Νεοφιλελευθερισμό

πραγματοποίηση αυτής της 2ης Διππειρωτικής Συνάντησης για την Ανθρωπότητα κι ενάντια στο Νεοφιλελευθερισμό.

Για τη συνάντηση και το συντονισμό των αγώνων...

Από τις 25 ως τις 30 Μάρτιου του '97, πραγματοποιήθηκε στην Πράγα η ευρωπαϊκή συνάντηση

για την προετοιμασία της 2ης Διππειρωτικής Συνάντησης για την Ανθρωπότητα κι ενάντια στο Νεοφιλελευθερισμό. Συμμετείχαν εκπρόσωποι 100 περίπου ομάδων αλληλεγγύης στους ζαπατίστας. Ήταν κοινή επιθυμία σε όλους τους συμμετέχοντες η 2η Διππειρωτική Συνάντηση να προχωρήσει ένα βήμα περισσότερο από την 1η Διππειρωτική Συνάντηση που είχε πραγματοποιηθεί στη Chiapas, τον Αύγουστο του '96, προσπαθώντας παράλληλα να αντιμετωπιστούν κάποια από τα προβλήματα που είχαν προκύψει τότε. Θεωρώντας την 1η Συνάντηση ως μια πρώτη αναγνωριστική επαφή, τέθηκε ως στόχος της 2ης Συνάντησης η πραγματική συνάντηση, όχι η ανταλλαγή απόψεων κάποιων εκπροσώπων, αλλά η αλληλοκατανόηση και ο συντονισμός των αγώνων ενάντια στην παγκοσμιοποιημένη κυριαρχία της βαρβαρότητας, η συνάντηση και ο συντονισμός των αγώνων για έναν καινούργιο κόσμο.

Γενικό πρόγραμμα της Συνάντησης

Παρασκευή 25 Ιούλιο: Στη Μαδρίτη αρχίζει η υποδοχή των συμμετεχόντων, ενώ το

Στόχοι

Θέλουμε να είναι μια συνάντηση όλων των αγώνων ενάντια στο νεοφιλελευθρισμό και τις συνέπειές του, μια συνάντηση όλων των ανθρώπων, οργανωμένων ή όχι, που αισθάνονται ανικανοπόίητοι με το είδος της ζωής που επιβάλλει αυτό το σύστημα.

Θέλουμε σε αυτή τη συνάντηση να προτάξουμε, πάνω από τις αποφάσεις και τα συμπεράσματα, την ανταλλαγή, ιδεών, πρακτικών και επιθυμιών.

Θέλουμε μια αυτοοργανωμένη συνάντηση. Θέλουμε οι άνθρωποι που θα συμμετάσχουν να την κάνουν δική τους, να δραστηριοποιηθούν στις ομάδες εργασίες και στα πρακτικά ζητήματα που θα καταστήσουν δυνατή την πραγματοποίηση της συνάντησης. Πιστεύουμε ότι η διαδικασία για την διοργάνωση της συνάντησης είναι εξίσου σημαντική με τη συνάντηση την ίδια.

Θέλουμε αυτή τη συνάντηση να είναι μια ευκαιρία για να βιώσουμε νέες μορφές πολιτικής πράξης. Θέλουμε να μπορέσουμε να ανοίξουμε αυτοοργανωμένους χώρους, να βγούμε από τα γκέτο και να σπάσουμε τα τείχη των media, της πολιτικής και του πολιτισμού που μας κρατάν διαχωρισμένους.

Θέλουμε να είναι ένας αγώνας όλων μας, αντρών και γυναικών, είναι ευθύνη όλων μας να αλλάξουμε τον κόσμο σε όλες τις όψεις.

Αλλά πρώτ' απ' όλα, θέλουμε να μιλήσουμε για όλα αυτά μαζί με όλους τους ανθρώπους που θέλουν να κάνουν δυνατή την

.....από τα βουνά

βράδυ θα πραγματοποιηθούν διάφορες εκδηλώσεις.

Σάββατο 26 Ιούλη: Το πρωί, συνεχίζεται η υποδοχή των συμμετεχόντων. Το απόγευμα θα πραγματοποιηθεί η ολομέρεια έναρξης και το βράδυ θα γίνει μεγάλη γιορτή.

Κυριακή 27 Ιούλη: Το μεσημέρι θα πραγματοποιηθεί διαδήλωση στη Μαδρίτη και το απόγευμα οι συμμετέχοντες θα αναχωρήσουν με τρένα για τα υπόλοιπα 4 σημεία της συνάντησης στην Καταλονία, την Αραγωνία, και την Ανδαλουσία.

Δευτέρα 28 έως Πέμπτη 31 Ιούλη: Ομάδες εργασίας στα διάφορα σημεία της συνάντησης.

Παρασκευή ι και Σάββατο 2 Αυγούστου: Το πρωί της Παρασκευής, μεταφορά με τρένα όλων των συμμετεχόντων στο κατειλημένο αγρόκτημα "El Indiano" (ένα από τα 5 σημεία της συνάντησης), διήμερη ολομέρεια κλεισμάτος και μεγάλη γιορτή.

Κυριακή 3 Αυγούστου: Μεταφορά με τρένα όλων των συμμετεχόντων στη Μαδρίτη.

Η θεματολογία της Συνάντησης

Αποφασίστηκε να διατηρηθεί σε γενικές γραμμές η θεματική διαίρεση που υπήρχε στην 1η Διπειρωτική Συνάντηση, αλλά με αρκετές τροποποιήσεις. Έτσι, τα γενικά θέματα της 2ης Συνάντησης θα είναι έξι, σε κάθε τόπο θα υπάρχουν πάνω από ένα γενικά θέματα, ενώ επίσης προτείνεται να υπάρχει ως κοινό θέμα σε κάθε ομάδα εργασίας η δικτύωση των αγώνων. Τα έξι γενικά θέματα της Συνάντησης είναι τα ακόλουθα:

A) Η νεοφιλεύθερη οικονομία στην ανθρωπότητα, οι ζωές μας πέρα από την οικονομία

B) Οι κόσμοι μας και ο κόσμος τους

C) Οι αγώνες για την κουλτούρα, την εκπαίδευση, την πρόσβαση στην πληροφόρηση

D) Η γυναίκα και οι αγώ-

νες της, ο αγώνας ενάντια στην πατριαρχική κοινωνία

E) Οι αγώνες για τη γη και την οικολογία

F) Ενάντια σε όλες τις μορφές περιθωριοποίησης

Η κάθε ομάδα εργασίας θα αφιερώσει όσο χρόνο κρίνει η ίδια σκόπιμο για να συζητηθεί το Δίκτυο, η δικτύωση των αγώνων.

Η προπαρασκευαστική συνάντηση της Πράγας προτείνει στις συζητήσεις για τη δικτύωση των αγώνων να υπάρχουν οι ακόλουθοι άξονες:

a) Το ζήτημα της Εξουσίας.

b) Νέες μορφές άσκησης της πολιτικής.

c) Δικτύωση με ποιούς; Με ποιούς όρους;

d) Μέθοδοι για εξασφάλιση της συμμετοχής των πάντοτε αποκλεισμένων, δηλαδή των πιο καταπιεσμένων.

e) Συγκεκριμένες προτάσεις.

Η γενική θεματολογία αποτελείται από τα έξι θέματα που προαναφέρθηκαν, αλλά φυσικά η ειδική θεματολογία παραμένει ανοιχτή σε προτάσεις για δημιουργία ιδιαίτερων ομάδων εργασίας. Η κατανομή των έξι γενικών θεμάτων στα πέντε σημεία της Συνάντησης καθώς και η κατάταξη των ειδικών θεμάτων που

νων, και όχι η παρουσίαση απόψεων. Για να αποτραπεί το φαινόμενο μακροσκελών εισηγήσεων, τα κείμενα απόψεων/προτάσεων/εμπειριών θα πρέπει να σταλλούν στα ισπανικά και στα αγγλικά στην έδρα της διεθνούς επιτροπής πρακτικών, στη Γρανάδα, μέχρι τις 31 Μάρτιου. E-mail: ponencia@pangea.org

Οι εισηγήσεις πρέπει να είναι σε μορφή txt αν σταλλούν μέσω Internet, ή σε μορφή ASCII αν σταλλούν σε δισκέτες (στη διεύθυνση Colectivo Zapatista de Granada, c/Marquis de Falces 5, 18001 Granada, Espanya). Πρέπει να σημειώνεται το γενικό θέμα, το θέμα της εισήγησης καθώς και από ποιόν προέρχεται. Οι εισηγήσεις πρέπει να έχουν έκταση μέχρι 10 σελίδων και μια περίληψη ισερών. Στις ομάδες εργασίας θα διαβάζεται μόνο η περίληψη, καθώς τα πλήρη κείμενα των εισηγήσεων θα βρίσκονται στη διάθεση του καθενός 2 σερδόν μόνιμες πριν τη Συνάντηση, στη σελίδα της Συνάντησης στο Internet:

(WWW.PANGEA.ORG/ENCUENTRO)

ενώ προτιμούνται κείμενα συλλογικά από ατομικά και κείμενα εμπειριών αγώνων από θεωρητικά. Τα αποτελέσματα όλων

θα προταθούν, θα αποφασισθεί από τη διεθνή επιτροπή περιεχόμενων, με βάση τις προτάσεις που θα αποσταλούν.

Οργανωτικά (και άλλα) της Συνάντησης

Η 2η Διπειρωτική Συνάντηση για την Ανθρωπότητα κι ενάντια στο Νεοφιλελευθερισμό είναι μια διεθνής, κοινή οργάνωση των ομάδων αλληλεγγύης στον αγώνα των ζαπατίστας καθώς και ενδιαφερόμενων ατόμων. Έχουν ήδη συγκροτηθεί διεθνείς επιτροπές για τις διάφορες πτυχές της διοργάνωσης (επαφές, περιεχόμενο, οικονομικά, πρακτικά, τύπος). Είναι μια Συνάντηση αυτοοργανώμενη, ανοιχτή στη συμμετοχή όποιου/ας αισθάνεται ανικανοποίητος/η με την πραγματικότητα που μας έχει επιβληθεί και θέλει να αγωνιστεί για να την αλλάξει. Η Συνάντηση είναι ανοιχτή. Όποιος/α θα συμμετάσχει, θα συμμετάσχει ως άτομο. Δεν θα υπάρξουν ειδικές προσκλήσεις ούτε προνομιακή αντιμετώπιση οποιουδήποτε. Η Συνάντηση είναι ανοιχτή σε δημοσιογράφους, χωρίς όμως κεντρικές συνεντεύξεις τύπου. Το κάθε άτομο ή ομάδα εργασίας θα καθορίσει τις σχέσεις του με τους δημοσιογράφους εκφράζοντας αποκλειστικά τον εαυτό του/ης. Ο στόχος της Συνάντησης είναι η συνάντηση και η δικτύωση αγώ-

των ομάδων εργασίας θα δημοσιοποιηθούν σε βιβλίο που θα εκδοθεί μετά τη Συνάντηση, όπου θα περιέχονται όλες οι διαφορετικές απόψεις που θα ακουστούν. Κατά τη διάρκεια της Συνάντησης, θα κυκλοφορεί σε κάθε σημείο της Συνάντησης καθημερινό δελτίο ενημέρωσης που θα περιέχει περίληψη των όσων συζητήσονται στα υπόλοιπα σημεία.

Η διοργάνωση της Συνάντησης θα βοηθήσει οικονομικά όσους έχουν προβλήματα για να συμμετάσχουν. Ήδη υπάρχουν επαφές με κινήματα βάσης σε ολόκληρο τον κόσμο, (κίνημα απτημόνων Βραζιλίας, κινήματα Ινδιάνων σε όλη την αμερικανική πίπειρο, κίνημα για τους μετανάστες "χωρίς χαρτί" στη Γαλλία κλπ). Η διεθνής επιτροπή επαφών πρέπει να αναζητήσει τις περισσότερες δυνατές επαφές με κινήματα και άτομα σε ολόκληρο τον κόσμο (οι ελληνικές επιτροπές πχ θα πρέπει να αναζητήσουν επαφές στα Βαλκάνια) ενώ παράλληλα η Συνάντηση της Ισπανίας θα προσπαθήσει να συντονιστεί με άλλες ανάλογες πρωτοβουλίες (όπως τα ιστιοφόρα που θα ξεκινήσουν για τη Chiapas στα μέσα Αυγούστου στη Βρετανία, ή η Συνάντηση που θα πραγματοποιηθεί στα μέσα Αυγούστου στη Βρετανία, καθώς και με κινήσεις αντίστασης, όπως οι πορείες ενάντια στον αποκλεισμό και την ανεργία που θα καταλήξουν στα μέσα Ιούνη στο Άμστερνταμ, τις μέρες που θα γίνεται

η αναθεώρηση της συνθήκης του Μάαστριχτ (έχει ήδη εξασφαλισθεί η παρουσία στο Άμστερνταμ εκπροσώπων του FZLN).

Έδρα της διεθνούς επιτροπής επαφών:

Plataforma de Solidaridad con Chiapas de Aragón, San Vicente de Paul 26, 50001 Zaragoza, España, <chiapas@pangea.org>.

Έδρα της διεθνούς επιτροπής πρακτικών: Colectivo Zapatista de Granada, c/Marquis de Falces 5, 18001 Granada, España, <ponencia@pangea.org>.

Τα οικονομικά της Συνάντησης

Ο προϋπολογισμός της Συνάντησης έχει χωριστεί σε τρία μέρη. Το πρώτο αφορά την κάλυψη των εξόδων διατροφής, διαμονής και μετακίνησης των 4.300 ατόμων που η ισπανική οργανωτική επιτροπή υπολόγισε ότι μπορούν να φιλοξενηθούν στα πέντε σημεία της Συνάντησης. Το δεύτερο αφορά τα έξοδα υποδομής. Το τρίτο, που αποκαλείται "ταμείο αλληλεγγύης", αφορά τα έξοδα μετακίνησης από και προς την Ισπανία ατόμων από τον "τρίτο κόσμο" και την Ανατολική Ευρώπη, καθώς και τα σχετικά έξοδα επαφών και επικοινωνίας. Το "ταμείο αλληλεγγύης" αποτελεί το 20% του συνολικού προϋπολογισμού.

Το πρώτο μέρος του προϋπολογισμού αποφασίσθηκε να καλυφθεί από τους συμμετέχοντες. Διαιρώντας το συνολικό ποσό για έξοδα διατροφής, διαμονής και μετακινήσεων μέσα στην Ισπανία (εξασφάλιση αμαξοστοιχείων ειδικά για τη Συνάντηση, σε συνεννόηση με το συνδικάτο σιδηροδρομικών και εθελοντική εργασία) με το μέγιστο αριθμό των ατόμων που μπορούν να φιλοξενηθούν (τα 4.300 άτομα), προκύπτει ένα ποσό απομικής συμμετοχής γύρω στα 150 δολλάρια. Ωστόσο, ο καθορισμός ενός ενιαίου ποσού συμμετοχής για όλους θεωρήθηκε άδικος. Έτσι, για μια πιο δίκαιη κατανομή των εξόδων, αποφασίστηκε η εφαρμογή του συστήματος ισοτιμιών "ECO". Σύμφωνα με αυτό το σύστημα, υπάρχει μια φανταστική νομισματική μονάδα που αποκαλείται "ECO". Ένα "ECO" κοστίζει στη Γερμανία ένα μάρκο. Λαμβάνοντας υπ' όψιν πόσο κοστίζουν σε κάθε χώρα τα είδη πρώτης ανάγκης (π.χ. γάλα, ψωμί, κλπ) προκύπτει η ισοτιμία του "ECO" για κάθε χώρα. Έτσι π.χ. ένα "ECO" στη Ρωσία κοστίζει το 10% του μάρκου, στην Ελλάδα το 75% του μάρκου κλπ. Για να υπολογιστεί το τελικό προσωπικό κόστος συμμετοχής για κάθε χώρα θα πρέπει να συγκεντρωθούν οι δηλώσεις συμμετοχής από όλο τον κόσμο και να διαιρεθεί το πρώτο τμήμα του συνολικού προϋπολογισμού της Συνάντησης με τη χρησιμοποίηση της διορθωτικής εξίσωσης του συστήματος "ECO". Με βάση αυτό το σύστημα, η προσωπική συμμετοχή στην Ελλάδα θα στοιχίζει γύρω στα 120 δολλάρια, στη Ρωσία γύρω στα 15 δολλάρια και στην ΗΠΑ γύρω στα 180. Για να υπολογιστεί όμως το ακριβές πόσο πρέπει να γίνει γνωστός ο ακριβής αριθμός των συμμετεχόντων από κάθε χώρα. Έτσι, όλοι θέλουν να συμμετάσχουν θα πρέπει να το δηλώσουν στις οργανωτικές επιτροπές κάθε χώρας μέχρι τις 31 Μάη. Στη συνέχεια, μέχρι τις 15 Ιουνίου, η διεθνής οικονομική επιτροπή της Συνάντησης θα υπολογίσει το κόστος της προσωπικής συμμετοχής ανά χώρα. Οι ευρωπαίοι και οι βερειαμερικανοί θα πρέπει να πληρώσουν αυτό το ποσό μέχρι τις 30 Ιουνίου. Οι μετανάστες θα πληρώνουν με βάση την ισοτιμία "ECO" της χώρας από την οποία προέρχονται και όχι αυτή της χώρας στην οποία ζουν. Άτομα με οικονομικά προβλήματα πρέπει να απευθύνονται στις κατά τόπους οργανωτικές επιτροπές.

Το δεύτερο και το τρίτο μέρος του συνολικού προϋπολογισμού (υποδομή-ταμείο αλληλεγγύης) θα καλυφθεί από τις οργανωτικές επιτροπές. Σύμφωνα με την απόφαση πως η 2η Διπειρωτική Συνάντηση θα πρέπει να είναι αυτοοργανωμένη, δεν επιτρέπεται ο οποιουδήποτε είδους χρηματοδότηση. Αν άτομα ή οργανώσεις προσφέρουν χρηματικά ποσά, αυτό

θα πρέπει να γίνει χωρίς να δημοσιοποιηθεί, για να αποτραπεί η εξαγωγή προσωπικής/πολιτικής υπεραξίας.

Τα σημεία της Συνάντησης

1) El Indiano (Sierra de Cádiz-Ανδαλουσία)

Η Συνάντηση θα πραγματοποιηθεί στο κατειλημένο αγρόκτημα "El Indiano", μια αγροτική κολλεκτίβα που έχει δημιουργηθεί από μέλη του "Συνδικάτου Εργατών Γης" (SOC). Το αγρόκτημα απέχει 3χλμ από το χωριό Puerto Serrano και 90χλμ από την Σεβίλη. Μπορούν να φιλοξενηθούν 500 με 600 άτομα. Οι κύριες εγκαταστάσεις βρίσκονται στο κτίριο του αγροκτήματος, ενώ θα χρησιμοποιηθούν και εγκαταστάσεις του χωριού Puerto Serrano. Οι συνελεύσεις θα πραγματοποιούνται στην ύπαιθρο, σε χώρους στεγασμένους με τέντα. Η διαμονή θα γίνει σε κάμπινγκ μέσα στο αγρόκτημα, δίπλα στο οποίο περνάει ποτάμι.

Για πληροφορίες στην τοπική οργανωτική επιτροπή:
Comité de Solidaridad Zapatista de Lebrija
c/Trainera 4, 41740 Lebrija (Sevilla), España
τηλ: +55/972902

2) Al' muñecar (Γρανάδα-Ανδαλουσία)

Η Συνάντηση θα πραγματοποιηθεί στο αγρόκτημα περιβαντολογικής εκπαίδευσης "El Carambolo", κοντά στο χωριό Al' muñecar. Πρόκειται για μια κοπερατίβα που διαχειρίζεται μια περιοχή με υποτροπική βλάστηση, το μοναδικό σημείο στην ευρωπαϊκή ήπειρο όπου ζουν ιγκουάνα.

Μπορούν να φιλοξενηθούν 500 άτομα. Η διαμονή θα γίνει σε κάμπινγκ μέσα στο αγρόκτημα. Για φαγητό θα χρησιμοποιείται το σχολείο του χωριού Al' muñecar, ενώ οι συνελεύσεις θα πραγματοποιούνται στην ύπαιθρο και στο πολιτιστικό κέντρο του Al' muñecar.

Για πληροφορίες στις τοπικές οργανωτικές επιτροπές:
Colectivo Zapatista de Granada y de Almería,
Comité de Apoyo a Chiapas de Málaga, Frente
Serrano de Huelva
c/Marqués de Falces no 5, 2o, 18001 Granada,
España
τηλ: +3450/272226, fax: +3450/263046
E-mail: cgt_granada@cgt.es, cgt_almeria@cgt.es

3) Ruesta (Σαραγόσα-Αραγωνία)

Η Συνάντηση θα πραγματοποιηθεί στο επανοικειοποιημένο χωριό Ruesta, στα Πυρηναία της Αραγωνίας, 150χλμ από τη Σαραγόσα. Πρόκειται για ένα μεσαιωνικό χωριό με κτίσματα αραβοϊσπανικής αρχιτεκτονικής, δίπλα σε μια λίμνη, που είχε εγκαταληφθεί από τους κατοίκους του και που τώρα το διαχειρίζεται η αναρχοσυνδικαλιστική συνομοσπονδία CGT (σχίσμα της CNT). Μπορούν να φιλοξενηθούν 300 άτομα στους 2 ξενώνες που έχουν αναπαλαιωθεί καθώς και σε κάμπινγκ. Οι συνελεύσεις θα πραγματοποιούνται στην ύπαιθρο, σε χώρους στεγασμένους με τέντα.

Για πληροφορίες στην τοπική οργανωτική επιτροπή:
Plataforma de Solidaridad de Chiapas
c/San Vicente de Paul, no 26, 50001 Zaragoza,
España
τηλ: +3476/393305, fax: +3476/395434
E-mail: chiapas@pangea.org

4) San Sebastian de los Reyes (Μαδρίτη)

Η Συνάντηση θα πραγματοποιηθεί στο χωριό San Sebastian de los Reyes, 15χλμ από Μαδρίτη. Μπορούν να φιλοξενηθούν 1000 άτομα. Οι συνελεύσεις θα πραγματοποιούνται στο δημοτικό αμφιθέατρο και στο πολιτιστικό κέντρο, ενώ η ολομέλεια στην ύπαιθρο. Για φαγητό θα χρησιμοποιηθούν οι εγκαταστάσεις του δημόσιου σχολείου, ενώ η διαμονή θα γίνει σε κάμπινγκ.

Για πληροφορίες στις τοπικές οργανωτικές επιτροπές:

Plataforma de Solidaridad con Chiapas, Red Zapatista de Madrid
τηλ/fax: +341/4611411
E-mail:
platmex@nodo50.ix.ap
c.org
Colectivo Zapatista de Carabanchel
E-mail:
EGC@virtualSW.ES

5) Καταλωνία-Βαρκελώνη

Οι συμμετέχοντες θα καριοτούν σε ομάδες εργασίας 300 ατόμων που θα μοιραστούν στην Βαρκελώνη (στις γειτονιές 9 Barris, Besós, κέντρο,...), στο Priorat, το L' Hospitalet, την Terrassa,... Μπορούν να φιλοξενηθούν 2000 άτομα. Οι συμμετέχοντες θα φιλοξενηθούν σε σπίτια, καταλήψεις και κάμπινγκ. Για τις συνελεύσεις και τα γεύματα θα χρησιμοποιηθούν διάφοροι χώροι, αυτοοργανωμένοι και δημόσιοι, ενώ παράλληλα θα πραγματοποιηθούν διάφορες εκδηλώσεις.

Το τρένο που θα φύγει στις 28 Ιουλίου από τη Μαδρίτη, θα σταματήσει πρώτα στο Priorat, στο νότο της Καταλωνίας, όπου θα γίνει γιορτή υποδοχής. Στη συνέχεια, θα φτάσει στην Βαρκελώνη, όπου θα πραγματοποιηθεί μεγάλη εκδήλωση υποδοχής στη γειτονιά Sants. Το απόγευμα της ίδιας μέρας θα μοιραστούν οι υποδομές των 300 ατόμων στα διάφορα σημεία. Οι ομάδες εργασίας θα συναντιούνται μέχρι το απόγευμα της Τετάρτης 31 Ιουλίου, οπότε θα πραγματοποιηθεί διαδήλωση στη Βαρκελώνη και στη συνέχεια αποχαιρετιστήρια γιορτή. Την επόμενη μέρα θα ξεκινήσει το τρένο για το El Indiano.

Για πληροφορίες στην τοπική οργανωτική επιτροπή:
Col.lectiu de Solidaritat amb la Rebel.lió Zapatista
E-mail:
ellokal@pangea.org
c/Cera, 1-bis, 08001
Barcelona, Catalunya,
España
τηλ: +343/4422101
fax: +343/3290643

Στις 31 Ιουλίου και οι 4.300 συμμετέχοντες θα συγκεντρωθούν στο El Indiano της Ανδαλουσίας, για την τελική ολομέλεια.

Διήμερα Εκδηλώσεων Αλληλεγγύης

Θεσ/νίκη: Σάββατο 17 και Κυριακή 18 Μαΐου

Αθήνα: Σάββατο 24 και Κυριακή 25 Μαΐου

Μεγάλη
ROCK 24
ΟΥΝΙΑΛΙΔΑ
Μαΐου

Με συγκροτήματα από τη Rock ανεξάρτητη σκηνή

της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης

Στο Χώρο της Σχολής Καλών Τεχνών (Πειραιώς)

Τα έσοδα θα διατεθούν για καλούς σκοπούς:

1/. Οργάνωση της Διηπειρωτικής Συνάντησης ενάντια στο Νεοφιλελευθερισμό και για την Ανθρωπότητα

2/. Στήριξη του αγώνα των Ζαπατίστας

ποτέ πια ένας κόσμος χωρίς εμάς
nunca más un mundo sin nosotr@s

Τα έσοδα από τη διάθεση αυτού του τεύχους καθώς και από κάθε εκδήλωση αλληλεγγύης των πρωτοβουλιών θα διατεθούν για την οργάνωση της 2ης Διππειρωτικής Συνάντησης για την Ανθρωπότητα και Ενάντια στο Νεοφιλελευθερισμό (Ισπανία, 25/7-3/8/1997) και για τη στήριξη του αγώνα των Ζαπατίστας.